Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/5451

10.10.2024

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU DVORU AUDÍTOROV

Ročná účtovná závierka Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2023

(C/2024/5451)

OBSAH

Strana

CERTIFIKÁCIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY 2

PROSTRIEDKY ERF – PLNENIE A ÚČTOVNÍCTVO 3

PROSTRIEDKY SPRAVOVANÉ EURÓPSKOU KOMISIOU 7

FINANČNÉ VÝKAZY ERF 9

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÝCH FONDOV EÚ KONSOLIDOVANÉ V ERF 50

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÉHO FONDU EÚ „BÊKOU“ ZA ROK 2023 51

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÉHO FONDU EÚ PRE AFRIKU ZA ROK 2023 58

KONSOLIDOVANÉ FINANČNÉ VÝKAZY ERF A TRUSTOVÝCH FONDOV EÚ 65

SPRÁVA O FINANČNOM PLNENÍ ERF 70

CERTIFIKÁCIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Ročná účtovná závierka Európskeho rozvojového fondu za rok 2023 bola vypracovaná v súlade s hlavou X nariadenia o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond, a so zásadami, s pravidlami a s metodikou účtovníctva stanovenými v prílohe k finančným výkazom.

Uznávam svoju zodpovednosť za prípravu a predloženie ročnej účtovnej závierky Európskeho rozvojového fondu v súlade s článkom 18 nariadenia o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond.

Povoľujúci úradníci a EIB mi predložili všetky údaje potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá poskytuje prehľad o aktívach a záväzkoch Európskeho rozvojového fondu a o plnení rozpočtu, a zároveň potvrdili hodnovernosť týchto údajov.

Týmto potvrdzujem, že na základe uvedených údajov a kontrol, ktoré som považovala za nevyhnutné na to, aby som účtovnú závierku mohla podpísať, som nadobudla dostatočné uistenie, že účtovná závierka poskytuje pravdivý a úplný obraz o finančnej pozícii Európskych rozvojových fondov zo všetkých podstatných hľadísk.

Rosa ALDEA BUSQUETS

účtovníčka

19. júna 2024

PROSTRIEDKY ERF – PLNENIE A ÚČTOVNÍCTVO

1. SÚVISLOSTI

Európska únia (EÚ) spolupracuje s veľkým počtom rozvojových krajín. Hlavným cieľom je prostredníctvom poskytovania rozvojovej a technickej pomoci prijímateľským krajinám podporovať hospodársky, sociálny a environmentálny rozvoj s prvoradým zameraním na zníženie a odstránenie chudoby v dlhodobom horizonte. Na dosiahnutie týchto cieľov EÚ spolu s partnerskými krajinami vypracúva stratégie spolupráce a na ich realizáciu mobilizuje finančné zdroje. Tieto prostriedky EÚ určené na rozvojovú spoluprácu pochádzajú z troch zdrojov:

— rozpočtu EÚ,

— Európskeho rozvojového fondu a

— Európskej investičnej banky.

ERF sa nefinancuje z rozpočtu EÚ. Bol zriadený na základe vnútornej dohody medzi zástupcami členských štátov zasadajúcich v Rade a riadi ho osobitný výbor. Európska komisia (Komisia) nesie zodpovednosť za finančnú realizáciu operácií uskutočňovaných za pomoci prostriedkov ERF. Európska investičná banka (EIB) spravuje investičný nástroj.

ERF pozostáva z jednotlivých ERF. Každý ERF trvá približne päť rokov a riadi sa príslušným nariadením o rozpočtových pravidlách, ktoré ukladá povinnosť vypracovať osobitné finančné výkazy. Okrem toho sa tieto finančné výkazy predkladajú v súhrnnej podobe s cieľom poskytnúť celkový pohľad na finančnú situáciu zdrojov, za ktoré zodpovedá Komisia.

Do roku 2021, keď 11. Európsky rozvojový fond dospel do svojej konečnej fázy, keďže 31. decembra 2020 nadobudla účinnosť doložka o ukončení platnosti, bol Európsky rozvojový fond (ďalej len „ERF“) hlavným nástrojom poskytovania pomoci na rozvojovú spoluprácu v afrických, karibských a tichomorských krajinách (ďalej len „AKT“) a zámorských krajinách a územiach (ďalej len „ZKÚ“). Od roku 2021 je však spolupráca EÚ s krajinami AKT a ZKÚ financovaná z rozpočtu EÚ.

V rámci dohody o partnerstve AKT – EÚ sa zriadil investičný nástroj spravovaný EIB a využívaný na podporu rozvoja súkromného sektora v štátoch AKT financovaním hlavne, ale nie výlučne, súkromných investícií. Nástroj je vytvorený v podobe obnoviteľného fondu, takže splátky z úverov možno opätovne investovať do iných operácií, čoho dôsledkom je samoobnoviteľnosť a finančná nezávislosť tohto nástroja. Keďže investičný nástroj nespravuje Komisia, nie je zahrnutý do prvej časti ročnej účtovnej závierky – finančných výkazov ERF a súvisiacej správy o finančnom plnení. Finančné výkazy investičného nástroja, ktoré vypracovala EIB, sú zahrnuté do osobitnej časti ročnej účtovnej závierky (časti II) s cieľom poskytnúť kompletný obraz o rozvojovej pomoci poskytovanej z ERF.

2. AKO SA ERF FINANCUJE?

Rada prijala 2. decembra 2013 nariadenie (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 ([1]), ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020. V tejto súvislosti sa rozhodlo, že geografická spolupráca so štátmi AKT sa nezačlení do rozpočtu EÚ, ale bude sa aj naďalej financovať z existujúceho medzivládneho ERF.

Na rozdiel od rozpočtu EÚ funguje ERF na viacročnom základe. Každý ERF stanovuje celkové prostriedky na realizáciu rozvojovej spolupráce zvyčajne na obdobie piatich rokov. Keďže prostriedky sa prideľujú na viacročnom základe, pridelené prostriedky možno použiť počas obdobia trvania ERF. Na absenciu zásady ročnej platnosti sa poukazuje v správach o plnení rozpočtu, v rámci ktorých sa posudzuje plnenie rozpočtu ERF vzhľadom na celkový objem prostriedkov.

([1]) Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013 , ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1311/oj).

Prostriedky ERF predstavujú „ad hoc“ príspevky členských štátov EÚ. Zástupcovia členských štátov sa stretávali približne raz za päť rokov na medzivládnej úrovni, aby rozhodli o celkovej sume, ktorá sa má fondu prideliť, a dohliadli na jeho plnenie.

ERF spravuje Komisia v súlade s politikou Únie v oblasti rozvojovej spolupráce. Keďže popri politikách Únie v oblasti rozvoja a poskytovania pomoci vedú členské štáty v tejto oblasti svoju vlastnú politiku, musia ju koordinovať s politikou EÚ, aby sa vzájomne dopĺňali.

Popri uvedených príspevkoch sa môžu členské štáty zapojiť do spolufinancovania alebo poskytnúť ERF dobrovoľné príspevky.

3. **ČINNOSTI ERF PO 31. DECEMBRI 2020**

Zatiaľ čo 8. ERF bol oficiálne uzavretý v roku 2021 s uzavretím všetkých zmlúv a finančných rozhodnutí, toto uzavretie sa úplne nepremietlo do účtov za rok 2021, keďže niekoľko príkazov na vymáhanie vrátane súdnych sporov bolo stále otvorených. K 31. decembru 2022 mal ERF čisté aktíva vo výške 180 miliónov EUR. Kapitál a rezervy sa použili na pokrytie kumulovaných strát 8. ERF, pričom zvyšné zostatky sa previedli do 9. ERF v súlade s ustanoveniami časti 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách ([2]) uplatniteľného na 9. ERF.

Komisia v súčasnosti pracuje na uzavretí 9. ERF. V súčasnosti stále prebieha 10 zmlúv, ktoré by sa v zásade mali skončiť v roku 2024. Tieto zmluvy financované v rámci 9. ERF sú naďalej aktívne a uzatvoria sa v stanovenom časovom rámci, čím prispejú k dokončeniu činností a projektov súvisiacich s 9. ERF. Úplné uzavretie 9. ERF sa môže uskutočniť až po skončení všetkých zmlúv a po dokončení ich hodnotení a auditov.

Uzavretie 10. ERF napreduje dobre, pričom 96,1 % jeho zmlúv už bolo uzavretých. Operačné a finančné uzavretie zvyšných fondov však nejaký čas potrvá. Finančné uzavretie si vyžaduje začatie a dokončenie všetkých potrebných hodnotení, auditov a vymáhania.

11. ERF dospel do svojej konečnej fázy, keďže doložka o ukončení platnosti nadobudla účinnosť 31. decembra 2020. V tejto doložke sa stanovuje koncový dátum pre záväzky v tom zmysle, že od roku 2021 nebude možné v rámci 11. ERF podpisovať žiadne ďalšie dohody o financovaní. Vykonávanie prebiehajúcich projektov financovaných 11. Európskym rozvojovým fondom však bude pokračovať až do ich úplného dokončenia.

V kontexte súčasného viacročného finančného rámca na roky 2021 až 2027 je spolupráca EÚ s krajinami AKT integrovaná do Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa. Podobne sa na spoluprácu so ZKÚ v súčasnosti vzťahuje rozhodnutie o pridružení zámoria. Znamená to, že zatiaľ čo programy ERF boli do roku 2021 financované z dobrovoľných príspevkov členských štátov EÚ, od roku 2021 budú rozvojové programy financované z rozpočtu EÚ. Z toho takisto vyplýva, že financovanie rozvojových programov podlieha schváleniu Európskym parlamentom a že transakcie musia byť v súlade s nariadeniami o rozpočtových pravidlách EÚ rovnako ako iné programy financované z prostriedkov EÚ.

4. **ROČNÉ VÝKAZY**

4.1. **ROČNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA**

V súlade s článkom 18 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách ERF sa finančné výkazy ERF zostavujú na základe pravidiel účtovníctva založeného na akruálnom princípe, ktoré vychádzajú z medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS). Tieto účtovné pravidlá prijaté účtovníkom Komisie uplatňujú všetky inštitúcie a orgány EÚ v záujme vytvorenia jednotného súboru pravidiel účtovníctva, oceňovania a predkladania účtovnej závierky, ako aj v záujme harmonizácie procesu zostavovania finančných výkazov. Tieto účtovné pravidlá EÚ sa uplatňujú aj na ERF s prihliadnutím na osobitný charakter jeho činností.

Prípravou ročnej účtovnej závierky ERF je poverený účtovník Komisie, ktorý je účtovníkom ERF a ktorého úlohou je zabezpečiť, aby ročná účtovná závierka ERF poskytovala pravdivý a úplný obraz o finančnej pozícii ERF.

([2]) Ú. v. EÚ L 83, 1.4.2003, s. 27.

Ročná účtovná závierka má tieto časti:

Časť I: Prostriedky spravované Komisiou:

i) Finančné výkazy a vysvetlivky ERF;

ii) Finančné výkazy trustových fondov EÚ konsolidované v ERF;

iii) Konsolidované finančné výkazy ERF a trustových fondov EÚ;

iv) Správa o finančnom plnení ERF.

Časť II: Výročná správa o plnení – prostriedky spravované EIB:

i) Finančné výkazy investičného nástroja.

Časť Finančné výkazy európskych trustových fondov konsolidované v ERF obsahuje finančné výkazy dvoch trustových fondov vytvorených v rámci ERF: trustového fondu EÚ „Bêkou“ (pozri oddiel Finančné výkazy trustového fondu EÚ „Bêkou“) a trustového fondu EÚ pre Afriku (pozri oddiel Finančné výkazy trustového fondu EÚ pre Afriku). Jednotlivé finančné výkazy trustových fondov sa pripravujú pod vedením účtovníka Komisie a podliehajú externému auditu, ktorý vykonáva súkromný audítor. Číselné údaje trustových fondov zahrnuté v tejto účtovnej závierke sú predbežné.

Komisia musí prijať ročnú účtovnú závierku ERF najneskôr 31. júla roka nasledujúceho po dátume súvahy a predložiť ju Európskemu parlamentu a Rade na udelenie absolutória.

5. AUDIT A UDELENIE ABSOLUTÓRIA

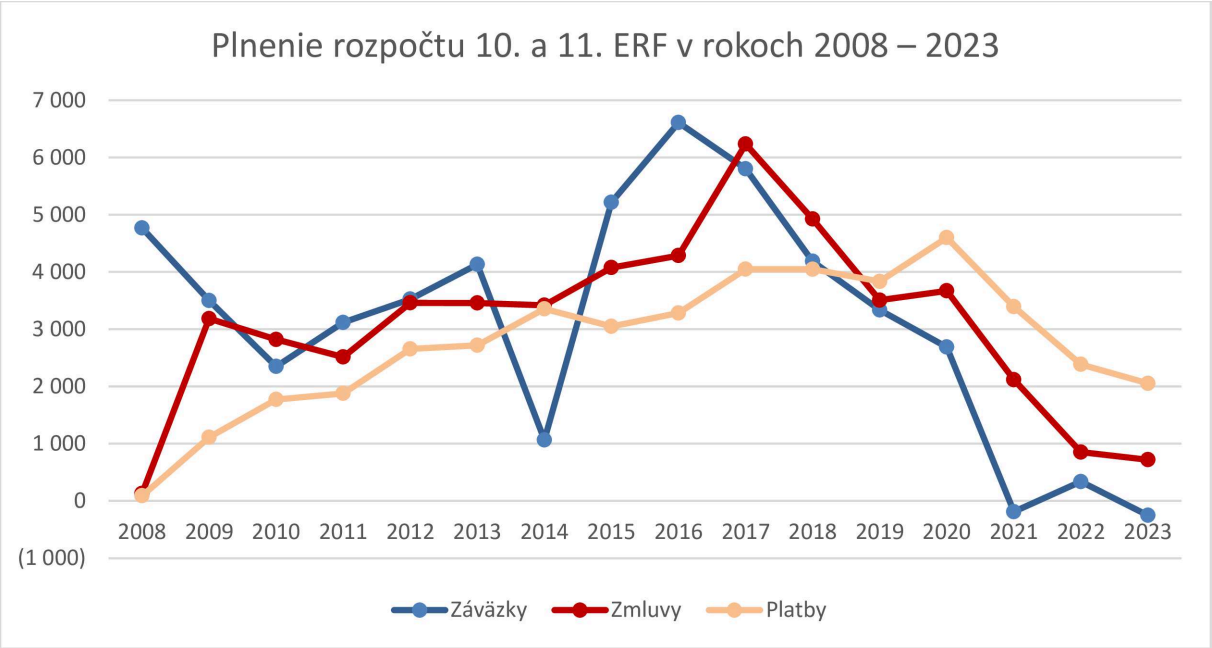
5.1. AUDIT

Ročná účtovná závierka ERF podlieha auditu externého audítora pre ERF, ktorým je Európsky dvor audítorov, ktorý vypracúva pre Európsky parlament a Radu výročnú správu.

5.2. ABSOLUTÓRIUM

Konečnou kontrolou finančného plnenia prostriedkov ERF za daný rozpočtový rok je udelenie absolutória. Po audite a finalizácii ročnej účtovnej závierky je úlohou Rady odporučiť udelenie absolutória a úlohou Európskeho parlamentu rozhodnúť, či ho Komisii za finančné plnenie prostriedkov ERF za daný rozpočtový rok udeliť. Toto rozhodnutie sa opiera o preskúmanie účtovnej závierky a výročnej správy Európskeho dvora audítorov (ktorá zahŕňa oficiálne vyhlásenie o vierohodnosti) a o odpovede Komisie na otázky a žiadosti o ďalšie informácie zo strany orgánu udeľujúceho absolutórium.

PREHĽAD FINANČNÉHO PLNENIA V ROKU 2023

* Čistá suma, iba 10. a 11. ERF.

Plnenie rozpočtu

V roku 2023 sa v rámci 10. a 11. ERF zrealizovali individuálne záväzky a čisté platby vo výške 720 mil. EUR a 2 053 mil. EUR. Celková suma hrubých platieb pre ERF je 2 103,48 mil. EUR, čo predstavuje 105,17 % cieľovej sumy vo výške 2 000 mil. EUR oznámenej členským štátom.

Rada v roku 2022 jednomyseľne rozhodla, že opätovne použije 600 mil. EUR z prostriedkov pochádzajúcich z 10. a 11. ERF, ktorých viazanosť bola zrušená, na financovanie opatrení na riešenie krízy v oblasti potravinovej bezpečnosti a hospodárskeho otrasu v krajinách AKT v dôsledku ruskej útočnej vojny voči Ukrajine. Komisia už vyčlenila týchto 600 mil. EUR a v roku 2022 vyplatila 221 mil. EUR, po ktorých bude nasledovať 87 mil. EUR v roku 2023.

Vplyv činností na finančné výkazy

Vo finančných výkazoch je vplyv uvedených činností najviditeľnejší v týchto oblastiach:

— predbežné financovanie (pozri poznámku 2.2): pokles o 356 mil. EUR najmä v dôsledku menšieho počtu vyplatených zálohových platieb. Toto zníženie je spôsobené najmä poklesom počtu nových zmlúv podpísaných od roku 2021. V roku 2021 dosiahli nové zmluvy hodnotu 2 118 mil. EUR, ktorá sa v roku 2022 výrazne znížila na 853 mil. EUR. V roku 2023 zostali nové zmluvy na tejto úrovni vo výške 860 mil. EUR v dôsledku rozhodnutia Rady presmerovať nevyužité finančné prostriedky z 10. a 11. ERF na pomoc krajinám AKT v reakcii na ruskú útočnú vojnu proti Ukrajine,

— peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty (pozri poznámku **2.5**): pokles o 426 mil. EUR predovšetkým v dôsledku zníženia príspevkov od darcov, ktoré sa znížili z 2 500 mil. EUR v roku 2022 na 1 800 mil. EUR v roku 2023,

— časovo rozlíšené výdavky (pozri poznámku 2.8): zníženie o 147 mil. EUR v dôsledku zníženia počtu otvorených zákaziek na konci roka, v prípade ktorých neboli na konci roka validované žiadne žiadosti o náhradu nákladov a

— prevádzkové výdavky (pozri poznámku 3.4): celkový pokles prevádzkových výdavkov o 608 mil. EUR, najmä v dôsledku zníženia výdavkov na programovateľnú pomoc, projektov v rámci AKT a príspevkov do trustových fondov. Napriek tomu sa výdavky súvisiace s núdzovou pomocou zvýšili, keďže finančné prostriedky, ktorých viazanosť bola v rámci 10. a 11. ERF zrušená, sa opätovne použili na boj proti negatívnym účinkom útočnej vojny Ruska proti Ukrajine v krajinách AKT.

PROSTRIEDKY SPRAVOVANÉ EURÓPSKOU KOMISIOU

OBSAH

Strana

FINANČNÉ VÝKAZY ERF 9

SÚVAHA ERF11 10

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV ERF 11

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV ERF 11

VÝKAZ ZMIEN ČISTÝCH AKTÍV ERF 13

SÚVAHA PODĽA JEDNOTLIVÝCH ERF 13

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV PODĽA JEDNOTLIVÝCH ERF 15

VÝKAZ ZMIEN ČISTÝCH AKTÍV PODĽA ERF 16

POZNÁMKY K FINANČNÝM VÝKAZOM ERF 19

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÝCH FONDOV EÚ KONSOLIDOVANÉ V ERF 50

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÉHO FONDU EÚ „BÊKOU“ ZA ROK 2023 51

SÚVAHA 55

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV 56

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV 57

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÉHO FONDU EÚ PRE AFRIKU ZA ROK 2023 58

SÚVAHA 62

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV 63

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV 64

KONSOLIDOVANÉ FINANČNÉ VÝKAZY ERF A TRUSTOVÝCH FONDOV EÚ 65

KONSOLIDOVANÁ SÚVAHA 66

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV 67

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV 67

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ ZMIEN ČISTÝCH AKTÍV 69

SPRÁVA O FINANČNOM PLNENÍ ERF 70

FINANČNÉ VÝKAZY ERF ([3])

([3]) Je potrebné poznamenať, že v dôsledku zaokrúhlenia čísel na milióny eur sa môže zdať, že súčet niektorých finančných údajov v týchto tabuľkách nie je presný.

SÚVAHA ERF

(v mil. EUR)

	Poznámka	31. 12. 2023	31. 12. 2022
DLHODOBÉ AKTÍVA			
Finančné aktíva	2.1	*87*	*67*
Predbežné financovanie	2.2	*574*	*488*
Príspevky do trustových fondov	2.3	*216*	*254*
Pohľadávky z výmenných transakcií	2.4	*5*	*7*
		883	**816**
KRÁTKODOBÉ AKTÍVA			
Finančné aktíva	2.1	*3*	*3*
Predbežné financovanie	2.2	*954*	*1 396*
Pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií	2.4	*24*	*27*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	2.5	*601*	*1 027*
		1 583	**2 454**
AKTÍVA SPOLU		**2 466**	**3 270**
DLHODOBÉ ZÁVÄZKY			
Finančné záväzky	2.6	*(5)*	*(7)*
		(5)	**(7)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY			
Záväzky	2.7	*(391)*	*(426)*
Časovo rozlíšené výdavky	2.8	*(984)*	*(1 131)*
		(1 375)	**(1 558)**
ZÁVÄZKY SPOLU		**(1 380)**	**(1 565)**
ČISTÉ AKTÍVA		**1 086**	**1 705**
FINANČNÉ PROSTRIEDKY A REZERVY			
Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF	2.9	*54 566*	*65 100*
Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	2.9	*2 252*	*2 252*
Hospodársky výsledok prenesený z predchádzajúcich rokov		*(53 484)*	*(62 834)*
Hospodársky výsledok za rok		*(2 249)*	*(2 813)*
ČISTÉ AKTÍVA		**1 086**	**1 705**

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV ERF

(v mil. EUR)

	Poznámka	2023	2022
PRÍJMY			
Príjmy z nevýmenných transakcií			
Vymáhanie	3.1	*14*	*18*
		14	**18**
Príjmy z výmenných transakcií			
Finančné príjmy	3.2	*9*	*2*
Ostatné príjmy	3.2	*43*	*77*
		52	**80**
Príjmy spolu		**65**	**98**
VÝDAVKY			
Vynaložené inými účtovnými jednotkami	3.3	*(3)*	*(1)*
Nástroje pomoci	3.4	*(2 181)*	*(2 789)*
Výdavky na spolufinancovanie	3.5	*(8)*	*4*
Náklady financovania	3.6	*(7)*	*(6)*
Ostatné výdavky	3.7	*(116)*	*(119)*
Výdavky spolu		**(2 315)**	**(2 911)**
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK		**(2 249)**	**(2 813)**

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV ERF

(vmil. EUR)

	Poznámka	2023	2022
Hospodársky výsledok za rok		*(2 249)*	*(2 813)*
Prevádzkové činnosti			
Zvýšenie kapitálu – príspevky (čisté)		*1 630*	*2 458*
(Zvýšenie)/zníženie príspevkov do trustových fondov		*37*	*128*
(Zvýšenie)/zníženie predbežného financovania		*356*	*239*
(Zvýšenie)/zníženie pohľadávok z výmenných transakcií a vymáhateľných súm z nevýmenných transakcií		*4*	*5*
Zvýšenie/(zníženie) rezerv		*2*	*1*
Zvýšenie/(zníženie) finančných záväzkov		*(3)*	*(1)*
Zvýšenie/(zníženie) záväzkov		*(35)*	*(75)*
Zvýšenie/(zníženie) časovo rozlíšených výdavkov a výnosov budúcich období		*(148)*	*123*
Ostatné nepeňažné zmeny		*–*	*–*

(vmil. EUR)

	Poznámka	2023	2022
Investičné činnosti			
*(Zvýšenie)/zníženie nederivátových finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit**		*(20)*	*(31)*
ČISTÉ PEŇAŽNÉ TOKY		**(426)**	**34**
Čisté zvýšenie/(zníženie) peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov		*(426)*	*34*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na začiatku roka	2.5	*1 027*	*994*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na konci roka	2.5	*601*	*1 027*

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

VÝKAZ ZMIEN ČISTÝCH AKTÍV ERF

(v mil. EUR)

	Kapitál fondu – aktívne ERF (A)	Nevyžiadané finančné prostriedky – aktívne ERF (B)	Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF (C) = (A) – (B)	Akumulované rezervy (D)	Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	Oceňovací rozdiel vyplývajúci z oceňovania reálnou cenou (F)	Čisté aktíva spolu (C) + (D) + (E) + (F)
ZOSTATOK K 31. 12. 2021	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	–	**2 061**
Zvýšenie kapitálu – príspevky	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	–	–		*2 457*
Hospodársky výsledok za rok	–	–	–	*(2 813)*	–		*(2 813)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	–	**1 705**
Zvýšenie kapitálu – príspevky	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*	–	–		*1 630*
Uzavretie 8. ERF	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*	–		*(0)*
Hospodársky výsledok za rok	–	–	–	*(2 249)*	–		*(2 249)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 732)**	**2 252**	–	**1 086**

SÚVAHA PODĽA JEDNOTLIVÝCH ERF

(v mil. EUR)

	Poznámka	31. 12. 2023					31. 12. 2022				
		Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu
DLHODOBÉ AKTÍVA											
Finančné aktíva	2.1	–	–	*14*	*73*	*87*	–	–	*(1)*	*67*	*67*
Predbežné financovanie	2.2	–	–	*447*	*127*	*574*	–	–	*221*	*267*	*488*
Príspevky do trustových fondov	2.3	–	*31*	*9*	*176*	*216*	–	*31*	*9*	*213*	*254*
Pohľadávky z výmenných transakcií	2.4	–	–	–	*5*	*5*	–	–	–	*7*	*7*
		–	**31**	**470**	**381**	**883**	–	**31**	**229**	**555**	**816**
KRÁTKODOBÉ AKTÍVA											
Finančné aktíva	2.1	–	–	–	*3*	*3*	–	–	–	*3*	*3*

(v mil. EUR)

	Poznámka	31. 12. 2023					31. 12. 2022				
		Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu
Predbežné financovanie	2.2	–	*5*	*113*	*835*	*954*	–	*14*	*427*	*954*	*1 396*
Pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií	2.4	–	–	*10*	*14*	*24*	–	–	*10*	*16*	*27*
Spojovacie účty ERF		–	*(200)*	*426*	*(226)*	–	*180*	*(369)*	*803*	*(612)*	–
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	2.5	–	–	–	*601*	*601*	–	–	–	*1 027*	*1 027*
		–	**(195)**	**549**	**1 229**	**1 583**	**180**	**(355)**	**1 240**	**1 389**	**2 454**
AKTÍVA SPOLU		–	**(163)**	**1 020**	**1 610**	**2 466**	**180**	**(324)**	**1 469**	**1 945**	**3 270**
DLHODOBÉ ZÁVÄZKY											
Finančné záväzky	2.6	–	–	–	*(5)*	*(5)*	–	–	*(0)*	*(7)*	*(7)*
		–	–	–	**(5)**	**(5)**	–	–	**(0)**	**(7)**	**(7)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY						–					
Záväzky	2.7	–	–	*(63)*	*(328)*	*(391)*	–	*(0)*	*(34)*	*(391)*	*(426)*
Časovo rozlíšené výdavky	2.8	–	–	*(129)*	*(855)*	*(984)*	–	*(7)*	*(119)*	*(1 006)*	*(1 131)*
		–	–	**(192)**	**(1 183)**	**(1 375)**	–	**(7)**	**(153)**	**(1 397)**	**(1 558)**
ZÁVÄZKY SPOLU		–	–	**(192)**	**(1 188)**	**(1 380)**	–	**(7)**	**(153)**	**(1 404)**	**(1 565)**
ČISTÉ AKTÍVA		–	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**	**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**
Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF	2.9	–	*10 442*	*20 834*	*23 290*	*54 566*	*12 164*	*10 450*	*20 960*	*21 527*	*65 100*
Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	2.9	–	*2 252*	–	–	*2 252*	*627*	*1 625*	–	–	*2 252*
Presuny vyžiadaného kapitálu fondu medzi aktívnymi ERF	2.9	–	*(509)*	*(120)*	*628*	–	*(2 513)*	*2 010*	*(38)*	*541*	-
Hospodársky výsledok prenesený z predchádzajúcich rokov		–	*(12 350)*	*(19 607)*	*(21 527)*	*(53 484)*	*(10 098)*	*(14 410)*	*(19 325)*	*(19 001)*	*(62 834)*

(v mil. EUR)

	Poznámka	31. 12. 2023					31. 12. 2022				
		Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu
Hospodársky výsledok za rok		–	*1*	*(280)*	*(1 970)*	*(2 249)*	–	*(6)*	*(282)*	*(2 526)*	*(2 813)*
ČISTÉ AKTÍVA		–	**(163)**	**827**	**422**	**1 086**	**180**	**(331)**	**1 315**	**541**	**1 705**

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV PODĽA JEDNOTLIVÝCH ERF

(v mil. EUR)

	Poznámka	2023					2022				
		Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu
PRÍJMY											
Príjmy z nevýmenných transakcií											
Vymáhanie	3.1	–	–	*2*	*12*	*14*	–	*(1)*	*(8)*	*28*	*18*
		–	–	**2**	**12**	**14**	–	**(1)**	**(8)**	**28**	**18**
Príjmy z výmenných transakcií											
Finančné príjmy	3.2	–	–	*(1)*	*10*	*9*	–	–	*2*	*1*	*2*
Ostatné príjmy	3.2	–	*2*	*4*	*37*	*43*	–	*3*	*8*	*66*	*77*
		–	**2**	**4**	**46**	**52**	–	**3**	**10**	**67**	**80**
Príjmy spolu		–	**2**	**5**	**58**	**65**	–	**1**	**2**	**94**	**98**
VÝDAVKY											
Vynaložené inými účtovnými jednotkami	3.3	–	–	–	*(3)*	*(3)*	–	–	–	*(1)*	*(1)*
Nástroje pomoci	3.4	–	*1*	*(276)*	*(1 906)*	*(2 181)*	–	*(5)*	*(295)*	*(2 489)*	*(2 789)*
Výdavky na spolufinancovanie	3.5	–	–	–	*(8)*	*(8)*	–	–	*22*	*(18)*	*4*
Náklady financovania	3.6	–	*1*	*(2)*	*(6)*	*(7)*	*1*	*2*	*(3)*	*(5)*	*(6)*

(v mil. EUR)

	Poznámka	2023					2022				
		Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu
Ostatné výdavky	3.7	-	*(3)*	*(8)*	*(106)*	*(116)*	–	*(5)*	*(8)*	*(107)*	*(119)*
Výdavky spolu		–	**(1)**	**(286)**	**(2 028)**	**(2 315)**	**1**	**(7)**	**(284)**	**(2 620)**	**(2 911)**
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK		–	**1**	**(280)**	**(1 970)**	**(2 249)**	**1**	**(6)**	**(282)**	**(2 526)**	**(2 813)**

VÝKAZ ZMIEN ČISTÝCH AKTÍV PODĽA ERF

(v mil. EUR)

Ôsmy ERF	Kapitál fondu – aktívne ERF (A)	Nevyžiadané finančné prostriedky – aktívne ERF (B)	Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF (C) = (A) – (B)	Akumulované rezervy (D)	Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	Presuny vyžiadaného kapitálu fondu medzi aktívnymi ERF (F)	Čisté aktíva spolu (C) + (D) + (E) + (F)
ZOSTATOK K 31. 12. 2021	**12 164**	–	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 512)**	**181**
Presuny do/z 10. ERF			–			*(1)*	*(1)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2022	**12 164**	–	**12 164**	**(10 098)**	**627**	**(2 513)**	**180**
Uzavretie 8. ERF	*(12 164)*		*(12 164)*	*10 098*	*(627)*	*2 513*	*(180)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2023	–	–	–	–	–	–	–

(v mil. EUR)

Deviaty ERF	Kapitál fondu – aktívne ERF (A)	Nevyžiadané finančné prostriedky – aktívne ERF (B)	Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF (C) = (A) – (B)	Akumulované rezervy (D)	Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	Presuny vyžiadaného kapitálu fondu medzi aktívnymi ERF (F)	Čisté aktíva spolu (C) + (D) + (E) + (F)
ZOSTATOK K 31. 12. 2021	**10 507**	**15**	**10 492**	**(14 410)**	**1 625**	**2 018**	**(274)**
Presuny do/z 10. ERF		–	–				–
Presuny do/z 10. ERF			–			*(8)*	*(8)*

(v mil. EUR)

Deviaty ERF	Kapitál fondu – aktívne ERF (A)	Nevyžiadané finančné prostriedky – aktívne ERF (B)	Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF (C) = (A) – (B)	Akumulované rezervy (D)	Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	Presuny vyžiadaného kapitálu fondu medzi aktívnymi ERF (F)	Čisté aktíva spolu (C) + (D) + (E) + (F)
Refundácia členským štátom	*(43)*		*(43)*				*(43)*
Hospodársky výsledok za rok			–	*(6)*			*(6)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2022	**10 464**	**15**	**10 450**	**(14 416)**	**1 625**	**2 010**	**(331)**
Zvýšenie kapitálu – príspevky		*(15)*	*15*				*15*
Presuny do/z 10. a 11. ERF			–			*(4)*	*(4)*
Refundácia členským štátom	*(22)*		*(22)*				*(22)*
Uzavretie 8. ERF				*2 066*	*627*	*(2 514)*	*179*
Hospodársky výsledok za rok			–	*1*		–	*1*
ZOSTATOK K 31. 12. 2023	**10 442**	–	**10 442**	**(12 348)**	**2 252**	**(509)**	**(163)**

(v mil. EUR)

10. ERF	Kapitál fondu – aktívne ERF (A)	Nevyžiadané finančné prostriedky – aktívne ERF (B)	Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF (C) = (A) – (B)	Akumulované rezervy (D)	Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	Čisté aktíva spolu (C) + (D) + (E) + (F)
ZOSTATOK K 31. 12. 2021	**20 960**	–	**20 960**	**(19 324)**	**101**	**1 737**
Presuny do/z ôsmeho a deviateho ERF			–		*9*	*9*
Presuny do/z 11. ERF			–		*(148)*	*(148)*
Hospodársky výsledok za rok			–	*(282)*		*(282)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2022	**20 960**	–	**20 960**	**(19 606)**	**(38)**	**1 315**
Presuny do/z ôsmeho a deviateho ERF			–		*6*	*6*
Presuny do/z 11. ERF		–	–		*(87)*	*(87)*
Refundácia členským štátom	*(126)*	–	*(126)*		–	*(126)*

(v mil. EUR)

10. ERF	Kapitál fondu – aktívne ERF (A)	Nevyžiadané finančné prostriedky – aktívne ERF (B)	Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF (C) = (A) – (B)	Akumulované rezervy (D)	Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	Čisté aktíva spolu (C) + (D) + (E) + (F)
Hospodársky výsledok za rok		–	–	*(280)*	–	*(280)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2023	**20 834**	–	**20 834**	**(19 886)**	**(120)**	**827**

(v mil. EUR)

11. ERF	Kapitál fondu – aktívne ERF (A)	Nevyžiadané finančné prostriedky – aktívne ERF (B)	Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF (C) = (A) – (B)	Akumulované rezervy (D)	Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	Presuny vyžiadaného kapitálu fondu medzi aktívnymi ERF (F)	Čisté aktíva spolu (C)+(D)+(E)+(F)+(G)
ZOSTATOK K 31. 12. 2021	**29 367**	**10 340**	**19 027**	**(19 002)**	–	**394**	**419**
Zvýšenie kapitálu – príspevky		*(2 500)*	*2 500*			*148*	*2 648*
Hospodársky výsledok za rok			–	*(2 526)*		–	*(2 526)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2022	**29 367**	**7 840**	**21 527**	**(21 528)**	–	**541**	**541**
Zvýšenie kapitálu – príspevky		*(1 800)*	*1 800*			*87*	*1 887*
Refundácia členským štátom	*(36)*		*(36)*				*(36)*
Hospodársky výsledok za rok			–	*(1 970)*		–	*(1 970)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2023	**29 331**	**6 040**	**23 290**	**(23 498)**	–	**628**	**422**

POZNÁMKY K FINANČNÝM VÝKAZOM ERF ([4])

([4]) Je potrebné poznamenať, že v dôsledku zaokrúhlenia čísel na milióny eur sa môže zdať, že súčet niektorých finančných údajov v týchto tabuľkách nie je presný.

1. HLAVNÉ ÚČTOVNÉ POLITIKY

1.1. ÚČTOVNÉ ZÁSADY

Cieľom finančných výkazov je poskytovať informácie o finančnej pozícii, výsledkoch a peňažných tokoch účtovnej jednotky, ktoré sú užitočné pre širokú škálu zainteresovaných strán.

Všeobecné princípy (resp. účtovné zásady), ktoré je pri zostavovaní finančných výkazov potrebné dodržiavať, sú stanovené v účtovnom pravidle EÚ č. 1 „Finančné výkazy“, pričom sú totožné s princípmi uvedenými v IPSAS 1: reálne vykazovanie, akruálny princíp, nepretržitosť činnosti, jednotné vykazovanie, významnosť, agregácia, započítavanie a porovnateľné údaje. Kvalitatívnymi charakteristikami finančného výkazníctva sú relevantnosť, pravdivý obraz (spoľahlivosť), zrozumiteľnosť, včasnosť, porovnateľnosť a overiteľnosť.

1.2. ZÁKLAD PRE ZOSTAVENIE

1.2.1. *Obdobie vykazovania*

Finančné výkazy sa predkladajú raz ročne. Účtovný rok začína 1. januára a končí 31. decembra.

1.2.2. *Mena a základ pre konverziu*

Ročné účtovné závierky sa uvádzajú v eurách, keďže euro je funkčnou menou EÚ. Transakcie v cudzej mene sa prepočítavajú na eurá na základe výmenných kurzov platných v deň uskutočnenia transakcie. Kurzové zisky a straty vyplývajúce zo zúčtovania transakcií v cudzej mene, ako aj z opätovného prepočtu peňažných aktív a záväzkov denominovaných v cudzej mene na základe výmenného kurzu platného ku koncu roka sa vykazujú vo výkaze finančných výsledkov. Rozdielne metódy konverzie sa uplatňujú na nehnuteľnosti, stroje a zariadenia a nehmotné aktíva, ktoré si udržiavajú svoju hodnotu v eurách podľa kurzu platného v deň ich nákupu.

Zostatky peňažných aktív a záväzkov denominovaných v cudzej mene ku koncu roka sa prepočítajú na eurá na základe výmenného kurzu Európskej centrálnej banky (ECB) platného k 31. decembru.

EURO – výmenné kurzy

Mena	31. 12. 2023	31. 12. 2022	Mena	31. 12. 2023	31. 12. 2022
BGN	**1,9558**	1,9558	**PLN**	**4,3395**	4,6808
CZK	**24,724**	24,1160	**RON**	**4,9756**	4,9495
DKK	**7,4529**	7,4365	**SEK**	**11,096**	11,1218
GBP	**0,86905**	0,88693	**CHF**	**0,926**	0,9847
NOK	**11,2405**	10,5138	**JPY**	**156,33**	140,6600
HUF	**382,8**	400,8700	**USD**	**1,105**	1,0666

1.2.3. *Využívanie odhadov*

V súlade so štandardmi IPSAS a so všeobecne uznávanými účtovnými zásadami sa vo finančných výkazoch nevyhnutne uvádzajú sumy založené na odhadoch a predpokladoch vypracovaných vedením, ktoré vychádzajú z najspoľahlivejších dostupných informácií. K podstatným odhadom okrem iného patria: výška záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami, finančné riziko týkajúce sa pohľadávok a sumy uvedené v poznámkach týkajúcich sa finančných nástrojov, opravná položka zníženia hodnoty pre finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote a pre záväzky zo zmluvy o finančnej záruke, časovo rozlíšené príjmy a výdavky, rezervy, stupeň zníženia hodnoty nehmotných aktív a nehnuteľností, strojov a zariadení, čistá realizovateľná hodnota zásob, podmienené aktíva a záväzky. Skutočné výsledky sa môžu od týchto odhadov líšiť.

Primerané odhady sú podstatnou súčasťou zostavovania účtovnej závierky a neznižuje sa nimi jej spoľahlivosť. Odhad možno bude treba zrevidovať, ak sa zmenia okolnosti, z ktorých sa pri odhade vychádzalo, prípadne v dôsledku nových informácií alebo viacerých skúseností. Revízia odhadu sa vzhľadom na svoju podstatu nevzťahuje na predchádzajúce obdobia a nepredstavuje opravu chyby. Vplyv zmeny v účtovnom odhade sa vykazuje v prebytku alebo deficite v obdobiach, v ktorých je zistený.

1.2.4. *Uplatňovanie nových a revidovaných účtovných pravidiel EÚ*

Nové účtovné pravidlá EÚ platné pre účtovné obdobia, ktoré sa začínajú 1. januára 2023 alebo neskôr

Neexistujú žiadne nové účtovné pravidlá EÚ platné pre účtovné obdobia, ktoré sa začínajú 1. januára 2023 alebo neskôr.

Nové prijaté účtovné pravidlá EÚ, ktoré k 31. decembru 2023 ešte nenadobudli účinnosť

Počas roka 2023 sa neprijali žiadne nové účtovné pravidlá EÚ.

1.3. **SÚVAHA**

1.3.1. *Finančné aktíva*

Klasifikácia pri prvotnom vykázaní

Klasifikácia finančných nástrojov sa stanovuje pri prvotnom vykázaní. Na základe modelu riadenia a vlastností zmluvných peňažných tokov aktív možno finančné aktíva klasifikovať do troch kategórií: finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote, finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie alebo finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit.

i) *Finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote*

Finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote sú nederivátové finančné aktíva, ktoré spĺňajú dve podmienky: 1. účtovná jednotka ich má v držbe s cieľom inkasovať zmluvné peňažné toky; 2. v určité dni sú zmluvné peňažné toky výhradne platbami istiny a úrokov z nesplatenej istiny.

Do tejto kategórie patria:

— peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty,

— úvery (vrátane termínovaných vkladov s pôvodnou splatnosťou nad tri mesiace),

— pohľadávky z výmenných transakcií.

Finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote sú zahrnuté v krátkodobých aktívach okrem tých so splatnosťou dlhšou ako 12 mesiacov od dátumu vykazovania.

ii) *Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie*

Tieto nederivátové finančné aktíva majú zmluvné peňažné toky, ktoré predstavujú len istiny a úroky z nesplatenej istiny. Okrem toho je úlohou modelu riadenia držať finančné aktíva s cieľom inkasovať zmluvné peňažné toky a predávať finančné aktíva.

Aktíva v tejto kategórii sa klasifikujú ako krátkodobé aktíva, ak sa s ich realizáciou počíta v priebehu 12 mesiacov od dátumu vykazovania.

Účtovná jednotka na konci roka také aktíva nedrží.

iii) *Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit*

Účtovná jednotka klasifikuje deriváty a kapitálové investície ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok a deficit, keďže zmluvné peňažné toky nepredstavujú len istinu a úroky z istiny.

Okrem toho účtovná jednotka klasifikuje dlhové cenné papiere ako finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok a deficit, keďže portfóliá dlhových cenných papierov sú riadené a hodnotené na základe reálnej hodnoty portfólia.

Aktíva v tejto kategórii sa klasifikujú ako krátkodobé aktíva, ak sa s ich realizáciou počíta v priebehu 12 mesiacov od dátumu vykazovania.

Prvotné vykazovanie a oceňovanie

Nákupy finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit sa vykazujú ku dňu ich transakcie, t. j. ku dňu, ku ktorému sa účtovná jednotka zaviaže aktíva kúpiť. Peňažné ekvivalenty a úvery sa vykazujú vtedy, keď sa peňažné prostriedky vložia do finančnej inštitúcie alebo poskytnú dlžníkom.

Finančné aktíva sa prvotne oceňujú v reálnej hodnote. V prípade všetkých finančných aktív, ktoré nie sú vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit, sú transakčné náklady pripočítané k reálnej hodnote pri prvotnom vykazovaní. V prípade finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit sa transakčné náklady vykazujú ako náklady vo výkaze finančných výsledkov.

Reálna hodnota finančného aktíva pri prvotnom vykázaní je obvykle transakčnou cenou, pokiaľ transakcia nezodpovedá zásade trhového odstupu, t. j. má nulovú alebo nominálnu protihodnotu na účely verejnej politiky. V tomto prípade je rozdiel medzi reálnou hodnotou finančného nástroja a transakčnou cenou nevýmenná zložka, ktorá sa vykazuje ako výdavok vo výkaze finančných výsledkov. V tomto prípade sa reálna hodnota finančného aktíva odvodí od bežných trhových operácií priamo ekvivalentného nástroja. Ak pre nástroj neexistuje aktívny trh, reálna hodnota sa odvodí z techniky oceňovania, ktorá využíva dostupné údaje z pozorovateľných trhov.

Následné oceňovanie

Finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote sa následne oceňujú v amortizovanej hodnote pomocou metódy efektívnej úrokovej miery.

Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit sa následne oceňujú v reálnej hodnote. Zisky a straty vyplývajúce zo zmien v reálnej hodnote (vrátane tých, ktoré pochádzajú z prepočtu cudzích mien a všetkých získaných úrokov) sú zahrnuté do výkazu finančných výsledkov v období, v ktorom vznikli.

Reálna hodnota pri následnom oceňovaní

Reálne hodnoty investícií kótovaných na aktívnych trhoch sú založené na aktuálnych ponukových cenách. V prípade, že trh pre finančné aktíva nie je aktívny (a v prípade nekótovaných cenných papierov a OTC derivátov), EÚ stanoví reálnu hodnotu prostredníctvom techník oceňovania. Tieto techniky zahŕňajú využitie nedávnych transakcií na princípe nezávislého vzťahu, odkaz na iné – v zásade rovnaké nástroje, analýzu diskontovaných peňažných tokov, modely oceňovania opcií a iné techniky oceňovania bežne používané účastníkmi trhu.

Investície do fondov rizikového kapitálu, ktoré nemajú na aktívnom trhu kótovanú trhovú cenu, sa oceňujú na základe zodpovedajúcej čistej hodnoty aktív, ktorá sa považuje za ekvivalent ich reálnej hodnoty.

Zníženie hodnoty finančných aktív

EÚ vykazuje a oceňuje stratu zo zníženia hodnoty pre očakávané úverové straty z finančných aktív, ktoré sa oceňujú v amortizovanej hodnote a v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie.

Očakávané úverové straty predstavujú súčasnú hodnotu rozdielu medzi zmluvnými peňažnými tokmi a peňažnými tokmi, ktorých zisk EÚ očakáva. Očakávané úverové straty zahŕňajú primerané a preukázateľné informácie, ktoré sú dostupné bez vynaloženia neprimeraných výdavkov alebo neprimeraného úsilia k dátumu vykazovania.

Pokiaľ ide o aktíva v amortizovanej hodnote, účtovná hodnota aktív sa zníži o hodnotu straty zo zníženia hodnoty, ktorá sa vykáže vo výkaze finančných výsledkov. Ak sa v nasledujúcom období hodnota straty zo zníženia hodnoty zníži, predtým vykázaná strata zo zníženia hodnoty sa odúčtuje cez výkaz finančných výsledkov.

a) *Pohľadávky*

Účtovná jednotka oceňuje stratu zo zníženia hodnoty vo výške očakávaných úverových strát počas celej životnosti a používa pri tom praktické pomôcky (napr. matice rezerv).

b) *Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty*

Účtovná jednotka drží peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na bežných bankových účtoch a v termínovaných vkladoch maximálne tri mesiace. Peňažné prostriedky sú držané v bankách s veľmi vysokým úverovým ratingom, a majú tak veľmi nízku pravdepodobnosť zlyhania. Vzhľadom na krátke trvanie a nízku pravdepodobnosť zlyhania sú očakávané úverové straty peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov zanedbateľné. Výsledkom je, že pri peňažných ekvivalentoch sa nevykazuje žiadna opravná položka zníženia hodnoty.

c) *Úvery*

Očakávané úverové straty sa oceňujú trojfázovým modelom, v ktorom sa berú do úvahy prípady zlyhania vážené pravdepodobnosťou počas životnosti finančného aktíva a vývoj kreditného rizika od vzniku finančného aktíva. Pokiaľ ide o úvery, za vznik sa považuje dátum vzniku neodvolateľného úverového prísľubu.

Ak nenastane významný nárast kreditného rizika od vzniku úveru (fáza 1), za stratu zo zníženia hodnoty sa považujú očakávané úverové straty vyplývajúce z možných prípadov zlyhania v rámci nasledujúcich 12 mesiacov od dátumu vykazovania (očakávané úverové straty počas 12 mesiacov). Ak nastane významný nárast kreditného rizika od vzniku úveru (fáza 2) alebo ak existuje objektívny dôkaz o úverovom znehodnotení (fáza 3), strata zo zníženia hodnoty sa rovná očakávaným úverovým stratám vyplývajúcim z možných prípadov zlyhania počas celej životnosti finančného aktíva (očakávané úverové straty počas celej životnosti).

Ukončenie vykazovania

Finančné nástroje sa odúčtujú, keď zaniknú práva na príjem peňažných tokov z investícií alebo keď účtovná jednotka prevedie v podstate všetky riziká a výhody plynúce z vlastníctva na inú stranu. Predaj finančných aktív cez prebytok alebo deficit sa vykazuje ku dňu ich transakcie.

1.3.2. *Predbežné financovanie*

Predbežné financovanie je platba, ktorej účelom je poskytnúť prijímateľovi preddavok v hotovosti, t. j. počiatočnú hotovosť. Môže byť rozdelené na niekoľko platieb počas obdobia stanoveného v príslušnej zmluve, rozhodnutí, dohode alebo základnom právnom akte. Počiatočná hotovosť alebo preddavok sa počas obdobia stanoveného v dohode buď použijú na účely, na ktoré boli poskytnuté, alebo sa vrátia. V prípade, že prijímateľom nevznikli oprávnené výdavky, sú povinní túto zálohovú platbu, ktorá im bola v rámci predbežného financovania poskytnutá, vrátiť účtovnej jednotke. Preto, keďže účtovná jednotka si ponecháva kontrolu nad predbežným financovaním a má nárok na náhradu za neoprávnenú časť, suma sa vykazuje ako aktívum.

Predbežné financovanie sa prvotne vykazuje v súvahe, keď sa hotovosť prevedie príjemcovi finančných prostriedkov. Meria sa vo výške poskytnutého plnenia. V nasledujúcich obdobiach sa predbežné financovanie vykazuje vo výške prvotne vykázanej v súvahe, zníženej o oprávnené výdavky (v prípade potreby vrátane odhadovanej sumy), ktoré vznikli v priebehu daného obdobia.

1.3.3. *Pohľadávky a vymáhateľné sumy*

Účtovné pravidlá EÚ vyžadujú oddelené predkladanie výmenných a nevýmenných transakcií. Na rozlíšenie medzi týmito dvoma kategóriami je termín „pohľadávka“ vyhradený pre výmenné transakcie, zatiaľ čo pre nevýmenné transakcie, t. j. keď EÚ získa hodnotu od inej účtovnej jednotky bez toho, aby priamo poskytla približne rovnakú hodnotu výmenou, sa používa pojem „vymáhateľné sumy“ (napr. sumy vymáhateľné od členských štátov súvisiace s vlastnými zdrojmi).

Pohľadávky z výmenných transakcií spĺňajú definíciu finančných nástrojov. Účtovná jednotka ich klasifikovala ako finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote a podľa toho ich ocenila.

Vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií sa účtujú v reálnej hodnote ku dňu nadobudnutia zníženej o opravnú položku na zohľadnenie zníženia hodnoty. Opravná položka na zohľadnenie zníženia hodnoty vzniká vtedy, ak existujú objektívne dôkazy, že účtovná jednotka nebude schopná vymôcť všetky splatné sumy podľa pôvodných podmienok týkajúcich sa vymáhateľných súm. Výška opravnej položky predstavuje rozdiel medzi účtovnou hodnotou aktíva a jeho spätne získateľnou hodnotou. Výška opravnej položky sa vykazuje vo výkaze finančných výsledkov.

1.3.4. *Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty*

Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty sú finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote a zahŕňajú peňažnú hotovosť, bankové vklady splatné na požiadanie alebo v skrátenej lehote a ostatné krátkodobé vysoko likvidné investície s pôvodnou splatnosťou do troch mesiacov.

1.3.5. *Záväzky*

Do záväzkov sú zahrnuté sumy súvisiace s výmennými transakciami, ako je nákup tovaru a služieb, aj nevýmennými transakciami, napr. žiadosti o náhradu nákladov predložené prijímateľmi, granty alebo iné financovanie zo strany EÚ alebo prijaté predbežné financovanie (pozri poznámku **1.4.1**).

Ak sa prijímateľom poskytne grant alebo iné financovanie, žiadosti o náhradu nákladov sa v čase ich prijatia účtujú ako záväzky na požadovanú sumu. Po overení a prijatí oprávnených nákladov sa záväzky oceňujú v uznanej a oprávnenej hodnote.

Záväzky vyplývajúce z nákupu tovaru a služieb sa vykazujú po prijatí faktúry v pôvodnej hodnote. Zodpovedajúce výdavky sa zaúčtujú po doručení tovaru alebo poskytnutí služieb a ich schválení účtovnou jednotkou.

1.3.6. *Finančné záväzky*

Finančné záväzky sa klasifikujú ako finančné záväzky vykazované v amortizovanej hodnote, finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit alebo ako záväzky zo zmluvy o finančnej záruke.

Finančné záväzky v amortizovanej hodnote sa prvotne zaúčtujú v reálnej hodnote vrátane vzniknutých transakčných nákladov a následne sa vykazujú v amortizovanej hodnote metódou efektívnej úrokovej miery. Z výkazu finančnej pozície sa odúčtujú výlučne vtedy, ak je záväzok vyrovnaný, upustilo sa od neho, zrušil sa alebo jeho platnosť uplynula.

Finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit zahŕňajú deriváty, ktorých reálna hodnota je záporná. Ak sa v zmluve o záruke vyžadujú od účtovnej jednotky platby v reakcii na zmeny v cenách finančných nástrojov alebo vo výmenných kurzoch, zmluva o záruke sa považuje za derivát. Účtujú sa na základe rovnakej metódy ako finančné aktíva v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit.

Účtovná jednotka vykáže zmluvné záväzky v rámci finančných záruk, keď uzavrie zmluvu, v ktorej sa požaduje realizácia presne stanovených platieb s cieľom kompenzovať držiteľovi záruky stratu, ktorú utrpí v dôsledku toho, že konkrétny dlžník neuhradí splatnú sumu v súlade s pôvodnými alebo upravenými podmienkami dlhového nástroja. Záväzky zo zmluvy o finančnej záruke sa prvotne vykazujú v reálnej hodnote.

Následné oceňovanie závisí od vývoja expozície voči kreditnému riziku z finančnej záruky. Ak nenastane významný nárast kreditného rizika (fáza 1), záväzky z finančnej záruky sa oceňujú buď na hodnotu 12-mesačnej očakávanej úverovej straty, alebo prvotne vykázanú hodnotu, v prípade potreby zníženej o oprávky, a to podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je vyššia. Ak nastane významný nárast kreditného rizika (fáza 2), záväzky z finančnej záruky sa oceňujú buď na očakávané úverové straty počas životnosti, alebo prvotne vykázanú hodnotu, v prípade potreby zníženej o oprávky, a to podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je vyššia.

Finančné záväzky sa klasifikujú ako dlhodobé záväzky, s výnimkou záväzkov so splatnosťou kratšou ako 12 mesiacov od dátumu zostavenia súvahy. Zmluvy o finančnej záruke sa klasifikujú ako krátkodobé záväzky okrem prípadov, keď má účtovná jednotka bezpodmienečné právo odložiť splatenie záväzku na aspoň dvanásť mesiacov odo dňa vykazovania.

1.3.7. *Časovo rozlíšené a odložené príjmy a výdavky*

Transakcie a udalosti sa vykazujú vo finančných výkazoch v období, s ktorým súvisia. Ak nie je na konci roka ešte vystavená faktúra, ale účtovná jednotka poskytla služby alebo doručila tovar, alebo ak existuje zmluvné dojednanie (napr. odkazom na zmluvu), vo finančných výkazoch sa vykážu časovo rozlíšené príjmy. Ak bola faktúra na konci roka vystavená, ale služby ešte neboli poskytnuté alebo tovar nebol ešte dodaný, príjmy budú odložené a vykázané v nasledujúcom účtovnom období.

Výdavky sa tiež účtujú v rámci obdobia, s ktorým súvisia. Na konci účtovného obdobia sa časovo rozlíšené výdavky vykazujú na základe odhadovanej výšky prenesených záväzkov za dané obdobie. Výpočet časovo rozlíšených výdavkov sa uskutočňuje v súlade s podrobnými operatívnymi a praktickými pokynmi vydanými účtovníkom. Ich cieľom je zabezpečiť, aby finančné výkazy poskytovali pravdivý obraz o hospodárskych a iných udalostiach, ktoré majú zachytávať. Analogicky platí, že ak sa zrealizovala platba vopred za služby, ktoré ešte neboli poskytnuté, alebo tovar, ktorý ešte nebol dodaný, výdavky budú odložené a vykázané v nasledujúcom účtovnom období.

1.4. **VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV**

1.4.1. *Príjmy*

Príjmy zahŕňajú hrubé prílevy ekonomických úžitkov alebo potenciálnych prínosov prijatých alebo nárokovaných účtovnou jednotkou, ktoré vedú k inému zvýšeniu čistých aktív ako zvýšeniu súvisiacemu s vkladmi od vlastníkov.

V závislosti od charakteru základných transakcií sa vo výkaze finančných výsledkov rozlišujú tieto príjmy:

Príjmy z nevýmenných transakcií

Príjmy z nevýmenných transakcií sú dane a prevody, pretože prevodca poskytuje zdroje prijímajúcej účtovnej jednotke bez toho, aby za ne prijímajúca účtovná jednotka priamo poskytla približne rovnakú protihodnotu. Prevody sú prílevy budúcich ekonomických úžitkov či potenciálnych prínosov z nevýmenných transakcií, iné ako dane. V prípade účtovných jednotiek EÚ prevody väčšinou zahŕňajú prostriedky prijaté od Komisie (napr. vyrovnávacia dotácia pre tradičné agentúry, prevádzková dotácia pre dohody o príspevku).

V súvislosti s prevodom vykazuje účtovná jednotka aktívum, ak v dôsledku minulej udalosti (prevodu) ovláda príslušné zdroje a očakáva, že z nich získa budúce ekonomické úžitky alebo potenciálne prínosy, a ak je možné spoľahlivo oceniť reálnu hodnotu tohto aktíva. Prílev zdrojov z nevýmennej transakcie vykázaný ako aktívum (t. j. peňažné prostriedky) sa vykáže aj ako príjem, s výnimkou prípadov, keď má účtovná jednotka v súvislosti s týmto prevodom súčasný záväzok (podmienku), ktorý musí byť splnený pred tým, než bude možné príjem vykázať. Kým nie je táto podmienka splnená, je príjem odložený a vykázaný ako záväzok.

Príjmy z výmenných transakcií

Príjmy z predaja tovaru a služieb sa vykazujú vtedy, keď značná časť rizika a výhod plynúcich z vlastníctva tovaru prechádza na kupujúceho. Príjmy súvisiace s transakciou zahŕňajúcou poskytovanie služieb sa vykazujú na základe stupňa dokončenia transakcie k dátumu vykazovania.

a) *Úrokové príjmy a náklady*

Úrokové príjmy a náklady z finančných aktív a finančných záväzkov v amortizovanej hodnote sa vykazujú vo výkaze finančných výsledkov metódou efektívnej úrokovej miery. Ide o metódu výpočtu amortizovanej hodnoty finančných aktív alebo finančných záväzkov a rozdelenia úrokových príjmov a nákladov v rámci príslušného obdobia.

b) *Príjmy z dividend*

Príjmy z dividend a podobných rozdelení sa vykazujú, keď vznikne nárok na ich výplatu.

c) *Príjmy a náklady z finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit*

Ide o zisky v reálnej hodnote (príjmy) a straty v reálnej hodnote (náklady) z týchto finančných aktív vrátane tých, ktoré pochádzajú z prepočtu cudzích mien. V prípade úročených finančných aktív to zahŕňa aj úrok.

d) *Príjmy zo zmlúv o finančnej záruke*

Príjmy zo zmlúv o finančnej záruke (poplatok za záruku) sa vykazujú počas obdobia, v rámci ktorého je účtovná jednotka pripravená kompenzovať držiteľovi zmluvy o finančnej záruke úverovú stratu v prípade jej vzniku.

1.4.2. *Výdavky*

Výdavky sú zníženia ekonomických úžitkov alebo potenciálnych prínosov vo vykazovanom období vo forme odlevu alebo spotreby aktív alebo vzniku záväzkov, ktoré vedú k poklesu čistých aktív. Zahŕňajú výdavky na výmenné transakcie aj výdavky na nevýmenné transakcie.

Výdavky na výmenné transakcie súvisiace s nákupom tovaru a služieb sa vykazujú po doručení, resp. poskytnutí a ich prijatí účtovnou jednotkou. Oceňujú sa v pôvodnej fakturovanej cene. Okrem toho sa k dátumu zostavenia súvahy vo výkaze finančných výsledkov vykazujú výdavky súvisiace so službou poskytnutou počas obdobia, za ktoré faktúra nebola zatiaľ prijatá alebo uznaná.

Výdavky na nevýmenné transakcie súvisia s prevodmi prostriedkov v prospech prijímateľov a možno ich rozdeliť na tri skupiny: nároky, prevody na základe dohody a diskrečné granty, príspevky a dary. Prevody sa vykazujú ako výdavky v období, počas ktorého došlo k udalostiam, ktoré viedli k prevodu, a to za predpokladu, že povaha prevodu zodpovedá ustanoveniam právneho predpisu alebo že došlo k podpísaniu dohody, ktorá prevod oprávňuje, že prijímateľ splnil všetky podmienky oprávnenosti a že je možné sumu primeraným spôsobom odhadnúť.

Po prijatí žiadosti o platbu alebo žiadosti o úhradu nákladov, ktoré spĺňajú kritériá vykazovania, sa vykazujú ako výdavky vo výške oprávnenej sumy. Ku koncu roka sa vzniknuté oprávnené výdavky, na ktoré už prijímateľovi nárok vznikol, ale ešte neboli oznámené, odhadnú a zaúčtujú ako časovo rozlíšený výdavok.

1.5. **PODMIENENÉ AKTÍVA A ZÁVÄZKY**

1.5.1. *Podmienené aktíva*

Podmienené aktíva predstavujú možné aktíva, ktoré sú dôsledkom minulých udalostí a ktorých existencia bude potvrdená jedine tým, či v budúcnosti nastane, resp. nenastane jedna alebo viacero neistých udalostí, ktorých vznik nezávisí výlučne od účtovnej jednotky. Podmienené aktíva sa vykazujú vtedy, ak je pravdepodobný prílev zdrojov predstavujúcich ekonomický úžitok.

1.5.2. *Podmienené záväzky*

Podmienené záväzky predstavujú buď možné záväzky, ktorých existencia bude potvrdená jedine tým, či v budúcnosti nastane, resp. nenastane jedna alebo viacero neistých udalostí, ktorých vznik nezávisí výlučne od účtovnej jednotky; alebo ide o súčasné záväzky, pri ktorých nie je pravdepodobné, že na ich vyrovnanie bude potrebný úbytok zdrojov predstavujúcich ekonomický úžitok alebo potenciálny prínos.

Podmienený záväzok vzniká aj za zriedkavých okolností, keď existuje súčasný záväzok, ale jeho výšku nie je možné dostatočne spoľahlivo stanoviť.

Podmienené záväzky sa nevykazujú v účtovnej závierke. Údaje o podmienených záväzkoch sa uvádzajú, ak pravdepodobnosť úbytku zdrojov predstavujúcich ekonomický úžitok alebo potenciálny prínos nie je malá.

1.6. **KAPITÁL FONDU**

Členské štáty ERF poskytujú do fondu príspevky na vykonávanie programov ERF podľa ustanovení každej z vnútorných dohôd o ERF. Podľa platného právneho základu sa o kapitálových výzvach, t. j. o žiadostiach na financovanie pre daný rok N, rozhoduje rozhodnutím Rady v roku N-1, pričom finančné prostriedky, ktoré sa majú prijať, sú jasne priradené k určeným budúcim obdobiam.

Príspevky spĺňajú kritériá príspevku od vlastníkov (účtovné pravidlo EÚ č. 1), a preto sa vo finančných výkazoch ERF považujú za kapitál fondu. Kapitál fondu predstavuje celkovú sumu príspevkov, ktoré sa majú prijať od členských štátov ERF. Keďže nevyžiadaný kapitál fondu sa otvorene odpočítava od celkového kapitálu fondu (pozri Výkaz zmien v čistých aktívach), v súvahe sa vykáže iba vyžiadaný kapitál fondu.

Pretože dohodnuté príspevky sú priradené k určeným vykazovaným obdobiam, pričom právny nárok ERF voči členským štátom ERF vzniká len v týchto obdobiach, všetky sumy prijaté vopred sa vykazujú ako odložené kapitálové vklady v rámci záväzkov a nie ako vyžiadaný kapitál.

1.7. **SPOLUFINANCOVANIE**

Prijaté príspevky na spolufinancovanie spĺňajú kritériá podmienených príjmov z nevýmenných transakcií a sú uvedené ako záväzky voči členským a iným ako členským štátom. ERF je povinný použiť tieto príspevky na poskytovanie služieb tretím stranám alebo je v opačnom prípade povinný tieto aktíva (prijaté príspevky) vrátiť. Neuhradené záväzky vyplývajúce z dohôd o spolufinancovaní predstavujú prijaté príspevky na spolufinancovanie, od ktorých sa odpočítajú vzniknuté výdavky týkajúce sa projektu. Čisté aktíva tým nie sú ovplyvnené.

Výdavky súvisiace s projektmi spolufinancovania sa zaúčtujú hneď, ako boli vynaložené. Zodpovedajúca suma príspevkov sa vykazuje ako prevádzkový príjem a je bez vplyvu na hospodársky výsledok za daný rok.

2. POZNÁMKY K SÚVAHE

AKTÍVA

2.1. FINANČNÉ AKTÍVA

Finančné aktívum je každé aktívum, ktoré je:

a) peňažným prostriedkom;

b) nástrojom vlastného imania inej účtovnej jednotky;

c) zmluvným právom: na príjem peňažných prostriedkov alebo iného finančného aktíva od inej účtovnej jednotky; alebo na výmenu finančných aktív alebo finančných záväzkov s inou účtovnou jednotkou v súlade s podmienkami, ktoré sú pre účtovnú jednotku potenciálne priaznivé; alebo

d) zmluvou, ktorej vyrovnanie sa uskutoční alebo môže uskutočniť formou vlastných nástrojov vlastného imania účtovnej jednotky.

Finančné aktíva sú klasifikované do týchto kategórií: „finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote“, „finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit“ a „finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez čisté aktíva/vlastné imanie“. Klasifikácia finančných nástrojov sa stanovuje pri prvotnom vykázaní a následne sa prehodnocuje ku každému dátumu zostavenia súvahy.

Finančné aktíva ERF pozostávajú z finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit a úverov, a to v takejto výške:

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlhodobé		
Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	*70*	*61*
Úvery	*16*	*5*
	87	**67**
Krátkodobé		
Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	*3*	*3*
	3	**3**
Spolu	**89**	**69**

Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit vo výške 70 mil. EUR súvisia s kapitálovými investíciami v týchto hlavných oblastiach:

— udržateľná energia z obnoviteľných zdrojov prostredníctvom nástroja Climate Investor One, iniciatívy ElectriFI a fondu GEEREF,

— podpora inkluzívneho financovania drobných poľnohospodárov a vidieckych MSP prostredníctvom fondu ABC FUND,

— finančné začlenenie v Ugande prostredníctvom iniciatívy aBi Finance a

— vytváranie pracovných miest a udržateľný rast v Afrike prostredníctvom iniciatívy Boost Africa.

Dlhodobé úvery vo výške 16 mil. EUR sa týkajú dvoch hlavných oblastí: udržateľné poľnohospodárstvo prostredníctvom nástroja AgriFi a prístup k elektrine a jej výroba z udržateľných zdrojov energie prostredníctvom investičného nástroja ElectriFi.

Suma 3 mil. EUR v rámci krátkodobých finančných aktív sa vzťahuje výlučne na kapitálové investície v rámci finančného nástroja ElectriFi, ktorý je určený pre začínajúce a malé projekty zamerané na prístup k elektrine a jej výrobu z udržateľných zdrojov energie na rozvíjajúcich sa trhoch so zameraním najmä na subsaharskú Afriku.

2.2. **PREDBEŽNÉ FINANCOVANIE**

Mnoho zmlúv stanovuje vyplatenie zálohových platieb pred začatím prác, dodaním tovaru alebo poskytnutím služieb. V niektorých prípadoch rozvrhy platieb v zmluvách počítajú s platbami na základe správ o pokroku. Predbežné financovanie sa spravidla vypláca v príslušnej mene krajiny alebo územia, kde sa projekt realizuje.

V závislosti od načasovania sa predbežné financovanie vykazuje ako krátkodobé alebo dlhodobé. Využívanie je vymedzené v príslušnej dohode o realizácii projektu. Akékoľvek použitie v rámci dvanástich mesiacov odo dňa vykazovania sa vykazuje ako krátkodobé predbežné financovanie. Keďže mnohé z projektov ERF majú dlhodobý charakter, je nevyhnutné, aby súvisiace zálohové platby boli k dispozícii viac ako jeden rok. Niektoré sumy predbežného financovania sa preto uvádzajú ako dlhodobé aktíva.

(v mil. EUR)

	Poznámka	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlhodobé predbežné financovanie	2.2.1	–	–	*447*	*127*	*574*	*488*
Krátkodobé predbežné financovanie	2.2.2	–	*5*	*113*	*836*	*954*	*1 396*
Spolu		–	**5**	**560**	**963**	**1 529**	**1 884**

Celkový pokles predbežného financovania o 356 mil. EUR k 31. decembru 2023 možno z veľkej časti vysvetliť poklesom predbežného financovania vyplateného prijímateľom v rámci 11. ERF, ktorého suma sa znížila z 1 221 mil. EUR v roku 2022 na 963 mil. EUR v roku 2023. Je to v súlade so životným cyklom ERF, ako aj s vývojom počtu otvorených zákaziek. 11. ERF dosiahol plné fungovanie, keďže doložka o ukončení platnosti nadobudla účinnosť koncom roka 2020. Od 1. januára 2021 nebolo v rámci 11. ERF možné podpísať žiadne ďalšie dohody o financovaní, konkrétne zmluvy k existujúcim dohodám však ešte možno podpísať. To viedlo k poklesu počtu nových podpísaných zmlúv z 2 118 mil. EUR v roku 2021 na 853 mil. EUR v roku 2022 a 860 mil. EUR v roku 2023.

Predbežné financovanie z 10. ERF sa znížilo zo 648 mil. EUR v roku 2022 na 560 mil. EUR v roku 2023, čo je v súlade s bežným trendom zaznamenaným v roku 2021 a v súlade so životným cyklom ERF.

Dlhodobé prebežné financovanie vo výške 427 mil. EUR sa týka otvoreného predbežného financovania dvoch zmlúv v rámci trustového fondu EÚ a Afriky pre infraštruktúru (AITF). Cieľom tohto trustového fondu je poskytovať finančnú podporu prostredníctvom grantov na projekty infraštruktúry, pričom sa súčasne využíva dlhodobé financovanie poskytované subjektmi, ktoré financujú projekty. Poskytovanie takýchto grantových prostriedkov podporuje poskytovanie dlhodobého financovania zúčastnenými finančnými inštitúciami. V čase podpisu zmlúv sa typ akcií trustového fondu považoval za primerane zahrnutý do dohody (pre finančné nástroje ešte nebol k dispozícii žiadny vzor a ani v nariadení sa tento typ nástroja nespomína). V dôsledku toho boli platby uskutočnené v rámci týchto dohôd zaregistrované ako predbežné financovanie, a nie ako zložka finančného nástroja. Vzhľadom na dlhodobú povahu operácií vykonávaných trustovým fondom je ročné zúčtovanie starého predbežného financovania fondu AITF veľmi obmedzené a rozložené na niekoľko rokov. Aby sa lepšie zohľadnili podmienky projektu, otvorené predbežné financovanie vo výške 427 mil. EUR bolo preto preklasifikované na dlhodobé (pozri poznámku **3.4**).

2.2.1. *Dlhodobé predbežné financovanie podľa spôsobov riadenia*

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Priame riadenie		
Vykonávané:		
Komisiou	*15*	*11*
výkonnými agentúrami EÚ	*2*	*10*
delegáciami EÚ	*7*	*7*
	24	**28**

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nepriame riadenie		
Vykonávané:		
EIB a EIF	*436*	*181*
medzinárodnými organizáciami	*74*	*221*
súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby	*16*	*16*
verejnoprávnymi subjektmi	*17*	*25*
tretími krajinami	*7*	*16*
orgánmi EÚ a subjektmi verejno-súkromného partnerstva	–	*1*
	550	**460**
Spolu	**574**	**488**

2.2.2. *Krátkodobé predbežné financovanie*

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Predbežné financovanie (brutto)	–	*7*	*749*	*4 150*	*4 906*	*5 616*
Zúčtované postupom „cut-off“	–	*(2)*	*(636)*	*(3 314)*	*(3 952)*	*(4 220)*
Spolu	–	**5**	**113**	**835**	**954**	**1 396**

2.2.3. *Krátkodobé predbežné financovanie podľa spôsobov riadenia*

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Priame riadenie		
Vykonávané:		
Komisiou	*55*	*85*
výkonnými agentúrami EÚ	*3*	*10*
delegáciami EÚ	*82*	*105*
	140	**200**
Nepriame riadenie		
Vykonávané:		
EIB a EIF	*87*	*209*
medzinárodnými organizáciami	*431*	*642*
súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby	*78*	*96*
verejnoprávnymi subjektmi	*98*	*116*

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
tretími krajinami	*119*	*131*
orgánmi EÚ a subjektmi verejno-súkromného partnerstva	*1*	*2*
	814	**1 196**
Spolu	**954**	**1 396**

2.2.4. *Záruky prijaté v súvislosti s predbežným financovaním*

Záruky sú určené na zabezpečenie predbežného financovania a uvoľňujú sa po úhrade poslednej platby v rámci projektu.

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Záruky za predbežné financovanie	*32*	*37*

Suma 32 mil. EUR zahŕňa záruky určené na zabezpečenie predbežného financovania vyplateného v rámci priameho riadenia, pričom príjemcom záruky je ERF. Väčšina predbežného financovania sa však vypláca v režime nepriameho riadenia, kde príjemcom záruky nie je ERF, ale verejný obstarávateľ. Napriek tomu, že ERF nie je prijímateľom, tieto záruky zabezpečujú jeho aktíva. V roku 2023 celková hodnota takýchto záruk predstavovala 426 mil. EUR.

2.3. **PRÍSPEVKY DO TRUSTOVÝCH FONDOV**

Táto položka predstavuje sumu zaplatenú ako príspevky do trustového fondu EÚ pre Afriku a trustového fondu EÚ „Bêkou“. Príspevky sú očistené o náklady, ktoré týmto trustovým fondom vznikli a sú priraditeľné ERF.

Príspevky do trustových fondov vykonáva ERF v rámci priameho riadenia.

(v mil. EUR)

	Čistý príspevok k 31. 12. 2022	Príspevky zaplatené v roku 2023	Rozdelenie čistých výdavkov TF 2023	Čistý príspevok k 31. 12. 2023
Afrika	*243*	*231*	*(287)*	*186*
Bêkou	*11*	*43*	*(24)*	*30*
Spolu	**254**	**274**	**(311)**	**216**

Dôvodom poklesu zaplatených príspevkov z 330 mil. EUR v roku 2022 na 274 mil. EUR v roku 2023 je zníženie výdavkov trustových fondov v dôsledku likvidácie oboch trustových fondov. Na konci roku 2021 činnosti trustového fondu EÚ pre Afriku a trustového fondu EÚ „Bêkou“ dosiahli vrchol, keďže sa skončilo ich zmluvné obdobie. Likvidácia týchto trustových fondov, ktorá sa začala hneď nato, viedla k poklesu počtu otvorených zákaziek, a teda k poklesu výdavkov.

2.4. **POHĽADÁVKY Z VÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ A VYMÁHATEĽNÉ SUMY Z NEVÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ**

Výmenné transakcie sú transakcie, pri ktorých účtovná jednotka prijíma aktíva alebo služby alebo má zaniknuté záväzky a priamo poskytuje druhej strane výmenou približne rovnakú hodnotu (predovšetkým vo forme tovaru, služieb alebo použitia majetku). Nevýmenné transakcie sú transakcie, pri ktorých účtovná jednotka buď získava hodnotu od inej účtovnej jednotky bez toho, aby výmenou priamo poskytovala približne rovnakú hodnotu, alebo dáva hodnotu inej účtovnej jednotke bez toho, aby výmenou priamo dostávala približne rovnakú hodnotu.

2.4.1. *Dlhodobé pohľadávky z výmenných transakcií*

K 31. decembru 2023 mal ERF dlhodobé pohľadávky z výmenných transakcií vo výške 5 mil. EUR, ktoré pozostávali najmä z odložených výdavkov vyplývajúcich z viacerých finančných nástrojov.

2.4.2. *Krátkodobé pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií*

(v mil. EUR)

	Poznámka	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií	2.4.2.1	*13*	*15*
Vymáhateľné sumy z výmenných transakcií	2.4.2.2	*12*	*12*
Spolu		**24**	**27**

2.4.2.1. Vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zákazníci	–	*3*	*44*	*9*	*55*	*56*
Verejnoprávne subjekty	–	*4*	*13*	*2*	*19*	*19*
Tretie štáty	–	*1*	*4*	*1*	*6*	*7*
Opravná položka	–	*(7)*	*(55)*	*(6)*	*(68)*	*(67)*
Spolu	–	**1**	**7**	**5**	**13**	**15**

2.4.2.2. Vymáhateľné sumy z výmenných transakcií

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Časovo rozlíšené príjmy	-	-	-	*1*	*1*	*1*
Spojovacie účty ERF	–	*(200)*	*426*	*(225)*	–	*1*
Iné	–	–	*4*	*7*	*11*	*10*
Spolu	–	**(200)**	**430**	**(218)**	**12**	**12**

V záujme efektívnosti je zriadená jedna pokladnica pre všetky ERF, ktorá je pridelená k 11. ERF. Z tohto dôvodu dochádza medzi jednotlivými ERF k operáciám, ktoré sa vyrovnávajú prostredníctvom spojovacích účtov ERF medzi jednotlivými súvahami ERF.

Položka „Iné“ pozostáva najmä z pohľadávok vyplývajúcich z finančných nástrojov. Z iných pohľadávok vo výške 11 mil. EUR sa suma 4 mil. EUR vzťahuje na pohľadávku z Fondu globálnej energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie (GEEREF) a suma 7 mil. EUR sa vzťahuje na pohľadávku z nástroja Climate Investor One.

2.5. **PEŇAŽNÉ PROSTRIEDKY A PEŇAŽNÉ EKVIVALENTY** ([5])

Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty sú finančné nástroje oceňované v amortizovanej hodnote a zahŕňajú peňažnú hotovosť, bankové vklady splatné na požiadanie alebo v skrátenej lehote (ako sú bežné účty a sporiace účty) a ostatné krátkodobé vysoko likvidné investície s pôvodnou splatnosťou do troch mesiacov.

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Osobitné účty						
Centrálne banky	–	–	–	*341*	*341*	*835*
	–	–	–	**341**	**341**	**835**
Bežné účty						
komerčné banky	–	–	–	*193*	*193*	*161*
Peňažné prostriedky finančných nástrojov	–	–	–	*67*	*67*	*31*
	–	–	–	**260**	**260**	**192**
Spolu	–	–	–	**601**	**601**	**1 027**

Pokles peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov o 426 mil. EUR je spôsobený najmä znížením hotovostných rezerv držaných v centrálnych bankách. Tento pokles možno pripísať poklesu vyžiadaných príspevkov, ktoré klesli z 2 500 mil. EUR v roku 2022 na 1 800 mil. EUR v roku 2023. Okrem toho členské štáty dostali z 9. ERF refundáciu vo výške 43 mil. EUR za prvú splátku v roku 2023, zatiaľ čo Spojené kráľovstvo požiadalo, aby sa jeho príspevky na druhú a tretiu splátku v roku 2023 vo výške 154 mil. EUR kompenzovali z ich nesplateného podielu v 10. a 11. ERF (pozri poznámku **2.9.1**).

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch a s cieľom obmedziť riziko protistrany sa viac peňažných prostriedkov v hotovosti vedie na účtoch v centrálnych bankách než v komerčných bankách (pozri poznámku **5.1**).

ZÁVÄZKY

2.6. **FINANČNÉ ZÁVÄZKY**

Finančný záväzok je každý záväzok, ktorý je:

a) zmluvným záväzkom: na dodanie peňažných prostriedkov alebo iného finančného aktíva inej účtovnej jednotke; alebo na výmenu finančných aktív alebo finančných záväzkov s inou účtovnou jednotkou v súlade s podmienkami, ktoré sú pre účtovnú jednotku potenciálne nepriaznivé, alebo

b) zmluvou, ktorej vyrovnanie sa uskutoční alebo môže uskutočniť formou vlastných nástrojov vlastného imania účtovnej jednotky.

Finančné záväzky sú zatriedené do týchto kategórií: „finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit“, „iné finančné záväzky vykazované v amortizovanej hodnote“ alebo záväzky zo zmluvy o finančnej záruke.

(v mil. EUR)

	Poznámka	31. 12. 2023	31. 12.2022
Dlhodobé			
Finančné rezervy	2.2.62.6.1	*3*	*1*
Záväzok z finančnej záruky	2.6.2	*1*	*1*

([5]) V súlade s článkom 53 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond, sú pokladničné prostriedky uvedené v súvahe 11. ERF. Povaha rôznych bankových účtov je načrtnutá v kapitole 5 – Riadenie finančného rizika.

(v mil. EUR)

	Poznámka	31. 12. 2023	31. 12.2022
Ostatné finančné záväzky	2.6.3	*1*	*2*
Záväzky zo spolufinancovania	2.6.4	*1*	*3*
Spolu		**5**	**7**

2.6.1. *Finančné rezervy*

Tieto rezervy predstavujú odhadované úverové straty, ktoré vzniknú v súvislosti s úvermi poskytnutými v rámci rôznych finančných nástrojov.

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančné rezervy	–	–	–	*3*	*3*	*1*

Suma 3 mil. EUR predstavuje odhadované straty v súvislosti s poskytnutými úvermi v rámci týchto finančných nástrojov: ElectriFI CW, ElectriFI CW II a AgriFI regionálnych AKT.

2.6.2. *Finančné záruky*

Tieto rezervy predstavujú odhadované straty, ktoré vzniknú v súvislosti so zárukami poskytnutými z rôznych finančných nástrojov, v prípade ktorých sú poverené subjekty oprávnené samy poskytovať záruky, ale v mene a na riziko ERF. Finančné riziko ERF spojené so zárukami je obmedzené a finančné aktíva sa postupne zabezpečujú tak, aby pokrývali budúce výzvy na uplatnenie záruky.

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Záväzok z finančnej záruky	–	–	–	*1*	*1*	*1*

Suma 1 mil. EUR predstavuje odhadované straty v súvislosti so zárukou v rámci finančného nástroja Euritz vo výške 11 mil. EUR (pozri poznámku **3.2.1**).

2.6.3. *Ostatné finančné záväzky*

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančné záväzky vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	–	–	–	*1*	*1*	*2*

Suma 1 mil. EUR sa vzťahuje najmä na záväzky vyplývajúce z finančného nástroja ABI Finance.

2.6.4. *Záväzky zo spolufinancovania*

Záväzky zo spolufinancovania predstavujú finančné prostriedky, ktoré ERF získal v súvislosti s dohodami o spolufinancovaní. ERF je povinný použiť tieto príspevky na poskytovanie dohodnutých služieb tretím stranám a prispievateľom vrátiť finančné prostriedky, ktoré sa nepoužili. Načasovanie použitia súm spolufinancovania určuje, či sa vykazujú ako krátkodobé alebo dlhodobé.

Na konci roka sa vykoná individuálne posúdenie všetkých záväzkov zo spolufinancovania a všetky sumy, pri ktorých je nepravdepodobné, že sa použijú počas nasledujúcich 12 mesiacov, sa považujú za dlhodobé. Aktuálne sumy sú uvedené v poznámke **2.7.2**.

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dlhodobé záväzky zo spolufinancovania	–	–	–	*1*	*1*	*3*
Krátkodobé záväzky zo spolufinancovania	–	–	*18*	*23*	*41*	*46*
Spolu	–	–	**19**	**24**	**42**	**49**

2.7. **ZÁVÄZKY**

Záväzky sú záväzkami zaplatiť za tovar alebo služby, ktoré boli prijaté alebo dodané a ktoré – na rozdiel od časovo rozlíšených výdavkov – už boli fakturované alebo formálne odsúhlasené s dodávateľom. Záväzky môžu súvisieť s výmennými transakciami (ako je nákup tovaru a služieb) aj nevýmennými transakciami (napr. žiadosti o náhradu nákladov predložené prijímateľmi grantov, predbežné financovanie alebo iné financovanie zo strany EÚ).

(v mil. EUR)

	Poznámka	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Krátkodobé záväzky	2.7.1	–	-	*50*	*210*	*260*	*230*
Ostatné záväzky	2.7.2	–	*0*	*14*	*118*	*132*	*196*
Spolu		–	**0**	**63**	**328**	**391**	**426**

2.7.1. *Krátkodobé záväzky*

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dodávatelia	–	*2*	*7*	*89*	*98*	*63*
Tretie štáty	–	–	*3*	*29*	*32*	*126*
Verejnoprávne subjekty	–	–	*19*	*110*	*129*	*41*
Iné krátkodobé záväzky	–	*(2)*	*20*	*(18)*	–	–
Spolu	–	–	**50**	**210**	**260**	**230**

Záväzky vo veľkej miere zahŕňajú výkazy nákladov prijatých ERF v súvislosti s poskytovaním grantov prijímateľom. Sú zaúčtované v momente prijatia výkazu nákladov v celkovej výške výkazu nákladov. Po kontrole oprávnenosti sa prijímateľom vyplatia iba oprávnené sumy. Na konci roka sa analyzujú nevybavené žiadosti o náhradu nákladov a odhadované oprávnené sumy súvisiace s týmito žiadosťami sa vykazujú vo výkaze finančných výsledkov. Odhadované neoprávnené sumy sú uvedené v iných krátkodobých záväzkoch.

Zvýšenie záväzkov voči verejným orgánom a dodávateľom je spôsobené vyšším objemom prijatých faktúr, ktoré ešte neboli pred koncom roka uhradené. Naopak, záväzky voči tretím štátom sa znížili predovšetkým preto, že faktúra v celkovej výške 60 mil. EUR na rozpočtovú podporu pre Etiópiu bola v roku 2023 zrušená. Táto faktúra bola od novembra 2020 pozastavená z dôvodu situácie v krajine.

2.7.2. *Ostatné záväzky*

(v mil. EUR)

	Poznámka	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Záväzky zo spolufinancovania	2.6.4	–	–	*18*	*23*	*41*	*46*
Odložené kapitálové vklady	2.7.2.1	–	–	–	*88*	*88*	*147*
Iné ostatné záväzky		–	–	*(5)*	*7*	*3*	*2*
Spolu		–	–	**14**	**117**	**132**	**196**

2.7.2.1. Odložené kapitálové vklady

Suma 7,8 mil. EUR odložených kapitálových vkladov sa týka refundácie členským štátom a Spojenému kráľovstvu prostriedkov, ktorých viazanosť bola zrušená, alebo nevyužitých prostriedkov z projektov v rámci deviateho ERF (pozri poznámku **2.9.1**). Členské štáty súhlasili s tým, aby sa refundácia kompenzovala príspevkami z 11. ERF počas prvej výzvy na príspevky v roku 2024.

Okrem refundácie sa suma 80 mil. EUR týka prvej splátky v roku 2024, ktorú vopred zaplatilo Spojené kráľovstvo. Z tejto sumy sa 8 mil. EUR odpočítalo od zvyšného podielu Spojeného kráľovstva na nevyužitých finančných prostriedkoch z 10. a 11. ERF. Podľa článku 152 dohody o vystúpení zostáva Spojené kráľovstvo zmluvnou stranou ERF až do uzavretia 11. ERF a všetkých predchádzajúcich neuzavretých ERF a v tejto súvislosti preberá rovnaké povinnosti ako členské štáty (pozri poznámku **2.9.1**).

2.8. **ČASOVO ROZLÍŠENÉ VÝDAVKY**

Časovo rozlíšené náklady sú záväzkami zaplatiť za tovar alebo služby, ktoré boli prijaté alebo dodané, ale – na rozdiel od záväzkov – ešte neboli fakturované ani formálne odsúhlasené s dodávateľom. Výpočet časovo rozlíšených výdavkov vychádza z otvorenej sumy rozpočtových záväzkov na konci roka. Podiel odhadovaných časovo rozlíšených výdavkov, ktorý pripadá na vyplatené predbežné financovanie, bol zaúčtovaný ako zníženie predbežného financovania.

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. decembra 2023	31. decembra 2022
Časovo rozlíšené výdavky	–	–	*129*	*854*	*983*	*1 130*
Ostatné časové rozlíšenia a odklady	–	–	–	*1*	*1*	*2*
Spolu	–	–	**129**	**855**	**984**	**1 131**

Časovo rozlíšené výdavky zahŕňajú odhadované prevádzkové výdavky na prebiehajúce alebo dokončené zmluvy, v prípade ktorých neboli validované žiadosti o náhradu nákladov, pričom oprávnené výdavky prijímateľov prostriedkov sa odhadli na základe najlepších dostupných informácií v čase zostavovania účtovnej závierky. Treba poznamenať, že informácie z rozsiahlych každodenných činností, ako sú predĺženia zmlúv podpísané po dátume vykazovania, sa systematicky nezohľadňujú a potenciálny vplyv na časovo rozlíšené výdavky nemožno spoľahlivo odhadnúť. Podiel týchto odhadovaných časovo rozlíšených výdavkov, ktorý pripadá na vyplatené predbežné financovanie, bol zaúčtovaný ako zníženie predbežného financovania (pozri poznámku **2.2** vyššie).

Zníženie časovo rozlíšených výdavkov o 147 mil. EUR sa vysvetľuje znížením počtu zmlúv, v prípade ktorých bolo potrebné odhadnúť a časovo rozlíšiť poplatky. Toto zníženie je v súlade so životným cyklom ERF, ako aj s príslušným počtom otvorených zákaziek.

ČISTÉ AKTÍVA

2.9. **KAPITÁL FONDU**

Členské štáty ERF poskytujú do fondu príspevky na vykonávanie programov ERF podľa ustanovení každej z vnútorných dohôd o ERF. Podľa platného právneho základu sa o kapitálových výzvach, t. j. o žiadostiach na financovanie pre daný rok N, rozhoduje rozhodnutím Rady v roku N-1, pričom finančné prostriedky, ktoré sa majú prijať, sú jasne priradené k určeným budúcim obdobiam.

Príspevky spĺňajú kritériá príspevku od vlastníkov (účtovné pravidlo EÚ č. 1), a preto sa vo finančných výkazoch ERF považujú za kapitál fondu. Kapitál fondu predstavuje celkovú sumu príspevkov, ktoré sa majú prijať od členských štátov ERF. Keďže nevyžiadaný kapitál fondu sa odpočítava od celkového kapitálu fondu (pozri Výkaz zmien v čistých aktívach), v súvahe sa vykáže iba vyžiadaný kapitál fondu.

Pretože dohodnuté príspevky sú priradené k určeným vykazovaným obdobiam, pričom právny nárok ERF voči členským štátom ERF vzniká len v týchto obdobiach, všetky sumy prijaté vopred sa vykazujú ako odložené kapitálové vklady v rámci záväzkov a nie ako vyžiadaný kapitál.

2.9.1. *Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF*

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu
Kapitál fondu	*12 164*	*10 464*	*20 960*	*29 367*	*72 955*
Nevyžiadaný kapitál fondu	–	*(15)*	-	*(7 840)*	*(7 855)*
Vyžiadaný kapitál fondu k 31. 12. 2022	**12 164**	**10 450**	**20 960**	**21 527**	**65 100**
Kapitál fondu	–	*10 442*	*20 834*	*29 331*	*60 607*
Nevyžiadaný kapitál fondu	–	–	-	*(6 040)*	*(6 040)*
Vyžiadaný kapitál fondu k 31. 12. 2023	–	**10 442**	**20 834**	**23 290**	**54 566**

Nevyžiadané finančné prostriedky predstavujú prostriedky, ktoré ešte neboli od členských štátov vyžiadané. Vyžiadaný kapitál fondu predstavuje príspevky, ktoré boli vyžiadané zo strany ERF a ktoré členské štáty previedli na pokladničné účty (pozri ďalej **2.9.2**).

Rozhodnutím Rady (EÚ) 2023/2586 ([6]) boli príspevky členských štátov stanovené vo vnútorných dohodách pre ôsmy a deviaty ERF príslušným spôsobom znížené o sumu 7,8 mil. EUR z finančných prostriedkov, ktorých viazanosť bola zrušená v rámci deviateho ERF. Refundácie vyplývajúce z tohto zníženia sa zohľadnili v dodatočných výzvach na poskytnutie finančných príspevkov v rámci 11. ERF. Refundácia sa vlastne použije ako prvá splátka v roku 2024 (pozri poznámku **2.7.2.1**).

Aj keď Spojené kráľovstvo zostáva zmluvnou stranou ERF až do uzavretia všetkých programov, v súlade s článkom 153 dohody o vystúpení sa podiel Spojeného kráľovstva na finančných prostriedkoch, ktoré nie sú viazané alebo ktorých viazanosť v rámci ôsmeho, deviateho a 10. ERF bola zrušená, nemôže opätovne použiť. V roku 2023 Spojené kráľovstvo požiadalo, aby bola jeho druhá a tretia splátka za daný rok kompenzovaná použitím nesplateného podielu v rezerve 10. a 11. ERF. Okrem toho bolo Spojenému kráľovstvu vrátených ďalších 8 mil. EUR v rámci jeho 1. splátky v roku 2024 (pozri poznámku **2.7.2.1**). V dôsledku toho sa kapitál fondu 10. a 11. ERF znížil o 126 mil. EUR a 36 mil. EUR.

Uzavretie 8. ERF sa v skutočnosti uskutočnilo v roku 2021 s dokončením prevádzkových činností a uzavretím všetkých rozhodnutí o financovaní. Napriek tomu sa uzavretie 8. ERF úplne neodrazilo vo finančných výkazoch za rok 2021. Súhrnný výkaz zmien čistých aktív odráža uzavretie 8. ERF ako udalosť v roku 2023. V roku 2023 boli čisté aktíva 8. ERF v celkovej výške 180 mil. EUR prevedené do 9. ERF, čím sa uzavrela účtovná závierka 8. ERF. Všetky zvyšné zostatky z vyžiadaného kapitálu a rezerv sa použili na krytie hospodárskeho výsledku z predchádzajúcich rokov, pričom zvyšné sumy sa previedli do 9. ERF v súlade s ustanoveniami časti 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 9. ERF.

([6]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/2586 z 13. novembra 2023 o finančných príspevkoch, ktoré majú uhradiť zmluvné strany Európskeho rozvojového fondu na financovanie tohto fondu, ktorým sa určuje strop na rok 2025, ročná suma na rok 2024, suma prvej splátky na rok 2024 a orientačná, nezáväzná prognóza očakávaných ročných súm príspevkov na roky 2026 a 2027 (Ú. v. EÚ L, 2023/2586, 15.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2586/oj).

2.9.2. *Vyžiadaný a nevyžiadaný kapitál – rozdelenie podľa členských štátov a Spojeného kráľovstva*

(v mil. EUR)

Príspevky 11. ERF	%	Nevyžiadaný kapitál k 31. 12. 2022	Kapitál vyžiadaný v roku 2023	Nevyžiadaný kapitál k 31. 12. 2023
Rakúsko	*2,40*	*188*	*(43)*	*145*
Belgicko	*3,25*	*255*	*(58)*	*196*
Bulharsko	*0,22*	*17*	*(4)*	*13*
Chorvátsko	*0,23*	*18*	*(4)*	*14*
Cyprus	*0,11*	*9*	*(2)*	*7*
Česko	*0,80*	*63*	*(14)*	*48*
Dánsko	*1,98*	*155*	*(36)*	*120*
Estónsko	*0,09*	*7*	*(2)*	*5*
Fínsko	*1,51*	*118*	*(27)*	*91*
Francúzsko	*17,81*	*1 397*	*(321)*	*1 076*
Nemecko	*20,58*	*1 614*	*(370)*	*1 243*
Grécko	*1,51*	*118*	*(27)*	*91*
Maďarsko	*0,61*	*48*	*(11)*	*37*
Írsko	*0,94*	*74*	*(17)*	*57*
Taliansko	*12,53*	*982*	*(226)*	*757*
Lotyšsko	*0,12*	*9*	*(2)*	*7*
Litva	*0,18*	*14*	*(3)*	*11*
Luxembursko	*0,26*	*20*	*(5)*	*15*
Malta	*0,04*	*3*	*(1)*	*2*
Holandsko	*4,78*	*375*	*(86)*	*289*
Poľsko	*2,01*	*157*	*(36)*	*121*
Portugalsko	*1,20*	*94*	*(22)*	*72*
Rumunsko	*0,72*	*56*	*(13)*	*43*
Slovensko	*0,38*	*29*	*(7)*	*23*
Slovinsko	*0,22*	*18*	*(4)*	*14*
Španielsko	*7,93*	*622*	*(143)*	*479*
Švédsko	*2,94*	*230*	*(53)*	*178*
Spojené kráľovstvo	*14,68*	*1 151*	*(264)*	*887*
Spolu	**100,00**	**7 840**	**(1 800)**	**6 040**

Vzhľadom na to, že kapitál ôsmeho, deviateho a 10. ERF bol v predchádzajúcich rokoch vyžiadaný a prijatý v celom rozsahu, suma vyžiadaná v roku 2023 (vo výške 1 800 mil. EUR) sa vzťahuje výlučne na 11. ERF. Vyžiadaný kapitál sa znížil z 2 500 mil. EUR v roku 2022 na 1 800 mil. EUR v roku 2023.

2.9.3. *Presuny vyžiadaného kapitálu fondu medzi aktívnymi ERF*

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	Spolu
Zostatok k 31. 12. 2021	**(2 512)**	**2 018**	**101**	**394**	–
Presun súm z predchádzajúcich ERF do výkonnostnej rezervy 10. ERF	*(1)*	*(8)*	*9*	–	–
Presun súm z predchádzajúcich ERF do výkonnostnej rezervy 11. ERF	–	–	*(148)*	*148*	–
Zostatok k 31. 12. 2022	**(2 513)**	**2 010**	**(38)**	**541**	–
Presun súm z predchádzajúcich ERF do výkonnostnej rezervy 8. ERF	*2 762*	*(2 762)*		–	–
Presun súm z predchádzajúcich ERF do výkonnostnej rezervy 10. ERF	*427*	*(432)*	*6*	–	–
Presun súm z predchádzajúcich ERF do výkonnostnej rezervy 11. ERF	*(676)*	*676*	*(87)*	*87*	–
Zostatok k 31. 12. 2023	–	**(509)**	**(120)**	**628**	–

Táto položka zahŕňa zdroje presunuté medzi aktívnymi ERF.

Od nadobudnutia platnosti Dohody z Cotonou sú všetky nepoužité prostriedky z predchádzajúcich aktívnych ERF presunuté po zrušení viazanosti do novootvoreného ERF. Zdroje presunuté z iných ERF zvyšujú výšku finančných prostriedkov prijímajúceho fondu a znižujú výšku prostriedkov pôvodného fondu. Finančné prostriedky presunuté do výkonnostnej rezervy 10. ERF a 11. ERF sa môžu viazať iba za osobitných podmienok stanovených vo vnútorných dohodách.

Hoci 8. ERF bol oficiálne uzavretý v roku 2021, toto uzavretie nebolo zohľadnené v účtoch za rok 2021. V roku 2023 boli všetky rezervy a straty z predchádzajúcich ERF prevedené do 9. ERF (pozri poznámku **2.9.1**).

3. POZNÁMKY K VÝKAZU FINANČNÝCH VÝSLEDKOV

PRÍJMY

(v mil. EUR)

	Poznámka	2023	2022
Príjmy z nevýmenných transakcií	3.1	*14*	*18*
Príjmy z výmenných transakcií	3.2	*52*	*80*
Spolu		**65**	**98**

3.1. PRÍJMY Z NEVÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ

Príjmy z nevýmenných transakcií sa týkajú transakcií, v prípade ktorých prevodca poskytuje zdroje prijímajúcej účtovnej jednotke bez toho, aby za ne prijímajúca účtovná jednotka priamo poskytla približne rovnakú protihodnotu. V tejto položke sú zahrnuté najmä sumy prijaté od Komisie počas roka a vrátenie prevádzkových výdavkov.

(v mil. EUR)

	Poznámka	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Vymáhanie výdavkov		–	–	*1*	*4*	*6*	*17*
Príjmy zo spolufinancovania	3.1.1	–	–	–	*8*	*8*	*(4)*
Spolu		–	–	**2**	**12**	**14**	**18**

Príjmy z nevýmenných transakcií možno rozdeliť podľa spôsobov riadenia takto:

(v mil. EUR)

	2023	2022
Priame riadenie		
Vykonávané:		
Komisiou	–	*1*
delegáciami EÚ	*5*	*(3)*
	5	**(2)**
Nepriame riadenie		
Vykonávané:		
tretími krajinami	*6*	*13*
verejnoprávnymi subjektmi	–	*(3)*
medzinárodnými organizáciami	*3*	*7*
súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby	–	*3*
	9	**20**
Spolu	**14**	**18**

3.1.1. *Príjmy zo spolufinancovania*

Príspevky na spolufinancovanie spĺňajú kritériá podmienených príjmov z nevýmenných transakcií a ako také by v momente prijatia nemali mať vplyv na výkaz finančných výsledkov. Príspevky zostanú vykázané ako záväzky (pozri poznámku **2.6.4** a **2.7.2**), kým nebudú splnené podmienky viazané na darované finančné prostriedky, t. j. kým nevzniknú oprávnené výdavky (pozri poznámku **3.5**). Príslušná suma sa potom vo výkaze finančných výsledkov vykáže ako príjmy z nevýmenných transakcií plynúce zo spolufinancovania. Vplyv na hospodársky výsledok za rozpočtový rok je preto nulový.

3.2. **PRÍJMY Z VÝMENNÝCH TRANSAKCIÍ**

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Finančné príjmy	–	–	*(1)*	*10*	*9*	*3*
Ostatné príjmy	–	*2*	*4*	*37*	*43*	*77*
Spolu	–	**2**	**4**	**46**	**52**	**80**

Suma 9 mil. EUR v rámci položky finančné výnosy pozostáva najmä z naakumulovaného úroku z nezaplatených príkazov na vymáhanie, úrokov z predbežného financovania a príjmov z finančných nástrojov.

Ostatné príjmy súvisia najmä s kurzovými ziskami. Zodpovedajúce kurzové straty sa účtujú v rámci iných výdavkov (pozri poznámku **3.7**).

VÝDAVKY

3.3. **VÝDAVKY VYNALOŽENÉ INÝMI ÚČTOVNÝMI JEDNOTKAMI**

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Výdavky na technickú pomoc	–	–	–	*3*	*3*	*1*

Suma 3 mil. EUR zahŕňa výdavky na technickú pomoc, ktoré vznikli viacerým finančným nástrojom.

3.4. **NÁSTROJE POMOCI**

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Programovateľná pomoc	–	–	*33*	*808*	*841*	*1 307*
Makroekonomická podpora	–	*7*	–	–	*7*	*4*
Sektorová politika	–	*(1)*	–	–	*(1)*	–
Projekty v rámci AKT	–	–	*128*	*651*	*779*	*896*
Núdzová pomoc	–	*(7)*	*113*	*124*	*230*	*118*
Inštitucionálna podpora	–	–	–	*12*	*12*	*6*
Kompenzačné príjmy z vývozu	–	–	*2*	–	*2*	–
Príspevky do trustových fondov	–	–	–	*311*	*311*	*458*
Spolu	–	**(1)**	**276**	**1 906**	**2 181**	**2 789**

Prevádzkové výdavky ERF sa týkajú rôznych nástrojov pomoci a majú rôznu podobu v závislosti od spôsobu vyplácania finančných prostriedkov a ich riadenia.

V roku 2023 bol pokles prevádzkových výdavkov o 608 mil. EUR spôsobený najmä poklesom výdavkov v rámci 11. ERF (z 2 489 mil. EUR v roku 2022 na 1 906 mil. EUR v roku 2023). Tento pokles možno z veľkej časti vysvetliť poklesom výdavkov týkajúcich sa programovateľnej pomoci, projektov v rámci AKT a príspevkov do trustových fondov (pozri poznámku **2.3**). Napriek tomu sa výdavky spojené s núdzovou pomocou zvýšili o 105 mil. EUR. Toto zvýšenie je výsledkom rozhodnutia Rady z 12. júla 2022 o opätovnom použití finančných prostriedkov z 10. a 11. ERF na účely financovania opatrení na riešenie krízy v oblasti potravinovej bezpečnosti a hospodárskeho otrasu v krajinách AKT v dôsledku ruskej útočnej vojny voči Ukrajine.

Pokles výdavkov súvisiacich s projektmi v rámci AKT sa vysvetľuje znížením časovo rozlíšených výdavkov na dva projekty v rámci AITF. Keďže tieto dva projekty sa nevykonávajú pravidelne a keďže nebola predložená správa, otvorené predbežné financovanie bolo preklasifikované na dlhodobé a pre tieto projekty sa na rok 2023 nevypočítali žiadne časovo rozlíšené výdavky. Výdavky súvisiace s projektmi v rámci AKT však boli ovplyvnené zrušením minuloročného časového rozlíšenia, ktoré predstavovalo 130 mil. EUR (pozri poznámku **2.2**).

Zmeny výdavkov v rámci 9. a 10. ERF sú v súlade so životným cyklom ERF a súvisia takisto s vývojom počtu otvorených zákaziek. V rámci týchto ERF bolo v roku 2023 dokončených a uzavretých mnoho zmlúv, čo viedlo k poklesu výdavkov vzniknutých v rámci týchto ERF.

Záporná suma v rámci 9. ERF týkajúca sa programu núdzovej pomoci je spôsobená zrušením časového rozlíšenia na rok 2022 pre zmluvu, ktorej viazanosť bola zrušená v roku 2023.

3.5. **VÝDAVKY NA SPOLUFINANCOVANIE**

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Spolufinancovanie	–	–	–	*8*	*8*	*(4)*

V tejto položke sú zahrnuté výdavky, ktoré vznikli v súvislosti s projektmi spolufinancovania v roku 2023. Treba poznamenať, že medzi týmito vzniknutými výdavkami sú vykázané aj odhadované sumy súvisiace s postupom „cut-off" (a v dôsledku toho je v nich zahrnuté aj odúčtovanie odhadovaných súm z predchádzajúceho roka).

V roku 2023 sa výdavky na spolufinancovanie zvýšili o 12 mil. EUR najmä preto, že v roku 2022 boli výdavky na spolufinancovanie nezvyčajne nízke. Pokles výdavkov na spolufinancovanie v roku 2022 bol spôsobený vylepšením spôsobu prideľovania výdavkov spolufinancujúcim darcom, v ktorom sa teraz zohľadňuje vymáhanie neoprávnene vyplatených súm.

V súlade s účtovnými pravidlami o spolufinancovaní tieto sumy nemali žiaden vplyv na výsledok ERF za daný rok, pretože boli vykázané jednak vo výdavkoch spojených so spolufinancovaním, ako aj v príjmoch zo spolufinancovania (pozri aj poznámku **3.1.1**).

Nástroje pomoci a výdavky na spolufinancovanie podľa spôsobu riadenia

(v mil. EUR)

	2023	2022
Priame riadenie		
Vykonávané:		
Komisiou	*50*	*70*
výkonnými agentúrami EÚ	*16*	*6*
trustovými fondmi	*290*	*431*
delegáciami EÚ	*235*	*1 121*
	591	**1 628**
Nepriame riadenie		
Vykonávané:		
EIB a EIF	*(45)*	*39*
medzinárodnými organizáciami	*994*	*(544)*
súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby	*201*	*325*
verejnoprávnymi subjektmi	*147*	*99*
tretími krajinami	*297*	*1 234*
orgánmi EÚ v rámci verejno-súkromných partnerstiev	*3*	*4*
	1 597	**1 157**
Spolu	**2 189**	**2 785**

3.6. **NÁKLADY FINANCOVANIA**

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Čisté straty zo zníženia hodnoty pri úveroch a pohľadávkach	–	*(1)*	*1*	*2*	*2*	*2*
Strata z finančných aktív alebo záväzkov v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	–	–	*1*	*2*	*3*	*2*
Subvencia na poplatky	–	–	–	*1*	*1*	*1*
Straty zo zníženia hodnoty v súvislosti s finančnými zárukami	–	–	–	–	–	*1*
Spolu	-	**(1)**	**1**	**5**	**7**	**6**

Čisté straty zo zníženia hodnoty úverov a pohľadávok zahŕňajú straty zo zníženia hodnoty finančných nástrojov a odhadované náklady na nevymožiteľné sumy vyplývajúce zo starších príkazov na vymáhanie (viac ako 2 roky), konkurzov a oslobodení.

Suma 3 mil. EUR finančných výdavkov na finančné aktíva v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit súvisí najmä s kurzovými rozdielmi, zmenami úrokov a reálnej hodnoty v prípade niekoľkých finančných nástrojov.

Suma 1 mil. EUR v rámci položky „Subvencia na poplatky“ sa vzťahuje na výdavky, ktoré vznikli v rámci finančného nástroja Kulima.

3.7. **OSTATNÉ VÝDAVKY**

V tejto položke sú zahrnuté výdavky administratívnej povahy, ako sú externé služby iné ako IT, výdavky z operatívneho lízingu, oznámenia a zverejnenia, náklady na odbornú prípravu atď.

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	2023	2022
Administratívne výdavky a výdavky na IT	–	-	*2*	*49*	*51*	*56*
Rezervy na riziká a poplatky	–	-	–	*2*	*1*	–
Realizované straty z pohľadávok z obchodného styku	–	–	–	–	–	*4*
Kurzové straty	–	*2*	*5*	*55*	*62*	*60*
Kurzové straty z finančných nástrojov	–	–	–	*1*	*1*	–
Spolu	–	**3**	**7**	**106**	**116**	**119**

Položka Administratívne výdavky a výdavky na IT zahŕňa sumy, ktoré vychádzajú z internej dohody o ERF s Komisiou a sú určené na pokrytie administratívnych výdavkov, ktoré vzniknú ústrediu aj delegáciám v súvislosti s riadením programov ERF.

Nárast kurzových strát je najmä dôsledkom nárastu nerealizovaných strát z precenenia zostatkov vedených v menách na konci roka.

4. PODMIENENÉ AKTÍVA A PODMIENENÉ ZÁVÄZKY A INÉ VÝZNAMNÉ ZVEREJNENÉ ÚDAJE

4.1. PODMIENENÉ AKTÍVA

Podmienené aktíva sú možné aktíva, ktoré vznikajú z minulých udalostí a ktorých existencia bude potvrdená jedine nastaním alebo nenastaním jednej alebo viacerých neistých budúcich udalostí, ktoré účtovná jednotka nedokáže úplne ovplyvňovať.

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zábezpeky na predbežné financovanie	–	–	*2*	*30*	*32*	*37*
Záruky za plnenie záväzkov	–	–	–	–	–	*1*
Spolu	–	–	**2**	**30**	**32**	**38**

Záruky na predbežné financovanie sa v určitých prípadoch vyžadujú od prijímateľov, ktorí nie sú členskými štátmi, pri vyplácaní preddavkových platieb.

Záruky za plnenie sa vyžadujú, aby sa zabezpečilo, že prijímatelia finančných prostriedkov ERF splnia záväzky, ktoré im vyplývajú zo zmlúv uzatvorených s ERF.

V prípade zmlúv v rámci nepriameho riadenia prijímateľom záruk nie je ERF, ale iný verejný obstarávateľ, a preto ich ERF nevykazuje.

4.2. PODMIENENÉ ZÁVÄZKY

Podmienené záväzky predstavujú buď možné záväzky, ktoré sú dôsledkom minulých udalostí a ktorých existencia bude potvrdená jedine tým, či v budúcnosti nastane, resp. nenastane jedna alebo viacero neistých udalostí, ktoré účtovná jednotka nedokáže úplne ovplyvňovať, alebo ide o súčasné záväzky, ktoré sú dôsledkom minulých udalostí, pri ktorých úbytok zdrojov nie je pravdepodobný alebo ich výšku nemožno dostatočne spoľahlivo stanoviť.

4.2.1. *Poskytnuté záruky*

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. decembra 2023	31. 12. 2022
Poskytnuté záruky	–	–	–	*28*	*28*	*25*

V predchádzajúcej tabuľke sa zobrazuje rozsah expozície ERF voči možným budúcim platbám súvisiacim so zárukami poskytnutými skupine EIB alebo iným finančným inštitúciám. Sumy sa uvádzajú po odpočítaní finančných rezerv alebo finančných záväzkov vykázaných pre tieto programy.

Suma 28 mil. EUR súvisí so zárukami v rámci týchto finančných nástrojov: 11 mil. EUR v rámci finančného nástroja EURITZ, 10 mil. EUR v rámci fondu KULIMA a ďalšie 7 mil. EUR v rámci nástroja poľnohospodárskeho hodnotového reťazca ZAMBIA.

4.2.2. *Podmienené záväzky súvisiace s právnymi spormi*

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nevyriešené právne spory	–	–	–	*7*	*7*	*18*

Na konci roka 2023 ostávali len dva nevyriešené spory v celkovej výške 7 mil. EUR. V priebehu roka boli ukončené dva súdne spory v celkovej hodnote 11 mil. EUR.

4.3. **INÉ VÝZNAMNÉ ZVEREJNENÉ ÚDAJE**

4.3.1. *Neuhradené záväzky, ktoré ešte neboli vynaložené ako výdavky*

Suma uvedená ďalej zodpovedá rozdielu týchto nesplatených rozpočtových záväzkov (RAL, *Reste à Liquider*) a príslušných súm, ktoré boli vo výkaze finančných výsledkov vykázané ako výdavky. Nesplatené rozpočtové záväzky predstavujú záväzky, ktoré ešte neboli uhradené a/alebo ktorých viazanosť nebola ešte zrušená. Ide o bežný následok existencie viacročných programov.

(v mil. EUR)

	Ôsmy ERF	Deviaty ERF	10. ERF	11. ERF	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Neuhradené záväzky, ktoré ešte neboli vynaložené ako výdavky	–	*16*	*216*	*3 217*	*3 449*	*4 853*

Pokles v neuhradených záväzkoch (ďalej len „RAL“) vo veľkej miere vyplýva z poklesu neuhradených rozpočtových záväzkov, ktoré dosiahli celkovú výšku 5 116 mil. EUR (2022: 6 459 mil. EUR). Je to v súlade so životným cyklom ERF, ako aj s vývojom počtu otvorených zákaziek (pozri poznámku **2.2**).

5. **RIADENIE FINANČNÉHO RIZIKA**

Nasledujúce údaje súvisiace s riadením finančného rizika ERF sa týkajú pokladničných operácií, ktoré Komisia uskutočnila v mene ERF s cieľom implementovať jeho zdroje.

5.1. **POLITIKY RIADENIA RIZÍK A HEDŽINGOVÉ ČINNOSTI**

Pravidlá a zásady riadenia pokladničných operácií sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách pre 11. ERF a vo vnútornej dohode.

Na základe uvedených predpisov sa uplatňujú tieto hlavné zásady:

a) Príspevky ERF hradia členské štáty na osobitné účty, ktoré sa otvoria v emisnej banke každého členského štátu alebo v ním určenej finančnej inštitúcii. Sumy takýchto príspevkov zostanú na týchto osobitných účtoch dovtedy, kým nebude potrebné vykonať platby ERF.

b) Členské štáty hradia príspevky ERF v EUR, pričom platby ERF sú denominované v EUR a iných menách.

c) Pri bankových účtoch založených Komisiou v mene ERF nie je povolené prečerpanie.

Okrem osobitných účtov Komisia otvára v mene ERF aj iné bankové účty vo finančných inštitúciách (v centrálnych bankách a komerčných bankách), a to na účely uskutočňovania platieb a prijímania iných príjmov, ako sú príspevky členských štátov do rozpočtu.

Pokladničné a platobné operácie sú vysoko automatizované a opierajú sa o moderné informačné systémy. Na zaručenie bezpečnosti systému a na zabezpečenie oddelenia funkcií, ktoré sa vyžaduje na základe nariadenia o rozpočtových pravidlách, štandardov vnútornej kontroly Komisie, ako aj na základe audítorských zásad, sa používajú osobitné postupy.

Písomný súbor usmernení a postupov reguluje riadenie pokladničných a platobných operácií s cieľom obmedziť operačné a finančné riziko a zabezpečiť primeranú úroveň kontroly. Tieto usmernenia a postupy sa vzťahujú na rôzne oblasti činností a ich dodržiavanie sa pravidelne kontroluje.

5.2. **MENOVÉ RIZIKO**

Vystavenie ERF menovému riziku na konci roka – čistá pozícia

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023				31. 12. 2022			
	USD	EUR	Iné	Spolu	USD	EUR	Iné	Spolu
Finančné aktíva								
Finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote	*7*	*7*	3	*17*	–	6	–	*6*
*Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit**	16	49	8	*73*	14	42	9	*65*
*Pohľadávky***	*7*	*4*	–	*11*	*6*	*4*	–	*10*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	*6*	*595*	–	*601*	*7*	*1 015*	*5*	*1 027*
	36	**655**	**11**	**704**	**27**	**1 067**	**14**	**1 108**
Finančné záväzky								
Záväzky a rezervy týkajúce sa finančnej záruky	–	*2*	*2*	*4*	–	*3*	–	*3*
	–	**2**	**2**	**4**	–	**3**	–	**3**
Spolu	**36**	**657**	**13**	**706**	**27**	**1 069**	–	**1 110**

Všetky príspevky sa vedú v EUR a iné meny sa nakupujú iba vtedy, ak sú potrebné na vykonanie platby. V dôsledku toho nie sú pokladničné operácie ERF vystavené menovému riziku.

5.3. **ÚROKOVÉ RIZIKO**

ERF si žiadne peniaze nepožičiava, a v dôsledku toho nie je vystavený úrokovému riziku.

Získava úroky zo zostatkov, ktoré drží na rôznych bankových účtoch. Komisia preto v mene ERF zaviedla opatrenia, aby sa zabezpečilo, že získané úroky náležite odrážajú trhové úrokové sadzby, ako aj ich možné kolísanie.

Príspevky do rozpočtu ERF pripisuje každý členský štát na osobitný účet otvorený v ním určenej finančnej inštitúcii. Na riešenie rizika záporného úročenia, ktoré existovalo pred niekoľkými rokmi, sú zavedené postupy riadenia likvidity, aby sa minimalizovali zostatky na príslušných účtoch. Okrem toho v súlade s nariadením Rady (EÚ) 2016/888 ([7]) prípadné záporné úročenie týchto účtov znáša príslušný členský štát.

Jednodňové zostatky držané na účtoch v komerčných bankách sa úročia denne. Úročenie zostatkov na takýchto účtoch vychádza z variabilných trhových sadzieb, na ktoré sa uplatňuje zmluvná marža (kladná alebo záporná). V prípade väčšiny účtov sa výpočet úroku odvíja od trhovej referenčnej sadzby a upravuje sa tak, aby odrážal akúkoľvek fluktuáciu tejto sadzby. V dôsledku toho ERF nie je vystavený riziku, že jeho zostatky budú úročené pri nižších ako trhových sadzbách.

5.4. **KREDITNÉ RIZIKO (RIZIKO PROTISTRANY)**

Maximálna expozícia voči kreditnému riziku:

Pokiaľ ide o finančné aktíva, oznámené hodnoty sú čisté účtovné hodnoty a predstavujú expozíciu ERF voči kreditnému riziku na konci vykazovaného obdobia.

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančné aktíva		
Úvery	*16*	*6*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	*601*	*1 027*
Pohľadávky z výmenných transakcií (*)	*11*	*11*
Poskytnuté záruky		–
Zmluvy o finančnej záruke	*14*	*12*
Spolu k 31. 12. 2023	**642**	**1 056**

(*) Bez odložených výdavkov.

Úvery z finančných nástrojov: úverová kvalita

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023				
	Fáza 1	Fáza 2	Fáza 3	POCI	Spolu
Úverový rating					
Prémiový a vysoký stupeň	–	–	–	–	–
Stredný stupeň vyšší	–	–	–	–	–

([7]) Nariadenie Rady (EÚ) 2016/888 zo 6. júna 2016, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/323 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond, pokiaľ ide o platby splátok (Ú. v. EÚ L 149, 7.6.2016, s. 1).

(v mil. EUR)

31. 12. 2023					
	Fáza 1	Fáza 2	Fáza 3	POCI	Spolu
Stredný stupeň nižší	–	–	–	–	–
Neinvestičný stupeň a stupeň zlyhania	*18*	*1*	–	–	*19*
Hrubá účtovná hodnota	**18**	**1**	–	–	**19**
Mínus opravná položka na stratu	*2*	*1*	–	–	3
Čistá účtovná hodnota	**16**	–	–	–	**16**

Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty: úverová kvalita

(v mil. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Úverový rating		
Prémiový a vysoký stupeň	*514*	*724*
Stredný stupeň vyšší	*77*	*299*
Stredný stupeň nižší	*11*	*4*
Neinvestičný stupeň a stupeň zlyhania	–	–
Hrubá účtovná hodnota	**601**	**1 027**
Mínus opravná položka na stratu	-	-
Čistá účtovná hodnota	**601**	**1 027**

Pohľadávky: úverová kvalita

(v mil. EUR)

31. 12. 2023						
	Nie po termíne splatnosti	Po splatnosti	Po splatnosti	Po splatnosti	Po splatnosti	Spolu
		0 – 30 dní	31 – 90 dní	91 dní – 1 rok	> 1 rok	
Hrubá účtovná hodnota	11	–	–	–	–	*11*
Mínus opravná položka na stratu	–	–	–	–	–	–
Čistá účtovná hodnota	**11**	–	–	–	–	*11*

Finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit: úverová kvalita

V roku 2023 sa finančné aktíva vykazované v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit zahrnuté v týchto finančných výkazoch vzťahujú na kapitálové investície, ktoré nepodliehajú kreditnému riziku (pozri poznámku **2.1**).

5.5. **RIZIKO LIKVIDITY**

Analýza splatnosti finančných záväzkov podľa zmluvne dohodnutej zostávajúcej splatnosti

Finančné záväzky a splatné záväzky v tejto položke sú zverejnené prostredníctvom účtovných hodnôt zo súvahy.

(v mil. EUR)

	< 1 rok	1 – 5 rokov	> 5 rokov	Spolu
Finančné záväzky k 31. 12. 2023	*391*	*2*	–	*393*
Finančné záväzky k 31. 12. 2022	*426*	*5*	–	*431*

Rozpočtové zásady uplatňované na ERF zabezpečujú, že celkové peňažné zdroje určené na rozpočtové obdobie vždy postačujú na realizáciu platieb. Celkové príspevky členských štátov sa teda rovnajú celkovej sume platobných rozpočtových prostriedkov na príslušné rozpočtové obdobie.

Príspevky členských štátov do ERF sa však uhrádzajú v troch splátkach za rok, pričom platby podliehajú sezónnosti.

Medzi pokladnicou Komisie a príslušnými útvarmi vynakladajúcimi prostriedky sa pravidelne vymieňajú informácie o situácii pokladnice, aby sa zabezpečilo, že v pokladnici je vždy dostatok prostriedkov na uhradenie platieb, ktoré sa majú uskutočniť v každom mesiaci.

Okrem toho je potrebné uviesť, že pri každodenných pokladničných operáciách ERF sa vďaka automatickému systému na správu pokladničnej hotovosti zabezpečí, že na jednotlivých bankových účtoch ERF sa každý deň nachádza dostatočná likvidita.

6. ZVEREJNENIA O SPRIAZNENÝCH OSOBÁCH

Spriaznenými stranami ERF sú trustový fond EÚ „Bêkou“, trustový fond EÚ pre Afriku a Európska komisia. Transakcie medzi týmito účtovnými jednotkami sú súčasťou bežných operácií ERF, čo znamená, že na základe pravidiel účtovania EÚ neexistujú žiadne osobitné požiadavky na vykazovanie týchto transakcií.

ERF nemá samostatný riadiaci orgán, pretože ho spravuje Komisia. Nároky kľúčových riadiacich pracovníkov EÚ vrátane Komisie sú vykázané v konsolidovanej účtovnej závierke Európskej únie v rámci položky 7.2 „Nároky kľúčových riadiacich pracovníkov“.

7. UDALOSTI PO DÁTUME ZOSTAVENIA SÚVAHY

K dátumu podpisu tejto účtovnej závierky účtovník ERF nezaznamenal žiadne významné udalosti, ktoré by si vyžadovali samostatné zverejnenie v rámci tohto oddielu, ani mu žiadne takéto udalosti neboli oznámené. Ročná účtovná závierka a s ňou súvisiace poznámky boli zostavené na základe najnovších dostupných údajov, čo je zohľadnené v uvedených informáciách.

8. ZOSÚHLASENIE HOSPODÁRSKEHO VÝSLEDKU A ROZPOČTOVÉHO VÝSLEDKU

Hospodársky výsledok za rok je vypočítaný podľa zásad akruálneho účtovníctva. Výsledok rozpočtového hospodárenia je však založený na pravidlách hotovostného účtovníctva. Keďže hospodársky výsledok a rozpočtový výsledok vyplývajú z rovnakých príslušných operačných transakcií, zaistenie ich zosúhlasenia je užitočným kontrolným nástrojom. Toto zosúhlasenie je uvedené v nasledujúcej tabuľke, v ktorej sa kladie dôraz na kľúčové vyrovnávacie sumy rozdelené medzi príjmové a výdavkové položky. Poznámky k tabuľke poskytujú dodatočné informácie o povahe kľúčových zosúhlasovacích položiek.

(v mil. EUR)

	2023	2022
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK	**(2 249)**	**(2 813)**
Príjmy		
Nároky bez vplyvu na výsledok rozpočtového hospodárenia	*(11)*	*(5)*

(v mil. EUR)

	2023	2022
Nároky vzniknuté v bežnom roku, ale ešte nevybraté	*(2)*	*(3)*
Nároky vzniknuté v predchádzajúcich rokoch a vybraté v bežnom roku	*12*	*19*
Čistý vplyv predbežného financovania	*36*	*37*
Časovo rozlíšené príjmy (čisté)	*(54)*	*(82)*
Výdavky		
Výdavky v bežnom roku, zatiaľ neuhradené	*(55)*	*16*
Výdavky z predchádzajúcich rokov uhradené v bežnom roku	*(349)*	*(408)*
Čistý vplyv predbežného financovania	*556*	*244*
Časovo rozlíšené výdavky (čisté)	*59*	*607*
ROZPOČTOVÝ VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK	**(2 056)**	**(2 387)**

8.1. ZOSÚHLASOVACIE POLOŽKY – PRÍJMY

Príjmy za rozpočtový rok zodpovedajú príjmom vybratým na základe nárokov vzniknutých v priebehu daného roka a sumám vybratým na základe nárokov z predchádzajúcich rokov.

Nároky bez vplyvu na rozpočtový výsledok sú zaúčtované v rámci hospodárskeho výsledku, avšak z pohľadu rozpočtu ich nemožno považovať za príjmy, keďže získaná suma je presunutá do rezervy a nemožno ju bez rozhodnutia Rady nanovo viazať.

V záujme zosúhlasenia sa musia od hospodárskeho výsledku odpočítať **nároky vzniknuté v bežnom roku, ale ešte nevybraté**, keďže nie sú súčasťou rozpočtových príjmov. Naopak, **nároky vzniknuté v predchádzajúcich rokoch a vybraté v bežnom roku** sa musia na účely zosúhlasenia k hospodárskemu výsledku pripočítať.

Čistý vplyv položky predbežného financovania sa vzťahuje na zúčtovanie predbežného financovania so sumami vymoženými od prijímateľov. Tieto peňažné príjmy predstavujú rozpočtové príjmy, ale nemajú vplyv na hospodársky výsledok a musia sa preto na účely zosúhlasenia pripočítať.

Čisté časovo rozlíšené príjmy tvoria hlavne časovo rozlíšené príjmy na účely účtovného postupu na konci roka (cut-off). Zohľadňuje sa iba čistý vplyv, t. j. časovo rozlíšené príjmy za bežný rok znížené o odúčtované časovo rozlíšené príjmy za predchádzajúci rok.

8.2. ZOSÚHLASOVACIE POLOŽKY – VÝDAVKY

Výdavky v bežnom roku, zatiaľ neuhradené sa na účely zosúhlasenia pripočítajú, keďže sú zahrnuté v hospodárskom výsledku, nie sú však súčasťou rozpočtových výdavkov. **Výdavky z predchádzajúcich rokov uhradené v bežnom roku** sa naproti tomu musia na účely zosúhlasenia odpočítať od hospodárskeho výsledku, keďže sú súčasťou rozpočtových výdavkov v bežnom roku, ale nemajú vplyv na hospodársky výsledok alebo znižujú výdavky v prípade opráv.

Peňažné príjmy plynúce zo **zrušených platieb** nemajú vplyv na hospodársky výsledok, majú však vplyv na rozpočtový výsledok.

Čistý vplyv predbežného financovania tvoria nové sumy predbežného financovania uhradené v bežnom roku (vykázané ako rozpočtové výdavky roka) a zúčtovania platieb predbežného financovania uhradených v bežnom roku alebo v predchádzajúcich rokoch prostredníctvom schválenia oprávnených nákladov. Druhý prípad predstavuje výdavky z hľadiska časového rozlíšenia, ktoré ale nie sú vykázané v rozpočtových účtoch, pretože pôvodná platba predbežného financovania už bola zohľadnená ako rozpočtový výdavok v čase jej realizácie.

Čisté časovo rozlíšené výdavky súvisia predovšetkým s časovým rozlíšením uskutočneným na účely účtovného postupu na konci roka (cut-off), t. j. s oprávnenými výdavkami, ktoré vznikli prijímateľom finančných prostriedkov ERF, ale ktoré ešte neboli ERF nahlásené. Zohľadňuje sa iba čistý vplyv, t. j. časovo rozlíšené výdavky za bežný rok znížené o odúčtované časovo rozlíšené výdavky za predchádzajúci rok.

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÝCH FONDOV EÚ KONSOLIDOVANÉ V ERF

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÉHO FONDU EÚ „BÊKOU“ ZA ROK 2023 ([8])

([8]) Je potrebné poznamenať, že v dôsledku zaokrúhlenia čísel na tisíce eur (tis. EUR) sa môže zdať, že súčet niektorých finančných údajov v týchto tabuľkách nie je presný.

PODKLADOVÉ INFORMÁCIE

Všeobecné súvislosti trustových fondov Únie

Zriadenie

V súlade s článkami 234 a 235 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (nariadenie EÚ o rozpočtových pravidlách) ([9]), a s článkom 35 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond (nariadenie o rozpočtových pravidlách ERF) ([10]), môže Komisia zriaďovať trustové fondy Únie pre vonkajšie činnosti (ďalej len „trustové fondy EÚ“). Trustové fondy Únie sa vytvárajú na základe dohody uzatvorenej s inými darcami pre akcie v núdzovej situácii a pre akcie po prekonaní núdzovej situácie potrebné v reakcii na krízu alebo pre tematické akcie.

Trustové fondy Únie zriaďuje Európska komisia rozhodnutím po konzultácii s Európskym parlamentom a Radou alebo po schválení z ich strany. Toto rozhodnutie zahŕňa dohodu o zriadení uzatvorenú s inými darcami.

Trustové fondy Únie sa zriaďujú a implementujú len vtedy, ak spĺňajú tieto podmienky:

— existuje pridaná hodnota intervencie Únie: ciele trustových fondov Únie, najmä z dôvodu ich rozsahu alebo možných účinkov, možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie než na vnútroštátnej úrovni, a použitie existujúcich finančných nástrojov by nebolo dostatočné na dosiahnutie cieľov politík Únie,

— trustové fondy Únie zaisťujú jasnú politickú viditeľnosť Únie a výhody z hľadiska riadenia, ako aj lepšiu kontrolu zo strany Únie nad rizikami a vyplácaním príspevkov Únie a iných darcov,

— trustové fondy Únie nezdvojujú iné existujúce spôsoby financovania alebo podobné nástroje bez toho, aby prinášali ďalšie výhody,

— ciele trustových fondov Únie sú zosúladené s cieľmi nástroja alebo rozpočtovej položky Únie, z ktorých sa financujú.

Súčasné trustové fondy EÚ

K uvedenému dátumu Komisia zriadila štyri trustové fondy EÚ:

— Trustový fond EÚ „BÊKOU“, ktorého cieľom je podporovať všetky aspekty východiska z krízy Stredoafrickej republiky a jej úsilie o obnovu. Fond bol zriadený 15. júla 2014.

— Trustový fond EÚ MADAD – Regionálny trustový fond Európskej únie zriadený v reakcii na krízu v Sýrii. Fond bol zriadený 15. decembra 2014.

— Trustový fond EÚ pre Afriku – núdzový trustový fond Európskej únie pre stabilitu a riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a vysídľovania osôb v Afrike. Fond bol zriadený 12. novembra 2015.

— Trustový fond EÚ pre Kolumbiu, ktorým sa podporuje vykonávanie mierovej dohody pri počiatočnej obnove a stabilizácii po ukončení konfliktu. Fond bol zriadený 12. decembra 2016.

Misia

Trustový fond EÚ „Bêkou“ bol založený na podporu stabilizácie a obnovy Stredoafrickej republiky (SAR). Jeho hlavným cieľom, ako je stanovené v dohode o zriadení, je „poskytovať stabilnú, cielenú pomoc na posilnenie odolnosti zraniteľných skupín a podporu pre všetky aspekty prekonávania krízy a obnovy v Stredoafrickej republike, koordinovať krátkodobé, strednodobé a dlhodobé opatrenia a pomáhať susedným krajinám zvládať dôsledky krízy“.

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj).

([10]) Nariadenie Rady (EÚ) 2018/1877 z 26. novembra 2018 o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond a o zrušení nariadenia (EÚ) 2015/323 (Ú. v. EÚ L 307, 3.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj).

Hlavné prevádzkové činnosti

Trustový fond Únie združuje zdroje od rôznych darcov na financovanie programov na základe dohodnutých cieľov. Od jeho vytvorenia v júli 2014 bolo v rámci trustového fondu EÚ „Bêkou“ prijatých 22 programov a počet prijímateľov presiahol 2,5 milióna. Tieto programy majú pomôcť Stredoafrickej republike (SAR) a jej obyvateľstvu v období po kríze v roku 2013. Cieľom trustového fondu EÚ „Bêkou“ je konkrétnejšie zabezpečiť prístup k základným službám (najmä k zdravotnej starostlivosti, vode a sanitácii), podporovať hospodárske oživenie a tvorbu pracovných miest, ako aj sociálnu súdržnosť a zmierenie.

Riadenie a správa

Riadenie trustového fondu EÚ „Bêkou“ zabezpečuje Európska komisia, ktorá koná aj ako sekretariát jeho dvoch riadiacich orgánov – správnej rady trustového fondu a operačného výboru. Správna rada trustového fondu a operačný výbor trustového fondu EÚ „Bêkou“ sa skladajú zo zástupcov darcov, Komisie, Európskeho parlamentu, zástupcu orgánov Stredoafrickej republiky a pozorovateľov. Pravidlá týkajúce sa zloženia správnej rady a jej vnútorné pravidlá sú stanovené v dohode o zriadení trustového fondu Únie.

Hlavnou úlohou rady je stanoviť a preskúmať celkovú stratégiu trustového fondu. Operačný výbor je zodpovedný za výber opatrení financovaných fondom a dohliada nad ich vykonávaním. Výbor ďalej schvaľuje ročné účtovné závierky a výročné správy o činnostiach financovaných trustovým fondom.

Zdroje financovania

Trustový fond EÚ „Bêkou“ sa financuje prostredníctvom príspevkov od darcov.

Ročná účtovná závierka

Základ pre zostavenie

Právny rámec a lehoty na vypracovanie ročnej účtovnej závierky sú stanovené v Dohode o zriadení trustového fondu Európskej únie pre Stredoafrickú republiku, trustového fondu EÚ „Bêkou“ a stanovení jeho vnútorných pravidiel (ďalej len „dohoda o zriadení“). Podľa tejto dohody o zriadení sa ročná účtovná závierka pripravuje v súlade s pravidlami prijatými účtovníkom Komisie (účtovné pravidlá EÚ), ktoré vychádzajú z medzinárodne uznávaných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS).

Účtovník

Účtovník Komisie je účtovníkom trustových fondov Únie. Je zodpovedný za stanovenie účtovných postupov a účtovnej osnovy, ktoré sú spoločné pre všetky trustové fondy Únie. Vnútorný audítor Komisie, OLAF a Dvor audítorov majú vo vzťahu k trustovým fondom Únie rovnaké právomoci ako vo vzťahu k ostatným činnostiam, ktoré vykonáva Komisia. Trustové fondy Únie sú ďalej každý rok predmetom nezávislého externého auditu.

Zloženie ročnej účtovnej závierky

Ročná účtovná závierka sa týka obdobia od 1. januára do 31. decembra a obsahuje finančné výkazy a správy o plnení rozpočtu. Zatiaľ čo finančné výkazy a doplňujúce poznámky sa pripravujú na základe akruálneho účtovníctva, správy o plnení rozpočtu vychádzajú predovšetkým z pohybu peňažných prostriedkov.

Postup od predbežnej účtovnej závierky po absolutórium

Ročná účtovná závierka podlieha nezávislému externému auditu. Predbežná ročná účtovná závierka vypracovaná účtovníkom sa zasiela do 15. februára nasledujúceho roka operačnému výboru, ktorý ju následne zasiela audítorskej spoločnosti vybranej účtovnou jednotkou na základe tendra. Účtovník po audite pripraví konečnú ročnú účtovnú závierku a predloží ju na schválenie operačnému výboru [článok 8.3.4 písm. c)].

Ročná účtovná závierka trustového fondu EÚ „Bêkou“ sa konsoliduje v ročnej účtovnej závierke Európskeho rozvojového fondu.

Významné činnosti

Úspechy roka

V júli 2014 EÚ spustila svoj vôbec prvý trustový fond s názvom Bêkou (čo v jazyku sango znamená nádej) na pomoc Stredoafrickej republike (SAR) a jej obyvateľstvu v období po kríze v roku 2013. Cieľom trustového fondu EÚ „Bêkou“ je zabezpečiť prístup k základným službám (najmä k zdravotnej starostlivosti, vode a sanitácii), podporovať rozvoj vidieka a hospodársku obnovu, ako aj zmierenie. Od jeho vytvorenia bolo v rámci trustového fondu EÚ „Bêkou“ financovaných 22 programov a počet prijímateľov presiahol viac ako polovicu populácie krajiny.

V roku 2023 sa bezpečnostná situácia v Stredoafrickej republike vyznačovala nárastom počtu incidentov spojených so zrážkami medzi ozbrojenými silami Stredoafrickej republiky (FACA) a koalíciou vlastencov Stredoafrickej republiky (CPC), ale počet úmrtí súvisiacich s ozbrojeným násilím klesá. Okrem toho pri väčšine bojov, ktoré sa odohrávajú v odľahlých regiónoch krajiny, dochádza k značnému zníženiu násilia voči civilistom.

Z politického hľadiska bola v auguste prijatá nová ústava a dosiahol sa pokrok v boji proti beztrestnosti, ktorú presadzuje prezident TOUADERA. Napríklad Špeciálny trestný súd zatkol a odsúdil za vojnové zločiny Abdoulayeho HISSENU, vojenského veliteľa a politika zo Stredoafrickej republiky.

V roku 2023 sa v dôsledku destabilizácie susedných krajín v Stredoafrickej republike zvýšilo politické a bezpečnostné napätie. Konflikt v Sudáne viedol k masívnemu prílevu vysídlených osôb do prefektúry VAKAGA. Napokon, zriadenie dvoch nových čadských ozbrojených skupín na ďalekom severe Stredoafrickej republiky zvyšuje napätie medzi oboma krajinami a spôsobuje vysídľovanie obyvateľstva.

V tomto neustále nestabilnom kontexte potrebovalo v auguste 2023 humanitárnu pomoc 3,4 milióna osôb, čo predstavuje 56 % obyvateľov Strednej Afriky. Hoci je táto situácia znepokojujúca, v porovnaní s rokom 2022 je stabilná. Medzi oblasti s najvyšším počtom ľudí v núdzi v roku 2023 patrí voda, hygiena a sanitácia (WASH), bezpečnosť potravín, zdravie a ochrana. Keďže konflikty sa presúvajú z hlavných mestských oblastí krajiny, počet vnútorne vysídlených osôb v Stredoafrickej republike už tretí rok po sebe naďalej klesá. Dosiahol tak najnižšiu úroveň od roku 2016, pričom k 31. augustu 2023 bolo vysídlených 489 000 osôb (v roku 2022 tento počet klesol na 515 700).

Kľúčové úspechy v špecifických oblastiach záujmu

Kľúčové úspechy roku 2023 uvedené ďalej odrážajú hlavné špecifické ciele/oblasti intervencie trustového fondu.

V oblasti prístupu k službám sa z trustového fondu „Bêkou“ naďalej podporoval sektor zdravia a sektor vody, sanitácie a hygieny.

V roku 2023 malo ďalších 44 566 osôb prospech zo zlepšeného prístupu k vode, hygienickým a sanitačným službám (EHA – ukazovateľ 1.1), čím sa celkový počet od začiatku fondu zvýšil na 1 068 695 príjemcov.

V priebehu roku 2023 bolo poskytnutých 55 289 lekárskych konzultácií a intervencií v oblasti zdravia (ukazovateľ 1.2), čo je výrazný pokles v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi v dôsledku ukončenia projektov spojených s treťou časťou programu v oblasti zdravia na konci roka 2022. Lekárske konzultácie predstavovali 63 % poskytnutých intervencií v oblasti zdravia a psychosociálna podpora 24 %. Je potrebné poznamenať, že počet konzultácií a intervencií v oblasti zdravia matiek a detí a očkovania v roku 2023 dramaticky klesol, hoci ich podiel bol od začiatku projektov v oblasti zdravia z roka na rok konštantný.

V oblasti sociálnej súdržnosti sa väčšina činností vykonávaných s podporou trustového fondu EÚ „Bêkou“ zamerala na posilnenie postavenia žien a boj proti rodovo motivovanému násiliu, ako aj na posilnenie médií v krajine. V roku 2023 malo 32 529 dievčat alebo žien v 13 z 20 prefektúr krajiny (ukazovateľ 2.1) úžitok z aktivít na posilnenie svojho sociálno-ekonomického postavenia, pričom viac ako polovica prijímateliek (58 %) získala ekonomickú podporu, 30 % sociálno-ekonomickú podporu a 12 % sociálnu podporu. Z fondu „Bêkou“ (ukazovateľ 2.2) získalo 4 092 obetí boja proti rodovo motivovanému násiliu pomoc vo forme psychosociálnej podpory, lekárskej starostlivosti, právnej pomoci, doručenia balíčkov na zachovanie dôstojnosti atď.

Na vnútroštátnej úrovni technická pomoc ministerstvu žien, rodiny a ochrany detí (MPFFPE) a príslušným rezortným ministerstvám prispieva k formalizácii, posilňovaniu a harmonizácii úsilia o zvyšovanie informovanosti o boji proti rodovo motivovanému násiliu.

V oblasti podpory obnovy hospodárskych a výrobných odvetví sa z trustového fondu EÚ „Bêkou“ podporilo produktívne poľnohospodárstvo aj poľnohospodárstvo zamerané na výživu, čím sa podporili poľnohospodárske družstvá a drobní poľnohospodári, posilnilo sa vytváranie pracovných miest (práca s vysokým podielom práce, odborné vzdelávanie, ako aj rozvoj činností, ktoré sú zdrojom príjmu) a uľahčil sa prístup k finančným službám pre malé podniky a jednotlivcov. V roku 2023 dostalo podporu na zriadenie zárobkovej činnosti (ukazovateľ 3.4) 28 093 osôb, čo predstavuje 30 % celkového ukazovateľa od začiatku činnosti fondu. Okrem toho v roku 2023 získalo podporu 5 551 drobných poľnohospodárov, aby udržateľným spôsobom zvýšili svoju produkciu (ukazovateľ 3.3) prostredníctvom projektov RELSUDE ACTED a PAPEUR Rural. Projekt PAPEUR Rural pokračoval v podpore 35 družstiev založených v predchádzajúcich rokoch a v tejto súvislosti oslovil 5 498 ďalších spolupracovníkov s rôznymi druhmi pomoci. Počas roka využilo činnosti odborného vzdelávania 3 469 osôb (ukazovateľ 3.6), čo predstavuje nárast o 40 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Postupná finalizácia rehabilitačných aktivít centier odbornej prípravy a centier odbornej prípravy pre školiteľov v rámci projektu DEVRUR II umožnila urýchlenie činností odborného vzdelávania pre príjemcov v roku 2023.

Rozpočet a plnenie rozpočtu

Do konca roka 2023 príspevky do trustového fondu EÚ „Bêkou“ dosiahli viac než 310 mil. EUR. Trustový fond sfinalizoval záväzky a zazmluvnenie všetkých prijatých príspevkov k 31. decembru 2021 okrem fondov vyhradených na monitorovanie, hodnotenie, audit a komunikáciu, ktoré možno zazmluvniť aj po tomto dátume.

V roku 2023 bolo uzavretých päť nových zmlúv v celkovej výške 128 303 EUR. Tieto zmluvy sa týkali audítorských a komunikačných činností.

V roku 2023 bolo vyplatených viac ako 19 mil. EUR; od založenia trustového fondu EÚ „Bêkou“ dosiahli celkové vyplatené prostriedky viac než 283 mil. EUR.

Vplyv činností na finančné výkazy

Vo finančných výkazoch je vplyv uvedených činností najviditeľnejší v týchto oblastiach:

— predbežné financovanie: znížené o 7 420 tis. EUR v dôsledku zrušenia trustového fondu a následného zníženia počtu nových zmlúv: v roku 2023 boli podpísané iba 4 zmluvy týkajúce sa auditu, hodnotenia a komunikačných činností v sume 111 tis. EUR,

— finančné záväzky: zvýšenie o 18 449 tis. EUR, hlavne preto, že vyplatené príspevky od darcov boli vyššie ako čisté výdavky pridelené darcom,

— prevádzkové výdavky: zvýšenie o 4 027 tis. EUR v dôsledku zvýšenia odhadovaných výdavkov troch programov: pomoc na obnovu a rekonštrukciu, základná zdravotná starostlivosť a rozvoj miest.

SÚVAHA

(v tis. EUR)

		31. 12. 2023	31. 12. 2022
DLHODOBÉ AKTÍVA			
Predbežné financovanie		–	*336*
		–	**336**
KRÁTKODOBÉ AKTÍVA			
Predbežné financovanie		*3 745*	*10 829*
Pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií		*3 462*	*3 595*

(v tis. EUR)

		31. 12. 2023	31. 12. 2022
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty		*28 420*	*4 316*
		35 627	**18 740**
AKTÍVA SPOLU		**35 627**	**19 076**
DLHODOBÉ ZÁVÄZKY			
Finančné záväzky		*(31 001)*	*(12 552)*
		(31 001)	**(12 552)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY			
Záväzky		*–*	*(4 563)*
Časovo rozlíšené výdavky		*(4 626)*	*(1 961)*
		(4 626)	**(6 524)**
ZÁVÄZKY SPOLU		**(35 627)**	**(19 076)**
ČISTÉ AKTÍVA		*–*	*–*

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV

(v tis. EUR)

		2023	2022
PRÍJMY			
Príjmy z nevýmenných transakcií			
Príjmy z darov		*24 550*	*21 504*
Vymáhanie výdavkov		*717*	*42*
		25 268	**21 546**
Príjmy z výmenných transakcií			
Finančné príjmy		*636*	*40*
		636	**40**
Príjmy spolu		**25 904**	**21 586**
VÝDAVKY			
Prevádzkové výdavky		*(24 278)*	*(20 251)*
Náklady financovania		*–*	*(12)*
Ostatné výdavky		*(1 626)*	*(1 323)*
Výdavky spolu		**(25 904)**	**(21 586)**
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK		*–*	*–*

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV

(v tis. EUR)

	2023	2022
Hospodársky výsledok za rok	–	–
(Zvýšenie)/zníženie predbežného financovania	*7 420*	*811*
(Zvýšenie)/zníženie pohľadávok z výmenných transakcií a vymáhateľných súm z nevýmenných transakcií	*132*	*851*
Zvýšenie/(zníženie) finančných záväzkov	*18 450*	*9 385*
Zvýšenie/(zníženie) záväzkov	*(4 563)*	*1 716*
Zvýšenie/(zníženie) časovo rozlíšených výdavkov	*2 665*	*(12 240)*
ČISTÉ PEŇAŽNÉ TOKY	**24 104**	**524**
Čisté zvýšenie/(zníženie) peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov	*24 104*	*524*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na začiatku roka	*4 316*	*3 792*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na konci roka	*28 420*	*4 316*

FINANČNÉ VÝKAZY TRUSTOVÉHO FONDU EÚ PRE AFRIKU ZA ROK 2023 ([11])

([11]) Je potrebné poznamenať, že v dôsledku zaokrúhlenia čísel na tisíce eur (tis. EUR) sa môže zdať, že súčet niektorých finančných údajov v týchto tabuľkách nie je presný.

PODKLADOVÉ INFORMÁCIE O TRUSTOVOM FONDE EÚ PRE AFRIKU

Všeobecné súvislosti trustových fondov Únie

Zriadenie

V súlade s článkami 234 a 235 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (nariadenie EÚ o rozpočtových pravidlách) ([12]), a s článkom 35 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond (nariadenie o rozpočtových pravidlách ERF) ([13]), môže Komisia zriaďovať trustové fondy Únie pre vonkajšie činnosti (ďalej len „trustové fondy EÚ“). Trustové fondy Únie sa vytvárajú na základe dohody uzatvorenej s inými darcami pre akcie v núdzovej situácii a pre akcie po prekonaní núdzovej situácie potrebné v reakcii na krízu alebo pre tematické akcie.

Trustové fondy Únie zriaďuje Európska komisia rozhodnutím po konzultácii s Európskym parlamentom a Radou alebo po schválení z ich strany. Toto rozhodnutie zahŕňa dohodu o zriadení uzatvorenú s inými darcami.

Trustové fondy Únie sa zriaďujú a implementujú len vtedy, ak spĺňajú tieto podmienky:

— existuje pridaná hodnota intervencie Únie: ciele trustových fondov Únie, najmä z dôvodu ich rozsahu alebo možných účinkov, možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie než na vnútroštátnej úrovni, a použitie existujúcich finančných nástrojov by nebolo dostatočné na dosiahnutie cieľov politík Únie,

— trustové fondy Únie zaisťujú jasnú politickú viditeľnosť Únie a výhody z hľadiska riadenia, ako aj lepšiu kontrolu zo strany Únie nad rizikami a vyplácaním príspevkov Únie a iných darcov,

— trustové fondy Únie nezdvojujú iné existujúce spôsoby financovania alebo podobné nástroje bez toho, aby prinášali ďalšie výhody,

— ciele trustových fondov Únie sú zosúladené s cieľmi nástroja alebo rozpočtovej položky Únie, z ktorých sa financujú.

Súčasné trustové fondy EÚ

K uvedenému dátumu Komisia zriadila štyri trustové fondy EÚ:

— Trustový fond EÚ „BÊKOU“, ktorého cieľom je podporovať všetky aspekty východiska z krízy Stredoafrickej republiky a jej úsilie o obnovu. Fond bol zriadený 15. júla 2014.

— Trustový fond EÚ MADAD – Regionálny trustový fond Európskej únie zriadený v reakcii na krízu v Sýrii. Fond bol zriadený 15. decembra 2014.

— Trustový fond EÚ pre Afriku – núdzový trustový fond Európskej únie pre stabilitu a riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a vysídľovania osôb v Afrike. Fond bol zriadený 12. novembra 2015.

— Trustový fond EÚ pre Kolumbiu, ktorým sa podporuje vykonávanie mierovej dohody pri počiatočnej obnove a stabilizácii po ukončení konfliktu. Fond bol zriadený 12. decembra 2016.

Misia

Medzi hlavné ciele trustového fondu EÚ pre Afriku patria podpora všetkých aspektov stability a príspevok k lepšiemu riadeniu migrácie, ako aj k riešeniu základných príčin destabilizácie, núteného vysídľovania a neregulárnej migrácie, a to konkrétne podporou odolnosti, hospodárskych a rovnakých príležitostí, bezpečnosti a rozvoja, ako aj riešením porušovania ľudských práv.

([12]) Nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046.
([13]) Nariadenie (EÚ) 2018/1877.

Hlavné prevádzkové činnosti

Trustový fond Únie združuje zdroje od rôznych darcov na financovanie opatrenia na základe dohodnutých cieľov. Trustový fond EÚ pre Afriku funguje v troch hlavných geografických oblastiach, konkrétne v regióne Sahel a oblasti Čadského jazera, v Africkom rohu a v severnej Afrike. Susedné krajiny oprávnených krajín môžu v jednotlivých prípadoch využívať výhody projektov trustového fondu. Trustový fond je zriadený na obmedzené obdobie na účely krátkodobej a strednodobej reakcie na výzvy v regiónoch.

Riadenie a správa

Riadenie trustového fondu EÚ pre Afriku zabezpečuje Európska komisia, ktorá koná aj ako sekretariát jeho dvoch riadiacich orgánov – správnej rady trustového fondu a operačného výboru. Správna rada trustového fondu a operačný výbor trustového fondu EÚ pre Afriku sa skladajú zo zástupcov darcov a Komisie, ako aj z predstaviteľov členských štátov, ktoré nie sú prispievateľmi, orgánov oprávnených krajín a regionálnych organizácií ako pozorovateľov. Pravidlá týkajúce sa zloženia správnej rady a jej vnútorné pravidlá sú stanovené v dohode o zriadení trustového fondu Únie.

Hlavnou úlohou rady je stanoviť a preskúmať celkovú stratégiu trustového fondu. Operačný výbor je zodpovedný za výber opatrení financovaných fondom a dohliada nad ich vykonávaním. Výbor ďalej schvaľuje ročné účtovné závierky a výročné správy o činnostiach financovaných trustovým fondom.

Zdroje financovania

Trustový fond EÚ pre Afriku sa financuje prostredníctvom príspevkov od darcov.

Základ pre zostavenie

Právny rámec a lehoty na vypracovanie ročnej účtovnej závierky sú stanovené v Dohode, ktorou sa zriaďuje Núdzový trustový fond Európskej únie pre stabilitu a riešenie základných príčin neregulárnej migrácie a vysídľovania osôb v Afrike a stanovujú jeho vnútorné pravidlá (ďalej len „dohoda o zriadení“). Podľa tejto dohody o zriadení sa ročná účtovná závierka pripravuje v súlade s pravidlami prijatými účtovníkom Komisie (účtovné pravidlá EÚ), ktoré vychádzajú z medzinárodne uznávaných účtovných štandardov pre verejný sektor (IPSAS).

Účtovník

Účtovník Komisie je na základe dohody o zriadení účtovníkom trustového fondu.

Zloženie ročnej účtovnej závierky

Ročná účtovná závierka sa týka obdobia od 1. januára do 31. decembra a obsahuje finančné výkazy a správy o plnení rozpočtu. Zatiaľ čo finančné výkazy a doplňujúce poznámky sa pripravujú na základe akruálneho účtovníctva, správy o plnení rozpočtu vychádzajú predovšetkým z pohybu peňažných prostriedkov.

Postup od predbežnej účtovnej závierky po absolutórium

Ročná účtovná závierka podlieha nezávislému externému auditu. Predbežná ročná účtovná závierka vypracovaná účtovníkom sa zasiela do 15. februára nasledujúceho roka operačnému výboru, ktorý ju následne zasiela audítorskej spoločnosti vybranej účtovnou jednotkou na základe tendra. Účtovník po audite pripraví konečnú ročnú účtovnú závierku a predloží ju na schválenie operačnému výboru.

Ročná účtovná závierka trustového fondu EÚ pre Afriku sa konsoliduje v ročnej účtovnej závierke Európskeho rozvojového fondu.

Významné činnosti

Úspechy roka

V súlade so skončením zmluvného obdobia 31. decembra 2021 sa od januára 2022 z trustového fondu EÚ pre Afriku nefinancovali nové finančné záväzky ani dodatočné financovanie z rozpočtu. Zazmluvniť je možné len finančné záväzky vzťahujúce sa na administratívne činnosti, ako sú audity, hodnotenia, monitorovacie a komunikačné činnosti. Programy trustového fondu EÚ pre Afriku sa budú ďalej vykonávať až do konca roku 2025.

Počas roka 2023 sa trustový fond EÚ pre Afriku ukázal ako rýchly a účinný nástroj implementácie, ktorý uľahčuje politický dialóg s partnerskými krajinami v Afrike, uplatňuje inovačné prístupy a prináša hmatateľné výsledky v daných troch regiónoch (región Sahelu a Čadského jazera, Afrického rohu a severnej Afriky).

V regióne Afrického rohu aj v roku 2023 pretrvávali dôsledky zmeny klímy. Silné záplavy v Somálsku, Keni, Etiópii a Južnom Sudáne zabili desiatky ľudí a spôsobili vysídlenie viac ako 2 miliónov ľudí, zatiaľ čo kríza potravinovej neistoty v celom regióne sa zhoršila. Hospodárske, sociálne a bezpečnostné výzvy sú veľké a neutíchajúce a ozbrojený konflikt, ktorý vypukol v Sudáne v apríli 2023, zasiahol celý región. V dôsledku toho je Sudán teraz krajinou s najväčším počtom vysídlených osôb a najväčšou krízou v oblasti vysídľovania detí na svete podľa UNHCR. Napriek tomu sa zdá, že bezpečnostná situácia v Somálsku sa mierne zlepšuje, zatiaľ čo Keňa a Džibutsko napriek pretrvávajúcim výzvam pokračujú na ceste k stabilite.

V tomto zložitom kontexte ohlásil trustový fond EÚ v prvom polroku 2023 najvyšší polročný výstup v oblasti nutričnej pomoci od začiatku tohto fondu v Africkom rohu. Za týchto prvých šesť mesiacoch skutočne využilo poskytovanie nutričnej pomoci z trustového fondu EÚ 433 728 osôb, t. j. 15 % z celkového počtu prijímateľov k dnešnému dňu (2 833 594 osôb). Táto úroveň výstupov sa dosiahla najmä prostredníctvom distribúcie prášku s viacerými mikroživinami deťom mladším ako päť rokov a prostredníctvom školského stravovania na mieste v Sudáne.

Trustový fond EÚ podobne aj v tomto polroku oznámil najväčší polročný výsledok, pokiaľ ide o migrantov, utečencov, navrátilcov a vnútorne vysídlené osoby, ktorým sa poskytla pomoc alebo ochrana (hlavne pre Sudán), a to 103 436 osôb z celkového počtu 198 826, ktorým bola doteraz poskytnutá podpora.

Trustový fond EÚ podporil aj snahy o stabilizáciu a budovanie mieru v regióne s celkovým počtom 65 369 zamestnancov zo štátnych a neštátnych subjektov, ktorí využívajú činnosti na budovanie kapacít v oblasti zručností súvisiacich s mierom, bezpečnosťou a so správou vecí verejných, vrátane 2 392 nových prijímateľov v prvom polroku 2023. Tento rok pochádza väčšina výstupov z regiónu Gambella v Etiópii a z Južného Sudánu.

Región Sahel a Čadské jazero v roku 2023 čelili mnohým hospodárskym a humanitárnym výzvam, ako je inflácia, spomalený hospodársky rast, dlhová tieseň, potravinová kríza, vysídľovanie, migrácia, bezpečnostná kríza a násilie.

Hlavným prístupom trustového fondu EÚ pri podpore vytvárania pracovných miest v regióne bolo investovanie do ľudského kapitálu. V prvom polroku 2023 sa v rámci programov financovaných z trustového fondu EÚ vytvorilo alebo podporilo 11 087 pracovných miest, z ktorých väčšina bola v Nigeri, Guinei a Senegale. Technické a odborné vzdelávanie a príprava (TVET) a rozvoj zručností sú kľúčom k zlepšeniu produktivity práce a 23 266 osôb využilo TVET a rozvoj zručností.

Aj v prvom polroku 2023 sa z trustového fondu EÚ financovali činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti o rizikách spojených s nelegálnou migráciou, pričom mali dosah na 2 943 412 osôb. Z trustového fondu EÚ sa podporilo 420 dobrovoľných návratov a opätovné začlenenie 509 vracajúcich sa migrantov. Od spustenia trustového fondu EÚ využilo 73 215 vracajúcich sa migrantov v regióne Sahelu a Čadského jazera pomoc pri dobrovoľnom návrate a 91 642 osôb reintegračnú pomoc.

Vo veľmi napätej situácii, keď sa bezpečnostná kríza v regióne vyhrotila, sa v prvom polroku 2023 z programov financovaných z trustového fondu EÚ v regióne Sahel a Čadského jazera poskytla 11 520 osobám odborná príprava v oblasti správy vecí verejných, predchádzania konfliktom a ľudských práv. Pozoruhodným úspechom počas tohto polroka bola odborná príprava pre 8 823 osôb v Mali na podporu procesu referenda, ktorý v júni viedol k prijatiu novej ústavy. Okrem toho sa 1 397 417 osôb zúčastnilo na aktivitách týkajúcich sa predchádzania konfliktom a ľudských práv. Programy financované z trustového fondu EÚ napokon poskytli civilným inštitúciám a bezpečnostným silám 10 034 kusov vybavenia na posilnenie správy a bezpečnosti.

V roku 2023 pretrvával vplyv ruskej útočnej vojny proti Ukrajine a tento rok bol poznačený aj niekoľkými nepredvídanými krízami, ktoré postihli krajiny na severe Afriky a ich susedov vrátane Sudánu, Nigeru a najnovšie aj palestínskych území, čo viedlo k pokračujúcemu politickému a hospodárskemu poklesu v regióne, ako aj k ďalšiemu napätiu a migračným pohybom. V roku 2023 sa počet neregulárnych prekročení hraníc na trase cez centrálne Stredozemie z Tuniska a Líbye do Talianska a na Maltu v roku 2023 zvýšil o 50 % v porovnaní s rokom 2022 s celkovým počtom 157 951 príchodov. Tunisko bolo v roku 2023 naďalej hlavnou krajinou odchodu do Talianska (a EÚ). Po ňom nasleduje Líbya. V roku 2023 zostali Guinea a Tunisko hlavnými krajinami štátnej príslušnosti osôb prichádzajúcich do Talianska, pričom každá z nich predstavovala viac ako 17 000 príchodov, pričom po nich nasledovali Pobrežie Slonoviny a Bangladéš. Podobne sa v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka výrazne zvýšil tlak na trasy cez západné Stredozemné more a Atlantik s celkovým počtom 56 039 príchodov (+95 % v porovnaní s rokom 2022).

Rozpočet a plnenie rozpočtu

V roku 2023 sa ani v jednom z troch regiónov trustového fondu EÚ pre Afriku nevykonali žiadne nové programy alebo dodatočné financovanie z rozpočtu, čo bolo v súlade so skončením zmluvného obdobia 31. decembra 2021. Celková suma vyčlenená na prevádzkové a administratívne výdavky od spustenia trustového fondu EÚ pre Afriku predstavuje 5 053,27 mil. EUR. Suma schválených operačných programov od spustenia trustového fondu EÚ pre Afriku predstavuje 1 810 mil. EUR pre región Afrického rohu; 2 217,8 mil. EUR pre región Sahel a Čadské jazero a 907,3 mil. EUR pre región severnej Afriky.

V roku 2023 bolo uzavretých 28 nových zmlúv v celkovej výške 5,08 mil. EUR. Tieto zmluvy sa vzťahovali len na administratívne činnosti (audit, hodnotenie, komunikácia, monitorovanie), pretože od 31. decembra 2021 už nie je možné financovať operačné programy ani činnosti.

Platby v roku 2023 dosiahli výšku 332,4 mil. EUR, čo bolo o 110 mil. EUR menej ako v roku 2022 (442 mil. EUR). Platby sú v roku 2023 nižšie vzhľadom na to, že viaceré projekty dospeli ku koncu svojho obdobia vykonávania.

Vplyv činností na finančné výkazy

Vo finančných výkazoch je vplyv uvedených činností najviditeľnejší v týchto oblastiach:

— **predbežné financovanie**: znížené o 122 362 tis. EUR v dôsledku zrušenia trustového fondu a následného zníženia počtu nových zmlúv: v roku 2023 bolo podpísaných iba 28 zmlúv týkajúcich sa administratívnych činností: auditu, hodnotenia, komunikácie a monitorovania v sume 5,08 mil. EUR,

— **finančné záväzky**: pokles o 70 236 tis. EUR, hlavne preto, že príspevky vyplatené v priebehu roka boli nižšie než čisté výdavky pridelené darcom,

— **prevádzkové výdavky**: pokles o 203 251 tis. EUR v dôsledku likvidácie trustového fondu, ktorá viedla k zníženiu počtu otvorených zákaziek, a tým k zníženiu výdavkov.

SÚVAHA

(v tis. EUR)

		31. 12. 2023	31. 12. 2022
DLHODOBÉ AKTÍVA			
Finančné aktíva		*3 949*	*1 943*
Predbežné financovanie		*18 254*	*14 927*
		22 204	**16 870**
KRÁTKODOBÉ AKTÍVA			
Predbežné financovanie		*178 366*	*304 055*

(v tis. EUR)

		31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií		*22 396*	*35 914*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty		*177 553*	*157 587*
		378 315	**497 556**
AKTÍVA SPOLU		**400 519**	**514 426**
DLHODOBÉ ZÁVÄZKY			
Finančné záväzky		*(264 555)*	*(334 791)*
		(264 555)	**(334 791)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY			
Záväzky		*(14 261)*	*(30 975)*
Časovo rozlíšené výdavky		*(121 704)*	*(148 660)*
		(135 965)	**(179 635)**
ZÁVÄZKY SPOLU		**(400 519)**	**(514 426)**
ČISTÉ AKTÍVA		–	–

VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV

(v tis. EUR)

		2023	2022
PRÍJMY			
Príjmy z nevýmenných transakcií			
Príjmy z darov		*408 274*	*605 739*
Vymáhanie výdavkov		*179*	*754*
		408 453	**606 493**
Príjmy z výmenných transakcií			
Finančné príjmy		*4 865*	*251*
Ďalšie príjmy z výmenných operácií		*13 446*	*18 902*
		18 311	**19 152**
Príjmy spolu		**426 764**	**625 645**
VÝDAVKY			
Prevádzkové výdavky		*(387 294)*	*(590 545)*
Náklady financovania		*(434)*	*(643)*
Ostatné výdavky		*(39 036)*	*(34 457)*
Výdavky spolu		**(426 764)**	**(625 645)**
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK		–	–

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV

(v tis. EUR)

	2023	2022
Hospodársky výsledok za rok	–	–
Prevádzkové činnosti		
(Zvýšenie)/zníženie predbežného financovania	*122 362*	*173 980*
(Zvýšenie)/zníženie pohľadávok z výmenných transakcií a vymáhateľných súm z nevýmenných transakcií	*13 517*	*9 425*
Zvýšenie/(zníženie) finančných záväzkov	*(70 236)*	*(190 739)*
Zvýšenie/(zníženie) záväzkov	*(16 715)*	*(22 168)*
Zvýšenie/(zníženie) časovo rozlíšených výdavkov	*(26 956)*	*9 272*
Investičné činnosti		
Zvýšenie/zníženie nederivátových finančných aktív vykazovaných v reálnej hodnote cez prebytok alebo deficit	*(2 007)*	*(1 943)*
ČISTÉ PEŇAŽNÉ TOKY	**19 966**	**(22 172)**
Čisté zvýšenie/(zníženie) peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov	*19 966*	*(22 172)*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na začiatku roka	*157 587*	*179 759*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na konci roka	*177 553*	*157 587*

KONSOLIDOVANÉ FINANČNÉ VÝKAZY ERF A TRUSTOVÝCH FONDOV EÚ ([14])

([14]) Je potrebné poznamenať, že v dôsledku zaokrúhlenia čísel na milióny eur sa môže zdať, že súčet niektorých finančných údajov v týchto tabuľkách nie je presný.

KONSOLIDOVANÁ SÚVAHA

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
DLHODOBÉ AKTÍVA		
Finančné aktíva	*91*	*69*
Predbežné financovanie	*592*	*503*
Pohľadávky z výmenných transakcií	*5*	*7*
	689	**580**
KRÁTKODOBÉ AKTÍVA		
Finančné aktíva	*3*	*3*
Predbežné financovanie	*1 137*	*1 711*
Pohľadávky z výmenných transakcií a vymáhateľné sumy z nevýmenných transakcií	*50*	*66*
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	*807*	*1 189*
	1 997	**2 970**
AKTÍVA SPOLU	**2 686**	**3 550**
DLHODOBÉ ZÁVÄZKY		
Finančné záväzky	*(85)*	*(101)*
	(85)	**(101)**
KRÁTKODOBÉ ZÁVÄZKY		
Záväzky	*(406)*	*(462)*
Časovo rozlíšené výdavky a výnosy budúcich období	*(1 110)*	*(1 282)*
	(1 516)	**(1 744)**
ZÁVÄZKY SPOLU	**(1 600)**	**(1 845)**
ČISTÉ AKTÍVA	**1 086**	**1 705**
FINANČNÉ PROSTRIEDKY A REZERVY		
Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF	*54 566*	*65 100*
Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	*2 252*	*2 252*
Hospodársky výsledok prenesený z predchádzajúcich rokov	*(53 484)*	*(62 834)*
Hospodársky výsledok za rok	*(2 249)*	*(2 813)*
ČISTÉ AKTÍVA	**1 086**	**1 705**

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ FINANČNÝCH VÝSLEDKOV

(v mil. EUR)

	2023	2022
PRÍJMY		
Príjmy z nevýmenných transakcií		
Vymáhanie	*15*	*19*
Príjmy z darov trustovým fondom	*122*	*169*
	136	**188**
Príjmy z výmenných transakcií		
Finančné príjmy	*14*	*3*
Ostatné príjmy	*56*	*96*
	70	**99**
Príjmy spolu	**207**	**287**
VÝDAVKY		
Nástroje pomoci	*(1 870)*	*(2 331)*
Výdavky vynaložené inými účtovnými jednotkami	*(3)*	*(1)*
Výdavky vynaložené trustovými fondmi	*(412)*	*(611)*
Výdavky na spolufinancovanie	*(8)*	*4*
Náklady financovania	*(7)*	*(7)*
Ostatné výdavky	*(157)*	*(155)*
Výdavky spolu	**(2 456)**	**(3 100)**
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROZPOČTOVÝ ROK	**(2 249)**	**(2 813)**

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV

(v mil. EUR)

	2023	2022
Hospodársky výsledok za rok	*(2 249)*	*(2 813)*
Prevádzkové činnosti		
Zvýšenie kapitálu – príspevky	*1 630*	*2 458*
(Zvýšenie)/zníženie príspevkov do trustových fondov	–	–
(Zvýšenie)/zníženie predbežného financovania	*486*	*414*
(Zvýšenie)/zníženie pohľadávok z výmenných transakcií a vymáhateľných súm z nevýmenných transakcií	*18*	*16*
Zvýšenie/(zníženie) rezerv	*2*	*1*
Zvýšenie/(zníženie) finančných záväzkov	*(18)*	*(54)*
Zvýšenie/(zníženie) záväzkov	*(56)*	*(96)*
Zvýšenie/(zníženie) časovo rozlíšených výdavkov a výnosov budúcich období	*(172)*	*120*

(v mil. EUR)

	2023	2022
Ostatné nepeňažné zmeny	–	-
Investičné činnosti		
(Zvýšenie)/zníženie finančných aktív k dispozícii na predaj	*(22)*	*(33)*
ČISTÉ PEŇAŽNÉ TOKY	**(382)**	**12**
Čisté zvýšenie/(zníženie) peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov	(382)	12
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na začiatku roka	1 189	1 177
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na konci roka	807	1 189

KONSOLIDOVANÝ VÝKAZ ZMIEN ČISTÝCH AKTÍV

(v mil. EUR)

	Kapitál fondu – aktívne ERF (A)	Nevyžiadané finančné prostriedky – aktívne ERF (B)	Vyžiadaný kapitál fondu – aktívne ERF (C) = (A) – (B)	Akumulované rezervy (D)	Vyžiadaný kapitál fondu prenesený z uzavretých ERF	Čisté aktíva spolu (C) + (D) + (E) + (F)
ZOSTATOK K 31. 12. 2021	**72 998**	**10 355**	**62 643**	**(62 834)**	**2 252**	**2 061**
Zvýšenie kapitálu – príspevky	*(43)*	*(2 500)*	*2 457*	–	–	*2 457*
Hospodársky výsledok za rok	–	–	–	*(2 813)*	–	*(2 813)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2022	**72 955**	**7 855**	**65 100**	**(65 647)**	**2 252**	**1 705**
Zvýšenie kapitálu – príspevky	*(185)*	*(1 815)*	*1 630*			*1 630*
Uzavretie 8. ERF	*(12 164)*		*(12 164)*	*12 164*		–
Hospodársky výsledok za rok			–	*(2 249)*		*(2 249)*
ZOSTATOK K 31. 12. 2023	**60 607**	**6 040**	**54 566**	**(55 733)**	**2 252**	**1 086**

SPRÁVA O FINANČNOM PLNENÍ ERF

OBSAH

Strana

1. SÚVISLOSTI 72
   1.1. Predchádzajúce ERF 72
   1.2. 10. a 11. ERF 73
2. FINANČNÉ PLNENIE 74
   2.1. FINANČNÉ HOSPODÁRENIE 74
   2.2. ZDROJE 79
   2.3. PREVÁDZKOVÉ VÝDAVKY A OSOBITNÉ PROGRAMY 79
3. GLOSÁR 90

1. SÚVISLOSTI

Európsky rozvojový fond, ktorý bol zriadený v roku 1959, je hlavným nástrojom poskytovania pomoci EÚ na rozvojovú spoluprácu v afrických, karibských a tichomorských krajinách (AKT) a zámorských krajinách a územiach (ZKÚ). Hlavným cieľom dohody je zmiernenie a napokon odstránenie chudoby.

ERF je zriadený na základe vnútornej dohody medzi zástupcami členských štátov a riadi ho osobitný výbor. Prostriedky ERF predstavujú *ad hoc* príspevky členských štátov EÚ, ktoré rozhodujú o celkovej sume, ktorá sa fondu pridelí (na obdobie piatich rokov). Popri týchto príspevkoch sa môžu členské štáty zapojiť do spolufinancovania alebo poskytnúť ERF dobrovoľné príspevky. Európska komisia nesie zodpovednosť za finančnú realizáciu operácií uskutočňovaných za pomoci prostriedkov ERF. Európska investičná banka riadi investičný nástroj.

ERF funguje na viacročnom základe. Každý ERF trvá približne päť rokov a riadi sa príslušným nariadením o rozpočtových pravidlách. Vnútorná dohoda, ktorou sa zriaďuje 11. ERF (2014 – 2020), nadobudla platnosť 1. marca 2015. Od roku 2021 je spolupráca s krajinami AKT zahrnutá do Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa). Vykonávanie prebiehajúcich projektov financovaných z ERF však bude pokračovať na základe príslušného právneho základu ERF.

Táto správa je vypracovaná v súlade s článkom 39 nariadenia o rozpočtových pravidlách 11. ERF ([15]). Poskytuje informácie o príjmových a výdavkových operáciách ERF so zameraním na dôležité udalosti, ktoré mali významný vplyv na finančné plnenie v danom roku.

Vzhľadom na to, že v rámci predchádzajúcich ERF neprebiehajú žiadne operácie ([16]), táto správa obsahuje iba údaje za 10. a 11. ERF.

1.1. Predchádzajúce ERF

6. a 7. ERF

6. ERF bol uzavretý v roku 2006 a 7. ERF bol uzavretý v roku 2008.

V súlade s článkom 1 ods. 2 písm. b) vnútornej dohody uplatňovanej na 9. ERF sa zostatky a prostriedky z predchádzajúcich ERF, ktorých viazanosť bola zrušená, presunuli do 9. ERF.

8. a 9. ERF

Rok 2021 predstavoval finančné a operačné ukončenie 8. ERF s celkovým objemom výdavkov 10 374 mil. EUR. Komisia členským štátom oznámila ukončenie 8. ERF v oznámení, ktoré bolo Rade predložené v októbri 2021.

Všetky činnosti v rámci 8. ERF boli ukončené, všetky overenia a kontroly boli vykonané a všetky zmluvy a finančné rozhodnutia boli v účtoch ERF uzavreté. Všetky príkazy na vymáhanie, ktoré boli po operačnom ukončení stále otvorené, boli vyplatené alebo sa od ich vymáhania upustilo, s výnimkou desiatich príkazov na vymáhanie (vrátane šiestich súdnych konaní, ktorými sa zaoberajú právne služby). V súlade s rozhodnutím Komisie K(2003) 19044 boli tieto príkazy na vymáhanie presunuté do 9. ERF.

Ukončenie 9. ERF prebieha dobre. Stále je otvorených 10 zákaziek, z čoho 6 sa vzťahuje na akcie v Južnom Sudáne (rozhodnutie 2011/315/EÚ ([17])). Rozhodlo sa o nich po uplynutí doložky o ukončení platnosti 9. ERF a mali by sa v zásade uzavrieť v priebehu roka 2024.

([15]) Nariadenie (EÚ) 2018/1877.
([16]) Okrem operácií v Južnom Sudáne.
([17]) Rozhodnutie Rady 2011/315/EÚ z 23. mája 2011 o pridelení finančných prostriedkov uvoľnených z projektov v rámci deviateho a predchádzajúcich európskych rozvojových fondov na účely rozvojovej spolupráce v juhosudánskej autonómnej oblasti (Ú. v. EÚ L 142, 28.5.2011, s. 61, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/315/oj).

Od roku 2015 do roku 2023 Komisia vykonala päť refundácií úverov 8./9. ERF v celkovej sume 1 911,1 ([18]) mil. EUR. Zostatok vo výške 7,8 mil. EUR ([19]) bol vrátený v januári 2024 v kontexte platby prvej splátky príspevkov členských štátov do ERF za rok 2024.

1.2. **10. a 11. ERF**

Dohoda o partnerstve AKT-ES bola podpísaná 23. júna 2000 v Cotonou členskými štátmi Európskeho spoločenstva a africkými, karibskými a tichomorskými štátmi (AKT). Účinnosť nadobudla 1. apríla 2003 (zriadením 9. ERF). Dohoda z Cotonou bola zmenená dva razy, prvý raz dohodou podpísanou v Luxemburgu 25. júna 2005 (ktorou sa zriadil 10. ERF) a druhý raz dohodou podpísanou v Ouagadougou 22. júna 2010 (ktorou sa zriadil 11. ERF).

Rozhodnutie Rady 2001/822/ES z 27. novembra 2001 o pridružení zámorských krajín a území k Európskemu spoločenstvu (rozhodnutie o pridružení zámoria) ([20]) nadobudlo účinnosť 2. decembra 2001. Toto rozhodnutie bolo zmenené 19. marca 2007 (rozhodnutím Rady 2007/249/ES ([21])).

Vnútorná dohoda o financovaní pomoci Spoločenstva na základe viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020 v súlade s revidovanou Dohodou z Cotonou, ktorú prijali zástupcovia vlád členských štátov Európskeho spoločenstva v auguste 2013, nadobudla platnosť v marci 2015.

Podľa dohody z Cotonou mal 10. ERF na druhé obdobie (2008 – 2013) celkový rozpočet 22 682 mil. EUR. Z tejto sumy bolo pridelených:

— 21 966 mil. EUR krajinám AKT,

— 286 mil. EUR ZKÚ a

— 430 mil. EUR Komisii ako podporné výdavky na programovanie a vykonávanie ERF.

Suma pre krajiny AKT je rozdelená takto:

— 17 766 mil. EUR na národné a regionálne indikatívne programy,

— 2 700 mil. EUR na spoluprácu v rámci krajín AKT a na regionálnu spoluprácu a

— 1 500 mil. EUR na investičné nástroje.

Zvýšený podiel rozpočtu je venovaný najmä regionálnym programom, čím sa zdôrazňuje dôležitosť regionálnej hospodárskej integrácie ako základného rámca pre národný a miestny rozvoj. Inováciou v rámci 10. ERF bolo vytvorenie tzv. stimulačných súm pre každú krajinu.

Podľa Dohody z Cotonou sa tretie obdobie (2014 – 2020) poskytovania pomoci Spoločenstva štátom AKT a ZKÚ financuje z prostriedkov 11. ERF vo výške 30 506 mil. EUR, z toho:

— 29 089 mil. EUR je pridelených štátom AKT v súlade s článkom 1 ods. 2 písm. a) a článkom 2 písm. d) vnútornej dohody, z čoho 27 955 mil. EUR spravuje Európska komisia,

— 364,5 mil. EUR je pridelených ZKÚ v súlade s článkom 1 ods. 2 písm. a) a článkom 3 ods. 1 vnútornej dohody, z čoho 359,5 mil. EUR spravuje Európska komisia, a

— 1 052,5 mil. EUR je určených pre Komisiu na financovanie nákladov spojených s programovaním a vynakladaním zdrojov 11. ERF v súlade s článkom 1 ods. 2 písm. a) vnútornej dohody.

([18]) Preklenovací nástroj vo výške 1 402,57 mil. EUR (rozhodnutie Rady 2015/0246), 200 mil. EUR [rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/1206], 223 mil. EUR [rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/1708], 43 mil. EUR [rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/1941] a 42,5 mil. EUR [rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2242].
([19]) Rozhodnutie (EÚ) 2023/2586.
([20]) Ú. v. ES L 314, 30.11.2001, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2001/822(1)/oj.
([21]) Ú. v. EÚ L 109, 26.4.2007, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/249/oj.

2. **FINANČNÉ PLNENIE**

2.1. **FINANČNÉ HOSPODÁRENIE**

VÝVOJ PROSTRIEDKOV 10. ERF

10. ERF

VÝVOJ PROSTRIEDKOV: 31. decembra 2023

ANALÝZA ÚVEROV PODĽA NÁSTROJA

(v mil. EUR)

NÁSTROJ		POČIATOČNÉ PROSTRIEDKY	ZVÝŠENIE/ZNÍŽENIE KUMULATÍVNYCH ZDROJOV K 31. DECEMBRU 2022	ZVÝŠENIE ALEBO ZNÍŽENIE ZDROJOV V ROKU 2023	Poznámky	SÚČASNÝ STAV PROSTRIEDKOV
AKT	***Spolufinancovanie***	***0***	***202***			***202***
	Pravidelné príspevky členských štátov	***21 326***	***(526)***	***(95)***		***20 705***
	MEDZISÚČET AKT	**21 326**	**(324)**	**(95)**		**20 907**
ZKÚ	***Pravidelné príspevky členských štátov***	***0***	***240***	***(0)***		***239***
	MEDZISÚČET ZKÚ	**0**	**240**	**(0)**		**239**
	10. ERF SPOLU	**21 326**	**(84)**	**(96)**		**21 146**

VÝVOJ PROSTRIEDKOV 11. ERF

11. ERF

VÝVOJ PROSTRIEDKOV: 31. decembra 2023

ANALÝZA ÚVEROV PODĽA NÁSTROJA

(v mil. EUR)

NÁSTROJ		**POČIATOČNÉ PROSTRIEDKY**	**ZVÝŠENIE/ZNÍŽENIE KUMULATÍVNYCH ZDROJOV K 31. DECEMBRU 2022**	**ZVÝŠENIE ALEBO ZNÍŽENIE ZDROJOV V ROKU 2023**	**Poznámky**	**SÚČASNÝ STAV PROSTRIEDKOV**
AKT	***Spolufinancovanie***	***0***	***89***	***0***		***89***
	Vnútorná dohoda EK na úrovni útvarov	***0***	***1***			***1***
	Pravidelné príspevky členských štátov	***30 060***	***(822)***	***(74)***		***29 164***
	MEDZISÚČET AKT	**30 060**	**(732)**			**29 255**
ZKÚ	***Spolufinancovanie***	***0***	***0***			***0***
	Vnútorná dohoda EK na úrovni útvarov	***0***	***0***			***0***
	Pravidelné príspevky členských štátov	***0***	***355***	***(4)***		***351***
	MEDZISÚČET ZKÚ	**0**	**355**			**351**
	11. ERF SPOLU	30 060	(526)	71		29 605

VÝVOJ ZÁVÄZKOV, PRIDELENÝCH PROSTRIEDKOV A PLATIEB 10. ERF

KONSOLIDOVANÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA ERF K 31. DECEMBRU 2023

DRUH POMOCI

AKT + ZKÚ – 10. ERF

(v mil. EUR)

		PRO-STRIEDKY	ROZHODNUTIA			PRIDELENÉ PROSTRIEDKY			PLATBY		
			SÚHRNNE	ZA ROK	%	SÚHRNNE	ZA ROK	%	SÚHRNNE	ZA ROK	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
AKT	**Pravidelné príspevky členských štátov**										
	Pridelené prostriedky										
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV A – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**12 297**	**12 288**	**(36)**	**100**	**12 264**	**(19)**	**100**	**12 199**	**37**	**99**
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV B – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**1 965**	**1 962**	**(4)**	**100**	**1 961**	**(0)**	**100**	**1 960**	**1**	**100**
	MEDZISÚČET: POTRAVINOVÁ BEZPEČNOSŤ	**343**	**484**	0	**141**	**482**	**166**	**100**	**306**	**74**	**64**
	MEDZISÚČET: NÁKLADY NA IMPLEMENTÁCIU A PRÍJMY Z ÚROKOV	**527**	**526**	**(0)**	**100**	**526**	0	**100**	**522**		**99**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ V RÁMCI AKT	**3 612**	**3 596**	**(22)**	**100**	**3 572**	**23**	**99**	**3 384**	**60**	**95**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ REGIÓNOM	**1 948**	**1 792**	**(18)**	**92**	**1 768**	**(10)**	**99**	**1 692**	**(2)**	**96**
	Spolufinancovanie										
	Pridelené prostriedky										
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV A – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**185**	**175**	**(3)**	**95**	**175**	**(0)**	**100**	**173**	**1**	**99**
	MEDZISÚČET: NÁKLADY NA IMPLEMENTÁCIU A PRÍJMY Z ÚROKOV	**5**	**5**	**(0)**	**110**	**5**	**(0)**	**100**	**5**	**1**	**100**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ V RÁMCI AKT	**12**	**11**		**91**	**11**		**100**	**11**		**100**

(v mil. EUR)

		PRO-STRIEDKY	ROZHODNUTIA			PRIDELENÉ PROSTRIEDKY			PLATBY		
			SÚHRNNE	ZA ROK	%	SÚHRNNE	ZA ROK	%	SÚHRNNE	ZA ROK	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
	Rezerva, ktorú nemožno mobilizovať										
	MEDZISÚČET: REZERVA 8./9. ERF, KTORÚ NEMOŽNO MOBILIZOVAŤ	**14**									
	Pravidelné príspevky členských štátov										
	Pridelené prostriedky										
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV A – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**186**	**186**	0	**100**	**182**	**(1)**	**98**	**172**	**2**	**95**
ZKÚ	**MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV B – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM**	**14**	**14**	0	**100**	**14**		**100**	**14**		**100**
	MEDZISÚČET: NÁKLADY NA IMPLEMENTÁCIU A PRÍJMY Z ÚROKOV	**5**	**5**		**100**	**5**		**100**	**5**		**100**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ REGIÓNOM	**34**	**34**	0	**100**	**34**	**(0)**	**99**	**34**	**(0)**	**100**
	SPOLU AKT + ZKÚ (VRÁTANE REZERV) (A+B)	**21 146**	**21 078**	**(84)**	**100**	**20 999**	**158**	**100**	**20 477**	**175**	**98**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

Ú. v. EÚ C, 10.10.2024

VÝVOJ ZÁVÄZKOV, PRIDELENÝCH PROSTRIEDKOV A PLATIEB 11. ERF

KONSOLIDOVANÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA ERF K 31. DECEMBRU 2023

DRUH POMOCI

AKT + ZKÚ – 11. ERF

(v mil. EUR)

		PRO-STRIEDKY	ROZHODNUTIA			PRIDELENÉ PROSTRIEDKY			PLATBY		
			SÚHRNNE	ZA ROK	%	SÚHRNNE	ZA ROK	%	SÚHRNNE	ZA ROK	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
AKT	**Pravidelné príspevky členských štátov**										
	Pridelené prostriedky										
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV A – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**15 369**	**15 329**	**(92)**	**100**	**14 723**	**311**	**96**	**12 124**	**1 061**	**82**
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV B – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**1 060**	**1 059**	**(0)**	**100**	**1 053**	**13**	**99**	**1 007**	**27**	**96**
	MEDZISÚČET: POTRAVINOVÁ BEZPEČNOSŤ	**112**	**112**	0	**100**	**112**	**91**	**100**	**41**	**37**	**36**
	MEDZISÚČET: NÁKLADY NA IMPLEMENTÁCIU A PRÍJMY Z ÚROKOV	**1 072**	**1 066**	**(1)**	**99**	**1 062**	**(0)**	**100**	**958**	**48**	**90**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ V RÁMCI AKT	**4 004**	**3 894**	**(13)**	**97**	**3 926**	**104**	**101**	**3 340**	**155**	**85**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ REGIÓNOM	**7 253**	**7 227**	**(59)**	**100**	**7 090**	**44**	**98**	**5 964**	**512**	**84**
	Spolufinancovanie										
	Pridelené prostriedky										
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV A – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**46**	**45**	**(1)**	**99**	**45**	0	**100**	**40**	**14**	**89**
	MEDZISÚČET: NÁKLADY NA IMPLEMENTÁCIU A PRÍJMY Z ÚROKOV	**4**	**4**		**100**	**4**	0	**100**	**4**	**3**	**100**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ V RÁMCI AKT	**33**	**33**	0	**100**	**33**	**(0)**	**100**	**28**	**0**	**85**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ REGIÓNOM	**8**	**6**	0	**75**	**6**	0	**100**	**6**	**2**	**100**
	Rezerva, ktorú nemožno mobilizovať										
	Rezervy										

(v mil. EUR)

		PRO-STRIEDKY	ROZHODNUTIA			PRIDELENÉ PROSTRIEDKY			PLATBY		
			SÚHRNNE	ZA ROK	%	SÚHRNNE	ZA ROK	%	SÚHRNNE	ZA ROK	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
	MEDZISÚČET: REZERVA 10. ERF, KTORÚ NEMOŽNO MOBILIZOVAŤ	**128**									
	MEDZISÚČET: REZERVA 11. ERF, KTORÚ NEMOŽNO MOBILIZOVAŤ	**167**									
	Vnútorná dohoda EK na úrovni útvarov										
	Rezervy										
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV A – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**1**	**1**		**52**	**1**		**100**	**1**		**100**
ZKÚ	**Pravidelné príspevky členských štátov**										
	Pridelené prostriedky										
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV A – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**211**	**211**	**(0)**	**100**	**194**	**0**	**92**	**193**	**1**	**100**
	MEDZISÚČET: BALÍK FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV B – PROSTRIEDKY PRIDELENÉ ŠTÁTOM	**12**	**12**	0	**100**	**12**	0	**100**	**12**	**0**	**99**
	MEDZISÚČET: PREKLENOVACÍ NÁSTROJ	**0**									
	MEDZISÚČET: NÁKLADY NA IMPLEMENTÁCIU A PRÍJMY Z ÚROKOV	**8**	**7**	**(2)**	**79**	**6**	**(0)**	**96**	**6**	**1**	**94**
	MEDZISÚČET: PROSTRIEDKY PRIDELENÉ REGIÓNOM	**102**	**102**	0	**100**	**102**	0	**100**	**69**	**17**	**67**
	Rezerva, ktorú nemožno mobilizovať										
	Rezervy										
	MEDZISÚČET: REZERVA 10. ERF, KTORÚ NEMOŽNO MOBILIZOVAŤ	**15**									
	MEDZISÚČET: REZERVA 11. ERF, KTORÚ NEMOŽNO MOBILIZOVAŤ	**1**									
	SPOLU AKT + ZKÚ (VRÁTANE REZERV) (A+B)	**29 605**	**29 106**	**(168)**	**98**	**28 368**	**562**	**97**	**23 791**	**1 878**	**84**

2.2. **ZDROJE**

Druh zdroja

Hlavnými zdrojmi ERF sú príspevky členských štátov. Európska komisia a Európska investičná banka trikrát ročne vyzývajú členské štáty, aby prispeli do ERF. Výška každoročne vyžiadaných príspevkov odráža výšku platieb, ktoré sa majú v priebehu roka pokryť.

Prehľad príspevkov – rozdelenie podľa členských štátov

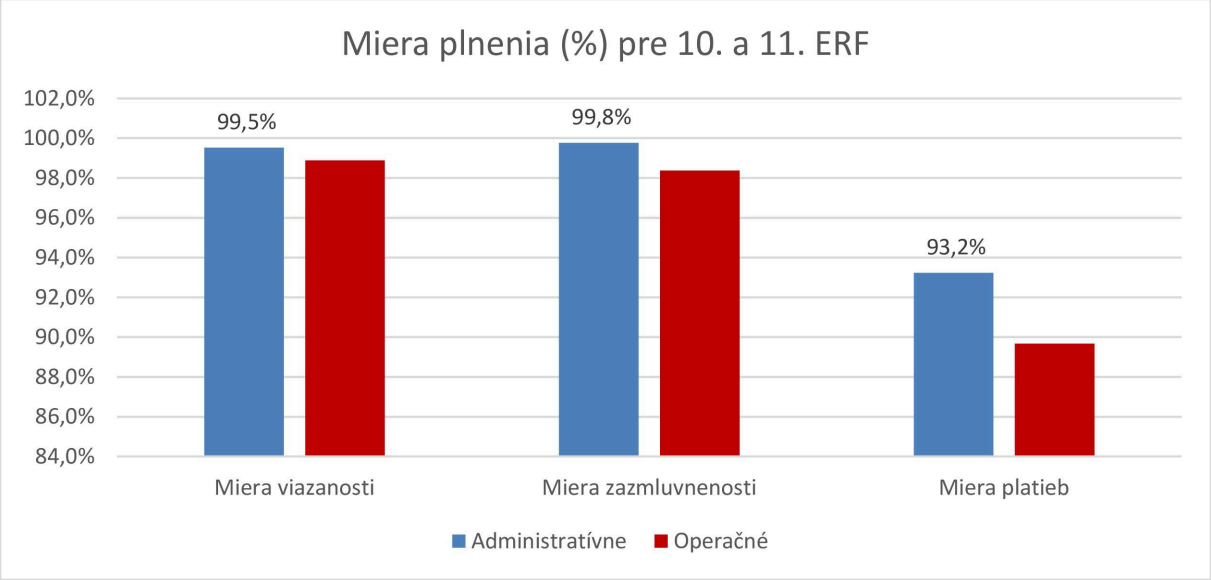
2.3. **PREVÁDZKOVÉ VÝDAVKY A OSOBITNÉ PROGRAMY**

Povaha výdavkov

Suma dostupná v medziach viacročného finančného rámca pozostáva z 3 % pridelených Komisii na podporné výdavky a 97 % pridelených na vykonávanie projektov ERF. Sumy sú stanovené v každej internej dohode a je možné ich zvýšiť o dobrovoľné príspevky a príjmy plynúce z operácií.

Rozdelenie viazanej, zazmluvnenej a uhradenej sumy podľa povahy výdavkov:

	PRO-STRIE-DKY	ROZHODNUTIA			PRIDELENÉ PROSTRIEDKY			PLATBY		
		SÚHR-NNE	ZA ROK	%	SÚHR-NNE	ZA ROK	%	SÚHR-NNE	ZA ROK	%
	(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
NÁKLADY NA IMPLEMENTÁCIU A PRÍJMY Z ÚROKOV 10. + 11. ERF	**1 620**	**1 612**	**(3)**	**99,5**	**1 608**	(1)	**99,8**	**1 499**	**53**	**93,2**
OPERAČNÉ PLNENIE (A + B) 10. a 11. ERF	**50 751**	**50 184**	**(252)**	**98,9**	**49 367**	720	**98,4**	**44 268**	**2 053**	**89,7**

Miera plnenia (%) pre 10. a 11. ERF
102,0%
100,0%
98,0%
96,0%
94,0%
92,0%
90,0%
88,0%
86,0%
84,0%
99,5%
99,8%
93,2%
Miera viazanosti
Miera zazmluvnenosti
Miera platieb
Administratívne
Operačné

Rozdelenie viazanej, zazmluvnenej a vyplatenej sumy podľa regiónu a krajiny

KUMULATÍVNE ÚDAJE ERF K 31. DECEMBRU 2023 PODĽA KRAJINY (% ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV)								
10. + 11. ERF		10. a 11. ERF SPOLU (v mil. EUR)						
Kumulatívne 2023		Rozpočtové prostriedky	Rozhodnutia	% rozp. pros.	Pridelené prostriedky	% rozp. pros.	Platby	% rozp. pros.
AKT	**Všeobecné/administratívne prostriedky/úroky**	**1 624**	1 614	99	1 615	99	1 494	92
	Rezerva/nerozdelené podľa krajiny	**2 862**	2 553	89	2 553	89	2 553	89
	Všetky krajiny AKT	**4 486**	**4 167**	**93**	**4 168**	**93**	**4 047**	**90**
	Angola	**346**	346	100	344	99	300	87
	Benin	**735**	732	100	720	98	679	92
	Botswana	**129**	127	98	126	97	126	97
	Burkina Faso	**1 302**	1 302	100	1 297	100	1 261	97
	Burundi	**569**	567	100	564	99	541	95
	Kamerun	**521**	520	100	519	100	482	93
	Kapverdy	**145**	145	100	144	100	144	100
	Komory	**78**	77	99	76	98	72	92
	Kongo (Brazzaville)	**163**	163	100	159	98	139	85
	Kongo (Konžská demokratická republika)	**1 409**	1 407	100	1 371	97	1 219	87
	Pobrežie Slonoviny	**705**	705	100	701	100	676	96
	Džibutsko	**181**	181	100	178	98	156	86
	Eritrea	**215**	215	100	215	100	75	35
	Etiópia	**1 604**	1 603	100	1 594	99	1 400	87
	Gabon	**33**	33	99	32	97	30	91
	Gambia	**314**	303	96	301	96	277	88
	Ghana	**787**	786	100	782	99	726	92
	Guinea-Bissau	**186**	186	100	185	100	175	94

KUMULATÍVNE ÚDAJE ERF K 31. DECEMBRU 2023 PODĽA KRAJINY (% ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV)								
10. + 11. ERF		10. a 11. ERF SPOLU (v mil. EUR)						
Kumulatívne 2023		Rozpočtové prostriedky	Rozhodnutia	% rozp. pros.	Pridelené prostriedky	% rozp. pros.	Platby	% rozp. pros.
	Guinea (Konakry)	**502**	502	100	494	98	434	86
	Maurícius	**82**	82	100	82	100	82	100
	Keňa	**863**	863	100	855	99	753	87
	Lesotho	**250**	249	100	248	99	197	79
	Libéria	**488**	487	100	443	91	436	89
	Madagaskar	**782**	782	100	730	93	591	76
	Malawi	**1 020**	1 020	100	970	95	883	87
	Mali	**1 423**	1 421	100	1 414	99	1 230	86
	Mauritánia	**344**	344	100	341	99	321	93
	Mozambik	**1 455**	1 448	100	1 391	96	1 124	77
	Namíbia	**188**	188	100	178	95	169	90
	Niger	**1 275**	1 275	100	1 259	99	1 247	98
	Nigéria	**1 101**	1 100	100	1 097	100	1 025	93
	Uganda	**989**	989	100	983	99	834	84
	Stredoafrická republika	**610**	610	100	609	100	584	96
	Rwanda	**840**	840	100	831	99	816	97
	Svätý Tomáš a Princov ostrov	**56**	56	100	54	96	49	88
	Senegal	**663**	663	100	659	99	620	94
	Seychely	**23**	23	100	23	100	22	98
	Sierra Leone	**662**	659	99	646	98	597	90
	Somálsko	**900**	898	100	895	99	889	99
	Sudán	**298**	298	100	298	100	298	100

KUMULATÍVNE ÚDAJE ERF K 31. DECEMBRU 2023 PODĽA KRAJINY (% ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV)								
10. + 11. ERF		10. a 11. ERF SPOLU (v mil. EUR)						
Kumulatívne 2023		Rozpočtové prostriedky	Rozhodnutia	% rozp. pros.	Pridelené prostriedky	% rozp. pros.	Platby	% rozp. pros.
	Južný Sudán	**91**	91	100	91	100	91	100
	Eswatini (Svazijsko)	**125**	124	99	122	97	108	86
	Tanzánia	**1 172**	1 171	100	1 161	99	1 060	90
	Čad	**936**	936	100	902	96	794	85
	Togo	**377**	377	100	375	99	355	94
	Zambia	**830**	830	100	784	94	648	78
	Zimbabwe	**469**	462	99	460	98	453	97
	*** Afrika spolu**	**28 235**	28 185	100	27 703	98	25 192	89
	Antigua a Barbuda	**15**	15	100	15	100	15	95
	Barbados	**22**	22	99	22	99	21	94
	Belize	**42**	42	100	41	96	35	83
	Dominika	**41**	41	100	40	98	40	98
	Grenada	**21**	21	100	21	100	20	98
	Guyana	**79**	79	100	77	97	77	97
	Haiti	**1 009**	1 002	99	876	87	773	77
	Jamajka	**236**	236	100	233	99	222	94
	Dominikánska republika	**283**	281	99	280	99	278	98
	Svätá Lucia	**32**	32	100	32	100	31	96
	Svätý Krištof a Nevis	**8**	8	100	6	72	6	72
	Svätý Vincent a Grenadíny	**26**	26	100	26	99	22	84
	Surinam	**27**	27	100	27	99	26	96

KUMULATÍVNE ÚDAJE ERF K 31. DECEMBRU 2023 PODĽA KRAJINY (% ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV)								
10. + 11. ERF		10. a 11. ERF SPOLU (v mil. EUR)						
Kumulatívne 2023		Rozpočtové prostriedky	Rozhodnutia	% rozp. pros.	Pridelené prostriedky	% rozp. pros.	Platby	% rozp. pros.
	Trinidad a Tobago	**29**	28	99	28	99	24	85
	*** Karibik spolu**	**1 870**	1 861	100	1 724	92	1 590	85
	Fidži	**48**	48	100	48	99	48	98
	Cookove ostrovy	**5**	5	100	5	100	5	100
	Šalamúnove ostrovy	**68**	68	100	68	100	61	90
	Kiribati	**42**	42	100	41	98	37	87
	Marshallove ostrovy	**17**	17	100	17	100	16	98
	Mikronézia	**23**	23	100	22	97	16	68
	Nauru	**4**	4	98	4	98	4	98
	Niue	**3**	3	100	3	100	3	100
	Palau	**5**	5	100	4	70	4	68
	Papua-Nová Guinea	**239**	239	100	233	97	202	84
	Západná Samoa	**67**	67	100	67	99	67	99
	Východný Timor	**174**	171	98	169	97	157	90
	Tonga	**28**	28	100	28	100	28	100
	Tuvalu	**13**	13	100	13	99	13	97
	Vanuatu	**55**	55	100	54	99	49	90
	*** Tichomorie spolu**	**793**	789	100	776	98	709	89
	Prostriedky pridelené v rámci AKT	**8 097**	7 970	98	7 973	98	6 988	86
	PALOP	**60**	60	100	60	99	55	91
	Región južnej Afriky FED 10	**137**	135	99	135	99	132	96
	Región strednej Afriky	**558**	554	99	546	98	422	76

KUMULATÍVNE ÚDAJE ERF K 31. DECEMBRU 2023 PODĽA KRAJINY (% ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV)								
10. + 11. ERF		10. a 11. ERF SPOLU (v mil. EUR)						
Kumulatívne 2023		Rozpočtové prostriedky	Rozhodnutia	% rozp. pros.	Pridelené prostriedky	% rozp. pros.	Platby	% rozp. pros.
	Región východnej a južnej Afriky	**3 092**	3 066	99	2 973	96	2 383	77
	Región západnej Afriky	**1 946**	1 943	100	1 917	99	1 613	83
	Karibská oblasť	**539**	538	100	526	98	397	74
AKT	**Tichomorský región**	**323**	321	99	299	93	224	69
	Rezerva/nerozdelené podľa regiónu	**0**	0	0	0	0	0	0
	*** Regionálna spolupráca v rámci AKT spolu**	**14 752**	14 587	99	14 429	98	12 213	83
	AKT	**50 137**	49 589	99	48 801	97	43 750	87
	Rezerva/nerozdelené podľa krajiny/územia	**30**	12	39	11	38	11	36
	Všetky krajiny ZKÚ	**30**	12	39	11	38	11	36
	Anguilla	**28**	27	99	27	99	27	99
	Falklandské ostrovy	**10**	10	100	10	100	10	100
	Pitcairnove ostrovy	**5**	5	100	5	100	5	100
ZKÚ	**Ostrovy Turks a Caicos**	**32**	32	100	32	100	32	100
	Britské Panenské ostrovy	**2**	2	100	2	98	2	93
	Montserrat	**33**	33	100	33	100	33	100
	Svätá Helena	**38**	38	100	38	100	38	100
	*** Britské ZKÚ spolu**	**147**	146	100	146	100	146	100
	Holandské Antily	**40**	40	100	23	56	20	51
	Holandské Antily – Bonaire	**4**	4	100	4	98	2	56
	Holandské Antily – Saba	**3**	3	100	3	100	3	100

KUMULATÍVNE ÚDAJE ERF K 31. DECEMBRU 2023 PODĽA KRAJINY (% ROZPOČTOVÝCH PROSTRIEDKOV)								
10. + 11. ERF		10. a 11. ERF SPOLU (v mil. EUR)						
Kumulatívne 2023		Rozpočtové prostriedky	Rozhodnutia	% rozp. pros.	Pridelené prostriedky	% rozp. pros.	Platby	% rozp. pros.
	Holandské Antily – Svätý Eustach	**2**	2	100	2	100	2	100
	Aruba	**21**	21	100	21	99	21	96
	Svätý Martin	**14**	14	100	8	55	5	33
	*** Holandské ZKÚ spolu**	**85**	85	100	61	72	54	63
	ostrovy Wallis a Futuna	**39**	39	100	37	95	29	75
	Mayotte	**29**	29	100	29	100	29	100
	Nová Kaledónia	**50**	50	100	50	100	50	100
	Francúzska Polynézia	**51**	51	100	49	97	49	97
	Saint Pierre a Miquelon	**47**	47	100	47	100	47	100
	*** Francúzske ZKÚ spolu**	**215**	215	100	212	98	204	95
	Región	**137**	137	100	136	99	103	75
	*** Regionálna spolupráca ZKÚ spolu**	**137**	137	100	136	99	103	75
	ZKÚ	**614**	595	97	566	92	517	84
SPOLU AKT + ZKÚ		**50 751**	50 184	99	49 367	97	44 268	87

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

Ú. v. EÚ C, 10.10.2024

Rozdelenie viazanej, zazmluvnenej a uhradenej sumy podľa výdavkovej oblasti pre 11. ERF

Rozdelenie viazanej, zazmluvnenej a vyplatenej sumy podľa výdavkovej oblasti pre 11. ERF (sektorové kódy DAC) [1]

(v mil. EUR)

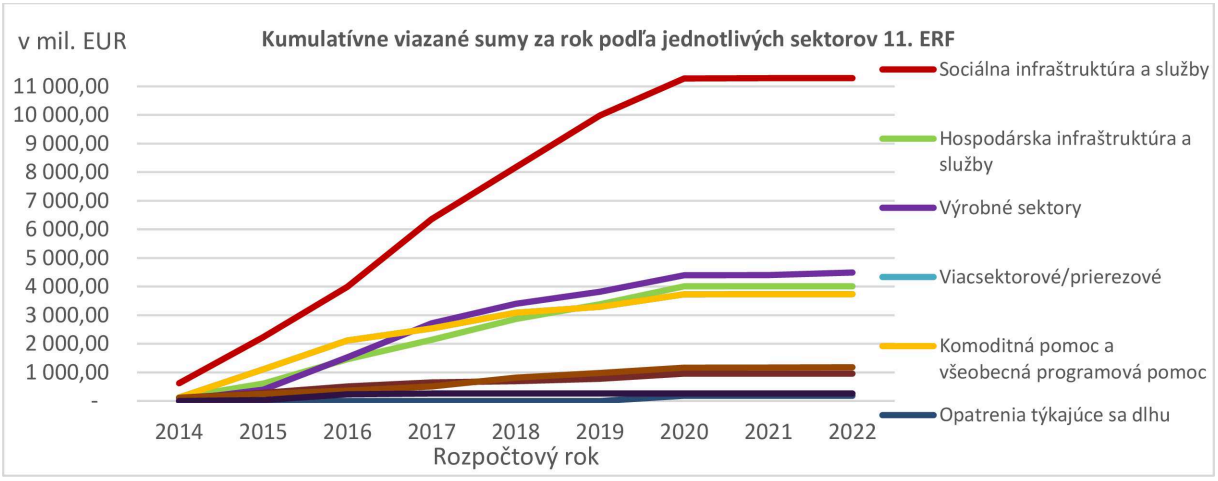
Odvetvie	Viazané	Zazmluvnené	Uhradené
Sociálna infraštruktúra a služby			
110 – vzdelávanie	1 192,46	1 132,83	995,48
120 – zdravotníctvo	2 131,40	2 510,72	2 263,73
130 – populačné politiky/programy a reprodukčné zdravie	352,44	50,31	35,95
140 – voda a sanitácia	788,50	848,83	547,53
150 – vláda a občianska spoločnosť	5 826,37	6 047,02	5 540,34
160 – iná sociálna infraštruktúra a služby	996,71	1 385,46	1 611,09
Sociálna infraštruktúra a služby SPOLU	11 287,88	11 975,17	10 994,13
Hospodárska infraštruktúra a služby			
210 – doprava a skladovanie	1 425,48	2 055,09	1 083,29
220 – komunikácia	140,96	146,96	114,64
230 – energetika	2 015,13	1 943,06	1 220,76
240 – bankové a finančné služby	82,03	129,29	83,97
250 – podnikateľské a iné služby	343,43	324,93	223,51
Hospodárska infraštruktúra a služby SPOLU	4 007,01	4 599,33	2 726,17
Výrobné sektory			
310 – poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	3 344,16	3 105,92	2 351,62
320 – priemysel, nerastné suroviny a baníctvo, stavebníctvo	641,59	492,66	297,21
330 – obchod a cestovný ruch	507,49	436,11	272,06
Výrobné sektory SPOLU	4 493,24	4 034,69	2 920,88
Viacsektorové/prierezové			
410 – všeobecná ochrana životného prostredia	989,82	841,85	658,36
430 – ostatné viacsektorové	3 886,22	2 610,66	1 685,71
Viacsektorové/prierezové SPOLU	4 876,04	3 452,51	2 344,07
Komoditná pomoc a všeobecná programová pomoc			
510 – všeobecná rozpočtová podpora	3 116,32	3 165,05	2 480,30
520 – rozvojová potravinová pomoc	617,50	391,67	367,06
Komoditná pomoc a všeobecná programová pomoc SPOLU	3 733,82	3 556,73	2 847,36

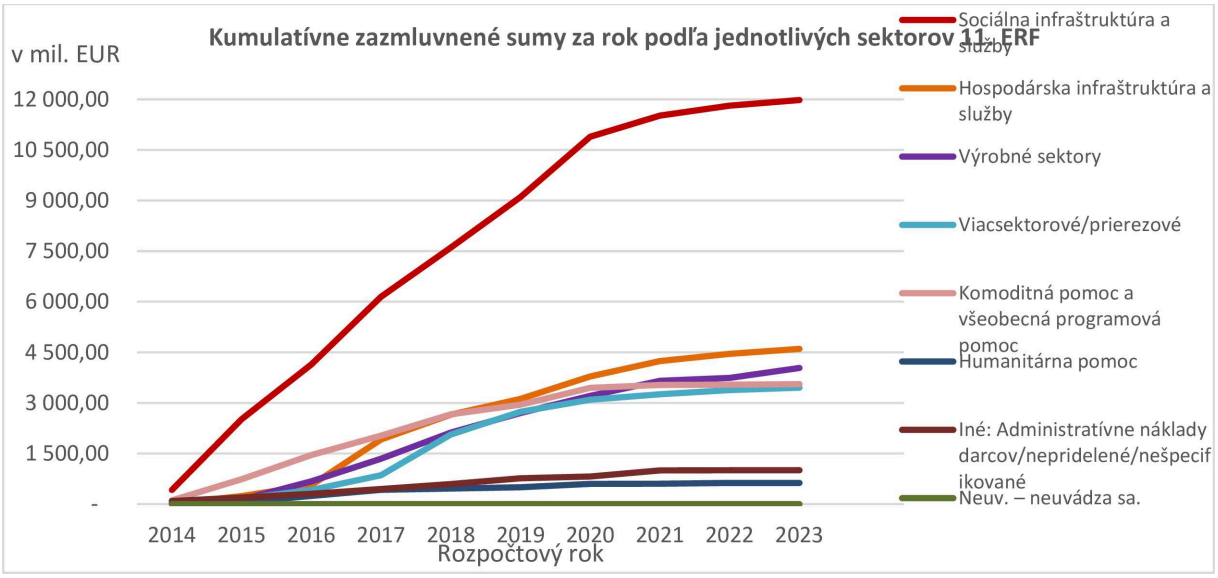
(v mil. EUR)

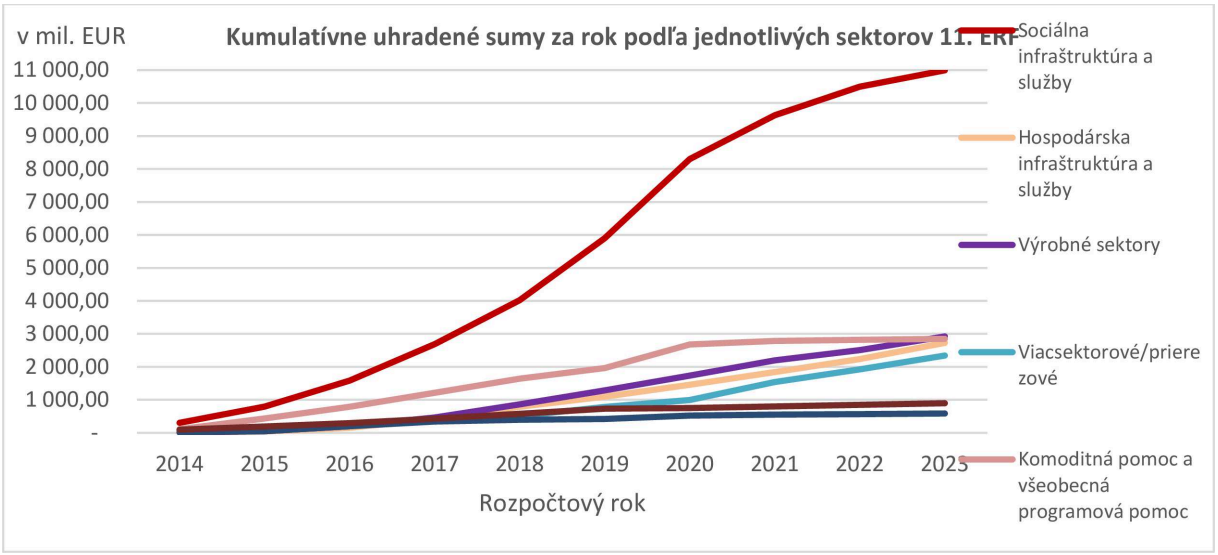
Odvetvie	Viazané	Zazmluvnené	Uhradené
Opatrenia týkajúce sa dlhu			
600 – opatrenia týkajúce sa dlhu	183,00	183,00	183,00
Opatrenia týkajúce sa dlhu SPOLU	183,00	183,00	183,00
Humanitárna pomoc			
720 – reakcia na núdzovú situáciu	746,19	452,54	451,93
730 – pomoc na obnovu a rekonštrukciu	137,83	65,05	42,29
740 – pripravenosť na katastrofy	72,79	110,05	93,41
Humanitárna pomoc SPOLU	956,81	627,64	587,63
Administratívne náklady poskytovateľov pomoci/ Nepridelené/Nešpecifikované			
910 – administratívne náklady darcov	995,52	948,63	857,45
998 – nepridelené/nešpecifikované	183,74	56,05	38,45
N/A – neuvádza sa	260,50	1,64	1,21
Administratívne náklady darcov/nepridelené/ nešpecifikované SPOLU	1 439,76	1 006,32	897,11
CELKOVÝ SÚČET 11. ERF	**30 977,56**	**29 435,38**	**23 500,34**

([1]) Hrubé sumy (t. j. bez zrušenia viazanosti a príkazov na vymáhanie).
Sumy v stĺpcoch Viazané, Zazmluvnené a Uhradené sú farebne odlíšené.

Vývoj kumulatívnej viazanej, zazmluvnenej a uhradenej sumy podľa výdavkovej oblasti pre 11. ERF

3. GLOSÁR

Administratívne rozpočtové prostriedky

Rozpočtové prostriedky pokrývajú prevádzkové náklady účtovných jednotiek (na zamestnancov, budovy, kancelárske vybavenie).

Diferencované rozpočtové prostriedky

Diferencované rozpočtové prostriedky sa používajú na financovanie viacročných operácií; v bežnom rozpočtovom roku pokrývajú celkové náklady na právne záväzky, ktoré boli prijaté na operácie, ktorých vykonanie trvá viac ako jeden rozpočtový rok.

Granty

Priame finančné príspevky z rozpočtu tretím prijímajúcim stranám zapojeným do činností, ktoré slúžia politikám Únie.

Hospodársky výsledok

Vplyv na súvahu výdavkov a príjmov na základe pravidiel účtovníctva založeného na akruálnom princípe.

Nediferencované rozpočtové prostriedky

Rozpočtové prostriedky, ktoré spĺňajú ročné potreby, a musia byť preto viazané počas rozpočtového roka. V nasledujúcom roku možno vyplatiť iba sumy spĺňajúce podmienky na automatický prenos. Nediferencované rozpočtové prostriedky, ktoré sa do konca roka nepoužili, t. j. neviazali, sa zrušia (pokiaľ sa v rozhodnutí Komisie výnimočne neudelí povolenie na neautomatický prenos). Nediferencované rozpočtové prostriedky sa vzťahujú na administratívne výdavky a viazané rozpočtové prostriedky zodpovedajú platobným rozpočtovým prostriedkom.

Neuhradené záväzky

Neuhradené záväzky (alebo RAL, z francúzskeho *„reste à liquider“*) sú definované ako suma viazaných rozpočtových prostriedkov, ktoré ešte neboli uhradené.

Vyplývajú priamo z existencie viacročných programov a disociácie medzi viazanými a platobnými rozpočtovými prostriedkami.

Operačné rozpočtové prostriedky

Z operačných rozpočtových prostriedkov sa financujú rôzne politiky, najmä vo forme grantov alebo obstarávania.

Opravný rozpočet

Rozhodnutie prijaté počas rozpočtového roka s cieľom zmeniť (zvýšiť, znížiť, preniesť) časti rozpočtu schváleného pre daný rok.

Právny základ/základný akt

Právny akt prijatý legislatívnym orgánom (zvyčajne Radou a Európskym parlamentom), v ktorom sa špecifikuje cieľ výdavkového programu Únie, účel rozpočtových prostriedkov, pravidlá intervencie, dátum splatnosti a príslušné finančné pravidlá, aby mohol slúžiť ako právny základ na vykonávanie výdavkového programu.

Právny záväzok

Úkon, ktorým povoľujúci úradník prijíma záväzok voči tretím stranám, z ktorého vyplýva zaťaženie rozpočtu Únie.

Bežnými formami právnych záväzkov sú zmluvy v prípade obstarávania, dohody o grante a rozhodnutia o grante.

Platobné rozpočtové prostriedky

Platobné rozpočtové prostriedky kryjú výdavky splatné v bežnom roku, ktoré vyplývajú z právnych záväzkov prijatých v bežnom roku a/alebo v predchádzajúcich rokoch.

Plnenie rozpočtu

Čerpanie rozpočtu prostredníctvom výdavkových a príjmových operácií.

Prebytok

Kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami, ktorý sa musí vrátiť financujúcemu orgánu. Pozri rozpočtový výsledok

Prenos rozpočtových prostriedkov

Výnimka zo zásady ročnej platnosti, na základe ktorej sa rozpočtové prostriedky, ktoré sa už nemôžu využiť v danom rozpočtovom roku, môžu za prísnych podmienok výnimočne preniesť do ďalšieho roku.

Prepadnuté rozpočtové prostriedky

Nevyužité rozpočtové prostriedky, ktoré sa zrušia na konci rozpočtového roka. Prepadnutie znamená zrušenie povolenia na výdavky v plnej alebo čiastočnej výške a/alebo na vznik záväzkov, ktoré predstavujú rozpočtové prostriedky.

V prípade spoločných podnikov (a EIT) možno nevyužité rozpočtové prostriedky podľa ich rozpočtových pravidiel vykázať v odhade príjmov a výdavkov za až tri nasledujúce rozpočtové roky (tzv. pravidlo N+3). Prepadnuté rozpočtové prostriedky sa tak v prípade spoločných podnikov môžu znovu aktivovať až do rozpočtového roku „N+3“.

Presun medzi rozpočtovými riadkami

Presuny medzi rozpočtovými riadkami znamenajú premiestnenie rozpočtových prostriedkov z jedného rozpočtového riadku do iného v priebehu rozpočtového roka, a tvoria teda výnimku z rozpočtovej zásady špecifikácie.

Pripísané príjmy

Príjmy vyhradené na financovanie osobitných výdavkových položiek.

RAL (Reste à liquider)

Zostávajúca suma, ktorá sa má zaplatiť v rámci rozpočtového záväzku v daný moment. Pozri neuhradené záväzky

Rozdiel výmenných kurzov

Rozdiel vyplývajúci z výmenných kurzov uplatňovaných na transakcie týkajúce sa krajín mimo eurozóny alebo z precenenia aktív a záväzkov v cudzích menách v deň účtovnej závierky.

Rozpočtová položka/rozpočtový riadok/rozpočtová pozícia

Príjmy a výdavky sa uvádzajú v štruktúre rozpočtu podľa záväznej nomenklatúry, v ktorej sa zohľadňuje povaha a účel každej položky, ako ich ukladá rozpočtový orgán. Formálny opis nomenklatúry sa poskytuje v jednotlivých položkách (hlave, kapitole, článku alebo riadku).

Rozpočtové prostriedky

Finančné prostriedky z rozpočtu.

V rozpočte sa odhadujú tak záväzky (právne záväzky poskytnúť finančné prostriedky), ako aj platby (hotovostné alebo bankové prevody prijímateľom). Rozpočtové prostriedky na záväzky a platby sa často líšia – diferencované rozpočtové prostriedky – pretože viacročné programy a projekty sú zvyčajne v plnej výške záväzne schválené v roku, v ktorom sa o nich rozhodlo, a sú financované v priebehu viacerých rokov, v ktorých prebieha ich vykonávanie.

Rozpočtový výsledok

Rozdiel medzi prijatými príjmami a vyplatenými sumami vrátane úprav o prenosy rozpočtových prostriedkov, zrušenia a kurzové rozdiely.

Pokiaľ ide o agentúry, výsledná suma sa bude musieť uhradiť financujúcemu orgánu.

Rozpočtový záväzok

Operácia, ktorou zodpovedný povoľujúci úradník vyhradzuje rozpočtové prostriedky potrebné na pokrytie následných platieb s cieľom splniť právne záväzky.

Schválený rozpočet

Návrh rozpočtu sa stane schváleným rozpočtom po schválení rozpočtovým orgánom.

Viazané rozpočtové prostriedky

Viazané rozpočtové prostriedky pokrývajú celkovú hodnotu právnych záväzkov (zmlúv, dohôd/rozhodnutí o grantoch), ktoré by sa mohli podpísať v bežnom rozpočtovom roku.

Vzniknuté nároky

Právo inkasovať príjem od dlžníka uznaný vydaním príkazu na vymáhanie.

Výdavky

Pojem používaný na opis čerpania rozpočtu zo všetkých druhov zdrojov financovania.

Zrušenie rozpočtových prostriedkov

Rozpočtové prostriedky, ktoré sa nepoužili do konca rozpočtového roka a ktoré nemožno preniesť, sa zrušia.

Zrušenie viazanosti

Úkon, ktorým zodpovedný povoľujúci úradník úplne alebo čiastočne zruší vyčlenenie rozpočtových prostriedkov, ktoré sa predtým vyčlenili prostredníctvom rozpočtového záväzku.

VÝROČNÁ SPRÁVA O PLNENÍ – PROSTRIEDKY SPRAVOVANÉ EURÓPSKOU INVESTIČNOU BANKOU

EURÓPSKA INVESTIČNÁ BANKA

SPRÁVNA RADA

INVESTIČNÝ NÁSTROJ

FINANČNÉ VÝKAZY

K 31. DECEMBRU 2023

1. Správa nezávislého audítora
2. Výkaz finančnej pozície
3. Výkaz ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu
4. Výkaz zmien v prostriedkoch prispievateľov
5. Výkaz peňažných tokov
6. Poznámky k finančným výkazom

VÝKAZ FINANČNEJ POZÍCIE

K 31. DECEMBRU 2023

(v tis. EUR)

	Poznámky	31. 12. 2023	31. 12. 2022
AKTÍVA			
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	5	1 376 824	1 451 970
Pohľadávky voči prispievateľom	9/16	85 321	85 321
Pokladničné finančné aktíva	10	-	73 003
Derivátové finančné nástroje	6	55 765	75 852
Úvery a zálohové platby	7	1 683 312	1 849 786
Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	8	820 713	797 341
Iné aktíva	11	616	950
Aktíva spolu		**4 022 551**	**4 334 223**
ZÁVÄZKY A PROSTRIEDKY PRISPIEVATEĽOV			
ZÁVÄZKY			
Výnosy budúcich období	12	48 515	52 417
Rezervy na úverové prísľuby	13	19 038	16 583
Sumy dlžné tretím stranám	14	427 828	190 927
Ostatné záväzky	15	3 338	2 419
Záväzky spolu		**498 719**	**262 346**
Prostriedky prispievateľov	16/17	**3 523 832**	**4 071 877**
Záväzky a prostriedky prispievateľov spolu		**4 022 551**	**4 334 223**

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT A INÝCH ZLOŽIEK ÚPLNÉHO PRÍJMU

ZA ROK KONČIACI SA 31. DECEMBRA 2023

(v tis. EUR)

	Poznámky	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Úroky a podobné príjmy (*)	19	148 336	93 786
Úroky a podobné výdavky	19	-	- 5 479
Čisté úroky a podobné príjmy		**148 336**	**88 307**
Príjem z poplatkov a provízií	20	25	511
Výdavky na poplatky a provízie	20	- 62	- 761
Čistý príjem z poplatkov a provízií		**- 37**	**- 250**

(v tis. EUR)

	Poznámky	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Zmena reálnej hodnoty derivátových finančných nástrojov	6	- 20 087	94 680
Čistý výsledok z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom	21	- 8 457	24 432
Čistý výsledok úverov a zálohových platieb oceňovaných v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL)	7	- 8 932	- 3 080
Čistý kurzový výsledok	22	- 67 885	- 140 104
Čistý výsledok z finančných operácií		**- 105 361**	**- 24 072**
Zmena v znížení hodnoty úverov a zálohových platieb, po odúčtovaní	7.2	9 055	8 562
Zmena v rezervách na úverové prísľuby, po odúčtovaní	13	- 2 470	20
Všeobecné administratívne náklady	23	- 29 655	- 33 628
Zisk za rok		**19 868**	**38 939**
Zisk úplného príjmu za rok		**19 868**	**38 939**

(*) * Za rok končiaci sa 31. decembra 2023 zahŕňajú úroky a podobné príjmy 118,5 mil. EUR (2022: 85,8 mil. EUR) vypočítané z aktív v amortizovanej hodnote metódou efektívnej úrokovej miery.

VÝKAZ ZMIEN V PROSTRIEDKOCH PRISPIEVATEĽOV

ZA ROK KONČIACI SA 31. DECEMBRA 2023

(v tis. EUR)

	Poznámky	Vyžiadaný príspevok	Vyplatené príspevky	Nerozdelené zisky	Spolut
K 1. 1. 2023		**3 701 695**	-	**370 182**	**4 071 877**
Príspevky členských štátov vyžiadané v priebehu roka	16	20 000	-	-	**20 000**
Príspevky členských štátov vyplatené v priebehu roka	17	-	- 587 913	-	**- 587 913**
Zisk za rok 2023		-	-	19 868	**19 868**
Zmeny v prostriedkoch prispievateľov		**20 000**	**- 587 913**	**19 868**	**- 548 045**
K 31. 12. 2023		**3 721 695**	**- 587 913**	**390 050**	**3 523 832**

		Vyžiadaný príspevok	Vyplatené príspevky	Nerozdelené zisky	Spolu
K 1. januáru 2022		**3 471 695**	-	**331 243**	**3 802 938**
Príspevky členských štátov vyžiadané v priebehu roka		230 000	-	-	**230 000**
Zisk za rok 2022		-	-	38 939	**38 939**
Zmeny v prostriedkoch prispievateľov		**230 000**	-	**38 939**	**268 939**
K 31. decembru 2022		**3 701 695**	-	**370 182**	**4 071 877**

VÝKAZ PEŇAŽNÝCH TOKOV

ZA ROK KONČIACI SA 31. DECEMBRA 2023

(v tis. EUR)

	Poznámky	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
PREVÁDZKOVÉ ČINNOSTI			
Zisk za rok		**19 868**	**38 939**
Úpravy:			
Čistý výsledok v reálnej hodnote z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom	8	15 142	- 9 271
Zmena v znížení hodnoty úverov a zálohových platieb, po odúčtovaní	7,2	- 9 055	- 8 562
Čistý výsledok úverov a zálohových platieb oceňovaných v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL)	7	8 932	3 080
Zmena vzniknutého úroku a amortizovanej hodnoty pri úveroch a zálohových platbách		708	2 291
Čistá zmena v rezervách na úverové prísľuby, po odúčtovaní		2 455	- 19
Zmeny reálnej hodnoty derivátov		20 087	- 94 680
Zmena vzniknutého úroku a amortizovanej hodnoty pri pokladničných finančných aktívach	10	- 248	321
Zmena výnosov budúcich období		- 3 902	3 985
Vplyv zmien výmenných kurzov na úvery	7,1	86 765	- 53 747
Vplyv zmien výmenných kurzov na akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	8	30 026	- 25 463
Vplyv zmien výmenných kurzov na hotovosť na účtoch		- 8 031	- 12 006
Zisk/(strata) z prevádzkovej činnosti pred zmenami v prevádzkových aktívach a záväzkoch		**162 747**	**- 155 132**
Vyplácanie úverov	7	- 207 237	- 260 493
Splácanie úverov	7	288 155	458 381

(v tis. EUR)

	Poznámky	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Zmena vzniknutého úroku z peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov	5	4 039	1 822
Akvizícia pokladničných finančných aktív	10	- 348 523	- 920 290
Splatnosť pokladničných finančných aktív	10	421 278	847 608
Zvýšenie v akciách a iných cenných papieroch s premenlivým výnosom	8	- 101 100	- 139 935
Čisté výnosy z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom		39 246	90 219
Zníženie ostatných aktív		334	136
Zvýšenie ostatných pasív		919	86
Zvýšenie/(zníženie) súm splatných Európskej investičnej banke		33 951	- 58 093
Čisté peňažné toky v prevádzkových činnostiach/ z prevádzkových činností		**293 809**	**- 135 691**
FINANČNÉ ČINNOSTI			
Príspevky prijaté od členských štátov		79 710	238 450
Sumy prijaté od členských štátov v súvislosti s bonifikáciou úrokov a technickou pomocou		220 290	61 450
Sumy vyplatené v mene členských štátov v súvislosti s bonifikáciou úrokov a technickou pomocou		- 77 050	- 60 619
Príspevky vyplatené v mene členských štátov	17	- 587 913	-
Čisté peňažné toky z finančných činností		**- 364 963**	**239 281**
Čisté zvýšenie peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov		**- 71 154**	**103 590**
Súhrnný výkaz peňažných tokov:			
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na začiatku rozpočtového roka		**1 450 589**	**1 359 005**
Čisté peňažné toky v/z:			
Prevádzkové činnosti		293 809	- 135 691
Finančné činnosti		- 364 963	239 281
Vplyv zmien výmenných kurzov na peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty		- 8 031	- 12 006
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty na konci rozpočtového roka		**1 371 404**	**1 450 589**
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty pozostávajú z:			
pokladničnej hotovosti	5	146 494	328 079
termínovaných vkladov (bez vzniknutých úrokov)	5	625 403	963 004
komerčných cenných papierov	5	599 507	159 506
		1 371 404	**1 450 589**

Poznámky k finančným výkazom k 31. decembru 2023

1. **Všeobecné informácie**

Investičný nástroj (nástroj) bol zriadený v rámci Dohody z Cotonou (dohoda) o spolupráci a rozvojovej pomoci uzavretej medzi africkými, karibskými a tichomorskými štátmi (štáty AKT) a Európskou úniou a jej členskými štátmi z 23. júna 2000 a zrevidovanej 25. júna 2005 a 22. júna 2010.

Nástroj nie je samostatným právnym subjektom a Európska investičná banka (EIB alebo banka) spravuje príspevky poskytnuté v mene členských štátov (darcov) v súlade s podmienkami stanovenými v dohode a vykonáva funkciu správcu nástroja.

Financovanie v rámci dohody sa poskytuje z rozpočtov členských štátov EÚ. Členské štáty EÚ prispievajú sumami vyčlenenými na financovanie investičného nástroja a grantmi na financovanie bonifikácie úrokov, ako sa stanovuje vo viacročných finančných rámcoch [v prvom finančnom protokole vzťahujúcom sa na roky 2000 – 2007, označovanom ako 9. Európsky rozvojový fond (ERF), v druhom finančnom protokole vzťahujúcom sa na roky 2008 – 2013, označovanom ako 10. ERF, a v treťom finančnom protokole vzťahujúcom sa na roky 2014 – 2020, označovanom ako 11. ERF]. EIB je poverená správou:

i) nástroja vo forme revolvingového fondu rizikového kapitálu vo výške 3 685,5 mil. EUR určeného na posilnenie investícií súkromného sektora v štátoch AKT, z toho je 48,5 mil. EUR pridelených zámorským krajinám a územiam (ďalej len „ZKÚ“);

ii) grantov na financovanie bonifikácie úrokov v hodnote najviac 1 220,85 mil. EUR pre štáty AKT a najviac 8,5 mil. EUR pre ZKÚ. Z toho až 15 % možno použiť na financovanie technickej pomoci v súvislosti s projektmi.

Rada 23. decembra 2020 rozhodla o predĺžení obdobia viazanosti investičného nástroja o najmenej šesť mesiacov. Po predĺžení banka schválila operácie v súlade so svojím mandátom do 30. júna 2021 [rozhodnutie Rady (EÚ) 2020/2233 z 23. decembra 2020 o viazaní finančných prostriedkov pochádzajúcich zo spätných tokov v rámci investičného nástroja AKT z operácií v rámci 9., 10. a 11. ERF ([22])].

Strany EÚ a AKT súhlasili, že zmenia rozhodnutie o prechodných opatreniach s cieľom rozšíriť uplatňovanie ustanovení dohody o partnerstve AKT – EÚ do 31. decembra 2023 alebo do nadobudnutia platnosti novej dohody, alebo do predbežného vykonávania novej dohody medzi Úniou a štátmi AKT, podľa toho, čo nastane skôr (rozhodnutie Výboru veľvyslancov AKT – EÚ č. 3/2019 o prijatí prechodných opatrení podľa článku 95 ods. 4 dohody o partnerstve AKT – EÚ, ktoré bolo následne zmenené rozhodnutím Výboru veľvyslancov AKT – EÚ č. 3/2021 z 26. novembra 2021, rozhodnutie Výboru veľvyslancov AKT – EÚ 2022/970 zo 16. júna 2022 a rozhodnutie Výboru veľvyslancov AKT – EÚ č. 2/2023 z 25. októbra 2023).

Finančné výkazy boli vypracované za predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti, ktorý predpokladá, že nástroj bude schopný v rámci akýchkoľvek operácií v dohľadnej budúcnosti splniť všetky splatné záväzky. Trvanie nástroja nie je určené. Interná dohoda o 11. ERF zostáva v platnosti (podľa jej článku 14 ods. 3) tak dlho, ako je to potrebné na úplné uskutočnenie všetkých operácií financovaných v rámci dohody o partnerstve AKT – EÚ, rozhodnutia o pridružení zámoria a viacročného finančného rámca.

V nariadení o NDICI – Globálna Európa, ktoré nadobudlo účinnosť 14. júna 2021 [nariadenie (EÚ) 2021/947 ([23])] z 9. júna 2021] sa stanovuje primárny právny základ pre pomoc EÚ mimo EÚ v rokoch 2021 až 2027, ako aj riadenie nového inštitucionálneho mandátu banky na operácie mimo Európskej únie vrátane regiónu AKT. Zahŕňa aj začlenenie súčasného mimorozpočtového ERF do rozpočtu EÚ. Nariadenie o NDICI predstavuje pre Komisiu právny základ na zverenie budúcich mandátov EÚ Európskej investičnej banke na jej činnosť mimo EÚ. Okrem toho sa v ňom Únii poskytne vonkajší investičný rámec na spoluprácu s partnerskými inštitúciami prostredníctvom grantov alebo záruk z rozpočtu EÚ.

([22]) Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 188, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2233/oj.

([23]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

Odteraz sa spätné toky prostriedkov z investičného nástroja budú využívať v rámci NDICI – Globálna Európa prostredníctvom kombinácie špecializovaného investičného okna AKT pre súkromný sektor v rámci Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj (EFSD+) a trustového fondu. Dňa 15. februára 2023 bola podpísaná dohoda o prevode medzi EIB a Európskou komisiou (ďalej len „dohoda o prevode"). Účelom tejto dohody je prevod finančných prostriedkov pochádzajúcich zo spätných tokov v rámci nástroja, keď budú k dispozícii, v súlade s rozhodnutím (EÚ) 2020/2233 („spätné toky prostriedkov z investičného nástroja AKT") a rozhodnutím Rady (EÚ) 2021/1764 ([24]) („spätné toky prostriedkov z investičného nástroja ZKÚ" a spolu so spätnými tokmi prostriedkov z investičného nástroja AKT ďalej len „spätné toky"). Viac podrobností nájdete v poznámke 2.4.6 a poznámke 17.

Tieto finančné výkazy sa vzťahujú na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023.

Na návrh Predstavenstva EIB Správna rada EIB prijala finančné výkazy 21. marca 2024 a povolila predložiť ich na schválenie Rade guvernérov EIB do 26. apríla 2024.

2. **Relevantné účtovné politiky**

2.1. ***Základ pre zostavenie finančných výkazov – Vyhlásenie o súlade***

Finančné výkazy nástroja boli pripravené v súlade s Medzinárodnými štandardmi finančného výkazníctva (IFRS) prijatými Európskou úniou. Účtovná závierka k 31. decembru 2023 obsahuje výkaz finančnej pozície, výkaz ziskov a strát a ostatných zložiek úplného príjmu, výkaz zmien v prostriedkoch prispievateľov, tabuľku toku hotovosti a poznámky.

2.2. ***Smerodajné účtovné odhady, predpoklady a úsudky***

Na zostavenie účtovnej závierky sú potrebné odhady a predpoklady, ktoré ovplyvňujú vykazované výnosy, náklady, aktíva, záväzky a zverejnenie podmienených aktív a záväzkov. Využitie dostupných informácií a uplatnenie úsudku sú neoddeliteľnou súčasťou tvorby odhadov. Skutočné výsledky v budúcnosti sa môžu od takýchto odhadov líšiť a rozdiely môžu byť pre účtovnú závierku významné. Odhady a základné predpoklady sa priebežne prehodnocujú. Odhady revízií sa vykazujú prospektívne.

Oblasti s najväčším využitím úsudkov a odhadov:

– **Reálna hodnota finančných nástrojov**

Reálne hodnoty finančných nástrojov zaúčtované v súvahe, ktoré nie je možné odvodiť od aktívnych trhov, sa určujú na základe rôznych techník oceňovania, ktoré zahŕňajú aj matematické modely. Vstupy do týchto modelov pochádzajú podľa možnosti z pozorovateľných trhov, ale tam, kde to nie je možné, je pri stanovovaní reálnych hodnôt potrebný určitý stupeň úsudku. Ocenenia sú zatriedené do rôznych úrovní v hierarchii reálnej hodnoty na základe vstupov použitých v technikách oceňovania, ktoré sú opísané a zverejnené v poznámkach 2.4.2 a 4.

– **Straty zo zníženia hodnoty úverov a zálohových platieb**

Na ocenenie očakávaných úverových strát (ECL) je potrebné, aby manažment uplatnil smerodajné úsudky, a to najmä posúdenie významného zvýšenia úverového rizika od prvotného vykázania, zahrnutie informácií zameraných na budúcnosť a ďalej odhad výšky a načasovania budúcich peňažných tokov a hodnoty kolaterálu pri určovaní strát zo zníženia hodnoty. Tieto odhady závisia od množstva faktorov, ktoré môžu viesť k významným zmenám v načasovaní a výške opravných položiek na úverové straty, ktoré sa majú vykázať (poznámka 2.4.2). Relevantné predpoklady o účinkoch na zníženie hodnoty v dôsledku všeobecného kontextu neistoty a turbulencií, ku ktorým došlo v roku 2022 a pokračovali v roku 2023, sú uvedené v poznámkach 2.4.2.2 a 3.2.3.7.

([24]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/1764 z 5. októbra 2021 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii vrátane vzťahov medzi Európskou úniou na jednej strane a Grónskom a Dánskym kráľovstvom na strane druhej (rozhodnutie o pridružení zámoria vrátane Grónska) (Ú. v. EÚ L 355, 7.10.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

– **Oceňovanie nekótovaných kapitálových investícií**

Ocenenie nekótovaných kapitálových investícií sa zvyčajne opiera o jeden z týchto faktorov:

— nedávne operácie na trhu za bežných trhových podmienok,

— súčasnú reálnu hodnotu iného v podstate zhodného nástroja,

— očakávané peňažné toky diskontované podľa bežných sadzieb uplatniteľných na položky s podobnými podmienkami a rizikami,

— metódu upravených čistých aktív alebo

— iné modely oceňovania.

Na stanovenie peňažných tokov a diskontných faktorov pre nekótované kapitálové investície je potrebný značný odhad. Nástroj pravidelne upravuje techniky oceňovania a testuje ich platnosť pomocou cien získaných z pozorovateľných bežných trhových operácií v prípade zhodného nástroja alebo z iných pozorovateľných údajov trhu.

– **Konsolidácia účtovných jednotiek, v ktorých má nástroj podiel**

Výsledkom posúdení EIB bolo, že žiadna z účtovných jednotiek, v ktorých má nástroj podiel, nie je pod kontrolou nástroja. Je to spôsobené tým, že vo všetkých takýchto účtovných jednotkách má výlučnú zodpovednosť za riadenie a kontrolu činností a záležitostí partnerstva buď hlavný spoločník, správca fondu alebo správna rada, ktorí sú zároveň oprávnení vykonávať všetky úkony potrebné na napĺňanie účelu a cieľov partnerstva v súlade s investičnými usmerneniami a usmerneniami príslušných politík.

2.3. ***Zmeny účtovných štandardov***

S výnimkou ďalej uvedených zmien nástroj dôsledne uplatňoval účtovné politiky uvedené v poznámke 2.4 na všetky obdobia prezentované v týchto finančných výkazoch. Nástroj prijal nasledujúce nové štandardy a zmeny štandardov.

Nové a zmenené štandardy prijaté v rámci nástroja

Tieto nové štandardy a zmeny existujúcich štandardov nadobudli pre finančné výkazy nástroja účinnosť 1. januára 2023:

— zmeny štandardu IAS 1 Prezentácia účtovnej závierky a praktické usmernenie 2 k IFRS: zverejňovanie účtovných politík,

— zmeny štandardu IAS 8 Účtovné politiky, zmeny v účtovných odhadoch a chyby: vymedzenie účtovných odhadov.

Uvedené zmeny nemali žiaden vplyv na sumy vykázané v predchádzajúcich obdobiach a neočakáva sa ich podstatný vplyv na súčasné alebo budúce obdobia.

Nové štandardy, zmeny a interpretácie, ktoré v rámci nástroja ešte neboli prijaté

K 31. decembru 2023 boli vydané tieto zmeny existujúcich štandardov, ktoré však neboli povinné pre ročné obdobia vykazovania končiace 31. decembra 2023:

EÚ schválila zmeny existujúcich štandardov a uplatňujú sa na účtovné obdobia začínajúce sa 1. januára 2024 alebo neskôr:

Zmeny štandardu IAS 1 Prezentácia účtovnej závierky Klasifikácia záväzkov ako krátkodobých alebo dlhodobých a dlhodobých záväzkov obsahujúcich dohodnuté podmienky.

Zmeny existujúcich štandardov ešte neschválené EÚ:

— Zmeny štandardu IAS 7 Výkaz o peňažných tokoch a IFRS 7 Finančné nástroje: Dohody o financovaní dodávateľov.

— Zmeny štandardu IAS 21 Vplyvy zmien kurzov cudzích mien: Nevymeniteľnosť meny.

— Zmeny štandardu IFRS 10 Konsolidovaná účtovná závierka a IAS 28 Investície do pridružených podnikov a spoločných podnikov: Predaj vkladu aktív medzi investorom a jeho pridruženým alebo spoločným podnikom.

Ku dňu schválenia týchto finančných výkazov neboli v rámci nástroja včas prijaté žiadne z uvedených štandardov alebo zmien existujúcich štandardov a neboli vydané žiadne interpretácie, ktoré sú uplatniteľné a majú sa zohľadniť v rámci nástroja k jednému z dňov vykázania. Manažment očakáva, že všetky relevantné vyhlásenia budú prijaté za prvé obdobie začínajúce sa v deň nadobudnutia účinnosti vyhlásenia alebo neskôr a že to nebude mať žiaden významný vplyv na finančné výkazy nástroja.

2.4. *Súhrn relevantných účtovných politík*

Vo výkaze finančnej pozície sa uvádzajú aktíva a záväzky v zostupnom poradí podľa likvidity. Dlhodobé a krátkodobé položky v ňom nie sú rozlíšené.

2.4.1. Prevod cudzej meny

Finančné výkazy sú v prípade nástroja vypracované v eurách (EUR), ktoré sú takisto funkčnou menou. Ak nie je uvedené inak, finančné údaje uvedené v EUR sú zaokrúhlené na tisícky.

Transakcie v cudzích menách sa prevádzajú na základe výmenného kurzu platného v deň realizácie transakcie.

Peňažné aktíva a záväzky denominované v iných menách, než je euro, sa na konci roku prevádzajú na euro na základe výmenného kurzu platného v deň zostavenia výkazu finančnej pozície. Zisk alebo strata plynúce z takéhoto prevodu sa účtujú vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu.

Nepeňažné položky, ktoré sú ocenené na základe historickej ceny v cudzej mene, sa prevádzajú na základe výmenných kurzov platných v deň prvej transakcie. Nepeňažné položky, ktoré sú oceňované v reálnej hodnote v cudzej mene, sa prevádzajú na základe výmenných kurzov platných v deň stanovenia reálnej hodnoty.

Kurzové rozdiely vyplývajúce z vyrovnania transakcií s použitím kurzov, ktoré sú odlišné od kurzov platných v deň realizácie transakcie, a nerealizované kurzové rozdiely v prípade nevyrovnaných peňažných aktív a záväzkov v cudzej mene, sa uvádzajú vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu.

2.4.2. Finančné aktíva okrem derivátov

Nederivátové finančné nástroje sa prvotne vykazujú podľa dátumu vyrovnania.

Klasifikácia a oceňovanie

Finančné aktíva

Pri prvotnom vykázaní sa finančné aktívum klasifikuje ako ocenené v amortizovanej hodnote (AC) alebo reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL) a finančný záväzok sa klasifikuje ako ocenený v amortizovanej hodnote (AC) alebo reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL).

V súlade s IFRS 9 sa klasifikácia začína určením, či má byť finančné aktívum považované za dlhový alebo kapitálový nástroj. V IFRS 9 sa odkazuje na vymedzenie pojmov v IAS 32 Finančné nástroje: prezentácia.

Dlhové nástroje sú nástroje, ktoré spĺňajú vymedzenie finančného záväzku z pohľadu protistrany, úvery a dlhové cenné papiere vrátane dlhopisov, bankoviek alebo certifikátov vydaných štruktúrovanými jednotkami, vládou alebo podnikmi.

Dlhový nástroj sa klasifikuje v amortizovanej hodnote (AC), ak spĺňa obe tieto podmienky a nie je vymedzený v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL):

— finančné aktívum je držané v rámci obchodného modelu, ktorého zámerom je držať aktíva s cieľom inkasovať zmluvné peňažné toky a

— zmluvné podmienky finančného aktíva vedú v stanovených dátumoch k peňažným tokom, ktoré predstavujú výhradne platby istiny a úrokov z nesplatenej sumy istiny (kritériá SPPI).

Uvedené požiadavky by sa mali uplatňovať na celé finančné aktívum, a to aj keď obsahuje vložený derivát.

Nástroje vlastného imania sú nástroje, ktoré spĺňajú vymedzenie vlastného kapitálu z pohľadu emitenta, čiže nástroje, ktoré neobsahujú zmluvnú povinnosť zaplatiť a ktoré sú dôkazom zostávajúceho podielu v čistých aktívach emitenta. Nástroje vlastného imania sú oceňované v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL).

Pri prvotnom vykázaní kapitálovej investície, ktorá nie je držaná na obchodovanie, je v rámci nástroja možné prijať neodvolateľné rozhodnutie, že následné zmeny budú prezentované v iných zložkách úplného príjmu. Toto rozhodnutie sa prijíma pre každú investíciu osobitne.

Všetky ostatné finančné aktíva sa zatriedia ako oceňované v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL).

Posúdenie obchodného modelu

EIB, ako správca nástroja, vypracuje posúdenie cieľa obchodného modelu, v ktorom je dlhový nástroj držaný na úrovni portfólia, pretože sa týmto najlepšie odráža spôsob, akým je podnik riadený a ako sa informácie poskytujú manažmentu. Informácie, ktoré sa berú do úvahy, zahŕňajú:

— stanovené politiky a ciele portfólia a fungovanie týchto politík v praxi. Konkrétne, či je stratégia manažmentu zameraná na získavanie príjmu zo zmluvných úrokov, udržanie konkrétneho profilu úrokových sadzieb, zosúladenie trvania finančných aktív s trvaním záväzkov, ktoré financujú tieto aktíva, alebo realizáciu peňažných tokov prostredníctvom predaja aktív,

— spôsob, akým sa hodnotí a oznamuje výkonnosť portfólia manažmentu nástroja,

— riziká, ktoré ovplyvňujú výkonnosť obchodného modelu (a finančných aktív držaných v rámci daného obchodného modelu), a ako sú tieto riziká riadené, a

— frekvenciu, objem a načasovanie predaja v predchádzajúcich obdobiach, dôvody týchto predajov a očakávania v súvislosti s budúcimi činnosťami predaja.

Informácie o činnostiach predaja sa však nezohľadňujú izolovanie, ale ako súčasť celkového posúdenia toho, ako sa dosahuje vymedzený cieľ nástroja, pokiaľ ide o riadenie finančných aktív, a ako sa realizujú peňažné toky.

Obchodný model pre priame úverové operácie balíka na financovanie projektov je opísaný a zverejnený v poznámke 25.

Kritériá týkajúce sa výhradne platieb istiny a úrokov (SPPI)

Na účely tohto posúdenia je „istina“ vymedzená ako reálna hodnota dlhového nástroja pri prvotnom vykázaní. „Úrok“ je vymedzený ako odplata za časovú hodnotu peňazí a za kreditné riziko spojené s nesplatenou istinou počas určitého obdobia a za ostatné základné riziká a náklady na poskytovanie úverov, (napr. riziko likvidity a administratívne náklady), ako aj ziskové rozpätie.

Pri posudzovaní toho, či pri zmluvných peňažných tokoch ide výhradne o platby istiny a úrokov, sa do úvahy berú zmluvné podmienky nástroja. Zahŕňa to posúdenie toho, či finančné aktívum obsahuje zmluvnú podmienku, ktorá by mohla zmeniť načasovanie alebo výšku zmluvných peňažných tokov takým spôsobom, že by táto podmienka nebola splnená.

Ukončenie vykazovania

V rámci nástroja sa ukončí vykazovanie finančného aktíva, keď zaniknú zmluvné práva na peňažné toky z tohto finančného aktíva, alebo keď sa prevedú práva prijímať zmluvné peňažné toky v transakcii, na základe ktorej sa v rámci nástroja buď prevedú riziká a výhody plynúce z vlastníctva finančného aktíva, alebo sa ponechajú v podstate všetky riziká a výhody plynúce z vlastníctva, ale nezachová sa kontrola nad finančným aktívom.

Pri ukončení vykazovania finančného aktíva alebo finančného záväzku (poznámka 2.4.4) sa rozdiel medzi účtovnou hodnotou aktíva alebo záväzku (alebo účtovnou hodnotou pripísanou časti aktíva alebo záväzku, ktorého vykazovanie sa ukončuje) a súčtom i) prijatej alebo zaplatenej odplaty a ii) všetkých kumulatívnych ziskov alebo strát, ktoré boli vykázané v iných zložkách úplného príjmu, vykáže v ziskoch alebo stratách s výnimkou kumulatívnych ziskov alebo strát vykázaných v iných zložkách úplného príjmu v prípade kapitálových investícií ocenených v reálnej hodnote prostredníctvom iných zložiek úplného príjmu, ktoré sa prenesú do rezervného fondu a nevykážu sa ako zisk alebo strata z vyradenia.

V kontexte reformy IBOR sa posúdenie nástroja, či je zmena finančného nástroja v amortizovanej hodnote zásadná, vykonáva po uplatnení praktickej pomôcky zavedenej reformou IBOR, fáza 2. Pokiaľ ide o zmeny vydané IASB, nástroj neukončí vykazovanie finančného nástroja, ktorého zmluvné peňažné toky sú modifikované ako priamy dôsledok reformy a zmena je ekonomicky rovnocenná s predchádzajúcim základom na určovanie zmluvných peňažných tokov (t. j. základ bezprostredne pred zmenou).

Reklasifikácia

V prípade finančných aktív sa po ich prvotnom vykázaní nepristupuje k reklasifikácii s výnimkou obdobia po tom, ako sa zmení obchodný model nástroja na riadenie finančných aktív.

Modifikácia

Finančné aktívum oceňované v amortizovanej hodnote sa považuje za modifikované, ak sú jeho zmluvné peňažné toky opätovne prerokované alebo inak modifikované. Opätovné prerokovanie alebo modifikácia môžu, ale nemusia viesť k ukončeniu vykazovania starého finančného nástroja a vykazovaniu nového finančného nástroja.

Podstatná zmluvná modifikácia peňažných tokov z finančného aktíva oceňovaného v amortizovanej hodnote, ktorá vedie k ukončeniu vykazovania finančného aktíva, vedie k vykazovaniu nového finančného aktíva v jeho reálnej hodnote a k zaznamenaniu vplyvu zisku alebo straty v dôsledku modifikácie v konsolidovanom výkaze ziskov a strát v časti „Výsledok z finančných operácií“.

Zmluvná modifikácia sa považuje za podstatnú, ak sa diskontovaná súčasná hodnota peňažných tokov podľa revidovaných podmienok (diskontovaná pomocou pôvodnej efektívnej úrokovej miery) líši minimálne o 10 % od diskontovanej súčasnej hodnoty zostávajúcich peňažných tokov pôvodného finančného aktíva. Zohľadňujú sa aj kvalitatívne faktory, ako je zmena meny, v ktorej je finančné aktívum denominované, a vlastnosti konverzie.

V kontexte reformy IBOR sa posúdenie nástroja, či je zmena finančného nástroja v amortizovanej hodnote zásadná, vykonáva po uplatnení praktickej pomôcky zavedenej reformou IBOR, fáza 2. Nástroj aktualizuje efektívnu úrokovú mieru bez úpravy čistej hodnoty aktív finančného nástroja, ak sa základ na určovanie zmluvných peňažných tokov finančného nástroja oceňovaný v amortizovanej hodnote zmení ako priamy dôsledok reformy a ak je zmena ekonomicky rovnocenná s predchádzajúcim základom (t. j. základ bezprostredne pred zmenou).

Oceňovanie finančných nástrojov reálnou hodnotou

Reálna hodnota je cena, ktorá by sa získala za predaj aktíva alebo bola zaplatená za prevod záväzku pri riadnej transakcii medzi účastníkmi trhu k dátumu ocenenia na hlavnom, alebo v prípade, že tento neexistuje, na najvýhodnejšom trhu, na ktorý má nástroj k tomuto dátumu prístup.

EIB v prípade potreby stanoví v mene investičného nástroja reálnu hodnotu finančných nástrojov, pričom použije kótovanú cenu na aktívnom trhu pre príslušný nástroj. Trh sa pokladá za aktívny, ak sa na ňom uskutočňujú transakcie s aktívom alebo záväzkom s dostatočnou frekvenciou a v dostatočnom objeme na to, aby priebežne poskytoval informácie o cenách.

Reálne hodnoty finančných aktív a finančných záväzkov zaúčtované vo výkaze finančnej pozície, ktoré nie je možné odvodiť od aktívnych trhov, sa určujú na základe rôznych techník oceňovania, ktoré zahŕňajú aj matematické modely. Vstupy do týchto modelov pochádzajú podľa možnosti z pozorovateľných trhov, ale tam, kde to nie je možné, je pri stanovovaní reálnych hodnôt potrebný určitý stupeň úsudku. Zvolená technika oceňovania zahŕňa všetky faktory, ktoré by účastníci trhu zohľadňovali pri oceňovaní transakcie.

Tieto techniky oceňovania môžu zahŕňať modely čistej súčasnej hodnoty a modely diskontovaných peňažných tokov, porovnanie s podobnými nástrojmi, pre ktoré existujú pozorovateľné trhové ceny, Blackov-Scholesov model, polynomický model oceňovania opcií a iné modely oceňovania. Predpoklady a vstupy používané v technikách oceňovania zahŕňajú bezrizikové a referenčné úrokové sadzby, kreditné rozpätia použité pri odhade diskontných sadzieb, ceny dlhopisov a akcií, výmenné kurzy, ceny akcií a akciových indexov a očakávané volatility a korelácie cien.

Cieľom techník oceňovania je určiť reálnu hodnotu zodpovedajúcu cene, ktorá by sa získala za predaj aktíva alebo bola zaplatená za prevod záväzku pri riadnej transakcii medzi účastníkmi trhu k dátumu ocenenia.

Banka používa všeobecne uznávané modely oceňovania na určenie reálnej hodnoty bežných a jednoduchších finančných nástrojov, ako sú úrokové a menové swapy, ktoré používajú len pozorovateľné trhové údaje a vyžadujú si obmedzené uplatnenie manažérskych úsudkov a odhadov. Pozorovateľné ceny a vstupy do modelov sú na trhu obvykle dostupné pre kótované dlhopisy a majetkové cenné papiere, deriváty obchodované na burze a jednoduché mimoburzové deriváty, ako sú úrokové swapy. Dostupnosť pozorovateľných trhových cien a vstupov do modelu znižuje potrebu manažérskych úsudkov a odhadov a takisto znižuje neistotu súvisiacu s určením reálnych hodnôt. Dostupnosť pozorovateľných trhových cien a vstupov sa mení v závislosti od produktov a trhov a je náchylná na zmeny na základe špecifických udalostí a všeobecných podmienok na finančných trhoch.

Pre komplexnejšie finančné nástroje používa banka svoje vlastné modely oceňovania, ktoré sú vyvinuté z uznávaných modelov oceňovania. Niektoré alebo všetky významné vstupy do týchto modelov nemusia byť pozorovateľné na trhu, ale sú odvodené z trhových cien alebo sadzieb alebo sú odhadnuté na základe predpokladov. Príkladom nástrojov, ktoré zahŕňajú významné nepozorovateľné vstupy, sú určité úvery a záruky, pre ktoré neexistuje aktívny trh. Modely oceňovania, ktoré využívajú významné nepozorovateľné vstupy, si vyžadujú vyšší stupeň manažérskeho úsudku a odhadov pri určovaní reálnej hodnoty. Manažérske úsudky a odhady sú zvyčajne vyžadované pre výber vhodného modelu oceňovania, určenie očakávaných budúcich peňažných tokov z oceňovaného finančného nástroja, určenie pravdepodobnosti zlyhania protistrany a predčasného splatenia a pre výber vhodnej diskontnej sadzby.

Nástroj stanovuje reálne hodnoty prostredníctvom tejto hierarchie reálnej hodnoty, ktorá odráža významnosť vstupov použitých pri oceňovaní:

— Úroveň 1: vstupy, ktoré predstavujú neupravené kótované trhové ceny za rovnaké nástroje na aktívnych trhoch, ku ktorým má nástroj prístup.

— Úroveň 2: vstupy iné ako kótované ceny zahrnuté do úrovne 1, ktoré sú pozorovateľné buď priamo (t. j. ako ceny), alebo nepriamo (t. j. odvodené od cien). Táto kategória zahŕňa nástroje oceňované s použitím kótovaných trhových cien na aktívnych trhoch pre podobné nástroje, kótovaných cien pre identické alebo podobné nástroje na trhoch, ktoré sú považované za menej aktívne, alebo iných techník oceňovania, kde všetky významné vstupy sú priamo alebo nepriamo pozorovateľné z trhových údajov.

— Úroveň 3: nepozorovateľné vstupy. Do tejto kategórie patria všetky nástroje, pri ktorých technika oceňovania zahŕňa vstupy, ktoré nie sú založené na pozorovateľných údajoch, a nepozorovateľné vstupy majú významný vplyv na ocenenie nástroja. Táto kategória zahŕňa nástroje, ktoré sú ocenené na základe kótovanej ceny pre podobné nástroje, ak sú na zohľadnenie rozdielov medzi nástrojmi potrebné významné nepozorovateľné úpravy alebo predpoklady.

Nástroj vykazuje presuny medzi úrovňami hierarchie reálnej hodnoty na konci vykazovaného obdobia, počas ktorého došlo k zmene.

Zníženie hodnoty finančných aktív

IFRS 9 vychádza z výhľadového modelu očakávaných úverových strát. EIB vytvorila rámec na výpočet tzv. očakávaných úverových strát podmienených stavom makroekonomiky. Zahŕňa to vytvorenie parametrov kreditného rizika v určitom časovom momente (pravdepodobnosť zlyhania a strata v prípade zlyhania) na základe systematického faktora (úverového cyklu), ktorý sa riadi makroekonomikou a projektuje prostredníctvom makroekonomických prognóz alebo scenárov. Konečné očakávané úverové straty sú váženým priemerom pravdepodobnosti očakávaných úverových strát príslušného makroekonomického scenára. Tento výhľadový model zníženia hodnoty sa uplatňuje na finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote (AC), ako aj na podsúvahové záväzky.

V rámci IFRS 9 sú opravné položky na stratu oceňované na niektorom z týchto základov:

— očakávané úverové straty počas 12 mesiacov: ide o očakávané úverové straty, ktoré vyplývajú z možných prípadov zlyhania do 12 mesiacov od dátumu vykazovania, a

— očakávané úverové straty počas celej životnosti: ide o očakávané úverové straty, ktoré vyplývajú zo všetkých možných prípadov zlyhania počas očakávanej životnosti finančného nástroja.

V štandarde IFRS 9 sa stanovuje „trojfázový“ model znižovania hodnoty na základe zmien úverovej kvality od prvotného vykázania. Finančné nástroje sa klasifikujú vo fáze 1, okrem nástrojov, pri ktorých sa identifikuje významný nárast kreditného rizika od prvotného vykázania. Patria sem kvantitatívne a kvalitatívne informácie vrátane informácií zameraných na budúcnosť a analýza na základe odborných znalostí banky.

Kúpené alebo vzniknuté úverovo znehodnotené aktíva (ďalej len „POCI“) sú finančné aktíva, ktoré sa od okamihu prvotného vykázania považujú za klasifikované vo fáze 3. V prípade POCI finančných aktív sa vo výkaze ziskov a strát vykazujú kumulatívne zmeny v očakávaných úverových stratách počas celej životnosti od prvotného vykázania.

Posúdenie fázy IFRS 9 bankou je založené na postupnom prístupe, v rámci ktorého sa používajú špecifické informácie o protistrane alebo o nástroji a ktorý je v súlade s vnútornými usmerneniami a postupmi, najmä pokiaľ ide o signály včasného varovania (pokles aspoň o tri stupne v porovnaní s historickým interným ratingom protistrán, ktorých interný rating je v súčasnosti pod investičným stupňom) a omeškania (viac ako 30 dní).

EIB sa domnieva, že účinky na zníženie hodnoty v dôsledku všeobecného kontextu neistoty a rôznych rizík vznikajúcich v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu sa odrážajú v existujúcom výhľadovom modeli očakávaných úverových strát, ktorý sa považuje za dostatočne stabilný na to, aby zohľadňoval také extrémne udalosti. Príslušné vplyvy boli predovšetkým priamo zachytené prostredníctvom makroekonomických projekcií a časových štruktúr pravdepodobnosti zlyhania.

EIB sa domnieva, že existujúci výhľadový model očakávaných úverových strát sa považuje za dostatočne stabilný na to, aby zohľadňoval extrémne hospodárske udalosti, ktoré boli priamo zachytené prostredníctvom makroekonomických projekcií a časových štruktúr pravdepodobnosti zlyhania. Ako sa uvádza v poznámke 3.2.3.8, EIB pri hodnotení kreditného rizika takýchto protistrán uplatňuje odborný úsudok.

Ak nastal významný nárast kreditného rizika, finančný nástroj sa presunie do fázy 2, nepovažuje sa však ešte za úverovo znehodnotený. Ak je nástroj úverovo znehodnotený, presunie sa do fázy 3.

Na účely identifikácie expozícií vo fáze 3 banka určí, či existuje alebo neexistuje objektívny dôkaz o problémovej expozícii. Finančné aktívum sa nachádza v stave zlyhania, keď je vysoká pravdepodobnosť, že dlžník nesplatí svoje kreditné záväzky voči nástroju v plnej miere bez pomoci zo strany nástroja, alebo keď dlžník mešká viac ako 90 dní v plnení akéhokoľvek podstatného kreditného záväzku voči nástroju.

V tejto súvislosti sa finančné aktívum považuje za znehodnotené, ak sa určí, že je pravdepodobné, že nástroj nebude schopný vybrať celú splatnú sumu podľa zmluvných podmienok alebo rovnocennú hodnotu. Jednotlivé kreditné expozície sa hodnotia na základe charakteristík dlžníka, celkovej finančnej situácie, záznamov o zdrojoch a platbách, vyhliadok na podporu zo strany akýchkoľvek finančne zodpovedných ručiteľov a prípadne realizovateľnej hodnoty akéhokoľvek kolaterálu.

Všetky znehodnotené pohľadávky sa preskúmavajú a analyzujú aspoň každého pol roka. Všetky následné zmeny výšky a načasovania očakávaných budúcich peňažných tokov v porovnaní s predchádzajúcimi odhadmi budú mať za následok zmenu rezervy na úverové straty a vykážu sa alebo zúčtujú na výkaze príjmov. Opravná položka na krytie zníženia hodnoty sa odúčtuje, len ak sa kvalita úveru zlepšila natoľko, že existuje primeraná záruka včasného výberu istiny a úrokov v súlade s pôvodnými zmluvnými podmienkami úverovej zmluvy. Odpisy sa robia v prípade, že celá pohľadávka alebo jej časť sa považuje za nevymožiteľnú alebo odpustenú. Odpisy sa zúčtujú oproti predtým stanoveným zníženiam hodnoty alebo priamo na výkaze ziskov a strát a znižujú výšku istiny pohľadávky. Vymožené čiastočné alebo celé sumy skorších odpisov sa zúčtujú na výkaze ziskov a strát. Odpísané finančné aktíva by stále mohli byť predmetom činností presadzovania s cieľom splniť postupy banky pre vymáhanie splatných súm.

Ocenenie očakávaných úverových strát – vstupy, predpoklady a techniky

Ocenenie očakávaných úverových strát počas celej životnosti sa uplatňuje na aktíva vo fáze 2 a 3, zatiaľ čo ocenenie 12-mesačných očakávaných úverových strát sa uplatňuje na aktíva vo fáze 1.

Očakávané úverové straty sa vypočítali na základe týchto premenných:

— úverový rating a pravdepodobnosť zlyhania (PD) v určitom časovom momente,

— strata v prípade zlyhania (LGD) v určitom časovom momente,

— expozícia pri zlyhaní (EAD).

Úverový rating protistrany sa stanoví k určitému dátumu pomocou modelov hodnotiacich tabuliek prispôsobených rôznym kategóriám protistrán a expozícií.

Každý úverový rating sa mapuje na konkrétnu pravdepodobnosť zlyhania, ktorá predstavuje pravdepodobnosť zlyhania protistrany, pokiaľ ide o jej finančné záväzky počas nasledujúcich 12 mesiacov alebo počas zvyšnej životnosti záväzku. Ratingy sú teda primárnym vstupom pri určovaní časovej štruktúry pravdepodobnosti zlyhania expozície v určitom časovom momente. EIB zhromažďuje informácie o výkonnosti a zlyhaní vo vzťahu k expozíciám nástroja voči kreditnému riziku. Zhromaždené informácie sa rozdelia podľa druhu odvetvia a druhu regiónu. Rôzne odvetvia a regióny, ktoré reagujú rovnakým spôsobom na úverové cykly, sa analyzujú spoločne.

EIB využíva štatistické modely na analýzu zhromaždených údajov a vytvorenie odhadov zostávajúceho životného cyklu pravdepodobnosti zlyhania expozície a ich očakávanej zmeny v priebehu času a vzhľadom na konkrétne makroekonomické scenáre.

Strata v prípade zlyhania predstavuje pomer straty z expozície z dôvodu zlyhania protistrany k nesplatenej sume v momente zlyhania, ktorý očakáva EIB. Stratu v prípade zlyhania možno vymedziť ako „1 – miera uspokojenia pohľadávky“. Odhady straty v prípade zlyhania sa určujú najmä na základe geografického umiestnenia a typu protistrany, pričom existuje päť hlavných tried expozícií: štáty, verejné inštitúcie, finančné inštitúcie, podnikové a projektové financovanie. Hodnoty straty v prípade zlyhania je možné ďalej upraviť na základe expozície vyplývajúcej z charakteristík konkrétneho produktu či zmluvy.

EIB zahŕňa do svojho posúdenia, či sa kreditné riziko nástroja významne zvýšilo od jeho prvotného vykázania, ako aj do ocenenia očakávaných úverových strát informácie zamerané na budúcnosť a na určitý časový moment.

Na meranie očakávaných úverových strát EIB vyvinula prístup podmieneného modelovania, nazývaný model PIT PD, pre výpočet časových štruktúr pravdepodobnosti zlyhania zahŕňajúci:

— definíciu ekonomicky primeranej spojovacej funkcie medzi úverovým cyklom a makroekonomickými premennými a

— súbor troch makroekonomických scenárov (jeden základný a dva scenáre odrážajúce pokles a oživenie ekonomiky) s viacročnou potenciálnou realizáciou HDP a s nimi spojené pravdepodobnosti.

EIB využíva na generovanie makroekonomických scenárov pološtrukturálny makro model globálnej ekonomiky pre viac krajín a s viacerými rovnicami s blokmi pre jednotlivé krajiny. Centrálny/základný scenár je navrhnutý tak, aby bol v súlade s najnovšími prognózami Európskej komisie. Pozitívne a negatívne scenáre sú zostavené okolo centrálneho scenára nasadením modelu viacerých krajín/viacerých rovníc. Scenáre sú odvodené zo šokovej úrovne HDP, ktorý je kľúčovým meradlom hospodárskej činnosti. Šoky pre reálny HDP sú kalibrované tak, aby replikovali pozorovanú volatilitu premennej. V prípade potreby sa na spresnenie rozsahu a pretrvávania šokov pre HDP uplatňuje aj odborný úsudok. Výsledkom je, že šoky sa určujú spolu s funkciou rozpadu, a tým sa určí vplyv šokov v priebehu času. Pravdepodobnosti spojené s každým scenárom sú definované tak, aby odrážali trhové (volatilita) ukazovatele a interne vyvinuté ukazovatele/sledovače nasadené dôsledným spôsobom v priebehu času na zachytenie neistoty.

Modely PIT PD a PIT LGD Európskej investičnej banky používajú rovnaké predpokladané hodnoty úverových cyklov, ako majú hlavné vstupy v rámci rôznych makroekonomických scenárov. Úverový cyklus sa vypočíta z údajov externej ratingovej agentúry o znížení ratingu a projektovania ročných mier rastu reálneho HDP, ako aj rozpätia medzi dlhodobými a krátkodobými úrokovými sadzbami.

Expozícia pri zlyhaní predstavuje očakávanú expozíciu v prípade zlyhania a vychádza zo súčasnej expozície voči protistrane a potenciálnych zmien súčasnej zmluvnej povolenej sumy vrátane amortizácie. Expozícia pri zlyhaní finančného aktíva je jeho hrubá účtovná hodnota. V prípade úverových záväzkov a finančných záruk zahŕňa expozícia pri zlyhaní čerpanú sumu.

2.4.2.1. *Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty*

Nástroj vymedzuje peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty ako bežné účty, krátkodobé vklady alebo komerčné cenné papiere s pôvodnou trojmesačnou alebo kratšou dobou splatnosti. Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty sa vo výkaze finančnej pozície vykazujú v amortizovanej hodnote (AC).

2.4.2.2. *Pokladničné finančné aktíva*

Pokladničné finančné aktíva obsahujú kótované a nekótované dlhopisy so zámerom držať ich až do ich splatnosti a komerčné cenné papiere s pôvodnou splatnosťou dlhšou ako tri mesiace, pričom sa následne klasifikujú v amortizovanej hodnote (AC).

Uvedené dlhopisy a komerčné cenné papiere sa prvotne oceňujú v reálnej hodnote, ktorá predstavuje obstarávaciu cenu plus všetky priamo priraditeľné transakčné náklady. Rozdiel medzi vstupnou cenou a výkupnou hodnotou sa amortizuje v súlade s metódou efektívnej úrokovej miery počas zostávajúceho trvania nástroja.

2.4.2.3. *Úvery a zálohové platby*

Portfólio úverov a preddavkov môže pozostávať z dlhových nástrojov, ako sú úvery a dlhové cenné papiere vrátane dlhopisov, bankoviek alebo certifikátov vydaných štruktúrovanými jednotkami so zámerom držať ich až do ich splatnosti a inkasovať zmluvné peňažné toky.

Úvery a zálohové platby zahŕňajú:

— úvery a zálohové platby v amortizovanej hodnote (AC),

— úvery a zálohové platby povinne oceňované v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL).

Úvery poskytované z nástroja sa vykazujú v aktívach nástroja, keď je dlžníkovi vyplatená hotovosť. Nevyplatené časti úverov sa účtujú v podsúvahe v ich nominálnej hodnote. Úvery, ktoré prejdú testom SPPI, sa najprv zaúčtujú v obstarávacej cene (čistá uhradená suma), čo je reálna hodnota hotovosti vynaloženej na vznik úveru vrátane všetkých transakčných nákladov, a následne sa ocenia v amortizovanej hodnote (AC) pomocou metódy efektívnej úrokovej miery.

Dlhové cenné papiere sa vykazujú v aktívach nástroja, keď je emitentovi vyplatená hotovosť, a môžu mať podobu zmluvne naviazaného dlhového nástroja alebo dlhového nástroja v rámci jedinej tranže. Nevyplatené časti úverov sa zaúčtujú v podsúvahe v ich nominálnej hodnote. Dlhové cenné papiere sa prvotne oceňujú v obstarávacej cene, ktorá predstavuje reálnu hodnotu plus všetky priamo priraditeľné transakčné náklady, a následne sa ocenia v amortizovanej hodnote (AC) pomocou metódy efektívnej úrokovej miery. Rozdiel medzi vstupnou cenou a výkupnou hodnotou sa amortizuje v súlade s metódou efektívnej úrokovej miery počas zostávajúceho trvania nástroja.

Politika zníženia hodnoty úverov a zálohových platieb je opísaná v poznámke 2.4.2.

Úvery a zálohové platby, ktoré nespĺňajú obchodný model alebo kritériá SPPI, sa povinne oceňujú v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL). Použitá metóda oceňovania reálnou hodnotou vychádza z techniky diskontovaných peňažných tokov alebo z likvidačnej hodnoty.

Pre viac informácií o vplyve reformy IBOR na preceňovanie úverov a zálohových platieb v amortizovanej hodnote pozri príslušné odseky v poznámke 2.4.2 – Klasifikácia a oceňovanie/Modifikácia.

2.4.2.4. *Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom*

V rámci nástroja existujú dva typy kapitálových investícií: i) priame kapitálové investície a ii) investície do fondov rizikového kapitálu. Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom sa prvotne vykazujú v reálnej hodnote plus transakčné náklady. Následne sa zmeny v reálnej hodnote vrátane ziskov a strát z prevodov cudzej meny vykazujú vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu v položke čistý výsledok z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom.

Nevyčerpaná, ale viazaná časť týchto investícií sa účtuje ako konsolidované podsúvahové záväzky v ich nominálnej hodnote.

Oceňovanie finančných nástrojov reálnou hodnotou

Reálna hodnota sa stanoví pomocou metódy agregovanej čistej hodnoty aktív (NAV) (pričom sa predpokladá, že napriek absencii ľahko zistiteľnej trhovej hodnoty NAV predstavuje najlepší odhad reálnej hodnoty). V prípade nekótovanej investície, keď nie je možné stanoviť reálnu hodnotu na základe aktívnych trhov, sa reálna hodnota stanoví pomocou uznávaných techník oceňovania (poznámka 4.2.1).

Pripísateľná NAV je upravená o udalosti, ktoré sa odohrali medzi dátumom poslednej dostupnej NAV a dátumom súvahy, v rozsahu, v ktorom riadiaci výbor považuje takúto úpravu za závažnú. Významné úpravy sa menia, kým správna rada neprijme finančné výkazy za daný rok. V tejto súvislosti vzhľadom na všeobecný kontext neistoty, rôzne riziká vznikajúce v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu a volatilitu, pokiaľ ide o výkonnosť, banka posilnila svoje techniky oceňovania, aby odhadla akúkoľvek úpravu reálnej hodnoty kapitálových investícií v prípade čistých reálnych hodnôt, ktoré správcovia fondov nevykázali ku dňu vykázania finančných výkazov nástroja.

V prípade osobitných investícií, keď čisté reálne hodnoty nie je možné ľahko stanoviť, sa môžu použiť iné usmernenia, napríklad medzinárodné usmernenia pre hodnotenie oceňovania súkromného a rizikového kapitálu (IPEV), ako ich uverejnila rada IPEV, pričom sa bude vyžadovať podrobnejšie monitorovanie a preskúmanie. Fondy možno v súlade s touto metódou interne rozdeliť do troch kategórií:

— kategória I – fondy, ktoré prijali požiadavky na stanovenie reálnej hodnoty uvedené v IFRS 13 alebo usmerneniach IPEV, v prípade ktorých sa vykonáva osobitné preskúmanie na zabezpečenie toho, že NAV predstavuje spoľahlivý odhad reálnej hodnoty,

— kategória II – fondy, ktoré prijali iné zásady oceňovania (napríklad bývalé zásady oceňovania EVCA z roku 2001) alebo štandardy, ktoré možno považovať za štandardy v súlade s IFRS 13, v prípade ktorých možno vypočítať ekvivalent NAV, a

— kategória III – fondy, ktoré neprijali požiadavky na stanovenie reálnej hodnoty uvedené v IFRS 13 ani iné zásady oceňovania v súlade s IFRS 13.

Posúdenie významného vplyvu

Podiely nadobudnuté nástrojom sú zvyčajne investície do súkromného kapitálu alebo fondov rizikového kapitálu. Na základe zaužívanej praxe takéto investície sú vo všeobecnosti investície upísané viacerými investormi, z ktorých ani jeden nemôže individuálne ovplyvniť bežnú prevádzku a investičnú činnosť takéhoto fondu. V dôsledku toho akékoľvek členstvo investora v riadiacom orgáne takéhoto fondu v zásade tohto investora neoprávňuje ovplyvňovať bežnú prevádzku fondu. Okrem toho jednotliví investori do súkromného kapitálu alebo fondu rizikového kapitálu nestanovujú politiky fondu, ako napr. politiku rozdelenia dividend alebo iných rozdelení. Takéto rozhodnutia obvykle prijíma manažment fondu na základe dohody akcionárov, ktorou sa riadia práva a povinnosti manažmentu a všetkých akcionárov fondu. Dohoda akcionárov takisto vo všeobecnosti bráni jednotlivým investorom v dvojstrannom vykonávaní významných transakcií s fondom, vo vzájomnej zámene riadiaceho personálu alebo v získaní privilegovaného prístupu k základným technickým informáciám. Investície nástroja sa vykonávajú v súlade s uvedenou zaužívanou praxou a tým sa zabezpečuje, že nástroj neovláda žiadne investície ani nemá na ne žiaden značný vplyv v zmysle IFRS 10 a IAS 28 vrátane investícií, v ktorých má nástroj viac ako 20 % hlasovacích práv.

2.4.3. Finančné záruky

Zmluvy o finančných zárukách sú zmluvy, v rámci ktorých sa od nástroja vyžaduje, aby vykonal konkrétne platby na splatenie straty, ktorá vznikne držiteľovi z dôvodu, že konkrétny dlžník nevykonal platby v čase splatnosti v súlade s podmienkami dlhového nástroja.

Finančné záruky sa účtujú podľa IFRS 9 – Finančné nástroje, a to buď ako deriváty, alebo ako finančné záruky v závislosti od ich vlastností a charakteristík podľa vymedzenia v IFRS 9.

Účtovná politika pre deriváty sa zverejňuje podľa poznámky 2.4.5.

Finančné záruky sa prvotne vykazujú vo výkaze finančnej pozície v položke „Rezervy na vydané záruky“ v reálnej hodnote plus transakčné náklady, ktoré sú priamo priraditeľné vydaniu finančných záruk. Pri prvotnom vykázaní zodpovedá záväzok platby čistej súčasnej hodnote očakávaného prílevu prémií alebo prvotnej očakávanej straty.

V nadväznosti na prvotné vykázanie sa finančné záruky oceňujú na základe jednej z uvedených hodnôt podľa toho, ktorá je vyššia:

— sumy opravnej položky na stratu stanovenej podľa IFRS 9 a

— prvotne vykázanej prémie mínus príjem vykázaný v súlade so zásadami IFRS 15.

Akékoľvek zvýšenie alebo zníženie čistého záväzku (oceňovaného podľa IFRS 9), ktoré sa týka finančných záruk iných ako platieb v rámci výziev na uplatnenie záruky, sa vykazuje vo výkaze ziskov alebo strát a iných zložiek úplného príjmu v časti „Zmeny v rezervách na záruky".

Prijatá prémia sa vykáže vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu v časti „Príjem z poplatkov a provízií" na základe plánu amortizácie v súlade s IFRS 15 počas životnosti finančnej záruky.

2.4.4. Finančné záväzky okrem derivátov

Klasifikácia a oceňovanie

Finančné záväzky

Finančný záväzok sa oceňuje v amortizovanej hodnote okrem finančných záväzkov, ktoré

— sú povinne oceňované v reálnej hodnote cez výkaz ziskov alebo strát (napr. derivátové záväzky), a

— ktoré sú označené ako oceňované v reálnej hodnote cez výkaz ziskov alebo strát.

Finančný záväzok sa v rámci nástroja odúčtuje, keď sú s ním súvisiace zmluvné záväzky vyrovnané, zrušené, alebo ich platnosť uplynula.

2.4.5. Derivátové finančné nástroje

Derivátové finančné nástroje zahŕňajú krížové menové swapy, krížové menovo-úrokové swapy a krátkodobé menové swapy („devízové swapy").

Derivátové finančné nástroje sa prvotne vykazujú na základe dátumu uskutočnenia obchodu.

Nástroj môže počas bežného priebehu svojich operácií uzavrieť swapové zmluvy s cieľom zaistiť určité operácie poskytovania úverov alebo zmluvy na menové forwardy s cieľom zaistiť svoje menové pozície, ktoré sú denominované v aktívne obchodovateľných menách iných, ako je euro, s cieľom vyrovnať akýkoľvek zisk alebo stratu v dôsledku kolísania výmenného kurzu.

Všetky deriváty sa oceňujú v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty (FVTPL) a vykazujú sa ako derivátové finančné nástroje. Reálne hodnoty sa odvodzujú predovšetkým z diskontovaných modelov peňažných tokov, modelov oceňovania opcií a z kotácií tretích strán.

Deriváty sa účtujú v reálnej hodnote ako aktíva v prípade, že ich reálna hodnota je kladná, a ako záväzky v prípade, že ich reálna hodnota je záporná. Zmeny reálnej hodnoty derivátových finančných nástrojov sú uvedené vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu v položke „Zmena reálnej hodnoty derivátových finančných nástrojov".

Podľa IFRS 9 boli požiadavky na rozvetvovanie vložených derivátov na finančné aktíva alebo finančné záväzky eliminované, a preto sa hybridná zmluva na základe uvedeného klasifikuje buď celá ako finančné aktíva, alebo ako finančné záväzky.

2.4.6. Príspevky

Príspevky od členských štátov sa vo výkaze finančnej pozície vykazujú ako pohľadávky v deň rozhodnutia Rady, v ktorom sa stanovuje finančný príspevok od členských štátov v prospech nástroja.

Príspevky členských štátov spĺňajú tieto podmienky a následkom toho sa klasifikujú ako vlastné imanie:

— ako je vymedzené v dohode o poskytnutí príspevku, oprávňujú členské štáty rozhodnúť o použití čistých aktív nástroja, ak je nástroj v likvidácii,

— sú v triede nástrojov, ktorá je podriadená všetkým ostatným triedam nástrojov,

— všetky finančné nástroje v triede nástrojov, ktoré sú podriadené všetkým ostatným triedam nástrojov, majú zhodné znaky,

— nástroj neobsahuje žiadne prvky, ktoré by vyžadovali klasifikáciu ako záväzok, a

— celkové očakávané peňažné toky priraditeľné k nástroju počas jeho životnosti sú v podstatnej miere založené na hospodárskom výsledku, zmene vykázaných čistých aktív alebo zmene reálnej hodnoty vykázaných a nevykázaných čistých aktív nástroja počas životnosti nástroja.

Príspevky sa vo finančných výkazoch klasifikujú a oceňujú v amortizovanej hodnote (AC).

Vyplatené príspevky členských štátov predstavujú dostupné spätné toky vyplatené Európskej komisii a Spojenému kráľovstvu. Podľa dohody o prevode od roku 2023 a do roku 2027, najneskôr do 31. marca každého roka, EIB písomne oznámi výšku dostupných spätných tokov prostriedkov z investičného nástroja AKT a výšku akumulovaných dostupných spätných tokov prostriedkov z investičného nástroja ZKÚ k 31. decembru predchádzajúceho roka (ďalej len „správa o dostupných spätných tokoch“). V správe o dostupných spätných tokoch sa rozlišuje medzi spätnými tokmi, ktoré sa majú previesť na Komisiu (spätné toky prostriedkov z investičného nástroja AKT a ZKÚ), a spätnými tokmi, ktoré sa majú previesť na Spojené kráľovstvo. Dostupné spätné toky sa vykazujú vo výkaze finančnej pozície, keď sa do nástroja odošle zodpovedajúca žiadosť o platbu.

2.4.7. Úroky a podobné príjmy

Úroky z úverov poskytnutých z nástroja sa účtujú vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu („Úroky a podobné príjmy“) a vo výkaze finančnej pozície („Úvery a zálohové platby“) na základe časového rozlíšenia pri použití efektívnej úrokovej miery, pričom efektívnou úrokovou mierou je miera, ktorou sa presne diskontujú odhadované budúce hotovostné platby alebo príjmy počas očakávanej životnosti úveru na čistú účtovnú hodnotu úveru. Po znížení zaúčtovanej hodnoty úveru v dôsledku zníženia hodnoty sa výnosy z úrokov naďalej vykazujú s použitím pôvodnej efektívnej úrokovej miery, ktorá sa uplatňuje na novú účtovnú hodnotu.

Úroky z POCI úverov sa účtujú vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu („Úroky a podobné príjmy“) a vo výkaze finančnej pozície („Úvery a zálohové platby“) na základe časového rozlíšenia pri použití efektívnej úrokovej miery upravenej o kreditné riziko počas celej životnosti úveru, teda miery, ktorou sa presne diskontujú odhadované budúce hotovostné platby alebo príjmy počas očakávanej životnosti úveru na amortizovanú hodnotu úveru.

Bonifikácia úrokov prijatá do prostriedkov nástroja sa časovo rozlišuje a vykazuje ako úprava efektívneho výnosu, pričom sa vo výkaze ziskov a strát účtuje v rámci Úrokov a podobných príjmov počas obdobia od poskytnutia bonifikovaného úveru po jeho splatenie.

Poplatky za záväzky sú odložené a vykázané v príjmoch pomocou metódy efektívnej úrokovej miery počas obdobia od poskytnutia príslušného úveru po jeho splatenie a zapisujú sa do výkazu ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu ako úroky a podobné príjmy.

2.4.8. Bonifikácia úrokov a technická pomoc

Nástroj spravuje prostriedky na bonifikáciu úrokov a technickú pomoc ako súčasť svojej činnosti v mene členských štátov.

Časť príspevkov členských štátov, ktorá je pridelená na platby bonifikácie úrokov a technickej pomoci, nie je zaúčtovaná do prostriedkov prispievateľov nástroja, ale je klasifikovaná ako suma dlžná tretím stranám. Nástroj spravuje vyplácanie prostriedkov koncovým prijímateľom a následne znižuje sumy dlžné tretím stranám.

Ak sa príspevky na bonifikáciu úrokov a technickú pomoc neposkytnú v plnej výške, reklasifikujú sa ako príspevok v prospech nástroja.

2.4.9. Výnosy z úrokov z peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov

Výnosy z úrokov z peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu nástroja na základe časového rozlíšenia.

2.4.10. Poplatky, provízie a dividendy

Poplatky získané za služby poskytované počas príslušnej lehoty sú vykázané ako príjmy v čase, keď boli služby poskytnuté, zatiaľ čo poplatky získané za uskutočnenie významného úkonu sa vykazujú ako príjem v okamihu dokončenia významného úkonu. Tieto poplatky sú uvedené vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu ako príjmy z poplatkov a provízií.

Dividendy súvisiace s akciami a inými cennými papiermi s premenlivým výnosom sa vykazujú hneď po deklarovaní a uvádzajú vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu v rámci čistých realizovaných ziskov z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom.

2.4.11. Zdaňovanie

V Protokole o výsadách a imunitách Európskej únie, ktorý je prílohou k zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa stanovuje, že aktíva, príjmy a ostatný majetok inštitúcií Únie sú oslobodené od všetkých priamych daní.

3. **Riadenie rizík**

Táto poznámka obsahuje informácie o expozícii nástroja voči kreditným a finančným rizikám, ich riadení a kontrole, najmä pokiaľ ide o primárne riziká spojené s použitím finančných nástrojov. Ide o:

— kreditné riziko – riziko straty vyplývajúcej z nesplácania zo strany klienta alebo protistrany, ktoré vzniká pri kreditnej expozícii vo všetkých formách, vrátane rizika vyrovnania ([25]),

— riziko likvidity – riziko, že účtovná jednotka nebude schopná financovať nárast aktív a splniť svoje záväzky v čase ich splatnosti bez toho, aby to spôsobilo neprijateľné straty,

— trhové riziko – riziko, že zmeny trhových cien, ako sú napr. úrokové sadzby, ceny cenných papierov a výmenné kurzy ovplyvnia príjmy účtovnej jednotky alebo hodnotu finančných nástrojov, ktoré má v držbe.

3.1. ***Organizácia riadenia rizík***

EIB priebežne upravuje rámec riadenia rizík nástroja.

Riaditeľstvo pre riadenie rizík EIB nezávisle identifikuje, posudzuje a monitoruje riziká, ktorým je nástroj vystavený, a podáva o nich správy. V rámci štruktúry, v ktorej je zachované rozdelenie úloh, je riadenie rizík nezávislé od Front Office oddelenia, pričom poskytuje druhé stanovisko k všetkým návrhom predloženým Front Office oddelením, ktoré majú dôsledky týkajúce sa rizika.

Na úrovni EIB podáva manažér zodpovedný za riadenie rizík na úrovni skupiny (ďalej len „GCRO“) správy o rizikách skupiny Predstavenstvu EIB pod dohľadom člena predstavenstva zodpovedného za riadenie rizík. GCRO má priamy prístup k výboru pre politiku rizík a môže písať priamo Správnej rade EIB a komunikovať s ňou v akejkoľvek záležitosti z oblasti svojej pôsobnosti.

3.2. ***Kreditné riziko***

Kreditné riziko je riziko straty vyplývajúcej z nesplácania zo strany klienta alebo protistrany, ktoré vzniká pri kreditnej expozícii vo všetkých formách, vrátane rizika vyrovnania.

([25]) Riziko vyrovnania je definované ako riziko možných strát vyplývajúcich z transakcií, ktoré zostanú nevyrovnané po ich dátume splatnosti a/alebo z transakcií, ktoré sa vyrovnajú neskôr, než je uplatniteľný trhový štandard. Vzhľadom na povahu operácií nástroja najrelevantnejšími nástrojmi, ktoré sú ovplyvnené rizikom vyrovnania, sú deriváty uzavreté bankou, ktoré znamenajú výmenu v cudzej mene. Na riadenie rizika vyrovnania sa vzťahujú usmernenia o finančnom riziku.

3.2.1. Politika v oblasti kreditného rizika

Pri uskutočňovaní kreditnej analýzy protistrán, pokiaľ ide o úvery, EIB posudzuje kreditné riziko a očakávanú stratu s cieľom kvantifikovať a oceniť toto riziko. EIB vypracovala metodiku interného ratingu (IRM) na určenie interného ratingu príjemcov úverov alebo ručiteľov v súvislosti s úvermi. Metodika je založená na systéme hodnotiacich listov určených pre každý hlavný typ protistrany úveru (napr. podniky, finančné inštitúcie atď.). Ak sa zohľadní osvedčená banková prax uplatniteľná na EIB a zásady stanovené v rámci Bazilejskej dohody o kapitáli (Bazilej II), všetky strany, ktoré sú významné pre kreditný profil konkrétnej transakcie, sa klasifikujú do kategórií interného ratingu použitím IRM na konkrétny typ protistrany. Každej protistrane je pripísaný interný rating, ktorý odzrkadľuje pravdepodobnosť jej zlyhania na základe hĺbkovej analýzy rizikového profilu tohto subjektu z obchodného a finančného hľadiska a operatívneho kontextu rizika krajiny. V prípade potreby sa vykonajú odborné úpravy s prihliadnutím na podporu zo strany materskej spoločnosti alebo vládnu podporu právnych subjektov a konečný rating umožňuje zmeny, aby sa zohľadnili informácie (napr. trhové ceny), ktoré nie sú uvedené v hodnotiacom liste.

Pri posúdení kreditného rizika projektového financovania a ostatných štruktúrovaných operácií s obmedzeným postihom sa používajú nástroje kreditného rizika relevantné pre daný sektor zamerané najmä na dostupnosť peňažných tokov a kapacitu dlhovej služby. Tieto nástroje zahŕňajú analýzu zmluvného rámca projektu, analýzu protistrany a simulácie peňažných tokov. Podobne ako v prípade podnikov a finančných inštitúcií je každému projektu pripísaný interný rating. A nakoniec suverénne štáty mimo EÚ hodnotí ekonomické oddelenie na základe štatistického modelu.

Všetky interné ratingy sa počas trvania úveru monitorujú a pravidelne aktualizujú.

Neštátne operácie v relevantných prípadoch podliehajú osobitným limitom týkajúcim sa objemu transakcií a veľkosti protistrany. Limity protistrán sa v príslušných prípadoch stanovujú podľa konsolidovanej úrovne expozície skupiny. Takéto limity zvyčajne odzrkadľujú okrem iného výšku vlastných zdrojov protistrán.

Na zmiernenie kreditného rizika používa EIB vo vhodných individuálnych prípadoch rôzne zlepšenia kreditnej kvality, a to okrem iného cenné papiere súvisiace s projektom alebo protistranou, záruky a zmluvné doložky v závislosti od povahy dlžníka a typu operácie.

Nástroj nepoužíva na zmiernenie kreditného rizika žiadne kreditné deriváty.

3.2.2. Maximálna expozícia voči kreditnému riziku bez zohľadnenia kolaterálov a iných zlepšení kreditnej kvality

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza maximálna expozícia voči kreditnému riziku súčastí výkazu finančnej pozície vrátane derivátov. Maximálna expozícia sa uvádza v hrubom vyjadrení, bez účinku zmiernenia rizika pomocou kolaterálu.

(v tis. EUR)

Maximálna expozícia	31. 12. 2023	31. 12. 2022
AKTÍVA		
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	1 376 824	1 451 970
Pohľadávky voči prispievateľom	85 321	85 321
Pokladničné finančné aktíva	-	73 003
Derivátové finančné nástroje	55 765	75 852
Úvery a zálohové platby	1 683 312	1 849 786
Iné aktíva	616	950
Spolu	**3 201 838**	**3 536 882**
Rezervy na úverové prísľuby	**- 19 038**	**- 16 583**
PODSÚVAHA		
Podmienené záväzky		
— Vydané záruky	985	-

(v tis. EUR)

Maximálna expozícia	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Záväzky		
— Nevyplatené úvery	883 092	1 671 851
— Nevydané záruky	46 764	49 378
Celková podsúvaha	**930 841**	**1 721 229**
Celková kreditná expozícia	**4 113 641**	**5 241 528**

3.2.3. Kreditné riziko z úverov a zálohových platieb

3.2.3.1. *Ocenenie kreditného rizika úverov a zálohových platieb*

Úvery a zálohové platby alebo záruky, ktoré nástroj poskytuje, podliehajú komplexnému posudzovaniu rizika a kvantifikácii odhadov očakávanej straty, ktoré sa zohľadňujú pri zaradení úverov do jednotlivých kategórií. Operácie v rámci IFE (opísané v poznámke 25), s výnimkou sprostredkovaných úverov, podliehajú zásadám rizika všeobecného mandátu, ako sa stanovuje v usmerneniach EIB o kreditnom a akciovom riziku. Kategórie úverov sú stanovené podľa všeobecne prijatých kritérií založených na kvalite dlžníka, dobe splatnosti úveru, záruke a v prípade potreby na ručiteľovi.

Systém klasifikácie úverov zahŕňa metodiky, postupy, databázy a systémy IT, ktoré podporujú hodnotenie kreditného rizika operácií poskytovania úverov a kvantifikáciu odhadov očakávanej straty. Tento systém sumarizuje veľké množstvo informácií s cieľom ponúknuť relatívne poradie kreditného rizika úverov. Klasifikácia úveru odráža súčasnú hodnotu odhadovanej úrovne „očakávanej straty“, ktorá je výsledkom pravdepodobnosti zlyhania hlavných dlžníkov, expozície voči riziku a závažnosti straty v prípade zlyhania. Klasifikácia úverov sa používa na tieto účely:

— ako pomôcka na dôkladnejšie a kvantitatívnejšie posúdenie rizika poskytovania úverov,

— ako ukazovateľ zmien kreditného rizika na účely stanovenia priorít monitorovacieho úsilia,

— ako opis kvality úverového portfólia k danému dátumu a

— ako vstup do rozhodovania o ocenení rizika.

Pri stanovovaní klasifikácie úverov sa zohľadňujú tieto faktory:

i) Úverová bonita dlžníka: oddelenie riadenia rizík nezávisle skúma dlžníkov a hodnotí ich bonitu na základe vnútorných metodík a externých údajov. V súlade s prístupom interných ratingov podľa Bazilej III banka vypracovala metodiku vnútorného ratingu (IRM) na určenie vnútorného ratingu dlžníkov a ručiteľov. Táto metodika je založená na súbore hodnotiacich listov pre jednotlivé typy definovaných protistrán.

ii) Korelácia zlyhania: kvantifikuje pravdepodobnosť finančných ťažkostí, ktoré vzniknú zároveň dlžníkovi i ručiteľovi. Čím vyššia je korelácia medzi pravdepodobnosťou zlyhania dlžníka i ručiteľa, tým nižšia je hodnota záruky a tým nižšia (horšia) je klasifikácia úveru.

iii) Hodnota záručných nástrojov a cenných papierov: táto hodnota sa posudzuje na základe kombinácie bonity emitenta a typu použitého nástroja.

iv) Uplatniteľná miera uspokojenia pohľadávky: ide o sumu, o ktorej sa predpokladá, že bude vymožená po zlyhaní zo strany príslušnej protistrany, vyjadrenú ako percentuálny podiel príslušnej úverovej expozície.

v) Zmluvný rámec: náležitý zmluvný rámec zvýši kvalitu úveru a jeho klasifikáciu.

vi) Trvanie úveru alebo všeobecnejšie peňažné toky úveru: za predpokladu, že ostatné podmienky sú nezmenené, čím dlhšie úver trvá, tým vyššie je riziko vzniku ťažkostí pri jeho spravovaní.

Očakávaná strata úveru sa vypočíta na základe uvedených piatich faktorov. V závislosti od výšky očakávanej straty sa úver zaradí do jednej z týchto kategórií klasifikácie úverov:

„A“ Úvery prvotriednej kvality, v rámci ktorých existujú tri podkategórie:

„A0“ zahŕňa úvery poskytnuté členskému štátu EÚ alebo ním zaručené, pri ktorých je očakávaná strata na úrovni 0 %.

„A+“ zahŕňa úvery poskytnuté subjektom iným ako členské štáty EÚ (alebo nimi zaručené), v súvislosti s ktorými sa neočakáva žiadne zhoršenie kvality počas ich trvania.

„A-“ zahŕňa tie operácie poskytovania úverov, pri ktorých existuje určitá pochybnosť o udržaní súčasného stavu, ale kde sa očakáva len obmedzené zhoršenie situácie.

„B“ Úvery vysokej kvality: Tieto úvery predstavujú triedu aktív, v prípade ktorých je banka spokojná, hoci nevylučuje menšie zhoršenie situácie v budúcnosti. B+ a B- sa používajú na označenie relatívnej pravdepodobnosti, že nastane možnosť takéhoto zhoršenia situácie.

„C“ Úvery dobrej kvality: Príkladom môžu byť nezabezpečené úvery poskytnuté dôveryhodným bankám a podnikom s jednorazovou splátkou po 7 rokoch, alebo s ekvivalentným umorovaním, dobou splatnosti pri uhradení.

„D“ Táto kategória ratingu predstavuje hranicu medzi úvermi „prijateľnej kvality“ a úvermi s určitými ťažkosťami. Túto hranicu v klasifikácii úverov presnejšie vymedzujú podkategórie D+ a D-. Úvery s ratingom D- si vyžadujú zvýšené monitorovanie.

„E“ Táto kategória klasifikácie úverov zahŕňa úvery s rizikovým profilom vyšším v porovnaní so všeobecne akceptovaným rizikom. Zahŕňa takisto úvery, ktoré počas svojej životnosti zaznamenali viaceré problémy a vznik stratovej situácie v ich prípade nie je možné vylúčiť. Z tohto dôvodu sa tieto úvery prísne monitorujú. Podkategórie E+ a E- rozlišujú intenzitu tohto monitorovania. Operácie s ratingom E- sú operácie s vysokou pravdepodobnosťou, že dlhová služba nebude načas dodržaná a bude potrebná reštrukturalizácia dlhu, čo môže viesť k strate zo zníženia hodnoty.

„F“ (fail) zahŕňa úvery predstavujúce neprijateľné riziká. Úvery s ratingom F- môžu vzniknúť len z neuhradených transakcií, ktoré po ich podpísaní zaznamenali nepredvídané, výnimočné a dramaticky sa zhoršujúce okolnosti. Všetky operácie so stratou istiny pre nástroj sú hodnotené ratingom F a uplatňujú sa na ne osobitné ustanovenia.

V tabuľke v časti 3.2.3.3 sa nachádza analýza kreditnej kvality úverového portfólia nástroja podľa vyššie opísaných kategórií klasifikácie úverov.

3.2.3.2. *Analýza expozície voči kreditnému riziku týkajúca sa poskytnutých úverov*

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza maximálna expozícia (čistá účtovná hodnota) voči kreditnému riziku podpísaných úverov a zálohových platieb (vyplatených a nevyplatených) podľa typu dlžníka pri zohľadnení záruk poskytnutých ručiteľmi:

(v tis. EUR)

K 31. 12. 2023	Zaručené	Iné zlepšenia kreditnej kvality	Nezaručené	Spolu	% z vyplatených spolu
Finančné inštitúcie	54 290	-	952 740	**1 007 030**	**60**
Podniky	155 653	-	293 302	**448 955**	**27**
Subjekty verejného sektora	15 138	-	-	**15 138**	**1**
Štáty	-	-	212 189	**212 189**	**13**
Vyplatené spolu	**225 081**	-	**1 458 231**	**1 683 312**	**100**
Nevyplatené	**43 200**	-	**820 854**	**864 054**	
Vyplatené a nevyplatené spolu	**268 281**	-	**2 279 085**	**2 547 366**	

(v tis. EUR)

K 31. 12. 2022	Zaručené	Iné zlepšenia kreditnej kvality	Nezaručené	Spolu	% z vyplatených spolu
Finančné inštitúcie	64 625	-	1 095 467	**1 160 092**	**63**
Podniky	182 460	-	285 216	**467 676**	**25**
Subjekty verejného sektora	18 902	-	218	**19 120**	**1**
Štáty	-	311	202 587	**202 898**	**11**
Vyplatené spolu	**265 987**	**311**	**1 583 488**	**1 849 786**	**100**
Nevyplatené	**149 506**	-	**1 505 762**	**1 655 268**	
Vyplatené a nevyplatené spolu	**415 493**	**311**	**3 089 250**	**3 505 054**	

Riaditeľstvo pre riadenie a monitorovanie portfólia zodpovedá za vykonávanie monitorovania dlžníkov a ručiteľov, ako aj za monitorovanie projektov so zreteľom na finančný a zmluvný aspekt. Úverová bonita úverov nástroja, dlžníkov a ručiteľov sa teda kontinuálne monitoruje, a to najmenej raz ročne, v prípade potreby alebo vzniku úverových udalostí však aj častejšie. Riaditeľstvo pre riadenie a monitorovanie portfólia najmä overuje, či sa dodržiavajú zmluvné práva, a v prípade zníženia ratingu a/alebo porušenia zmluvných podmienok prijíma nápravné opatrenia. Podľa potreby sa prijímajú zmierňujúce opatrenia v súlade s usmerneniami o kreditnom riziku. Takisto v prípade obnovení bankových záruk získaných za poskytnuté úvery je zabezpečené ich nahradenie alebo včasné prijatie opatrení.

3.2.3.3. *Analýza kreditnej kvality podľa typu dlžníka*

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza analýza kreditnej kvality úverového portfólia nástroja k 31. decembru 2023 a k 31. decembru 2022 podľa jednotlivých kategórií úverov na základe podpísaných expozícií (vyplatených a nevyplatených):

(v tis. EUR)

K 31. 12. 2023		Vysoký stupeň	Štandardný stupeň	Min. akcept. riziko	Vysoké riziko	Bez stupňa (*)	Spolu	% z celkového objemu
		A až B-	C	D+	D- a menej			
Dlžník	Finančné inštitúcie	270 520	276 133	268 648	508 180	-	**1 323 481**	**52**
	Podniky	51 505	53	564	347 992	194 441	**594 555**	**23**
	Subjekty verejného sektora	-	15 138	-	-	-	**15 138**	**1**
	Štáty	50 858	2 164	12 907	548 263	-	**614 192**	**24**
Spolu		**372 883**	**293 488**	**282 119**	**1 404 435**	**194 441**	**2 547 366**	**100**

(*) Úverové operácie ocenené vo FVTPL.

(v tis. EUR)

K 31. 12. 2022 v tis. EUR		Vysoký stupeň	Štandardný stupeň	Min. akcept. riziko	Vysoké riziko	Bez stupňa (*)	Spolu	% z celkového objemu
		A až B-	C	D+	D- a menej			
Dlžník	Finančné inštitúcie	293 458	349 628	103 133	1 030 131	-	**1 776 350**	**50**
	Podniky	96 413	52 092	-	703 374	226 750	**1 078 629**	**31**
	Verejné inštitúcie	-	18 902	-	-	218	**19 120**	**1**
	Štáty	51 976	2 771	8 363	567 845	-	**630 955**	**18**
Spolu		**441 847**	**423 393**	**111 496**	**2 301 350**	**226 968**	**3 505 054**	**100**

(*) Úverové operácie ocenené vo FVTPL.

3.2.3.4. *Rozdelenie rizika úverov a zálohových platieb*

3.2.3.4.1. *Geografická analýza*

Úverové portfólio nástroja je možné podľa krajiny dlžníka analyzovať podľa týchto geografických regiónov (v tis. EUR):

Krajina dlžníka	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Egypt	260 529	309 312
Keňa	248 823	338 790
Nigéria	218 521	266 294
Etiópia	121 126	107 988
Regionálne – AKT	86 505	69 920
Maurícius	84 331	93 509
Togo	80 267	-
Barbados	72 036	82 735
Rwanda	71 525	94 247
Zambia	66 947	56 729
Kamerun	48 616	56 586
Zimbabwe	35 546	23 147
Uganda	33 365	51 388
Kongo (Konžská demokratická republika)	29 803	36 772
Senegal	28 729	38 153
Nová Kaledónia	26 425	31 684
Tanzánia	21 394	33 431
Dominikánska republika	16 768	25 879
Benin	16 742	2 958

Krajina dlžníka	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Jamajka	15 138	18 902
Guinea	12 926	15 242
Pobrežie Slonoviny	9 644	10 976
Mauritánia	9 374	11 029
Madagaskar	9 287	-
Mali	8 158	9 856
Kajmanie ostrovy	6 575	8 521
Malawi	6 476	9 587
Eswatini	6 453	1 515
Kapverdy	6 254	9 016
Mozambik	5 142	7 094
Svätá Lucia	4 565	4 674
Burkina Faso	4 389	4 767
Ghana	4 074	8 648
Mikronézia	2 342	2 811
Seychely	2 037	2 933
Francúzska Polynézia	1 838	3 118
Samoa	344	645
Vanuatu	177	525
Haiti	121	332
Kongo	-	73
Spolu	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.4.2 *Analýza podľa priemyselného sektora*

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza analýza úverového portfólia nástroja podľa priemyselného sektora dlžníka. Operácie, ktoré boli najprv vyplatené finančnému prostredníkovi pred ich vyplatením koncovému prijímateľovi, sú vykázané v položke „Terciárny sektor a iné“:

(v tis. EUR)

Priemyselný sektor dlžníka	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančné služby	1 012 001	1 160 133
Verejná správa	212 189	202 898
Elektrina	187 701	193 597
Chemické látky	91 786	108 652
Telekomunikácie	60 182	62 862
Zdravotná starostlivosť	36 833	36 833

(v tis. EUR)

Priemyselný sektor dlžníka	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Služby pre podniky, IT a médiá	33 638	31 127
Lieky a zdravotnícke pomôcky	18 526	12 388
Infraštruktúra leteckej a námornej dopravy	15 138	18 902
Ťažobný a kovospracujúci priemysel	7 236	8 415
Investičný tovar	4 103	8 853
Zhodnocovanie odpadu a recyklácia	3 802	4 577
Viacúčelové podniky	177	525
Terciárny sektor a iné	-	24
Spolu	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.5. *Expozícia voči kreditnému riziku pre každý interný rating rizika*

EIB používa metodiku interného ratingu v súlade s prístupom na základe interných ratingov podľa Bazilej III. Väčšina protistrán nástroja má pridelený rating na základe tejto metodiky. V tabuľke je uvedené členenie úverového portfólia nástroja s uvedením lepšieho interného ratingu dlžníka alebo ručiteľa, ak je k dispozícii. V prípade, že interný rating nie je k dispozícii, na túto analýzu bol použitý externý rating.

V tabuľke sa nachádzajú podpísané expozície (vyplatené aj nevyplatené) a rizikovo vážené expozície na základe internej metodiky, ktorá sa v nástroji používa na riadenie limitov.

(v tis. EUR)

	ekviv. stupeň Moody's	2023				
		Očakávané úverové straty počas 12 mesiacov	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo neznehodnotené	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	FVTPL	Spolu
Úvery a zálohové platby v amortizovanej hodnote (AC)						
Interný rating 1 – minimálne kreditné riziko	Aaa	-	47 534	-	-	**47 534**
Interný rating 2 – veľmi nízke kreditné riziko	Aa1 – Aa3	72 051	-	-	-	**72 051**
Interný rating 3 – nízke kreditné riziko	A1 – A3	10 428	-	-	-	**10 428**
Interný rating 4 – mierne kreditné riziko	Baa1 – Baa3	33 439	263 036	3 802	-	**300 277**
Interný rating 5 – finančne slabá protistrana	Ba1 – Ba3	75 418	-	-	-	**75 418**
Interný rating 6 – vysoké kreditné riziko	B1 – B3	533 775	206 438	20 349	-	**760 562**
Interný rating 7 – veľmi vysoké kreditné riziko	pod Caa1	77 010	246 682	-	-	**323 692**
Interný rating 8 – protistrana v stave zlyhania	pod Caa1, ale v stave zlyhania	-	-	17 860	-	**17 860**
Úvery a zálohové platby vo FVTPL		-	-	-	**182 080**	**182 080**
Opravná položka na stratu a úprava reálnej hodnoty		**- 10 964**	**- 24 674**	**- 14 976**	**- 55 976**	**- 106 590**
Účtovná hodnota úverov a zálohových platieb		**791 157**	**739 016**	**27 035**	**126 104**	**1 683 312**
Úverové prísľuby						
Interný rating 2 – veľmi nízke kreditné riziko	Aa1 – Aa3	86 796	-	-	-	**86 796**
Interný rating 3 – nízke kreditné riziko	A1 – A3	1 687	-	-	-	**1 687**
Interný rating 4 – mierne kreditné riziko	Baa1 – Baa3	10 000	-	-	-	**10 000**
Interný rating 5 – finančne slabá protistrana	Ba1 – Ba3	82 770	-	-	-	**82 770**
Interný rating 6 – vysoké kreditné riziko	B1 – B3	327 995	45 990	-	-	**373 985**
Interný rating 7 – veľmi vysoké kreditné riziko	pod Caa1	28 089	30 537	-	-	**58 626**

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

(v tis. EUR)

	ekviv. stupeň Moody's	2023				
		Očakávané úverové straty počas 12 mesiacov	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo neznehodnotené	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	FVTPL	Spolu
Interný rating 8 – protistrana v stave zlyhania	pod Caa1, ale v stave zlyhania	-	50 000	111 000	-	**161 000**
Bez interného ratingu (*)		39 940	-	-	-	**39 940**
Úvery a zálohové platby vo FVTPL		-	-	-	**68 288**	**68 288**
Opravná položka na stratu a úprava reálnej hodnoty		**- 2 715**	**- 16 323**	-	-	**- 19 038**
Účtovná hodnota úverových prísľubov		**574 562**	**110 204**	**111 000**	**68 288**	**864 054**

(*) Dohody o zastúpení, pre ktoré k dátumu vykazovania neexistuje príslušná protistrana.

(v tis. EUR)

	ekviv. stupeň Moody's	2022				
		Očakávané úverové straty počas 12 mesiacov	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo neznehodnotené	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	FVTPL	Spolu
Úvery a zálohové platby v amortizovanej hodnote (AC)						
Interný rating 1 – minimálne kreditné riziko	Aaa	-	56 320	-	-	**56 320**
Interný rating 2 – veľmi nízke kreditné riziko	Aa1 – Aa3	82 745	-	-	-	**82 745**
Interný rating 3 – nízke kreditné riziko	A1 – A3	421	-	-	-	**421**
Interný rating 4 – mierne kreditné riziko	Baa1 – Baa3	346 538	-	-	-	**346 538**
Interný rating 5 – finančne slabá protistrana	Ba1 – Ba3	82 126	-	-	-	**82 126**
Interný rating 6 – vysoké kreditné riziko	B1 – B3	679 725	189 519	-	-	**869 244**
Interný rating 7 – veľmi vysoké kreditné riziko	pod Caa1	41 450	273 167	-	-	**314 617**

(v tis. EUR)

	ekviv. stupeň Moody's	2022				
		Očakávané úverové straty počas 12 mesiacov	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo neznehodnotené	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	FVTPL	Spolu
Interný rating 8 – protistrana v stave zlyhania	pod Caa1, ale v stave zlyhania	-	-	63 474	-	**63 474**
Úvery a zálohové platby vo FVTPL		-	-	-	**142 263**	**142 263**
Opravná položka na stratu a úprava reálnej hodnoty		**- 11 370**	**- 28 817**	**- 21 303**	**- 46 472**	**- 107 962**
Účtovná hodnota úverov a zálohových platieb		**1 221 635**	**490 189**	**42 171**	**95 791**	**1 849 786**
Úverové prísľuby						
Interný rating 2 – veľmi nízke kreditné riziko	Aa1 – Aa3	86 796	-	-	-	**86 796**
Interný rating 3 – nízke kreditné riziko	A1 – A3	316 707	-	-	-	**316 707**
Interný rating 4 – mierne kreditné riziko	Baa1 – Baa3	109 095	-	-	-	**109 095**
Interný rating 5 – finančne slabá protistrana	Ba1 – Ba3	175 880	-	-	-	**175 880**
Interný rating 6 – vysoké kreditné riziko	B1 – B3	538 504	50 000	-	-	**588 504**
Interný rating 7 – veľmi vysoké kreditné riziko	pod Caa1	62 966	105 669	-	-	**168 635**
Interný rating 8 – protistrana v stave zlyhania	pod Caa1, ale v stave zlyhania	-	-	50 000	-	**50 000**
Bez interného ratingu (*)		44 982	-	-	-	**44 982**
Úvery a zálohové platby vo FVTPL		-	-	-	**131 252**	**131 252**
Opravná položka na stratu a úprava reálnej hodnoty		**- 4 834**	**- 11 749**	-	-	**- 16 583**
Účtovná hodnota úverových prísľubov		**1 330 096**	**143 920**	**50 000**	**131 252**	**1 655 268**

(*) Dohody o zastúpení, pre ktoré k dátumu vykazovania neexistuje príslušná protistrana.

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5451/oj

EIB kontinuálne monitoruje udalosti, ktoré ovplyvňujú jej dlžníkov a ručiteľov. Konkrétne EIB individuálne posudzuje zmluvné práva v prípade zhoršenia ratingu a prijíma zmierňujúce opatrenia. Takisto sa pozorne sledujú obnovenia bankových záruk získaných na poskytnuté úvery s cieľom zabezpečiť ich nahradenie alebo v prípade potreby včas prijať opatrenia.

3.2.3.6. *Omeškané úverové splátky a zníženia hodnoty*

Omeškané sumy sú určované, monitorované a vykazované v súlade s postupmi stanovenými v celobankových „Usmerneniach a postupoch pre finančné monitorovanie". Tieto postupy sú v súlade s osvedčenými bankovými postupmi a sú prijaté pre všetky úvery, ktoré spravuje EIB.

Monitorovanie je štruktúrované tak, aby sa zabezpečilo: i) odhaľovanie potenciálnych omeškaných platieb a ich oznamovanie príslušným útvarom čo najskôr; ii) urýchlené postúpenie kritických prípadov na správnu operačnú a rozhodovaciu úroveň; iii) pravidelné podávanie správ riadiacim orgánom nástroja o celkovom stave.

Omeškané splátky a zníženia hodnoty úverov a zálohových platieb možno analyzovať takto:

(v tis. EUR)

	Úvery a zálohové platby	Úvery a zálohové platby
	31. decembra 2023	31. decembra 2022
Účtovná hodnota	**1 683 312**	**1 849 786**
Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené		
Hrubá suma	17 860	63 474
Zníženie hodnoty – opravná položka na stratu	- 14 976	- 21 303
Účtovná hodnota očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo znehodnotených	**2 884**	**42 171**
Po splatnosti, ale nie úverovo znehodnotené		
Po splatnosti		
0 – 30 dní	-	670
30 – 90 dní	23	118
90 – 180 dní	315	95
viac ako 180 dní	-	25
Účtovná hodnota po splatnosti, ale nie úverovo znehodnotená	**338**	**908**
Účtovná hodnota nie po splatnosti ani nie úverovo znehodnotená	**1 680 090**	**1 806 707**
Účtovná hodnota úverov a zálohové platby spolu	**1 683 312**	**1 849 786**

3.2.3.7. *Citlivosť očakávaných úverových strát na budúce hospodárske podmienky (v tis. EUR)*

Očakávané úverové straty sú citlivé na úsudky a predpoklady týkajúce sa formulovania výhľadových scenárov. EIB vykonáva analýzu citlivosti očakávaných úverových strát vykazovaných vo významných triedach svojich aktív.

Prognózy budúcich hospodárskych podmienok (prostredníctvom makroekonomických scenárov) sú vstupmi do prognostického modelu produkujúceho podmienené rizikové parametre, ktoré sú vstupom do výpočtu opravnej položky na stratu.

Scenáre sú odvodené zo šokovej úrovne HDP, ktorý je kľúčovým meradlom hospodárskej činnosti. Šoky pre reálny HDP sú kalibrované tak, aby replikovali minulú volatilitu premennej. V prípade potreby sa na spresnenie rozsahu a pretrvávania šokov pre HDP uplatňuje aj odborný úsudok. Výsledkom je, že šoky sa určujú spolu s funkciou rozpadu, a tým sa určí vplyv šokov v priebehu času. Pravdepodobnosti spojené s každým scenárom sú definované tak, aby odrážali trhové (volatilita) ukazovatele a interne vyvinuté ukazovatele/sledovače, ktoré sa dôsledne nasadzujú v priebehu času na zachytenie neistoty. Váženie pozitívnych a negatívnych šokov závisí od rovnováhy rizík v ekonomike. V minulosti sa pri štvrťročných projekciách uplatnilo na priemerné negatívne šoky – 7 247 EUR (2022: – 9 908 EUR) a na priemerné pozitívne šoky 6 007 EUR (2022: 8 356 EUR).

V nasledujúcej tabuľke je uvedená opravná položka na stratu z úverov a zálohových platieb v rámci fázy 1 a 2. Každý výhľadový scenár (napr. východisková hodnota, pozitívne a negatívne šoky) bol vážený hodnotou 100 % namiesto použitia váh pravdepodobnosti scenára v rámci všetkých troch scenárov.

(v tis. EUR)

	2023		
	Pozitívne šoky	Východisková hodnota	Negatívne šoky
Hrubá expozícia	2 258 365	2 258 365	2 258 365
Opravná položka na stratu	45 603	51 610	58 857

(v tis. EUR)

	2022		
	Pozitívne šoky	Východisková hodnota	Negatívne šoky
Hrubá expozícia	3 229 247	3 229 247	3 229 247
Opravná položka na stratu	43 821	52 177	62 085

3.2.3.8. *Nové prerokovanie úveru a odklad splátok*

EIB považuje úvery, v súvislosti s ktorými bola predĺžená platnosť opatrení na odklad splátok, za úvery s odloženou splatnosťou (t. j. pôžičky, dlhové cenné papiere a úverové prísľuby). Opatrenia na odklad splátok pozostávajú z ústupkov, ktoré sa EIB rozhodne urobiť voči dlžníkovi, ktorý sa pre svoje finančné ťažkosti považuje za neschopného dodržiavať zmluvné podmienky dlhovej služby, s cieľom umožniť dlžníkovi splácať dlh alebo úplne či čiastočne refinancovať zmluvu. S expozíciami sa zaobchádza ako s expozíciami s úľavou, ak dôjde k ústupku, bez ohľadu na to, či je akákoľvek suma po termíne splatnosti, alebo je expozícia klasifikovaná ako zlyhaná. Expozície sa nepovažujú za expozície s úľavou, ak sa dlžník nenachádza vo finančných ťažkostiach.

Za bežných okolností by sa zhoršenie predmetných úverov odhalilo na základe ustanovení usmernení a postupov EIB a pred novým prerokovaním by sa monitorovalo. Po novom prerokovaní by EIB tieto úvery ďalej úzko monitorovala. V prípade úverového znehodnotenia sa finančný nástroj presunie do fázy 3. Úver sa bude pravidelne monitorovať v súlade s rámcom banky.

Medzi opatrenia a postupy na odklad splátok, ktoré EIB prijala počas vykazovaného obdobia v rámci svojich reštrukturalizačných činností, patria okrem iného predĺženie splatnosti, odklad splatnosti istiny, odklad splatnosti istiny a úrokov, porušenie významných dohôd a kapitalizácia nedoplatkov.

Operácie, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na odklad splátok, sa vykazujú ako také v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023		31. 12. 2022	
	Bezproblé-mové	Problémové	Bezproblé-mové	Problémové
Počet zmlúv, na ktoré sa vzťahujú postupy odkladu splátok	13	6	12	7
Účtovná hodnota (vrátane úrokov a omeškaných súm)	112 554	46 432	144 399	45 497
Vykázaná opravná položka na očakávané úverové straty	1 654	22 151	16 008	14 323
Výnosy z úrokov, pokiaľ ide o zmluvy s odkladom splatnosti	8 594	1 776	7 745	2 280

(v tis. EUR)

			Opatrenia na odklad splátok				
	31. 12. 2022	Predĺženie splatnosti	Odklad splatnosti istiny a úrokov	Porušenie významných finančných dohôd	Iné	Zmluvné splácanie, ukončenie a/alebo odpísanie	31. 12. 2023
Finančné inštitúcie	85 751	-	-	12 275	-	- 29 671	68 355
Podniky	104 145	-	-	-	-	- 13 514	90 631
Spolu	**189 896**	-	-	**12 275**	-	**- 43 185**	**158 986**

3.2.4. Kreditné riziko pri peňažných prostriedkoch a peňažných ekvivalentoch

Dostupné prostriedky sú investované v súlade s harmonogramom zmluvných záväzkov vyplácania prostriedkov z nástroja. K 31. decembru 2023 a 31. decembru 2022 mali investície formu bankových vkladov, vkladových certifikátov a komerčných cenných papierov.

Schválené subjekty majú rating podobný krátkodobému a dlhodobému ratingu, ktorý sa vyžaduje pre vlastné investície do cenných papierov EIB. V prípade rozdielnych ratingov udelených viac ako jednou ratingovou agentúrou sa zohľadňuje najnižší rating. Maximálny povolený limit pre každú schválenú banku je v súčasnosti 50 000 000 EUR (päťdesiat miliónov eur). Výnimka z toho pravidla bola udelená spoločnosti Société Générale S. A., v ktorej má nástroj svoje prevádzkové hotovostné účty. Krátkodobý úverový limit pre Société Générale S. A. k 31. decembru 2023 a 31. decembru 2022 predstavoval 110 000 000 EUR (stodesať miliónov eur). Zvýšený limit sa uplatňuje na sumu peňažných prostriedkov na prevádzkových hotovostných účtoch a nástroje vydané touto protistranou a v držbe pokladničného portfólia.

Všetky investície sa uskutočnili vo schválených subjektoch s maximálnou splatnosťou tri mesiace od dátumu pripísania. Všetky porušenia výšky obmedzenia kreditnej expozície boli oznámené mandantom. K 31. decembru 2023 a k 31. decembru 2022 mali všetky termínované vklady, komerčné cenné papiere a pokladničná hotovosť v držbe pokladničného portfólia nástroja minimálny rating P-2 (ekvivalentu Moody's) v deň zúčtovania.

V nasledujúcej tabuľke sa uvádza situácia peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov vrátane vzniknutých úrokov:

(v tis. EUR)

Minimálny krátkodobý rating (Moody's)	Minimálny dlhodobý rating (Moody's)	31. 12. 2023		31. 12. 2022	
P-1	Aaa	140 592	10 %	200 167	14 %
P-1	Aa2	29 951	2 %	24 955	2 %
P-1	Aa3	89 682	7 %	4 992	0 %
P-1	A1	360 831	26 %	300 627	21 %
P-1	A2	204 179	15 %	340 252	23 %
P-1	A3	346 275	25 %	491 224	34 %
P-2	A3	205 314	15 %	29 956	2 %
P-2	Baa1	-	0 %	59 797	4 %
Spolu		**1 376 824**	**100 %**	**1 451 970**	**100 %**

3.2.5. Kreditné riziko derivátov

3.2.5.1. *Politika kreditného rizika pri derivátoch*

Kreditné riziko týkajúce sa derivátov predstavuje stratu, ktorá by jednej strane vznikla, ak by druhá protistrana nebola schopná plniť si svoje zmluvné záväzky. Kreditné riziko týkajúce sa derivátov sa líši v závislosti od viacerých faktorov (ako sú úrokové sadzby alebo menové kurzy) a vo všeobecnosti zodpovedá len malej časti ich pomyselnej hodnoty.

Nástroj môže počas bežného priebehu svojich operácií uzavrieť swapové zmluvy s cieľom zaistiť určité operácie poskytovania úverov alebo zmluvy na menové forwardy s cieľom zaistiť svoje menové pozície, ktoré sú denominované v aktívne obchodovateľných menách iných, ako je euro. EIB vykonáva všetky swapy s externou protistranou. Swapy sa riadia rovnakými rámcovými swapovými zmluvami a dodatkami o finančných zárukách (Credit Support Annexes), aké podpisuje EIB s externými protistranami.

3.2.5.2. *Ocenenie kreditného rizika pri derivátoch*

Všetky swapy, ktoré uskutočňuje EIB a súvisia s nástrojom, podliehajú rovnakému zmluvnému rámcu a metodike, ktoré sa uplatňujú na deriváty, ktoré EIB používa na vlastné účely. Najmä oprávnenosť protistrán na swapové operácie určuje EIB na základe rovnakých podmienok oprávnenosti, aké sa uplatňujú na všeobecné účely swapov.

EIB oceňuje expozíciu voči kreditnému riziku swapových a derivátových transakcií pomocou prístupu krátkodobej nezabezpečenej expozície a potenciálnej budúcej expozície na účely vykazovania a monitorovania limitov. Tieto metriky v plnej miere zahŕňajú deriváty súvisiace s investičným nástrojom.

Nástroj uzatvára krátkodobé devízové swapy (devízové swapy) s cieľom zaistiť menové riziko pri vyplácaní úverov v menách iných ako EUR. Devízové swapy majú maximálnu dobu splatnosti tri mesiace a pravidelne sa obnovujú. Pomyselná hodnota devízových swapov bola k 31. decembru 2023 na úrovni 1 640,0 mil. EUR v porovnaní s 1 790,0 mil. EUR k 31. decembru 2022. Reálna hodnota devízových swapov bola k 31. decembru 2023 na úrovni 45,8 mil. EUR v porovnaní s 71,1 mil. EUR k 31. decembru 2022.

Nástroj uzatvára krížové menové swapové zmluvy s cieľom zaistiť menové riziko pri vyplácaní úverov v menách iných ako EUR. Krížové menové swapy majú dlhodobú splatnosť. Pomyselná hodnota devízových swapov bola k 31. decembru 2023 na úrovni 43,3 mil. EUR v porovnaní so 47,0 mil. EUR k 31. decembru 2022. Reálna hodnota devízových swapov bola k 31. decembru 2023 na úrovni 10,0 mil. EUR v porovnaní so 4,8 mil. EUR k 31. decembru 2022.

3.2.6. Kreditné riziko pokladničných finančných aktív

V tejto tabuľke je znázornená situácia pokladničného portfólia, ktoré obsahuje len komerčné cenné papiere vydané subjektmi na nižších úrovniach verejnej správy, bankami a nebankovým subjektmi s pôvodnou splatnosťou dlhšou ako tri mesiace. Členské štáty EÚ, ich agentúry, banky a nebankové subjekty sú akceptovateľnými emitentmi. Maximálny povolený limit pre každého schváleného emitenta je 50 000 000 EUR (päťdesiat miliónov EUR). V závislosti od požiadaviek na likviditu by mohli byť oprávnené aj investície do strednodobých a dlhodobých dlhopisov.

(v tis. EUR)

Minimálny krátkodobý rating (Moody's)	Minimálny dlhodobý rating (Moody's)	31. 12. 2023		31. 12. 2022	
P-1	Aa2	-	0 %	32 974	45 %
P-1	Aa3	-	0 %	4	0 %
P-1	A3	-	0 %	39 843	55 %
P-2	A3	-	0 %	182	0 %
Spolu		-	**0 %**	**73 003**	**100 %**

3.3. ***Riziko likvidity***

Riziko likvidity sa týka schopnosti účtovnej jednotky financovať nárast aktív a splniť svoje záväzky v čase ich splatnosti bez toho, aby to spôsobilo neprijateľné straty. Je možné ho rozdeliť na riziko likvidity financovania a riziko trhovej likvidity. Riziko likvidity financovania je riziko, že účtovná jednotka nebude schopná efektívne plniť očakávané i neočakávané súčasné a budúce potreby peňažných tokov bez ovplyvnenia jej každodennej činnosti alebo jej finančnej situácie. Riziko trhovej likvidity je riziko, že účtovná jednotka nemôže ľahko vyrovnať alebo eliminovať pozíciu za trhovú cenu z dôvodu nedostatočnej hĺbky trhu alebo jeho narušenia.

3.3.1. Riadenie rizika likvidity

Nástroj je financovaný predovšetkým z ročných príspevkov od členských štátov a zo spätných tokov prostriedkov z operácií nástroja. Nástroj riadi svoje riziko likvidity financovania najmä plánovaním svojich potrieb čistej likvidity a požadovaných ročných príspevkov členských štátov.

S cieľom vypočítať ročné príspevky členských štátov sa počas roka analyzuje a sleduje vzorec vyplácania existujúceho a očakávaného portfólia. Pri korekcii ročných požiadaviek na likviditu sa zohľadňujú zvláštne udalosti, ako napr. splátky pred určeným dátumom, predaj akcií alebo prípady zlyhania.

Aby sa minimalizovalo riziko likvidity, nástroj udržiava dostatočnú likvidnú rezervu na to, aby kedykoľvek mohol pokryť vyplácanie plánovaných úhrad, o ktorých pravidelne informuje úverové oddelenie EIB. Prostriedky sú investované na peňažnom trhu a trhoch s dlhopismi vo forme medzibankových vkladov a iných krátkodobých finančných nástrojov, pričom sa berú do úvahy záväzky vyplácania hotovostných prostriedkov z nástroja. Likvidné aktíva nástroja spravuje finančné oddelenie banky s cieľom zachovať primeranú likviditu na to, aby nástroj mohol plniť svoje záväzky. V súlade s rozhodnutím Rady 2020/2233 sa spätné toky prostriedkov z investičného nástroja AKT budú využívať v rámci NDICI – Globálna Európa. Možnosť presunu týchto spätných tokov je však podmienená zachovaním primeranej úrovne likvidity v rámci investičného nástroja.

Je potrebné zdôrazniť, že kapitál je riadený výlučne z hľadiska likvidity, ako je uvedené vyššie.

V súlade so zásadou oddelenia úloh Front Office od úloh Back Office zodpovedá za operácie vysporiadania týkajúce sa investovania týchto aktív oddelenie plánovania a vysporiadania operácií EIB. Za schvaľovanie protistrán a limitov pre pokladničné investície, ako aj za monitorovanie týchto limitov zodpovedá riaditeľstvo pre riadenie rizík banky.

3.3.2. Meranie rizika likvidity

Tabuľky uvedené v tomto oddiele analyzujú finančné záväzky nástroja podľa splatnosti na základe obdobia zostávajúceho medzi dátumom súvahy a dátumom splatnosti uvedeným v zmluve (na základe nediskontovaných peňažných tokov).

Pokiaľ ide o nederivátové finančné záväzky, nástroj drží záväzky vo forme nevyplatených častí úveru v rámci podpísaných dohôd o poskytnutí úveru, vo forme nevyplatených častí podpísaných dohôd o upísaní kapitálu/kapitálových investíciách, vo forme poskytnutých záruk za úvery alebo vo forme viazanej bonifikácie úrokov a technickej pomoci.

Úvery v rámci investičného nástroja majú lehotu vyplatenia. Úhrady sa však uskutočňujú v termínoch a v sumách, ktoré odrážajú pokrok príslušných investičných projektov. Okrem toho úvery investičného nástroja predstavujú transakcie vykonávané v pomerne premenlivom operatívnom prostredí, a ich harmonogram vyplácania teda zahŕňa značnú mieru neistoty.

Kapitálové investície sú splatné vtedy a hneď, ako správcovia kapitálového fondu vydajú platnú výzvu na splatenie kapitálu, čo odráža stupeň pokročilosti ich investičných činností. Doba čerpania má zvyčajne dĺžku 3 roky a často sa predlžuje o jeden alebo dva roky. Niektoré záväzky vyplácania zvyčajne pretrvávajú po skončení doby čerpania až do úplného ukončenia realizácie predmetných investícií fondu, pretože likvidita fondu môže byť občas nedostatočná na pokrytie platobných záväzkov vznikajúcich v súvislosti s poplatkami alebo inými výdavkami.

Záruky nepodliehajú osobitným záväzkom vyplatenia, pokiaľ sa nepožiada o uplatnenie záruk. Výška neuhradených záruk sa v rámci harmonogramu splácania zaručených úverov zníži.

Výdavky peňažných prostriedkov v súvislosti s viazanou bonifikáciou úrokov sa vyskytujú v prípade bonifikovaných úverov financovaných z vlastných zdrojov banky. Vykazované záporné peňažné toky preto predstavujú iba záväzky vzťahujúce sa na tieto úvery, a nie celkovú sumu viazaných nevyplatených bonifikácií úrokov. Rovnako ako v prípade úverov je ich harmonogram vyplácania neistý.

Viazaný „hrubý nominálny odlev“ týkajúci sa technickej pomoci v tabuľke „Profil splatnosti nederivátových finančných pasív“ sa vzťahuje na celkovú nevyplatenú časť podpísaných zmlúv o technickej pomoci. V prípade časového harmonogramu vyplácania existuje vysoký stupeň neistoty. Výdavky peňažných prostriedkov zaradené do kategórie „3 mesiace alebo kratšie“ predstavujú sumu neuhradených faktúr prijatých do dátumu vykazovania.

Záväzky týkajúce sa nederivátových finančných záväzkov, pre ktoré nie je stanovený dátum zmluvnej splatnosti, sú zaradené do kategórie „Nedefinovaná splatnosť“. Záväzky, pre ktoré je k dátumu vykazovania zaznamenaná žiadosť o platbu, sa zaradia do príslušného časového úseku.

Pokiaľ ide o derivátové finančné záväzky, profil splatnosti zodpovedá zmluvným nediskontovaným hrubým peňažným tokom swapových zmlúv vrátane krížových menových swapov (CCS), krížových menovo-úrokových swapov (CCIRS), krátkodobých menových swapov a úrokových swapov.

(v tis. EUR)

Profil splatnosti nederivátových finančných záväzkov k 31. 12. 2023	3 mesiace alebo kratšie	Viac ako 3 mesiace až 1 rok	Viac ako 1 rok až 5 rokov	Viac ako 5 rokov	Nedefinovaná splatnosť	Hrubý nominálny odlev
Odlev prostriedkov v súvislosti s prisľúbenými, ale nevyplatenými úvermi	49 019	6 000	-	-	828 073	883 092
Odlev prostriedkov v súvislosti s prisľúbenými investičnými prostriedkami a upísaním akcií	-	-	-	-	297 534	297 534
Iné (podpísané nevydané záruky, vydané záruky)	-	-	-	-	47 749	47 749
Odlev prostriedkov v súvislosti s prisľúbenou bonifikáciou úrokov	4 235	-	-	-	343 282	347 517
Odlev prostriedkov v súvislosti s prisľúbenou technickou pomocou	849	-	-	-	25 343	26 192
Spolu	**54 103**	**6 000**	-	-	**1 541 981**	**1 602 084**

(v tis. EUR)

Profil splatnosti nederivátových finančných záväzkov k 31. 12. 2022	3 mesiace alebo kratšie	Viac ako 3 mesiace až 1 rok	Viac ako 1 rok až 5 rokov	Viac ako 5 rokov	Nedefinovaná splatnosť	Hrubý nominálny odlev
Odlev prostriedkov v súvislosti s prisľúbenými, ale nevyplatenými úvermi	87 210	21 208	-	-	1 563 433	1 671 851
Odlev prostriedkov v súvislosti s prisľúbenými investičnými prostriedkami a upísaním akcií	4 676	-	-	-	406 496	411 172
Iné (podpísané nevydané záruky, vydané záruky)	-	-	-	-	49 378	49 378
Odlev prostriedkov v súvislosti s prisľúbenou bonifikáciou úrokov	-	-	-	-	350 282	350 282
Odlev prostriedkov v súvislosti s prisľúbenou technickou pomocou	924	-	-	-	32 149	33 073
Spolu	**92 810**	**21 208**	-	-	**2 401 738**	**2 515 756**

(v tis. EUR

Profil splatnosti derivátových finančných záväzkov k 31. 12. 2023	3 mesiace alebo kratšie	Viac ako 3 mesiace až 1 rok	Viac ako 1 rok až 5 rokov	Viac ako 5 rokov	Hrubý nominálny prílev/odlev
CCS – prílev	192	10 909	32 186	1 706	44 993
CCS – odlev	- 90	- 10 212	- 23 783	- 1 828	- 35 913
Krátkodobé menové swapy – prílev	1 640 000	-	-	-	1 640 000
Krátkodobé menové swapy – odlev	- 1 597 068	-	-	-	- 1 597 068
Spolu	**43 034**	**697**	**8 403**	**- 122**	**52 012**

(v tis. EUR)

Profil splatnosti derivátových finančných záväzkov k 31. 12. 2022	3 mesiace alebo kratšie	Viac ako 3 mesiace až 1 rok	Viac ako 1 rok až 5 rokov	Viac ako 5 rokov	Hrubý nominálny prílev/odlev
CCS a CCIRS – prílev	88	9 474	38 431	147	48 140
CCS a CCIRS – odlev	- 108	- 11 965	- 30 450	- 146	- 42 669
Krátkodobé menové swapy – prílev	1 790 000	-	-	-	1 790 000
Krátkodobé menové swapy – odlev	- 1 724 227	-	-	-	- 1 724 227
Spolu	**65 753**	**- 2 491**	**7 981**	**1**	**71 244**

3.3.3. Dlhodobé finančné aktíva a záväzky

V nasledujúcej tabuľke sa uvádzajú nederivátové finančné aktíva a finančné záväzky, ktoré by sa mali pravdepodobne vymôcť alebo vyrovnať neskôr než 12 mesiacov po dátume vykazovania.

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančné aktíva:		
Úvery a zálohové platby	1 755 831	1 922 784
Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	820 713	797 341
Spolu	**2 576 544**	**2 720 125**
Finančné záväzky:		
Sumy dlžné tretím stranám (*)	389 116	136 867
Rezervy na úverové prísľuby	19 038	16 583
Spolu	**408 154**	**153 450**

(*) Sumy dlhované tretím stranám zahŕňajú neuhradené bonifikácie úrokov a technickú pomoc dlžné členským štátom, pri ktorých je splatnosť prevažne nedefinovaná.

3.4. *Trhové riziko*

Trhové riziko predstavuje riziko, že zmeny trhových cien, ako sú napr. úrokové sadzby, ceny cenných papierov a výmenné kurzy, ovplyvnia príjmy účtovnej jednotky alebo hodnotu finančných nástrojov, ktoré má v držbe.

3.4.1 Úrokové riziko

Úrokové riziko vyplýva z volatility ekonomickej hodnoty úročených pozícií alebo z príjmov od nich odvodených, a to v dôsledku nepriaznivých pohybov úrokových sadzieb.

Nástroj nie je priamo ovplyvnený fluktuáciou vlastnej ekonomickej hodnoty ani cenovými rozdielmi medzi rôznymi aktívami, záväzkami a zaisťovacími nástrojmi, pretože i) nemá žiadne priame náklady na prijaté úvery a pôžičky ani úročené záväzky a ii) akceptuje vplyv výkyvov úrokových sadzieb na príjmy zo svojich investícií.

Nástroj meria citlivosť svojho úverového portfólia a mikrohedžingových swapov voči výkyvom úrokových sadzieb prostredníctvom výpočtu hodnoty bázického bodu (BPV).

BPV meria nárast alebo pokles čistej súčasnej hodnoty príslušného portfólia, ktorá sa odvíja od zvýšenia úrokovej sadzby o jeden bázický bod (0,01 %) v rámci určitého časového úseku „peňažný trh – do jedného roka“, „veľmi krátke – 2 až 3 roky“, „krátke – 4 až 6 rokov“, „stredne dlhé – 7 až 11 rokov“, „dlhé – 12 až 20 rokov“ alebo „veľmi dlhé – viac ako 21 rokov“.

Na určenie čistej súčasnej hodnoty úverových peňažných tokov denominovaných v EUR nástroj používa trojmesačnú EUR swapovú krivku. Na určenie čistej súčasnej hodnoty úverových peňažných tokov denominovaných v menách iných ako EUR sa používa trojmesačná EUR swapová krivka spolu so základom na krížové menové swapy. Pokiaľ ide o meny iné ako EUR, v prípade ktorých nie je k dispozícii spoľahlivá a dostatočne úplná diskontná krivka, sa namiesto nej použije diskontná krivka EUR alebo USD.

Na výpočet čistej súčasnej hodnoty mikrohedžingových swapov používa nástroj EUR swapovú krivku pre peňažné toky denominované v EUR a USD swapovú krivku pre peňažné toky denominované v USD.

Nasledujúca tabuľka ilustruje, že čistá súčasná hodnota úverového portfólia a súvisiacich mikrohedžingových swapov by sa k 31. decembru 2023 znížila o 491 tis. EUR (k 31. decembru 2022: zníženie o 500 tis. EUR), ak by sa všetky súvisiace krivky úrokových sadzieb simultánne zvýšili o 1 bázický bod.

(v tis. EUR)

Hodnota bázického bodu k 31. 12. 2023	Peňažný trh 1 rok	Veľmi krátke 2 – 3 roky	Krátke 4 – 6 rokov	Stredné 7 – 11 rokov	Dlhé 12 – 20 rokov	Veľmi dlhé Viac ako 20 rokov	Spolu
Citlivosť úverov a mikrohedžingových swapov spolu	- 39	- 97	- 153	- 153	- 47	- 2	**- 491**

(v tis. EUR)

Hodnota bázického bodu v tis. EUR k 31. 12. 2022	Peňažný trh 1 rok	Veľmi krátke 2 – 3 roky	Krátke 4 – 6 rokov	Stredné 7 – 11 rokov	Dlhé 12 – 20 rokov	Veľmi dlhé Viac ako 20 rokov	Spolu
Citlivosť úverov a mikrohedžingových swapov spolu	- 34	- 98	- 154	- 162	- 50	- 2	**- 500**

3.4.2. Devízové riziko

Devízové riziko je v prípade investičného nástroja riziko straty príjmov alebo ekonomickej hodnoty v dôsledku nepriaznivých pohybov výmenných kurzov.

Vzhľadom na referenčnú účtovnú menu (EUR pre investičný nástroj) je nástroj vystavený devízovému riziku vždy, keď existuje nesúlad medzi aktívami a záväzkami denominovanými v nereferenčnej účtovnej mene. Devízové riziko zahŕňa aj účinok zmien hodnoty budúcich peňažných tokov denominovaných v nereferenčnej účtovnej mene v dôsledku kolísania výmenného kurzu, napr. vyplácanie úrokov a dividend.

3.4.2.1. *Devízové riziko a pokladničné aktíva*

Pokladničné aktíva investičného nástroja sú denominované v EUR alebo USD.

Devízové riziko sa zaisťuje prostredníctvom krížových devízových spotových alebo forwardových transakcií, devízových swapov alebo krížových menových swapov. Finančné oddelenie banky môže v nevyhnutných a náležitých prípadoch použiť akýkoľvek iný nástroj v súlade s politikou banky, ktorý poskytne ochranu voči trhovým rizikám vzniknutým v súvislosti s finančnými činnosťami investičného nástroja.

3.4.2.2. *Devízové riziko a operácie financované alebo zaručené zo strany investičného nástroja*

Príspevky členských štátov do investičného nástroja sú prijímané v EUR. Operácie financované alebo zaručené zo strany investičného nástroja, ako aj bonifikácia úrokov, môžu byť denominované v EUR, USD alebo v inej povolenej mene.

K expozícii voči devízovému riziku (vo vzťahu k referenčnej mene EUR) dochádza, ak transakcie denominované v iných menách ako EUR zostávajú nezaistené. Usmernenia pre zaistenie devízového rizika investičného nástroja sa uvádzajú ďalej v texte.

3.4.2.2.1. *Zaistenie operácií denominovaných v USD*

Devízové riziko vyplývajúce z operácií investičného nástroja denominovaných v USD je kryté súhrnne prostredníctvom USD/EUR devízových swapov, ktoré sa pravidelne predlžujú a ktorých hodnota sa pravidelne upravuje. Používanie devízových swapov má dvojaký účel. Na jednej strane sa generuje potrebná likvidita na nové platby (úvery a vlastný kapitál) a na druhej strane sa zachováva devízový makrohedžing.

Na začiatku každého obdobia sa peňažné toky, ktoré majú byť prijaté alebo vyplatené v USD počas ďalšieho obdobia, odhadnú na základe plánovaných alebo očakávaných spätných tokov prostriedkov/vyplatených súm. Následne sa končiace devízové swapy predlžia, pričom sa ich suma upraví, aby pokryla aspoň potreby likvidity v USD predpokladané v ďalšom období.

Devízová pozícia USD sa pri prekročení príslušných limitov mesačne zaisťuje prostredníctvom spotových alebo forwardových operácií.

Počas obdobia predlžovania sa neočakávané nedostatky likvidity v USD pokryjú prostredníctvom ad hoc devízových swapov, zatiaľ čo prebytky likvidity sa investujú do pokladničných aktív alebo prevedú na EUR.

3.4.2.2.2. *Zaistenie (hedžing) operácií denominovaných v iných menách ako EUR alebo USD*

Operácie investičného nástroja denominované v iných menách ako EUR alebo USD sa zaisťujú prostredníctvom zmlúv o krížových menových swapoch s rovnakým finančným profilom, aký má príslušný úver, za predpokladu, že funguje swapový trh.

Niektoré operácie investičného nástroja sú denominované v menách, pre ktoré efektívne možnosti zaisťovania buď nie sú dostupné, alebo sú dostupné za vysokú cenu. Tieto operácie sú denominované v lokálnych menách, ale realizujú sa v EUR alebo USD. Rámec pre finančné riziko investičného nástroja schválený výborom investičného nástroja 22. januára 2015 umožňuje zaistiť devízové expozície v lokálnych menách, ktoré vykazujú významnú pozitívnu koreláciu s USD, synteticky prostredníctvom derivátov denominovaných v USD. Lokálne meny zaistené synteticky prostredníctvom derivátov denominovaných v USD sú vykázané v tabuľke v časti 3.4.2.2.3 v položke „Lokálne meny (zaistené synteticky)“, zatiaľ čo lokálne meny, ktoré nie sú zaistené synteticky prostredníctvom derivátov denominovaných v USD, sú vykázané v tej istej tabuľke v položke „Lokálne meny (nezaistené synteticky)“.

Okrem toho za pôžičky denominované v iných menách ako EUR, USD alebo menách, v prípade ktorých nie je možné zaistenie prostredníctvom zmlúv o krížových menových swapoch, investičný nástroj účtuje dodatočnú úrokovú zložku nazývanú „devízová prémia“, aby sa znížilo riziko potenciálneho znehodnotenia miestnej meny.

3.4.2.2.3 *Devízová pozícia (v tis. EUR)*

V tabuľkách v rámci tejto poznámky sa uvádza devízová pozícia nástroja.

Devízová pozícia sa v nasledujúcich tabuľkách prezentuje v súlade s politikami riadenia rizík nástroja (opísanými v rámci pre finančné riziko nástroja). Devízová pozícia podľa politík riadenia rizík sa zakladá na účtovných údajoch a je vymedzená ako rozdiel medzi vybranými aktívami a záväzkami. Aktíva a záväzky vymedzené v devízovej pozícii podľa politík riadenia rizík sa vyberajú tak, aby sa zabezpečilo, že zisk sa prepočíta na referenčnú menu (EUR) až vtedy, keď bude prijatý.

Zmena reálnej hodnoty akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom, ako aj zníženia hodnoty úverov a zálohových platieb sú zahrnuté v devízovej pozícii podľa politík riadenia rizík. Deriváty zahrnuté v devízovej pozícii podľa politík riadenia rizík sa zohľadňujú v ich nominálnej hodnote, a nie ich reálnej hodnote, aby sa zosúladili s nerozdelenou hodnotou aktív, ktoré sa takisto zohľadňujú v ich nominálnej hodnote upravenej o zníženie hodnoty úverov.

Zvyšná časť aktív a pasív, ktorá zahŕňa najmä naakumulované úroky z úverov, derivátov a subvencií, je v ďalej uvedených tabuľkách vykázaná v rámci časti „Devízová pozícia vylúčená z politík riadenia rizika“.

K 31. 12. 2023	Aktíva a záväzky			Záväzky a podmienené záväzky
Mena	Devízová pozícia podľa politík riadenia rizika	Devízová pozícia vylúčená z politík riadenia rizika	Súvahová devízová pozícia	
USD	- 194 166	- 16 111	- 210 277	306 161
Lokálne meny (zaistené synteticky) (*)				
KES	87 829	- 4 832	82 997	-
TZS	1 071	19	1 090	-

K 31. 12. 2023	Aktíva a záväzky			Záväzky a podmienené záväzky
Mena	Devízová pozícia podľa politík riadenia rizika	Devízová pozícia vylúčená z politík riadenia rizika	Súvahová devízová pozícia	
DOP	16 663	122	16 785	-
UGX	20 283	221	20 504	-
RWF	55 837	367	56 204	-
Lokálne meny (nezaistené synteticky) (*)				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	67 992	- 1 136	66 856	-
Iné meny ako EUR spolu	**55 509**	**- 21 350**	**34 159**	**306 161**
EUR	-	**3 489 673**	**3 489 673**	**1 344 972**
EUR a iné ako EUR spolu	**55 509**	**3 468 323**	**3 523 832**	**1 651 133**

(*) Vysvetlenie syntetického zaistenia je uvedené v časti 3.4.2.2.2.

K 31. decembru 2022	Aktíva a záväzky			Záväzky a podmienené záväzky
Mena	Devízová pozícia podľa politík riadenia rizika	Devízová pozícia vylúčená z politík riadenia rizika	Súvahová devízová pozícia	
USD	- 318 423	- 11 114	- 329 537	844 247
Lokálne meny (zaistené synteticky) (*)				
KES	129 513	36 883	166 396	-
TZS	7 355	123	7 478	-
DOP	24 533	301	24 834	-
UGX	32 632	489	33 121	-
RWF	75 037	698	75 735	-
Lokálne meny (nezaistené synteticky)*				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP, JMD, NGN, ZAR	86 929	- 479	86 450	-
Iné meny ako EUR spolu	**37 576**	**26 901**	**64 477**	**844 247**
EUR	-	4 009 151	4 009 151	1 726 301
EUR a iné ako EUR spolu	**37 576**	**4 036 052**	**4 073 628**	**2 570 548**

(*) Vysvetlenie syntetického zaistenia je uvedené v časti 3.4.2.2.2.

3.4.2.3. *Analýza citlivosti na zmenu devízových kurzov*

K 31. decembru 2023 by zníženie hodnoty EUR o 10 % voči všetkým ostatným menám viedlo k zvýšeniu prostriedkov a zisku prispievateľov o 2,9 mil. EUR (31. decembra 2022: 7,2 mil. EUR). Zvýšenie hodnoty EUR voči všetkým ostatným menám o 10 % by viedlo k zníženiu prostriedkov a zisku prispievateľov o – 2,4 mil. EUR (31. decembra 2022: – 5,9 mil. EUR).

3.4.2.4. *Konverzné kurzy*

Na zostavenie súvahy k 31. decembru 2023 a 31. decembru 2022 sa použili tieto konverzné kurzy:

	31. decembra 2023	31. decembra 2022
Iné meny ako meny štátov EÚ		
Botswanská Pula (BWP)	14,78	13,59
Dominikánske peso (DOP)	64,08	59,84
Fidžijský dolár (FJD)	2,39	2,32
Haitské gourde (HTG)	143,68	154,37
Jamajský dolár (JMD)	168,22	161,59
Kenský šiling (KES)	173,20	131,68
Mauritánska ouguiya (MRU)*	43,35	39,04
Maurícijská rupia (MUR)	48,56	46,83
Mozambický metical (MZN)	69,98	67,54
Nigérijská naira (NGN)	975,04	478,02
Rwandský frank (RWF)	1 385,07	1 132,20
Tanzánsky šiling (TZS)	2 772,53	2 487,37
Ugandský šiling (UGX)	4 178,00	3 965,00
Americký dolár (USD)	1,11	1,07
CFA frank (XAF/XOF)	655,96	655,96
Juhoafrický rand (ZAR)	20,35	18,10
Zambijská kwacha (ZMW)	28,45	19,28

3.4.3. Akciové riziko

Akciové riziko je riziko, že sa reálna hodnota kapitálových investícií zníži v dôsledku zmeny cien akcií a/alebo hodnoty jednotlivých kapitálových investícií.

Investičný nástroj je vystavený akciovému riziku prostredníctvom priamych kapitálových investícií a investícií do fondov rizikového kapitálu.

Hodnota nekótovaných akciových pozícií nie je na účely kontinuálneho monitorovania a kontroly k dispozícii. Pre takéto pozície sú najlepšími disponibilnými ukazovateľmi ceny získané na základe relevantných techník oceňovania.

Vplyv +/–10 % zmeny hodnoty jednotlivých priamych kapitálových investícií a investícií rizikového kapitálu na prostriedky prispievateľov nástroja (ako dôsledok zmeny reálnej hodnoty portfólia kapitálových investícií) predstavuje za predpokladu, že sa ostatné premenné nezmenili, 82,1 mil. EUR, resp. – 82,1 mil. EUR k 31. decembru 2023 (79,7 mil. EUR, resp. – 79,7 mil. EUR k 31. decembru 2022).

4. Reálne hodnoty finančných nástrojov

4.1. *Účtovná klasifikácia a reálne hodnoty*

V nasledujúcich tabuľkách sa uvádzajú účtovné a reálne hodnoty finančných aktív a finančných záväzkov vrátane ich úrovní v hierarchii reálnej hodnoty. Nezahŕňajú informácie o reálnej hodnote finančných aktív a finančných záväzkov oceňovaných v amortizovanej hodnote, ak sa účtovná hodnota primerane blíži reálnej hodnote.

(v tis. EUR)

K 31. 12. 2023	Účtovná hodnota						Reálna hodnota			
	Derivátové finančné nástroje	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	Peňažné prostriedky, úvery a zálohové platby	Pokladničné finančné aktíva	Ostatné finančné aktíva/ záväzky	Spolu	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3	Spolu
Finančné aktíva povinne oceňované vo FVTPL										
Derivátové finančné nástroje	55 765	-	-	-	-	**55 765**	-	55 765	-	**55 765**
Fond rizikového kapitálu	-	693 042	-	-	-	**693 042**	-	-	693 042	**693 042**
Priame kapitálové investície	-	127 671	-	-	-	**127 671**	-	-	127 671	**127 671**
Úvery a zálohové platby	-	-	124 323	-	-	**124 323**	-	-	124 323	**124 323**
Finančné aktíva povinne oceňované vo FVTPL spolu	**55 765**	**820 713**	**124 323**	-	-	**1 000 801**	-	**55 765**	**945 036**	**1 000 801**
Finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote (AC)										
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	-	-	1 376 824	-	-	**1 376 824**				
Úvery a zálohové platby	-	-	1 558 989	-	-	**1 558 989**				
Pohľadávky voči prispievateľom	-	-	85 321	-	-	**85 321**				
Pokladničné finančné aktíva	-	-	-	-	-	-				
Iné aktíva	-	-	-	-	616	**616**				
Finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote (AC) spolu	-	-	**3 021 134**	-	**616**	**3 021 750**				
Finančné aktíva spolu	**55 765**	**820 713**	**3 145 457**	-	**616**	**4 022 551**				
Finančné záväzky v amortizovanej hodnote (AC)										
Rezervy na úverové prísľuby	-	-	-	-	- 19 038	**- 19 038**				
Sumy dlžné tretím stranám	-	-	-	-	- 427 828	**- 427 828**				
Ostatné záväzky	-	-	-	-	- 3 338	**- 3 338**				
Finančné záväzky oceňované v amortizovanej hodnote (AC) spolu	-	-	-	-	**- 450 204**	**- 450 204**				
Finančné záväzky spolu	-	-	-	-	**- 450 204**	**- 450 204**				

(v tis. EUR)

K 31. 12. 2022	Účtovná hodnota						Reálna hodnota			
	Derivátové finančné nástroje	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	Peňažné prostriedky, úvery a zálohové platby	Pokladničné finančné aktíva	Ostatné finančné aktíva/ záväzky	Spolu	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3	Spolu
Finančné aktíva povinne oceňované vo FVTPL										
Derivátové finančné nástroje	75 852	-	-	-	-	**75 852**	-	75 852	-	**75 852**
Fond rizikového kapitálu	-	684 564	-	-	-	**684 564**	-	-	684 564	**684 564**
Priame kapitálové investície	-	112 777	-	-	-	**112 777**	-	-	112 777	**112 777**
Úvery a zálohové platby	-	-	95 604	-	-	**95 604**	-	-	95 604	**95 604**
Finančné aktíva povinne oceňované vo FVTPL spolu	**75 852**	**797 341**	**95 604**	-	-	**968 797**	-	**75 852**	**892 945**	**968 797**
Finančné aktíva v amortizovanej hodnote (AC)										
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	-	-	1 451 970	-	-	**1 451 970**				
Úvery a zálohové platby	-	-	1 754 182	-	-	**1 754 182**				
Pohľadávky voči prispievateľom	-	-	85 321	-	-	**85 321**				
Pokladničné finančné aktíva	-	-	-	73 003	-	**73 003**				
Iné aktíva	-	-	-	-	950	**950**				
Finančné aktíva oceňované v amortizovanej hodnote (AC) spolu	-	-	**3 291 473**	**73 003**	**950**	**3 365 426**				
Finančné aktíva spolu	**75 852**	**797 341**	**3 387 077**	**73 003**	**950**	**4 334 223**				
Finančné záväzky v amortizovanej hodnote (AC)										
Rezervy na úverové prísľuby	-	-	-	-	- 16 583	**- 16 583**				
Sumy dlžné tretím stranám	-	-	-	-	- 190 927	**- 190 927**				
Ostatné záväzky	-	-	-	-	- 2 419	**- 2 419**				
Finančné záväzky oceňované v amortizovanej hodnote (AC) spolu	-	-	-	-	**- 209 929**	**- 209 929**				
Finančné záväzky spolu	-	-	-	-	**- 209 929**	**- 209 929**				

4.2. ***Stanovenie reálnych hodnôt***

4.2.1. Techniky oceňovania a významné nepozorovateľné vstupy

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené informácie o technikách oceňovania a významných nepozorovateľných vstupoch používaných pri oceňovaní finančných nástrojov zaradených do úrovne 2 a 3 hierarchie reálnej hodnoty:

	Technika oceňovania	Významné nepozorovateľné vstupy	Vzťah nepozorovateľných vstupov k oceňovaniu reálnou hodnotou
Finančné nástroje vykazované v reálnej hodnote			
Derivátové finančné nástroje	Diskontované peňažné toky: Budúce peňažné toky sa odhadujú na základe forwardových výmenných kurzov/úrokových sadzieb (z pozorovateľných forwardových výmenných kurzov a výnosových kriviek na konci vykazovaného obdobia) a zmluvných forwardových/úrokových sadzieb diskontovaných sadzbou, ktorá odzrkadľuje kreditné riziko jednotlivých protistrán.	Krivky používané pri odhadovaní a diskontovaní peňažných tokov sú kalibrované na trhové údaje, a swapy v portfóliu majú splatnosť, ktorá nepresahuje najdlhšiu splatnosť dostupnú vo vstupoch. Preto neexistujú žiadne nepozorovateľné vstupy.	Neuplatňuje sa.
Fond rizikového kapitálu	Metóda upravených čistých aktív: Reálna hodnota sa stanovuje prostredníctvom uplatnenia percentuálneho vlastníckeho podielu nástroja v danom subjekte na čistú hodnotu aktív premietnutú v najnovšej správe a upravenú o peňažné toky, alebo, ak je to možné, prostredníctvom presnej hodnoty podielu v rovnakom čase, ktorú predloží príslušný správca fondu. Aby sa preklenul časový odstup medzi poslednou dostupnou čistou hodnotou aktív a spracovaním ročných výkazov, vykonáva sa prieskum následných udalostí a v prípade potreby sa vykazovaná čistá hodnota aktív upraví.	Úprava súvisiaca s časom, ktorý uplynul medzi posledným dátumom vykazovania fondu rizikového kapitálu a dátumom ocenenia, pri ktorej sa zohľadňujú: prevádzkové výdavky a poplatky za správu, následné zmeny reálnej hodnoty podkladových aktív fondu rizikového kapitálu, dodatočne vzniknuté záväzky, zmeny na trhu alebo iné zmeny ekonomických podmienok.	Čím dlhšie je obdobie medzi dátumom ocenenia reálnou hodnotou a posledným dátumom vykazovania fondu rizikového kapitálu, tým vyššia je úprava súvisiaca s časom, ktorý uplynul.
Priame kapitálové investície	Upravené čisté aktíva.	Úprava súvisiaca s časom, ktorý uplynul medzi posledným dátumom vykazovania subjektu, do ktorého sa investovalo, a dátumom ocenenia, pri ktorej sa zohľadňujú: prevádzkové výdavky, následné zmeny reálnej hodnoty podkladových aktív subjektu, do ktorého sa investovalo, dodatočne vzniknuté záväzky, zmeny na trhu alebo iné zmeny ekonomických podmienok, zvýšenie kapitálu a predaj/zmena kontroly.	Čím vyššia je zrážka za obmedzenú obchodovateľnosť, tým nižšia je reálna hodnota.

	Technika oceňovania	Významné nepozorovateľné vstupy	Vzťah nepozorovateľných vstupov k oceňovaniu reálnou hodnotou
		Zrážka za obmedzenú obchodovateľnosť (likviditu) určená na základe predchádzajúcich transakčných cien podobných akcií v danej krajine/regióne, v rozpätí od 5 do 30 %.	
Úvery v reálnej hodnote (IFE)	Pre dlžníkov s predpokladom nepretržitého pokračovania v činnosti: Diskontované peňažné toky využívajúce zmluvné/očakávané budúce peňažné toky diskontované príslušnou diskontnou sadzbou upravenou o riziko, ktorá zachytáva riziko spojené s úverom (vrátane kreditného rizika dlžníka). Diskontná sadzba sa porovnáva/posudzuje s každou príslušnou referenčnou hodnotou na trhu. Pre dlžníkov bez predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti: Prístup čistých aktív (prístup likvidačnej hodnoty).	Zložky diskontnej sadzby majú odrážať kreditné riziko dlžníka v porovnaní s bezrizikovými trhovými sadzbami.	Čím vyššia je diskontná sadzba, tým nižšia je reálna hodnota.

	Technika oceňovania	Významné nepozorovateľné vstupy	Vzťah nepozorovateľných vstupov k oceňovaniu reálnou hodnotou
Finančné nástroje nevykazované v reálnej hodnote			
Úvery a zálohové platby	Diskontované peňažné toky: Model oceňovania používa zmluvné peňažné toky podmienené tým, že nedôjde k zlyhaniu zo strany dlžníka, a nezohľadňuje žiadne hodnoty kolaterálu ani scenáre predčasného splatenia. Na získanie čistej súčasnej hodnoty úverov použitý model diskontuje zmluvné peňažné toky každého úveru pomocou upravenej trhovej diskontnej krivky. Čistá súčasná hodnota jednotlivých úverov sa potom upraví tak, aby sa zohľadnili príslušné súvisiace očakávané straty. Výsledky sa potom spočítajú, aby sa získala reálna hodnota úverov a zálohových platieb.	Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.

	Technika oceňovania	Významné nepozorovateľné vstupy	Vzťah nepozorovateľných vstupov k oceňovaniu reálnou hodnotou
Pokladničné finančné aktíva	Diskontované peňažné toky.	Neuplatňuje sa.	Neuplatňuje sa.

V súvislosti s uplatnením IFRS 13 sú do reálnej hodnoty derivátov k 31. decembru 2023 a 2022 zahrnuté úpravy ocenenia, a to:

— úpravy ocenenia pohľadávky (CVA), ktoré odzrkadľujú kreditné riziko protistrany pri derivátových transakciách, čo predstavuje −6,1 tis. EUR k 31. decembru 2023 a −6,1 tis. EUR k 31. decembru 2022,

— úpravy ocenenia záväzkov (DVA), ktoré odzrkadľujú vlastné kreditné riziko pri derivátových transakciách, čo predstavuje +7,2 tis. EUR k 31. decembru 2023 a +7,2 tis. EUR k 31. decembru 2022.

4.2.2. Presuny medzi úrovňou 1 a 2

Politikou nástroja je vykazovať presuny medzi úrovňami k dátumu udalosti alebo zmeny okolností, ktoré presun spôsobili.

V rokoch 2023 a 2022 sa v rámci nástroja neuskutočnili žiadne presuny z úrovne 1 do úrovne 2 alebo naopak v hierarchii reálnej hodnoty.

4.2.3. Reálne hodnoty úrovne 3

Zosúhlasenie reálnych hodnôt úrovne 3

V nasledujúcich tabuľkách sa uvádzajú zmeny nástrojov úrovne 3 ([26]) za roky, ktoré sa končia 31. decembrom 2023 a 31. decembrom 2022:

(v tis. EUR)

	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom
Zostatok k 1. januáru 2023	**797 341**
Zisky alebo straty zahrnuté do výkazu ziskov a strát:	
Ukončenie vykazovania úpravy reálnej hodnoty z dôvodu predaja	-
Čistá zmena reálnej hodnoty z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom	- 15 142
Spolu	**- 15 142**
Vyplatené prostriedky	101 100
Splátky	- 32 560
Kurzové rozdiely	- 30 026
Zostatok k 31. decembru 2023	**820 713**

(v tis. EUR)

	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom
Zostatok k 1. januáru 2022	**697 631**
Zisky alebo straty zahrnuté do výkazu ziskov a strát:	
Ukončenie vykazovania úpravy reálnej hodnoty z dôvodu predaja	99

([26]) Úvery oceňované v reálnej hodnote prostredníctvom ocenenia zisku a straty sú uvedené v poznámke 7.

(v tis. EUR)

	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom
Čistá zmena reálnej hodnoty z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom	9 172
Spolu	**9 271**
Vyplatené prostriedky	139 935
Splátky	- 74 959
Kurzové rozdiely	25 463
Zostatok k 31. decembru 2022	**797 341**

V rokoch 2023 a 2022 sa v rámci nástroja neuskutočnili žiadne presuny z alebo do úrovne 3 v hierarchii reálnej hodnoty.

Analýza citlivosti

Vplyv +/–10 % zmeny hodnoty priamych kapitálových investícií a investícií do rizikového kapitálu na prostriedky prispievateľov nástroja a výkaz ziskov a strát a ostatných zložiek úplného príjmu predstavuje za predpokladu, že sa ostatné premenné nezmenili, 82,1 mil. EUR, resp. – 82,1 mil. EUR k 31. decembru 2023 (79,7 mil. EUR, resp. – 79,7 mil. EUR k 31. decembru 2022).

5. Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty

Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty pozostávajú z:

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
pokladničnej hotovosti	146 494	328 079
termínovaných vkladov	625 403	963 004
komerčných cenných papierov	599 507	159 506
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty vo výkaze peňažných tokov	**1 371 404**	**1 450 589**
Vzniknutý úrok	5 420	1 381
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty vo výkaze finančnej pozície	**1 376 824**	**1 451 970**

6. Derivátové finančné nástroje

Derivátové finančné nástroje klasifikované ako v držbe na obchodovanie pozostávajú z týchto hlavných zložiek:

(v tis. EUR)

K 31. 12. 2023	Reálna hodnota		Pomyselná hodnota
	Aktíva	Záväzky	
Krížové menové swapy	9 983	-	43 250
Devízové swapy	45 782	-	1 640 000
Derivátové finančné nástroje spolu	**55 765**	-	**1 683 250**

(v tis. EUR)

K 31. 12. 2022	Reálna hodnota		Pomyselná hodnota
	Aktíva	Záväzky	
Krížové menovo-úrokové swapy	4 778	-	47 033
Devízové swapy	71 074	-	1 790 000
Derivátové finančné nástroje spolu	**75 852**	-	**1 837 033**

7. **Úvery a zálohové platby**

7.1. ***Úvery a zálohové platby***

V nasledujúcej tabuľke je uvedené zosúhlasenie z počiatočného na konečný zostatok úverov a zálohových platieb:

(v tis. EUR)

	Globálne úvery (*)	Úvery v prvom rade	Podriadené úvery	Spolu
Nominálna hodnota úverov v amortizovanej hodnote (AC) k 1. januáru 2023	**1 236 887**	**563 277**	-	**1 800 164**
Vyplatené prostriedky	154 587	11 986	-	**166 573**
Odpisy	-	-	-	-
Splátky	- 219 739	- 67 902	-	**- 287 641**
Kapitalizovaný úrok	-	-	-	-
Kurzové rozdiely	- 73 614	- 12 024	-	**- 85 638**
Nominálna hodnota úverov v amortizovanej hodnote (AC) k 31. decembru 2023	**1 098 121**	**495 337**	-	**1 593 458**
Zníženie hodnoty – opravná položka na stratu k 1. januáru 2023	**- 37 604**	**- 22 798**	-	**- 60 402**
Čisté zmeny očakávaných úverových strát počas 12 mesiacov	- 287	- 92	-	**- 379**
Čisté zmeny očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo neznehodnotených	- 1 060	4 887	-	**3 827**
Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	-	-	-	-
Zrušenie očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo znehodnotených	5 205	402	-	**5 607**
Kurzové rozdiely	1 348	402	-	**1 750**
Zníženie hodnoty – opravná položka na stratu k 31. decembru 2023	**- 32 398**	**- 17 199**	-	**- 49 597**
Úvery a zálohové platby v amortizovanej hodnote (AC) k 31. decembru 2023	**1 065 723**	**478 138**	-	**1 543 861**
Nominálna hodnota úverov vo FVTPL k 1. januáru 2023	**1 080**	**72 923**	**66 833**	**140 836**
Vyplatené prostriedky	-	37 092	3 572	**40 664**
Splátky	-	- 514	-	**- 514**
Kurzové rozdiely	-	- 2 925	48	**- 2 877**
Nominálna hodnota úverov vo FVTPL k 31. decembru 2023	**1 080**	**106 576**	**70 453**	**178 109**
Úprava reálnej hodnoty k 1. januáru 2023	**- 1 080**	**- 26 420**	**- 17 732**	**- 45 232**

(v tis. EUR)

	Globálne úvery (*)	Úvery v prvom rade	Podriadené úvery	Spolu
Čistá zmena reálnej hodnoty	-	- 8 941	9	**- 8 932**
Kurzové rozdiely	-	378	-	**378**
Úprava reálnej hodnoty k 31. decembru 2023	**- 1 080**	**- 34 983**	**- 17 723**	**- 53 786**
Úvery a zálohové platby vo FVTPL k 31. decembru 2023	-	**71 593**	**52 730**	**124 323**
Amortizovaná hodnota	- 3 518	- 4 040	-	**- 7 558**
Úrok	11 560	10 876	250	**22 686**
Úvery a zálohové platby k 31. decembru 2023	**1 073 765**	**556 567**	**52 980**	**1 683 312**

(*) Vrátane dohôd o zastúpení.

(v tis. EUR)

	Globálne úvery (*)	Úvery v prvom rade	Podriadené úvery	Spolu
Nominálna hodnota úverov v amortizovanej hodnote (AC) k 1. januáru 2022	**1 260 960**	**549 115**	-	**1 810 075**
Vyplatené prostriedky	186 211	68 638	-	**254 849**
Splátky	- 246 403	- 74 267	-	**- 320 670**
Kurzové rozdiely	36 119	19 791	-	**55 910**
Nominálna hodnota úverov v amortizovanej hodnote (AC) k 31. decembru 2022	**1 236 887**	**563 277**	-	**1 800 164**
Zníženie hodnoty – opravná položka na stratu k 1. januáru 2022	**- 43 723**	**- 22 191**	-	**- 65 914**
Čisté zmeny očakávaných úverových strát počas 12 mesiacov	- 7 009	- 750	-	- 7 759
Čisté zmeny očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo neznehodnotených	4 305	1 176	-	5 481
Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	-	- 393	-	- 393
Zrušenie očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo znehodnotených	11 082	151	-	11 233
Kurzové rozdiely	- 2 259	- 791	-	- 3 050
Zníženie hodnoty – opravná položka na stratu k 31. decembru 2022	**- 37 604**	**- 22 798**	-	**- 60 402**
Úvery a zálohové platby v amortizovanej hodnote (AC) k 31. decembru 2022	**1 199 283**	**540 479**	-	**1 739 762**
Nominálna hodnota úverov vo FVTPL k 1. januáru 2022	**1 080**	**70 936**	**200 000**	**272 016**
Vyplatené prostriedky	-	5 644	-	**5 644**
Splátky	-	- 4 544	- 133 167	**- 137 711**
Kurzové rozdiely	-	887	-	**887**

(v tis. EUR)

	Globálne úvery (*)	Úvery v prvom rade	Podriadené úvery	Spolu
Nominálna hodnota úverov vo FVTPL k 31. decembru 2022	**1 080**	**72 923**	**66 833**	**140 836**
Úprava reálnej hodnoty k 1. januáru 2022	**- 1 080**	**- 24 613**	**- 16 332**	**- 42 025**
Čistá zmena reálnej hodnoty	-	- 1 680	- 1 400	**- 3 080**
Kurzové rozdiely	-	- 127	-	**- 127**
Úprava reálnej hodnoty k 31. decembru 2022	**- 1 080**	**- 26 420**	**- 17 732**	**- 45 232**
Úvery a zálohové platby vo FVTPL k 31. decembru 2022	-	**46 503**	**49 101**	**95 604**
Amortizovaná hodnota	- 3 450	- 3 718	-	**- 7 168**
Úrok	11 809	9 741	38	**21 588**
Úvery a zálohové platby k 31. decembru 2022	**1 207 642**	**593 005**	**49 139**	**1 849 786**

(*) Vrátane dohôd o zastúpení.

7.2. ***Zníženie hodnoty úverov a zálohových platieb – Opravné položky na stratu***

(v tis. EUR)

	2023 Očakávané úverové straty počas celej životnosti			
	Očakávané úverové straty počas 12 mesiacov	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo neznehodnotené	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	Spolu
Úvery a zálohové platby v amortizovanej hodnote (AC)				
Zostatok k 1. januáru 2023	**11 370**	**28 817**	**20 215**	**60 402**
Presun do očakávaných úverových strát počas 12 mesiacov	869	- 4 217	-	**- 3 348**
Presun do očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo neznehodnotených	- 927	3 593	-	**2 666**
Čisté oceňovanie opravnej položky na stratu	- 993	- 4 333	- 2 873	**- 8 199**
Nové vzniknuté alebo kúpené finančné aktíva	1 470	1 188	-	**2 658**
Finančné aktíva, ktorých vykazovanie bolo ukončené	- 41	- 57	- 2 734	**- 2 832**
Kurzové rozdiely (*)	- 784	- 317	- 649	**- 1 750**
Zostatok k 31. decembru 2023	**10 964**	**24 674**	**13 959**	**49 597**

(v tis. EUR)

	2022			
	Očakávané úverové straty počas celej životnosti			
	Očakávané úverové straty počas 12 mesiacov	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo neznehodnotené	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	Spolu
Úvery a zálohové platby v amortizovanej hodnote (AC)				
Zostatok k 1. januáru 2022	**3 565**	**33 268**	**29 081**	**65 914**
Presun do očakávaných úverových strát počas 12 mesiacov	2 293	- 7 061	-	**- 4 768**
Presun do očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo neznehodnotených	- 489	3 160	-	**2 671**
Presun do očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo znehodnotených	-	- 617	393	**- 224**
Čisté oceňovanie opravnej položky na stratu	4 101	- 2 472	- 6 045	**- 4 416**
Nové vzniknuté alebo kúpené finančné aktíva	1 878	1 670	-	**3 548**
Finančné aktíva, ktorých vykazovanie bolo ukončené	- 24	- 160	- 5 189	**- 5 373**
Kurzové rozdiely (*)	46	1 029	1 975	**3 050**
Zostatok k 31. decembru 2022	**11 370**	**28 817**	**20 215**	**60 402**

(*) Kurzové pohyby sú vylúčené zo súm vykázaných vo výkaze ziskov a strát a iných zložiek úplného príjmu, ako aj vo výkaze zmien v prostriedkoch prispievateľov.

8. **Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom**

V nasledujúcej tabuľke je uvedené zosúhlasenie z počiatočného na konečný zostatok kapitálových investícií:

(v tis. EUR)

	Fondy rizikového kapitálu	Priame kapitálové investície	Spolu
Náklady k 1. januáru 2023	**580 534**	**81 711**	**662 245**
Vyplatené prostriedky	101 100	-	**101 100**
Splátky / predaj	- 32 560	-	**- 32 560**
Kurzové rozdiely	- 15 727	- 8 256	**- 23 983**
Náklady k 31. decembru 2023	**633 347**	**73 455**	**706 802**
Nerealizované zisky a straty k 1. januáru 2023	**104 030**	**31 066**	**135 096**
Čisté zmeny v nerealizovaných ziskoch a stratách	- 43 652	28 510	**- 15 142**
Ukončenie vykazovania úpravy reálnej hodnoty z dôvodu kapitálových swapov	-	-	-
Kurzové rozdiely	- 683	- 5 360	**- 6 043**
Nerealizované zisky a straty k 31. decembru 2023	**59 695**	**54 216**	**113 911**
Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom k 31. decembru 2023	**693 042**	**127 671**	**820 713**

(v tis. EUR)

	Fondy rizikového kapitálu	Priame kapitálové investície	Spolu
Náklady k 1. januáru 2022	**493 161**	**77 478**	**570 639**
Vyplatené prostriedky	139 935	-	**139 935**
Splátky / predaj	- 74 959	-	**- 74 959**
Kapitálové swapy	-	3 598	**3 598**
Kurzové rozdiely	22 397	635	**23 032**
Náklady k 31. decembru 2022	**580 534**	**81 711**	**662 245**
Nerealizované zisky a straty k 1. januáru 2022	**97 409**	**29 583**	**126 992**
Čisté zmeny v nerealizovaných ziskoch a stratách	4 149	5 023	**9 172**
Ukončenie vykazovania úpravy reálnej hodnoty z dôvodu predaja	-	- 3 499	**- 3 499**
Kurzové rozdiely	2 472	- 41	**2 431**
Nerealizované zisky a straty k 31. decembru 2022	**104 030**	**31 066**	**135 096**
Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom k 31. decembru 2022	**684 564**	**112 777**	**797 341**

9. **Pohľadávky voči prispievateľom**

Sumy vo výške 85,3 mil. EUR (2022: 85,3 mil. EUR) voči prispievateľom pozostávajú výlučne z vyžiadaných, ale nezaplatených príspevkov členských štátov.

10. **Pokladničné finančné aktíva**

Pokladničné portfólio pozostáva z kótovaných dlhopisov, ktoré majú k dátumu vykazovania zostávajúcu splatnosť kratšiu ako tri mesiace. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené pohyby pokladničného portfólia:

(v tis. EUR)

Zostatok k 1. januáru 2023	**73 003**
Akvizície	348 523
Splatnosť	- 421 278
Zmena v amortizácii prémií/diskontu	- 248
Zmena vo vzniknutom úroku	-
Zostatok k 31. decembru 2023	-

(v tis. EUR)

Zostatok k 1. januáru 2022	-
Akvizície	920 290
Splatnosť	- 847 608
Zmena v amortizácii prémií/diskontu	247
Zmena vo vzniknutom úroku	74
Zostatok k 31. decembru 2022	**73 003**

11. **Iné aktíva**

Ostatné aktíva pozostávajú z týchto hlavných zložiek:

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pohľadávky voči EIB	616	940
Finančné záruky	-	10
Ostatné aktíva spolu	**616**	**950**

12. **Výnosy budúcich období**

Výnosy budúcich období pozostávajú z týchto hlavných zložiek:

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Bonifikácia úrokov budúcich období	47 313	51 498
Provízie z úverov a zálohových platieb budúcich období	1 202	919
Výnosy budúcich období spolu	**48 515**	**52 417**

13. **Rezervy na úverové prísľuby**

V nasledujúcich tabuľkách je uvedené zosúhlasenie z počiatočného na konečný zostatok opravnej položky na stratu z nevyplatených úverov (úverových prísľubov):

(v tis. EUR)

	2023			
	Očakávané úverové straty počas 12 mesiacov	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo neznehodnotené	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	Spolu
Úverové prísľuby				
Zostatok k 1. januáru	**4 825**	**11 758**	-	**16 583**
Presun do očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo neznehodnotených	- 163	1 955	-	**1 792**
Čisté oceňovanie opravnej položky na stratu	466	8 206	-	**8 672**
Nové vzniknuté alebo kúpené finančné aktíva	- 1 295	- 1 461	-	**- 2 756**
Finančné aktíva, ktorých vykazovanie bolo ukončené	- 1 120	- 4 118	-	**- 5 238**
Kurzové rozdiely	2	- 17	-	**- 15**
Zostatok k 31. decembru	**2 715**	**16 323**	-	**19 038**

(v tis. EUR)

	2022			
	Očakávané úverové straty počas 12 mesiacov	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo neznehodnotené	Očakávané úverové straty počas celej životnosti, úverovo znehodnotené	Spolu
Úverové prísľuby				
Zostatok k 1. januáru	**1 693**	**14 909**	-	**16 602**
Presun do očakávaných úverových strát počas celej životnosti, úverovo neznehodnotených	- 302	4 687	-	**4 385**
Čisté oceňovanie opravnej položky na stratu	3 147	- 6 797	-	**- 3 650**
Nové vzniknuté alebo kúpené finančné aktíva	428	354	-	**782**
Finančné aktíva, ktorých vykazovanie bolo ukončené	- 142	- 1 395	-	**- 1 537**
Kurzové rozdiely	1	-	-	**1**
Zostatok k 31. decembru	**4 825**	**11 758**	-	**16 583**

14. Sumy dlžné tretím stranám

Sumy dlžné tretím stranám pozostávajú z týchto hlavných zložiek:

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Čisté všeobecné administratívne náklady splatné EIB	29 655	33 628
Ostatné záväzky voči EIB	39 384	1 460
Neuhradené bonifikácie úrokov a technická pomoc dlžné členským štátom	358 789	155 839
Sumy dlžné tretím stranám spolu	**427 828**	**190 927**

15. Ostatné záväzky

Ostatné záväzky pozostávajú z týchto hlavných zložiek:

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Predčasné splátky úverov	2 727	1 790
Výnosy budúcich období z bonifikácií úrokov	611	629
Ostatné záväzky spolu	**3 338**	**2 419**

16. Príspevky vyžiadané od členských štátov (v tis. EUR)

Členské štáty	Príspevok v prospech nástroja	Príspevok na bonifikáciu úrokov a technickú pomoc	Príspevky spolu	Vyžiadané a nezaplatené (*)
Rakúsko	94 677	20 161	114 838	2 398

Členské štáty	Príspevok v prospech nástroja	Príspevok na bonifikáciu úrokov a technickú pomoc	Príspevky spolu	Vyžiadané a nezaplatené (*)
Belgicko	138 169	28 441	166 610	3 249
Bulharsko	2 660	1 361	4 021	219
Chorvátsko	1 126	969	2 095	225
Cyprus	1 566	750	2 316	112
Česko	9 697	4 961	14 658	797
Dánsko	77 279	16 633	93 912	1 980
Estónsko	992	521	1 513	86
Fínsko	55 115	12 364	67 479	1 509
Francúzsko	818 754	159 285	978 039	17 813
Nemecko	823 467	173 107	996 574	20 580
Grécko	50 271	12 130	62 401	1 507
Maďarsko	9 230	4 295	13 525	615
Írsko	27 921	7 387	35 308	940
Taliansko	470 233	104 875	575 108	12 530
Lotyšsko	1 364	709	2 073	116
Litva	2 248	1 138	3 386	181
Luxembursko	10 395	2 194	12 589	255
Malta	526	253	779	38
Holandsko	187 913	40 256	228 169	4 777
Poľsko	24 591	12 537	37 128	2 007
Portugalsko	39 250	9 557	48 807	1 197
Rumunsko	7 734	4 200	11 934	718
Slovensko	4 231	2 248	6 479	376
Slovinsko	3 137	1 507	4 644	225
Španielsko	250 314	63 448	313 762	7 932
Švédsko	102 760	23 561	126 321	2 939
Spojené kráľovstvo	506 075	120 148	626 223	-
Spolu k 31. decembru 2023	**3 721 695**	**828 996**	**4 550 691**	**85 321**
Spolu k 31. decembru 2022	**3 701 695**	**548 996**	**4 250 691**	**85 321**

(*) Rada 15. novembra 2023 stanovila výšku finančného príspevku, ktorú zaplatí každý členský štát k 21. januáru 2024. K 31. decembru 2023 nebolo ešte zaplatených 85,3 mil. EUR.

17. **Vyplatené príspevky členských štátov**

(v tis. EUR)

	Európska komisia			Spojené kráľovstvo	Spolu
	AKT	ZKÚ	Spolu		
Vyplatené príspevky členských štátov k 1. januáru 2023	-	-	-	-	-
Spätné toky v súvislosti s rokom 2021	251 000	7 000	**258 000**	44 386	**302 386**
Spätné toky v súvislosti s rokom 2022	236 883	6 732	**243 615**	41 912	**285 527**
Vyplatené príspevky členských štátov k 31. decembru 2023	**487 883**	**13 732**	**501 615**	**86 298**	**587 913**

Podľa zmluvy o prevode od roku 2023 a do 31. decembra 2027 nástroj každoročne prevedie Európskej komisii sumu dostupných spätných tokov prostriedkov z investičného nástroja AKT a spätných tokov prostriedkov z investičného nástroja ZKÚ. Orientačná výška dostupných spätných tokov prostriedkov z investičného nástroja AKT a spätných tokov prostriedkov z investičného nástroja ZKÚ predstavuje 1 000 mil. EUR a 35 mil. EUR. Okrem toho sa z nástroja prevedú Spojenému kráľovstvu sumy zodpovedajúce podielu Spojeného kráľovstva na týchto dostupných spätných tokoch. Vyššie uvedená tabuľka predstavuje spätné toky, ktoré už boli vyplatené.

18. **Záväzky a podmienené záväzky**

(v tis. EUR)

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Záväzky		
Nevyplatené úvery	883 092	1 671 851
Nevyplatené záväzky vzhľadom na akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	297 534	411 172
Vydané záruky	985	-
Bonifikácia úrokov a technická pomoc	422 758	441 630
Podmienené záväzky		
Podpísané nevydané záruky	46 764	49 378
Záväzky spolu a podmienené záväzky	**1 651 133**	**2 574 031**

19. **Úroky a podobné príjmy a výdavky**

Úroky a podobné príjmy pozostávajú z týchto hlavných zložiek:

(v tis. EUR)

	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	36 668	1 999
Úvery a zálohové platby	95 137	82 162

(v tis. EUR)

	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Bonifikácia úrokov	10 029	9 625
Pokladničné finančné aktíva	3 584	-
Derivátové finančné nástroje	2 918	-
Úroky a podobné príjmy spolu	**148 336**	**93 786**

Výdavky na úroky a podobné výdavky pozostávajú z týchto hlavných zložiek:

(v tis. EUR)

	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Derivátové finančné nástroje	-	- 5 080
Pokladničné finančné aktíva	-	- 399
Úroky a podobné výdavky spolu	-	**- 5 479**

20. Príjmy z poplatkov a provízií a výdavky na poplatky a provízie

Príjmy z poplatkov a provízií pozostávajú z týchto hlavných zložiek:

(v tis. EUR)

	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Poplatky a provízie z úverov a zálohových platieb	1	42
Poplatky a provízie z finančných záruk	24	469
Príjmy z poplatkov a provízií spolu	**25**	**511**

Hlavnú zložku výdavkov na poplatky a provízie tvorí:

(v tis. EUR)

	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Komisia tretím stranám vyplatila v súvislosti s akciami a inými cennými papiermi s premenlivým výnosom	- 62	- 761
Výdavky na poplatky a provízie spolu	**- 62**	**- 761**

21. Čistý výsledok z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom

Hlavné zložky čistého výsledku z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom:

(v tis. EUR)

	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Čisté výnosy	130	35
Výnosy z dividend	6 555	15 225
Čistá zmena reálnej hodnoty	- 15 142	9 172
Čistý výsledok z akcií a iných cenných papierov s premenlivým výnosom	**- 8 457**	**24 432**

22. Čisté kurzové výsledky

Čisté kurzové výsledky majú tieto hlavné zložky:

(v tis. EUR)

	Od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	Od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022
Precenenie devízových pozícií		
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	- 123	6 687
Derivátové finančné nástroje	86 071	- 194 033
Úvery a zálohové platby	- 89 458	50 951
Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	- 30 026	25 464
Iné	3 479	- 934
Precenenie devízových pozícií spolu	**- 30 057**	**- 111 865**
Realizované výsledky devízových swapov (náklady na hedžing)	**- 37 828**	**- 28 239**
Čistý kurzový výsledok	**- 67 885**	**- 140 104**

23. Všeobecné administratívne náklady

Všeobecné administratívne náklady predstavujú skutočné náklady, ktoré EIB vynaložila na správu nástroja po odpočítaní príjmu zo štandardných poplatkov za oceňovanie, ktoré EIB priamo účtuje klientom nástroja.

K 31. decembru 2023 všeobecné administratívne náklady spolu predstavovali – 29,7 mil. EUR (31. december 2022: – 33,6 mil. EUR).

24. Podiel v nekonsolidovaných štruktúrovaných účtovných jednotkách (v tis. EUR)

Vymedzenie štruktúrovanej jednotky

Štruktúrovaná účtovná jednotka je účtovná jednotka, ktorá bola navrhnutá tak, aby hlasovacie alebo podobné práva neboli dominantným faktorom pri rozhodovaní o tom, kto túto účtovnú jednotku ovláda. V IFRS 12 sa uvádza, že štruktúrovaná účtovná jednotka má často niektoré alebo všetky z týchto vlastností:

— obmedzené činnosti,

— úzky a presne vymedzený cieľ, ako je realizovanie daňovo efektívneho lízingu, vykonávanie výskumných a vývojových činností, poskytovanie kapitálu alebo finančných prostriedkov účtovnej jednotke alebo poskytovanie investičných príležitostí investorom postúpením rizík a výhod spojených s aktívami štruktúrovanej účtovnej jednotky na investorov,

— nedostatok vlastného imania, ktoré by štruktúrovanej účtovnej jednotke umožnili financovať jej činnosti bez podriadenej finančnej podpory,

— financovanie v podobe viacerých zmluvne naviazaných nástrojov pre investorov, aby vytvorili koncentrácie úverových a iných rizík (tranže).

Nekonsolidované štruktúrované účtovné jednotky

Pojem „nekonsolidované štruktúrované účtovné jednotky“ sa vzťahuje na všetky štruktúrované účtovné jednotky, ktoré nástroj neovláda, a zahŕňa podiely v štruktúrovaných účtovných jednotkách, ktoré nie sú konsolidované.

Vymedzenie podielov v štruktúrovaných účtovných jednotkách:

V IFRS 12 sa podiely vymedzujú v širokom zmysle, aby zahrnuli akúkoľvek zmluvnú alebo nezmluvnú zainteresovanosť, ktorá účtovnú jednotku vystavuje riziku premenlivosti výnosov z výkonnosti účtovnej jednotky. K takým podielom patrí napr. podiel na vlastnom kapitále a iné formy účasti v inej účtovnej jednotke, ako je poskytovanie finančných prostriedkov, podpora likvidity, zníženie úverového rizika a záruky. V IFRS 12 sa uvádza, že účtovná jednotka nemá nevyhnutne podiel v inej účtovnej jednotke len z dôvodu typického vzťahu medzi dodávateľom a zákazníkom.

V nasledujúcej tabuľke sú opísané typy štruktúrovaných účtovných jednotiek, ktoré nástroj nekonsoliduje, ale v ktorých má podiel.

Typ štruktúrovanej jednotky	Povaha a účel	Podiel, ktorý vlastní nástroj
Projektové financovanie – poskytovanie úverov účelovo vytvoreným subjektom (SPV)	Transakcie projektového financovania sú transakcie, pri ktorých je nástroj pri obsluhe dlhu odkázaný na dlžníka, ktorého jediný alebo hlavný zdroj príjmu je generovaný jedným aktívom alebo obmedzeným počtom aktív, ktoré sú financované prostredníctvom tohto dlhu alebo iných už existujúcich aktív zmluvne spojených s projektom. Operácie projektového financovania sa často financujú prostredníctvom SPV.	Čisté uhradené sumy Výnosy z úrokov
Operácie rizikového kapitálu	Z nástroja sa financuje rizikový kapitál a investičné fondy. Rizikový kapitál a investičné fondy združujú a spravujú peňažné prostriedky investorov investujúcich do súkromného kapitálu v malých a stredných podnikoch so silným rastovým potenciálom a do projektov infraštruktúry.	Investície do podielov/akcií vydaných subjektom rizikového kapitálu Dividendy prijaté ako výnosy z dividend

V nasledujúcej tabuľke sa uvádzajú účtovné hodnoty nekonsolidovaných štruktúrovaných účtovných jednotiek, v ktorých má nástroj k dátumu vykazovania podiel, ako aj maximálne vystavenie nástroja stratám v súvislosti s týmito účtovnými jednotkami. Maximálne vystavenie stratám zahŕňa účtovné hodnoty a súvisiace nevyplatené záväzky.

		31. 12. 2023		31. 12. 2022	
Typ štruktúrovanej jednotky	Opis	Účtovná hodnota	Maximálne vystavenie stratám	Účtovná hodnota	Maximálne vystavenie stratám
Fondy rizikového kapitálu	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	693 042	725 781	684 564	1 091 122
Spolu		**693 042**	**725 781**	**684 564**	**1 091 122**

Nástroj neposkytuje štruktúrovaným subjektom podporu nad rámec príslušného financovania.

25. **Balík na financovanie projektov s vysokým vplyvom na rozvoj (v tis. EUR)**

Rada ministrov AKT – EÚ schválila na spoločnom zasadnutí v júni 2013 nový finančný protokol 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF) na obdobie rokov 2014 – 2020.

Pre investičný nástroj boli schválené nové finančné prostriedky vo výške 500 mil. EUR, tzv. balík na financovanie projektov s vysokým vplyvom na rozvoj (IFE), ktorý nástroju umožňuje podporovať projekty s mimoriadne vysokým potenciálnym vplyvom na rozvoj ale zahŕňajúce väčšie riziká vyplývajúce z takýchto investícií. Tento balík rozširuje možnosti nástroja poskytovať úvery súkromnému sektoru prostredníctvom investícií do týchto nástrojov:

Kapitálové fondy so sociálnym vplyvom – podporované rastúcim počtom správcov fondov súkromného kapitálu, pre ktorých je zmierňovanie sociálnych alebo environmentálnych problémov hlavným cieľom ich investičnej stratégie, ale ktorí sa zároveň usilujú o udržateľnosť fondu a spoločností, do ktorých sa investuje.

Úvery poskytované finančným sprostredkovateľom – (napr. mikrofinančným inštitúciám, miestnym bankám a úverovým združeniam) pôsobiacim v krajinách AKT, v ktorých neprichádza do úvahy financovanie zo strany EIB – najmä v lokálnej mene – podľa existujúcich usmernení o kreditnom riziku, napríklad z dôvodu vysokého rizika krajiny, volatility meny alebo nedostatku referenčných hodnôt cenotvorby. Hlavným cieľom takýchto úverov je financovanie projektov s vysokým vplyvom na rozvoj, najmä v oblasti podpory mikropodnikov a malých podnikov a poľnohospodárstva, ktoré vo všeobecnosti nespĺňajú požiadavky na financovanie z investičného nástroja.

Nástroje na uľahčenie rozdelenia rizika – ktoré majú formu záruk za prvé straty (tzv. first loss pieces) a uľahčia EIB realizovať operácie rozdelenia rizika s miestnymi finančnými sprostredkovateľmi (najmä komerčnými bankami) v prospech MSP, ktorým sa v súčasnosti neposkytujú úvery v dostatočnej miere, a malých projektov, ktoré spĺňajú kritériá na financovanie projektov s vysokým vplyvom na rozvoj v prípadoch, keď sa identifikovala medzera na trhu v súvislosti s prístupom MSP/malých projektov k financovaniu. Tieto „first loss pieces“ by boli štruktúrované ako protizáruky v prospech nadriadených tranží záruk financovaných EIB (v rámci investičného nástroja) a inými medzinárodnými finančnými inštitúciami alebo rozvojovými finančnými inštitúciami, čím sa vytvorí značný pákový efekt.

Priame financovanie – prostredníctvom dlhových alebo kapitálových nástrojov v prípade projektov, ktoré predkladajú spoľahliví a skúsení navrhovatelia a ktoré majú veľký vplyv na rozvoj, pri ktorých sa však očakávajú aj vyššie straty a problémy s návratnosťou investícií (riziko vlastného kapitálu s vyššími než obvyklými očakávaniami strát). EIB bude pri tomto nástroji uplatňovať prísne kritériá výberu a oprávnenosti, keďže tieto projekty by napriek ich vysokému vplyvu na rozvoj nemohli splniť prijateľné kritériá na poskytnutie financovania (t. j. je pri nich malá pravdepodobnosť návratnosti investícií alebo kompenzácie strát prostredníctvom úrokových sadzieb/výnosov z vlastného kapitálu).

IFE umožňuje aj diverzifikáciu do nových sektorov, ako je zdravotníctvo, vzdelávanie, poľnohospodárstvo a potravinová bezpečnosť, a vývoj nových a inovačných nástrojov na rozdelenie rizika. V roku 2016 sa kapacita financovania IFE zvýšila na 800 mil. EUR tým, že sa IFE stal čiastočne revolvingový.

Z finančného a účtovného hľadiska je IFE súčasťou portfólia investičného nástroja a vykazuje sa v ročnej účtovnej závierke investičného nástroja.

V nasledujúcej tabuľke sa uvádzajú účtovné hodnoty a viazané, ale nevyplatené sumy pre každý druh aktíva:

Druh investície v rámci IFE	Opis	Oceňovanie	Hrubá účtovná hodnota k 31. 12. 2023	Opravná položka na stratu/ úprava reálnej hodnoty k 31. 12. 2023	Účtovná hodnota k 31. 12. 2023	Nevyplatená suma k 31. 12. 2023	Úprava podsúvahovej hodnoty očakávaných úverových strát k 31. 12. 2023
Úvery finančným sprostredkovateľom	Úvery a zálohové platby	AC	73 423	- 1 522	71 901	7 749	- 334
Priame úverové operácie	Úvery a zálohové platby	FVTPL	152 155	- 58 759	93 396	68 288	-

Druh investície v rámci IFE	Opis	Oceňovanie	Hrubá účtovná hodnota k 31. 12. 2023	Opravná položka na stratu/ úprava reálnej hodnoty k 31. 12. 2023	Účtovná hodnota k 31. 12. 2023	Nevyplatená suma k 31. 12. 2023	Úprava podsúvahovej hodnoty očakávaných úverových strát k 31. 12. 2023
Kapitálové fondy so sociálnym vplyvom	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	FVTPL	110 572	9 936	120 508	58 572	-
Priama majetková účasť	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	FVTPL	58 889	41 490	100 379	14	-
Nástroje na uľahčenie rozdelenia rizika	Vydané záruky	prístup vyššej hodnoty (*)	-	-	-	44 264	-
Spolu			**395 039**	**- 8 855**	**386 184**	**178 887**	**- 334**

(*) Podrobné informácie sa nachádzajú v časti Následné oceňovanie v poznámke 2.4.3.

Druh investície v rámci IFE	Opis	Oceňovanie	Hrubá účtovná hodnota k 31. 12. 2022	Opravná položka na stratu/ úprava reálnej hodnoty k 31. 12. 2022	Účtovná hodnota k 31. 12. 2022	Nevyplatená suma k 31. 12. 2022	Úprava podsúvahovej hodnoty očakávaných úverových strát k 31. 12. 2022
Úvery finančným sprostredkovateľom	Úvery a zálohové platby	AC	79 778	- 3 454	76 324	64 345	- 632
Priame úverové operácie	Úvery a zálohové platby	FVTPL	104 709	- 45 224	59 485	67 215	-
Kapitálové fondy so sociálnym vplyvom	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	FVTPL	94 385	23 802	118 187	79 393	-
Priama majetková účasť	Akcie a iné cenné papiere s premenlivým výnosom	FVTPL	59 429	26 939	86 368	14	-
Nástroje na uľahčenie rozdelenia rizika	Vydané záruky	prístup vyššej hodnoty (*)	-	-	-	46 878	-
Spolu			**338 301**	**2 063**	**340 364**	**257 845**	**- 632**

(*) Podrobné informácie sa nachádzajú v časti Následné oceňovanie v poznámke 2.4.3.

EIB uplatňuje zásady rizika všeobecného mandátu na priame úverové operácie v rámci IFE (s výnimkou úverov finančným sprostredkovateľom), ako sa stanovuje v usmerneniach EIB o kreditnom a akciovom riziku, a monitoruje riziko spojené s priamymi úverovými operáciami v rámci IFE na základe ich reálnej hodnoty a podáva o ňom správy. Podľa metodiky vykonáva banka kvalitatívne posudzovanie rizika s cieľom posúdiť náležitosť odôvodnenia investície a reálnosť obchodnej životaschopnosti takýchto operácií.

26. **Zverejnenia o spriaznených osobách**

Nástroj identifikoval EIB ako spriaznenú stranu v kontexte štandardu IAS 24, keďže EIB bola členskými štátmi EÚ poverená riadením nástroja v súlade s ustanoveniami platného právneho rámca vrátane monitorovania jeho operácií až do úplného splatenia a poskytuje služby kľúčových riadiacich zamestnancov (Predstavenstvo EIB a Výbor audítorov EIB). EIB má v tejto súvislosti nárok na vrátenie skutočných nákladov, ktoré vynaložila na správu nástroja po odpočítaní príjmu zo štandardných poplatkov za oceňovanie, ktoré EIB priamo účtuje klientom nástroja. Bližšie informácie o odmeňovaní nájdete v poznámke 23.

27. **Ďalšie udalosti**

Po dátume zostavenia súvahy nenastali žiadne významné udalosti, ktoré by si vyžadovali úpravu alebo zverejnenie vo finančných výkazoch k 31. decembru 2023.

Banka v súvislosti s ruskou inváziou na Ukrajinu a jej širšími hospodárskymi dôsledkami naďalej pozorne monitoruje situáciu, najmä v rámci následného preskúmania udalostí.